

ချမ်းမြေအရှင်ကန္ဒက
မေတ္တာဂုဏ်ရည်

သုပေးမြှုဒ်အရှင်ကွန် မေတ္တရာဂုဏ်ရည်

မေတ္တရာဂုဏ်ရည်
(ချမ်းမြေ) အရှင်ကြန့်က

မေတ္တာဂုဏ်ရည်

နိဒါနီး

၁၃၆၃-ခုနှစ်ဝါခေါင်လပြည့်နှေ့၏ မိုးသာက်ပိုင်း၊ အချိန်တွင် ယနေ့ 'ဝါခေါင်လပြည့်နှေ့' ဆိုသည့် အမှတ်သတ်ပန်းကလေး တစ်ပွဲင့် စာရေးသူ၏ နှလုံသားဥယျာဉ်ထဲတွင် ဝါးဝါးစွဲတွင်လန်းဆန်းစွာ စတင်၍ ပွဲင့်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။ ထိုနောက် တစ်ဆက်တည်းမှာပင် 'ဝါခေါင်လပြည့်မေတ္တာအခါတော်နှေ့' ဆိုသည့် ထပ်ဆင့်ပန်းပွဲင့်ကလေး များလည်း အစိရိဖြင့် ပွဲင့်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။

ငါး 'ဝါခေါင်လပြည့် မေတ္တာအခါတော်နှေ့' ဆိုသည့် ပန်းကုံးကြီးကို နောက်ခံပြုဖြီ ဟို လွန်ခဲ့သည့်နှစ်ပေါင်း(၂၁၀)ကျော် အချိန်က ဤကုံးသို့သော ဝါတွင်းကာလမှာ မေတ္တာရေအေး အမြှေက ဆေးကို တိုက်ကျွေးတော်မူခဲ့သည့် အလွန်တရာ သျို့ယ်တော်မူသည့် ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ ရုပ်ပုံတော်ကိုလည်းကောင်း အနိုင်းမဲ့ အေးမြှေချမ်းသာတော်မူသည့်စိတ် နှလုံးတော်ကိုလည်းကောင်း၊ မေတ္တာရေမိုး သောက်သုံးနေတော်မူကြသည့် (၅၀၀)သော ရဟန်းတော်တို့၏ ပုံစံများကိုလည်းကောင်း၊ ထိုရဟန်းတော်(၅၀၀)တို့၏ မေတ္တာရေမျိုး မသောက်မချိုးမီ ရွှေးယောက် တွေ့ကြုံရှင်စိုင်ခဲ့သည့် ကြောက်ဖွူယ်လို့လို့ အက်အခဲမျိုးစုံ အန္တရာယ် အဖူးဖူးကိုလည်းကောင်း၊ မေတ္တာရေမိုး သောက်သုံးလိုက်သည့် အခါ ထိုအံက်အခဲမျိုးစုံ အန္တရာယ်အဖူးဖူးတို့ လုံးဝါသုံး ကင်းစင်လွှင့်ပေါ် သွားပုံတို့ကို

မေတ္တာရှင်ရည်

လည်းကောင်း၊ ချမ်းသာအေးမြစ္စာ တရားအားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့်
ရဟန္တဖြစ်တော် မူခွဲကြပုံတိုကိုလည်းကောင်း၊ စသည့်စသည့်ရောမ
ပန်းဆိုင်ကြီးပွု့ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။

ပွု့ပေါ်လာသည့် နှုံးပန်းဆိုင်ကြီးပေါ်၌ ထိုင်လျက်ယင်
ယနေ့ ဗုဒ္ဓမြတ်စာနှင့် ရဟန္တသံယာ(၅၀) တိုကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့်
“မေတ္တာရှင်ရည်” တရားတော်ကို ယောဂိုတိအား ဟောမည်ဟု
တရားသူဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်ပါသည်။ နှုံးဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်းပင်
နေ့စဉ်တရားဟောချိန်ဖြစ်သည့် မွန်းလွှဲ(၃၁၀၀)အချိန်တွင်
“မေတ္တာရှင်ရည်” တရားတော်ကို မိမိဘာက်စွမ်းရှိယမျှ ကျွမ်းဂိန်နည်း
ဆရာ့ဆရာနည်းတိုကို မြိုင်များ ပျော်ဟောကြားခဲ့ပါသည်။

တရားပွဲအပြီးတွင် ဆရာတော် ဤနေ့ဟောသည့်
“မေတ္တာရှင်ရည်” တရားတော်သည် သိပ်ကောင်းပါသည့်ဘုရား၊
တပည့်တော်တို့လည်း မေတ္တာပို့ခြင်း၊ မေတ္တာပွားခြင်းကို ဝါသနာပါ
ပါသည်။ ပွားလည်း ပွားကြပါသည့်ဘုရား။ သို့သော် မေတ္တာ၏
သဘောမှန်၊ မေတ္တာရှင်၏ စိတ်ထား၊ မေတ္တာအစစ်အတူ၊ မေတ္တာ၏
ရန်သူ၊ မေတ္တာစပြီး မပွားအပ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ မေတ္တာလုံးဝ မပွားအပ်သည့်
ပုဂ္ဂိုလ်၊ မေတ္တာစပြီး ပွားအပ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊ မေတ္တာကို ကုသိုလ်ရ
ပွားများနည်း၊ စျောန်ရအောင် ပွားများနည်း၊ မေတ္တာပွားများခြင်းကြောင့်
ရရှိအပ်သော အကျိုးတရားများနှင့် မေတ္တာမှုပိဿာနာသို့ကူးပြောင်း၍
ပွားပုံပွားနည်းတို့ကို ဤကဲ့သို့ ကုသနက မသိ နားမလည်ခဲ့ပါဘုရား။
ယခုကော့တပည့်တော်တို့ကုသနကသို့မြင် သဘောပေါက်ပါပြီဘုရား။

တပည့်တော်များ ဤကဲ့သို့ နားလည်သဘောပေါက်

မေတ္တာရှုက်ရည်

ကြည်ညံ့ကြရသလို အခြားအခြားသော မေတ္တာဝါသနာရှင်များလည်း
နားလည်သဘောပေါက် လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ကြစေရန်အတွက်
'ဤမေတ္တာရှုက်ရည်' တရားတော်ကိုစာအုပ် ပြုလုပ်၍ တပည့်တော်ထို့
ဓမ္မဒါန ပြုလိုကြပါသည်ဘုရား၊ ဆရာတော်ခွင့် ပြုတော်မူပါဟု
လျောက်ထားလာကြသဖြစ်လည်းကောင်း၊ စာရေးသူကိုယ်တိုင်ကလည်း
ဤတရားတော်သည် စာရွှေသူ မေတ္တာဝါသနာရှင်များအတွက်
အထိုက်အလျောက် ကောင်းကျိုးပြုနိုင်မည်ကို မျှော်မြင်မိသောကြောင့်
လည်းကောင်း၊ ဤ 'မေတ္တာရှုက်ရည်' တရားတော်ကို ကက်ဆက်
တို့သုံးမှစာအုပ်အဖြစ် ကူးယူရှိရှိနိုင်၍ စာရွှေသူမေတ္တာရှုတို့၏ လက်သို့
ဓမ္မဒါန ပြုလိုက်ပါသည်။

မေတ္တာစိတ်မြတ် အအေးဓတ် လွှမ်းပတ်ကမ္မားပြုပါစေ။

ချမ်းမြေးမြှင့်ဆရာတော်

မေတ္တာရှင်ရည်

မာတိကာ

◆	ထူးမြတ်တဲ့နဲ့	၁
◆	နဝ်္ဂုပ္ပသီလ	၂
◆	မေတ္တာသွေးလုံး	၃
◆	မေတ္တာပွားလိုပါက	၄
◆	မေတ္တာရဲ့သဘော	၅
◆	မေတ္တာဘာဝနာရဲ့ အဓိပ္ပါယ်	၆
◆	မေတ္တာရဲ့ရန်သူ	၈
◆	မေတ္တာပွားနည်း	၁၂
◆	မေတ္တာပွားသူရဲ့စိတ်	၁၄
◆	မေတ္တာပွားချိန်	၁၅
◆	အနောဓိသ မေတ္တာပွားနည်း	၁၇
◆	ဉာဓိသ မေတ္တာပွားနည်း	၁၉
◆	မေတ္တာပွားသူများသတိထား	၂၂
◆	ရျာန်ရမေတ္တာပွားနည်း	၂၄
◆	ရှေးညီးပြုဖွေယ	၂၄
◆	ဒေါသရ် အပြစ်	၂၅

မေတ္တာရှင်ရည်

◆	ခနီးရဲ့ဂုဏ်	၂၀
◆	ရှေးဦးစွာ မေတ္တာမပွားသင့်သူများ	၂၄
◆	ပိုင်းခြား၍ မေတ္တာမပွားရသူများ	၃၁
◆	မေတ္တာလုံးဝမပွားရသူ	၃၁
◆	ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို စ၍ မေတ္တာပွားရမလဲ	၃၂
◆	အဆင့်ဆင့်မေတ္တာပွားပုံ	၃၆
◆	ခနီးပါဒီ ရသွေ့ကြီး သည်းခံပုံ	၄၁
◆	တရားနာနေကြ	၄၂
◆	ဒေါသအမျက် ချောင်းချောင်းထွက်	၄၃
◆	ခနီးတရားရှုံးပါတယ	၄၄
◆	ဘယ်လောက်များ နာလိုက်မလဲ	၄၄
◆	လက်ခြေတွေပါ ဖြတ်လိုက်	၄၅
◆	သူတော်ကောင်းဆိုတာ	၄၅
◆	ဒီသားကြီးလာရင်	၄၇
◆	မျှစ်နှုန်လေးဖြတ်နေသလို	၄၇
◆	သန်လျှက်ပန်း ပြုလုပ်ပြန်	၄၈
◆	မေတ္တာစိတ်ထားတစ်သားတည်းဖြစ်ပုံ	၅၂
◆	သုဓိသမေတ္တာပွားပုံအစဉ်	၅၃
◆	သုဓိသမှ အနောဓိသသိုံး	၅၃

မေတ္တာရှင်ရည်

◆	မေတ္တာရဲ့ အကျိုးတရား	၅၄
◆	မေတ္တာရိပ်ဝင် ဆင်းရဲစင်	၅၃
◆	ငိုနေတာဘယ်သူလဲ	၅၂
◆	ဒုတိယတဖန်လျောက်ထားပြန်	၅၉
◆	မေတ္တာရေချမ်းဆွဲတဲ့ဖြန်း	၆၀
◆	ကြိုဆိုတာကို ဝမ်းသာတယ်	၆၁
◆	မဖူးမြှင်ရ မနေနှိုင်ရာ	၆၂
◆	လျောက်ထားသံတွေ ပြည့်လျှံးဝေ	၆၃
◆	မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားနဲ့ မေတ္တာတရား	၆၆
◆	ချမ်းမြှုံးဆရာတော်ဘုရားနှင့် မေတ္တာတရား	၇၀
◆	ပတ်ဝန်းကျင်အလှ	၇၀
◆	အေးချမ်းသွားတာပဲ	၇၃
◆	မေတ္တာယောဂီ၏ကိုယ်တွေ့	၇၅
◆	အချို့(၃)မျိုး	၇၇
◆	မေတ္တာပွားက အကျိုးကြီးလှ	၇၈
◆	ပြုးလာသတဲ့	၇၉
◆	မေတ္တာစျောန်	၈၀

မေတ္တာရှင်ရည်

◆ စျောန်	၈၁
◆ စျောန်(၂)မျိုး	၈၁
◆ မေတ္တာပွားများသူ ရနိုင်သည့်စျောန်	၈၄
◆ ဥပစာရ သမာဓိဖြစ်ပဲ	၈၅
◆ စျောန်ရပဲ	၈၆
◆ နှစ်ညီးနှစ်ဝ ချမ်းသာရ	၈၇
◆ သီတာရောစင်လို	၈၈
◆ မေတ္တာ၏ အရှိန်	၈၉
◆ မေတ္တာနယ် ချွဲကြပါစို့	၉၀
◆ သုဝဏ္ဏသာမ၏ မေတ္တာအရှိန်	၉၀
◆ သုဝဏ္ဏသာမကိုဘာကြောင်းများမှန်ရသလဲ	၉၂
◆ ဘုန်းတော်ကြီးညီးသီလနှင့်မေတ္တာ	၉၃
◆ ဆင်ရှင်းကြီးပင် မေတ္တာဝင်	၉၄
◆ ရေကိုချိုးတော့ အေးသလို	၉၄
◆ သရဲကြောက်ရင် မေတ္တာပွား	၉၅
◆ ကိုယ့်အပြစ် ကိုယ်ခံရ	၉၆
◆ မေတ္တာသုတေသနပြစ်ပေါ်ခဲ့ပဲ	၁၀၀
◆ တောနနှစ်တို့၏ အနှောက်အယှက်	၁၀၁
◆ မေတ္တာလက်နှက်အစွမ်းထက်	၁၀၂

ମେଘବାଣିକା

မေတ္တာဂုဏ်ရည်

◆	နိမ့်ဒါဉ်၏	၁၃၀
◆	မှစိတုကမျတာဉ်၏	၁၃၀
◆	ပဋိသံဉ်၏	၁၃၁
◆	သဒါရပေကွာဉ်၏	၁၃၁
◆	အနုလောမဉ်၏	၁၃၂
◆	ဂေါ်တြောဉ်၏ မဂ်ဖိုလ်ပစ္စဝေကွာဏာဉ်၏၁၃၂	၁၃၂
◆	မေတ္တသုတ် ပါဌ္ဇာတ်၏	၁၃၃
◆	မေတ္တသုတ်နိသာယ	၁၃၆
◆	မေတ္တဘာဝနာရဲ့ ရွှေသွား ကျင့်ဝတ်(၁၅)ပါး	၁၄၁
◆	မင်းကွဲန်းတိပိဋကဓရဘရာတ်၏ မေတ္တပွဲးနည်း	၁၅၃

မေတ္တာရှုဏ်ပည်

ထွေးမြှတ်တဲ့နေ့

ဒီနေ့၊ ၁၃၆၃ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆန်း(၁၅)ရက်၊ ၂၀၀၁ခုနှစ်၊
စက်တင်ဘာလ(၃)ရက်၊ တန်လာနေ့၊ ဒီနေ့ဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူများ
တိအတွက် နေ့ထူးနေ့မြတ်ဖြစ်တယ်။ ဘာကြောင်းလဲမေးခဲ့ရင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ
မေတ္တာသုတေသန ဟောကြားတဲ့နေ့ဖြစ်လိုပါပဲ။ မေတ္တာမှိုး ရွှေသွဲနှင့် ဖြေးတဲ့နေ့
လိုလည်း ပြောနိုင်ပါတယ်။ ရွှေးယခင်က လောကတိုးထဲမှာ မေတ္တာမှိုး
ခေါင်းပါးနေခဲ့တယ်။ ဒီတော့ တစ်လောကလုံး ပူးလောင်နေတယ်။
ဒေါသေးတွေ တောက်လောင်နေတယ်။ ဒေါသအဆိုအလျှောင့်တွေ တဟို့ဟို့
ထင့်တယ်။ ဒီအခါ သတ္တဝါတွေဟာ သနအမှု ကြောင်နာမှုက်ဇူးစွဲနဲ့သတ်ကြာ
ဖြတ်ကြ၊ ရန်မူးကြ၊ မချေမင်းပြောကြဆိုကြ ဆက်ဆံကြ၊ ကြိုးနိုင် ငယ်ညည်း
ပြုကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုအချိန်မှာ မေတ္တာမှိုး သွေနှင့်ဖြေးပေး၊
ဆွဲဖြန်းပေးလိုက် ပါတယ်။ ဒီအခါကျမှ တစ်လောကလုံး အောချမ်း
သာယာလာတယ်၊ စိုပြည့် လာပါတယ်။ တစ်ရှိုးနဲ့တစ်ရှိုး ချေစောင်လာကြ၊
ကြောင်နာလာကြတယ်။ အဲဒီ မေတ္တာသုတေသန ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း အကြောင်းနဲ့
မေတ္တာသုတေသန နောက်ပိုင်းကျမှ သီးခြားဟောကြားပါမယ်။ ခုတော့
မေတ္တာရဲ့ အခြေခံ တရားများကိုပဲ စပိုး ဟောပေးပါမယ်။

မေတ္တာရှိက်ရည်

၂

နဝင်္တပ္ပသိသုလ

ဒါကြောင်လည်း သီလပေးစဉ်အခါက နဝင်္တပ္ပသိသုလပေးလိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ နဝင်္တပ္ပသိ သီလဆိုတော့ ယောဂိုတ္ထံ နေစဉ်ယူနေကြ ရှစ်ပါးသီလ ရွတ်ပြီးရင် “မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ သဗ္ဗာဝန္တံ (သဗ္ဗာဝန္တံ) လောက် ဖရိတ္ထာ (ဖရိတ္ထာဝါ) ဝိဟရာမဲ့” မြန်မာလို “မေတ္တာနှင့်ယူဉ်သောစိတ်ဖြင့် အလုံးစုံသော သတ္တဝါရှိသော လောကကို ပျုံနှံစေ၍ နေပါအဲ” လို့ အအိပ်ပါယ်ရတဲ့ ဒီစကားရပ်ကလေးတစ်ခု ထည့်ပြီး ရွတ်ဆိုရပါတယ်။ ဒီနေ့ တပည့်တော် စွဲများနှင့်သမျှ မေတ္တာပွားများပြီး နေပါမယ်ဆိုတဲ့ ဒီမေတ္တာကို အမှုမ်းတင်ပြီး ကိုပါးသီလ (နဝင်္တပ္ပသိ) လို အာဏုရှိရ နဝင်္တပါသထသုတေသနမှာ ဟောကြားခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပါကာတိပါတစတဲ့ သိက္ခာပုဒ်များလို မေတ္တာဟာ ဆောက်တည်ရတဲ့ သိက္ခာပုဒ်တစ်ပါးတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ မေတ္တာက ပွားများရမယ့် သမထဘာဝနာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မေတ္တာကို အမှုမ်းတင်ပြီး စောင့်သုံးအောင်တဲ့ ဥပုသံကာ ရိုးရိုးဥပုသံထက် အကျိုးများလို မေတ္တာနဲ့တက္ခာဖြစ်တဲ့ နဝင်္တပ္ပသိကို ဘုရားလက်ထက်တော်အခါကပဲ အချို့ သူတော်စင်များ စောင့်သုံးကြပါတယ်။ ဒီကိုပါးသီလကိုက သတ္တဝါ ဝေနေယျအလိုက် မေတ္တာကြိုက်သူများအတွက် ပုံခြုံမြတ်စွာက သီးခြားဟောထားပါတယ်။

ရှစ်ပါးသီလအဆုံးမှာ မေတ္တာသဟဂတေန စသည်ကို ဆိုထားတော့ ဥပုသံသီလ ဆောက်တည်တဲ့ ဥပုသံသည်မှ မေတ္တာပွားနိုင်ပါသလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ ဥပုသံသည်မှ မေတ္တာပွားနိုင်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ မည်သူမဆိုပွားနိုင်ပါတယ်။ မေတ္တာပွားများတဲ့ သူတော်စင်တွေ

မေတ္တာရှင်ရည်

များပြားလေလေ ကန္တာလောက်း၊ အော်ချုံး သာယာ လေလေပေါ့။

ကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေလို့ မေတ္တာသူးတာ၊ မေတ္တာပို့တာဟာ မေတ္တာကို ပေးတာပါပဲ။ ချမ်းသာပေးတယ်လို့လည်း ပြောနိုင်ပါတယ်။ ချမ်းသာပေးတယ်ဆိုတော့ လူတိုင်း၊ နတ်တိုင်း၊ သတ္တဝါတိုင်းက သဘောကျ ကြိုက်နှစ်သက်ကြပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် သတ္တဝါတိုင်းက ဒီချမ်းသာကို လိုချင် တောင်းတ နေကြလိုပါပဲ။ ဒီတော့ သတ္တဝါတိုင်းလိုချင်တဲ့ ချမ်းသာကို မိမိက ပေးတယ် ဆိုရင် အားလုံးက သဘောမကျကြပေါ့သူ့လား။ သဘောကျကြပါမယ်ဘူး။ မုန့်ပေးတဲ့သူကို ကလေးတိုင်းက သဘောကျ ချစ်ခင်ကြသလို့ မေတ္တာ ပေးတဲ့သူ့ ချမ်းသာပေး တဲ့သူ့ကိုလည်း သတ္တဝါတိုင်းက သဘောကျ ချစ်ခင်ကြပါတယ်။

မေတ္တာသကြားလုံး

တန်သုရိတိုင်း မြှတ်မြှုံးမှာ ကံသာကျောင်းတိုက်ကြီးရဲ့ ပဓန နာယာကြွှုံးတဲ့ ကံသာဆရာတော်ကြီး ဆိုတာ ရှိတယ်။ ဆရာတော်ကြီးဟာ သဘောထားသိပ်ပြည့်ဝတယ်။ အဘိဝံသ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍာတွေ့၏၍ ဆရာတော်ကြီးဖြစ်တယ်။ အလူ။ အဒါန်းလည်း အလွန်ဝါသနာပါတယ်။ ဒီနားကရု - ဟိနားကျလျှော့တာပဲ့။ အဲဒီဆရာတော်ကြီးဟာ သွားလေရာရမှာ သကြားလုံးတွေ လွှဲယ်အိပ်ကြီးထဲထည့်ပြီး ယူသွားလေ့ရှိတယ်။ ရောက်တဲ့အရပ်မှာ လူတွေ့တိုင်းကို ပေးတာပဲ့။ ဒါကြောင့် ဆရာတော်ကြီးကို အများစုက ဘဘုံး ဘဘုံးနဲ့ တွေ့တဲ့သူတိုင်း မြှင့်တဲ့ကလေးတိုင်းက ဝိုင်ပြီး ချစ်ကြ၊ စင်ကြ ကြည်ညံးကြတယ်။ မသိတဲ့သူ့လည်း မရှိဘူး။ ဒီလို ပေးနေရတာကိုလည်း ဆရာတော်ကြီးက အလွန်ပျော်တတ်တယ်။

ယောဂါတ္ထိ ဆရာတော်ကြီးကို တွေ့တဲ့လူတိုင်း မြင်တဲ့ဘလေး
တိုင်းက ပိုင်းပြီး ချစ်ကြ ခင်ကြ ကြည်ညံကြတာဟာ ဘာကြောင်ပါလဲ။
သကြားလုံးပေးလိုပါဘုရား။ ယောဂါတ္ထိလည်း ဆရာတော်ကြီးလို
အားလုံးရဲ့ ချစ်ခင် လေးစားခြင်း ကြည်ညံမြှတ်နဲ့ခြင်းကို ခံချင်ကြလျှင်
ပေးကြပေါ့။ မှန်ပါဘုရား။ ဘာပေးကြမလဲ။ မေတ္တာသကြားလုံးပါဘုရား။
အေး - အေး । များများပေးကြနော်။ မှန်ပါဘုရား။

ဒါကြောင့် မေတ္တာပွားသူရော အားးခံပုဂ္ဂိုလ်ပါ (မေတ္တာပေး
သူရော မေတ္တာရသူပါ) ချမ်းသာစေတဲ့ ဒီမေတ္တာတရားကို သတ္တဝါတိုင်း
ပွားများကြရင် မကောင်းဘူးလား - ယောဂါတ္ထိ ကောင်ပါတယ်ဘုရား။

မေတ္တာပွားလုံပါက

မေတ္တာပွားလုံတဲ့ သူတော်စင်ဟာ

- (၁) မေတ္တာရဲ့သဘော
- (၂) မေတ္တာဘာဝနာရဲ့အဆိုပါယ်
- (၃) မေတ္တာရဲ့ရန်သူ
- (၄) မေတ္တာပွားနည်း
- (၅) မေတ္တာရဲ့အကျိုးတရား

ဒါလေးတွေ့တို့ ရွှေးဦးစွာ လေးလာသံရှိတားဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။
နှဲလည်သံရှိတားရင် မေတ္တာပွားတဲ့အပါ ပို့လို့ကောင်ပါတယ်။

(၁) မေတ္တာရဲ့သဓာာ

မေတ္တာရှုပ်ရည်

၅

- မေတ္တာရုသဘောဟာ သတ္တဝါတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားရုံးသာ လိုလား
တောင့်တယ်ပါတယ်။ အကျိုးမဲ့ကို ဘယ်သောအခါမှ မလိုလား
မတောင့်တဲ့ ပါဘူး။
- မေတ္တာရုသဘောဟာ သတ္တဝါတို့ရဲ့ ကောဇ်ကျိုးရုံးသာ
အမြဲပြုလုပ် ဆောင်ရွက်တယ်။ မကောဇ်ကျိုး၊ ဆင်းရဲကျိုးကို
ဘယ်သောအခါမှ မပြုလုပ်၊ မဆောင်ရွက်ပါဘူး။
- မေတ္တာရုသဘောဟာ အမြဲထာဝရ အေးချမ်းပါတယ်။
ပူလောင်တယ်လို့လုံးဝမရှိပါဘူး။
- မေတ္တာရုသဘောဟာ အစဉ်အမြဲ ချစ်ပဲချစ်တတ်ပါတယ်။
မုန်းသွားတယ်ဆိုတာ မရှိပါဘူး။
- မေတ္တာရုသဘောဟာ အမြဲတမ်း နှုန်းညီမျှပါတယ်။
ဘယ်တော့မှ မကြမ်းတမ်း မခက်ထန်ပါဘူး။
- မေတ္တာရုသဘောဟာ အမြဲကြည်လင် ရွှင်လန်းနေပါတယ်။
ဘယ်တော့မှ မည်းနွမ်းပါဘူး။
- မေတ္တာရုသဘောဟာ အကောဇ်ရုံး ကြည့်တတ်
မြင်တတ်ပါတယ်။ အဆိုး (အပြစ်)ကို ဘယ်တော့မှ
မကြည့်တတ် မပြင်တတ်ပါဘူး။
- မေတ္တာရုသဘောဟာ အမြဲထာဝရ ခွဲ့ပွဲတ်တတ်ပါတယ်။
ချုပ်ချယ်နှီးထဲ့စီမံရှိပါဘူး။
- မေတ္တာရုသဘောဟာ အပြုသဘောပဲ ရှိပါတယ်။
အဖျက်သဘော လုံးဝက်းပါတယ်။

- မေတ္တာရဲ့သဘောဟာ သူအံကျိုးကိုသာ အလေးထား
ဆောင်ရွက်တယ်။ ကိုယ့်အကျိုးကို အလေးထား
ဆောင်ရွက်လဲမရှိပါဘူး။
- မေတ္တာရဲ့သဘောဟာ ပြောမှတ်တဲ့သဘော မရှိပါဘူး။
အမြတ်စာဝရ လွှတ်လပ်မှု သဘောကိုဆောင်ပါတယ်။

(J) မေတ္တာဘာဝနာရဲ့ အဓိပ္ပာဇာ

ဘာဝနာဆိုတာ ဖြစ်ပွားစေခြင်း၊ ဖြစ်ပွားအောင်
အားထုတ် ခြင်းလို့ အဓိပ္ပာဇာ ရပါတယ်။ မေတ္တာဘာဝနာဆိုတော့
မိမိသူနှင့်မှာ မေတ္တာဆိုတ် အဆိုစွာဖြစ်ပေါ်လာအောင် အားထုတ်ခြင်း၊
နောက်ထပ် နောက်ထပ် များပြား တို့ပွားလာအောင် အားထုတ်ခြင်းလို့
အဓိပ္ပာဇာ ယူရပါမယ်။ မေတ္တာပွား တဲ့အခါ ချမ်းသာစေချင်
ချမ်းသာလိုက်လိုပွားတာဖြစ်ရမယ်။ မိမိလည်းချမ်းသာ၊ သူတစ်ပါးလည်း
ချမ်းသာပေါ့။ မိမိချမ်းသာတယ်ဆိုတာ သတ္တဝါတွေ ကျိုးမာ ချမ်းသာ
ကြစေလိုတဲ့ဆိုတ် မိမိထိုးသူနှင့်မှာ တွေ့ဖွှဲ့ဖြစ်အောင် အားထုတ်နေတဲ့
အတွက်ဒီမေတ္တာဆိုတ်ကြောင့်မိမိ ချမ်းသာမယ်။ ဒါက မိမိမေတ္တာပွားလို့
မိမိ ခံစားရတဲ့ ချမ်းသာပေါ့။

သူတစ်ပါး ချမ်းသာတယ်ဆိုတာက ကိုယ့်သူနှင့်မှာ
သတ္တဝါတွေ ကျိုးမာချမ်းသာစေလိုတဲ့စိတ် တွေ့ဖွှဲ့ဖြစ်အောင်
အားထုတ်လို့ မေတ္တာဆိုတ် တွေ့ဖွှဲ့ဖြစ်နေရင် မိမိရဲ့စိတ်မှာ
သတ္တဝါတွေကို ထိခိုက်နစ်နာစေလိုတဲ့စိတ် မဖြစ်တော့ပါ။ အဲဒါ
မနောက်မေတ္တာပဲ၊ သတ္တဝါတွေကို ထိခိုက်နစ်နာစေမယ့်စကားကိုလည်း

မေတ္တာရှင်ရည်

?

မပြောတော့ပါ။ ဒါက ဝစိကံမေတ္တာပေါ့၊ သတ္တဝါတွေကို ထိခိုက်နှစ်နာစေမယ့်အလုပ်ကိုလည်း မလုပ်တော့ပါ။ အဲဒါကကာယကံမေတ္တာလို့ခေါ်တယ်၊ ဒီလိုပိုရင် မိမိကြောင့် သတ္တဝါတွေ ဆင်းရွှေ့မလား။ မဆင်းရဲပါဘုရား။ မဆင်းရဲရင် ချမ်းသာပြီပေါ့။

ဒီချမ်းသာတွေက မေတ္တာပွားသူ မေတ္တာရှင်ခွင့်ဝယ်နေရစဉ်မှာ သံဃာမသံဃာ မထင်ရှားဘူး။ မေတ္တာရဲ့အေးမြတ်ဘာရသာဟာ မပေါ်လွှင်ဘူး။ မေတ္တာရဲ့တန်ဖိုးနားမလည်ဘူး။ ဒေါသသမားလူမှုကံနားနေရ၊ ဒေါသကြီးတဲ့သူနဲ့ အတူနေရတဲ့အခါကြမှုမေတ္တာရဲ့အေးမြတ်ဘာရသာကိုမြန်မှန်းကောင်းမှန်းအေးမြှုမှန်းသံဃာယ်နားလည်တယ်။ မေတ္တာရှင်ရဲ့ ရင်ခွဲ့မှု နေရစဉ်က အေးမြှုသောလောက်ဒေါသကြီးသူနဲ့နေတဲ့အခါပူးလောက်တယ်၊ ထိုးလုန်ကြောက်ရွှေ့ရတယ်။ စိုးရိမ်ရ၊ ပူပန်ရတယ်။ ဘယ်အချိန်များ ငါ့ကို အော်လိုက်မလဲ၊ ငင်က်လိုက်မလဲ၊ ထုလိုက်ရှိက်လိုက်မလဲ၊ သတ်လိုက်ဖြတ်လိုက်မလဲ။ တုတ်နဲ့များ ရှိက်လိုက်လေမလား၊ ပါးနဲ့များ ခုံတိုက်လေမလား၊ လုံးများထိုးလိုက်လေမလား၊ ဘာလားညာလားနဲ့ နှေ့ရောညာပါကြောက်ရွှေ့ထိုးလုန်နေရတယ်။ ဒီတော့ အတူနေပုဂ္ဂိုလ်ဟာဘယ်လိုတောင် ဆုတောင်းတတ်သလဲဆိုရင် ‘နင်ရင်လည်းမြန်မှန်သေပါစေ၊ ဝရ်လုပ်လည်းမြန်မှန်သေပါရစေ’လို့တောင်ဆုတောင်းတတ်ကြတယ်။ ဒီအခါမျိုးကျေမှ မေတ္တာရှင်ရဲ့ မေတ္တာဟာ အေးမြှုမှန်းသံဃာယ်သောပေါ်တယ်။ မေတ္တာတန်ဖိုးကံနားလည်တယ်။ ဒါကအားခံ သတ္တဝါမှာရတဲ့ အကျိုးရလဒ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအကျိုးကတော့ မိမိ မေတ္တာပွားရင် အားခံပုဂ္ဂိုလ်ထဲ မေတ္တာရောက်ပုံ၊ အားခံ

ပူးလျှောင်းကျိုး ချမ်းသာကျိုး ခံစားရပုံကို အကြောင်းဖျင်းအနေနဲ့
ပြောပြတာ ဖြစ်တယ်။ နောက်ပိုင်းကျမှ ဒီသဘောများကို ထပ်မံ
ရှင်းပြပါဉီးမယ်။

(၃) မေတ္တာရဲ့ရန်သူ

ဆုံးကျင်တတ်၊ နွောင့်ပျော်တတ်၊ ဖျက်ဆီးတတ်၊ တားဆီး
ပိတ်ဟင်တတ်၊ ဆုံးကျိုး၊ ဆင်းရဲကျိုးကို ပြုလုပ်တတ်သူကို လောကမှာ
ရန်သူလို့ခေါ်တယ်။ ဒီလိုပါပဲ မေတ္တာဆိတ်မဖြစ်အောင် နွောင့်ပျော်တတ်
တားဆီး ပိတ်ပင်တတ်၊ ဖျက်ဆီးတတ်တဲ့ သဘောကိုလည်း
မေတ္တာနယ်ယူ မေတ္တာရဲ့ရန်သူလို့ အသိအမှတ် ပြုရပါမယ်။

အဲဒီ - မေတ္တာရဲ့ရန်သူဟာ (က) ချစ်ခြင်းတက္ကာရာဂါနဲ့
(ခ) မှန်းခြင်းဒေါသလို့ နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ ချစ်ခြင်းတက္ကာရာဂါကို
အနီးရန်သူ၊ မှန်းခြင်းဒေါသကို အဝေးရန်သူလို့ မှတ်ရပါမယ်။

(က) အနီးရန်သူ

ဘာကြောင့် ချစ်ခြင်းတက္ကာရာဂါကို အနီးရန်သူ၊
မှန်းခြင်းဒေါသကို အဝေးရန်သူလို့ ပြောရသလဲဆိုရင် ချစ်ခြင်း
တက္ကာရာဂါက မေတ္တာ နှစ်သားထဲကို အလွယ်တကူ ဝင်နိုင်တယ်။
ဝင်လာပြန်လည်း ရှုတ်တရာ်ရာဂါရမယ်လို့ မသိနိုင်ဘူး။ သရပ်ဆောင်က
သိပ်ကောင်းတော့ မေတ္တာပဲ ထင်မှတ်တတ်တယ်။ မှန်းခြင်း
ဒေါသကတော့ ဝင်ဖို့ ခက်တယ်။ ဝင်လာပြန်လည်း ဝင်လာမှန်း
ရှုတ်တရာ် ချက်ချမ်းသိတယ်။ ဒါကြောင့်ရာကို အနီးရန်သူ ဒေါသကို

မေတ္တာဂုဏ်ရည်

၉

အဝေးရန်သူလို့ ဟောထားတာဖြစ်ပါတယ်။

ထင်ရှားအောင်ပြုရရှင် မေတ္တာဟာ ကောင်းကျိုးကို
လိုလားတတ်၊ ကောင်းကွက်ကို ကြည့်တတ်၊ မြင်တတ်သလို၊ တရှာ
ရာဂါဟာလည်း ကောင်းကျိုးကို လိုလားသလိုလို၊ ကောင်းကွက်ကို
ကြည့်သယောင်ယောင် ဟန်ဆောင် တတ်ပါတယ်။ အမှန်မှာ
မေတ္တာနဲ့ရာဂါဟာ သဘောထားချင်း လုံးဝက္ခာပြားပါတယ်။ မေတ္တာက
အေးမြတ်သူ၊ ခွင့်လှုတ်နိုင်တယ်၊ မြှင့်သူ။ အပြုသဘောရှိတယ်။
ရာဂါကပူလောင်တယ်၊ ချုပ်ချမ်းတတ်တယ်၊ ပြွေ့ချမ်းတတ်တယ်။ အဖျက်
သဘောရှိတယ်။

ဘုန်းကြီး ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ကြားဖူးတယ်။ ကုမ္ပဏီတစ်ခုမှာ
အမျိုးသမီး ချောချောလှုလှုလေး တစ်ယောက်က မန်နေဂျာ
ဖြစ်နေသတဲ့။ သူမက ရုပ်ရည်ကလည်း သိပ်ချောသိပ်လှ၊
မန်နေဂျာကလည်းဖြစ် ဆိုတော့ ကုမ္ပဏီ တစ်ခုလုံးက သူမကို
သိပ်အရေးပေးကြသတဲ့။ အထူးသဖြင့် ကုမ္ပဏီရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ လူပါးကြီးနဲ့
ဘဏ္ဍာထိန်း အမျိုးသားလေးက ပို့ပြီး အရေးပေးကြသတဲ့။
သူတို့နှစ်ဦးစလုံးက ဒီမန်နေဂျာ အမျိုးသမီးရဲ့ ဘဝ
ကြီးပွားတိုးတက်ရေးဆိုရင် ငွေ့ကြီး ပမာဏကို အလေးမထားဘဲ
ကြီးစားဆောင်ရွက် ပေးလေ့ရှိကြသတဲ့။ ကုမ္ပဏီတစ်ခုလုံးက
သူတို့နှစ်ဦးသားရဲ့ သဘောမှန်ကို သိဖို့ ခက်ခဲ နေကြသတဲ့။
သူတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း သူတို့ရဲ့ သဘောမှန်က ဘာကို
အခြားထားသလဲဆိုတာ သိကြဟန် မတူဘူး။

ဒီလိုနဲ့ နေလာကြရာ နောက်တော့ မန်နေဂျာ

အမျိုးသမီးက အခြားသူငြေးသားဒေါက်တာ တစ်ဦးနဲ့ လက်ထပ်ဖို့
စိမ့်တယ်၊ ဒီအခါကြတော့ ဥက္ကဋ္ဌလူပျို့ကြီးက အပြီးမပျက် ဆောင်ရွက်
သင့်တဲ့ သူမရဲ့ မင်္ဂလာကိုစွဲ အဝဝနဲ့ အခြား လုပ်ကိုင်စရာများကို
ဆက်လက်ဆောင်ရွက် ပေးနိုင်သတဲ့။ သူမရဲ့ ရွှေးချယ်မှုကိုလည်း
အသာတဗြည် ခွဲစွဲလှတ်နိုင်သတဲ့။ ဘဏ္ဍာထိန်း ခများများတော့ စားမဝင်
အိပ်မရ အပူလဲးတွေ ရင်ယ်ကြဖို့ အရက်တွေသာက်၊ အဲဒီမင်္ဂလာပဲ
ပျက်စီးကြောင်းတွေကို အပေါင်းအသုဇ္ဈတွေနဲ့ ပြုလုပ်ပါသတဲ့။ ဒါဟာ
သူမရဲ့ ရွှေးချယ်မှုကို ခွဲစွဲလှတ်နိုင်တဲ့ သဘောပေါ့။

ဒီဖြစ်ရပ်ကို ယောဂိုစိုး သုံးသပ်ကြည့်ပါ။ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်က
မေတ္တာချစ်၊ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်က တရာ့ရာဂါအချစ် ဖြစ်မယ်ထင်သလဲ။

ဥက္ကဋ္ဌလူပျို့ကြီးရဲ့ အချစ်က မေတ္တာအချစ် ဖြစ်ပါတယ်
ဘုရား။ ဘဏ္ဍာထိန်းလေးရဲ့ အချစ်က တရာ့ရာဂါအချစ် ဖြစ်ပါတယ်
ဘုရား။

ဘာကြောင့် ဒီလိုပြောရသလဲ။ ဥက္ကဋ္ဌကလည်း
သူမရဲ့အကျိုး၊ ဘဏ္ဍာထိန်းလေးကလည်း သူမရဲ့ အကျိုးကို ပြုလုပ်
ဆောင်ရွက် ပေးချွဲကြတာပဲ မဟုတ်လား။ ဒါပေမယ့်နောက်ပိုင်းကျတော့
သိပ်ကွဲပြား ပြားနား သွားပါတယ်ဘုရား။

ဟုတ်ပါတယ်။ လူကြီးပိုပို လူငယ်တစ်ဦးအပေါ်
ထားရှိရမယ့် မေတ္တာစစ် မေတ္တာမှန်နဲ့ စောင့်ရှောက်နေတဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ
လူပျို့ကြီးရဲ့ စိတ်က စစ်မှန်တဲ့ မေတ္တာကြောင့် အစဉ်အေးမြှင့်ပါတယ်။
သူမရဲ့ ရွှေးရေးကို သာယာဖြော်ဖြော်အောင် အမြဲထာဝရ ဆောင်ရွက်
သွားနိုင်ပါတယ်။ သူမရဲ့ ရွှေးချယ်မှုကိုလည်း အသာတဗြည်

ခွဲ့လွှာတိန်ပါတယ်။

အယောင်ဆောင် မေတ္တာနဲ့ ချစ်ခဲ့တဲ့ ဘဏ္ဍာထိန်းကလေးရဲ့ စိတ်မှာတော့ ယခင်က ပြီးနိုင် ပျော်နိုင်၊ သူမရဲ့ အကျိုးဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပေမယ့် နေသာ်ပိုင်းအချိန်မှာတော့ မအေားချမ်းနိုင် မပြုးနိုင်၊ သူမရဲ့ ကောင်းကျိုးကိုလည်း မဆောင်ရွက်နိုင်၊ သူမရဲ့ ရွှေးချယ်မှုကိုလည်း ခွဲ့မလှုတ်နိုင် ဖြစ်ရပါတယ်။

ဒီမှာ ဘုန်းကြီး ပြောလိုတာက ချစ်ခြင်းတော်ရာဂါဟာ ဒီလောက်အထိ အသိရာက်အောင် မေတ္တာယောင်ဆောင်နိုင်ပါတယ်လို့ ပြောလိုတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုအသိရာက်လို့လည်း တော်ရာဂါ ချစ်ခြင်းကို မေတ္တာနဲ့ သဘောတူ ပြုလုပ်ပြီး ချစ်ခြင်းမေတ္တာလို့ လောကမှာ ပြောဆိုသုံးနှင့် နေကြပါတယ်။ ပညာရှိတွေ တောင် အလွန်သတိထားမှ ဂလာနက ကွဲကွဲပြားပြား သိနိုင်တဲ့ သဘောတရား ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ချစ်ခြင်းတော်ရာဂါကို မေတ္တာရဲ့ အနီးရန်သူလို့ ဟောတော်မူတာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၉) အဝေးရန်သူ

မေတ္တာက အေးမြတ်တယ်၊ ချမ်းသာတယ်၊ နဲ့ညံ့တယ်၊ ခွဲ့လွှာတိန်တယ်၊ အပြုံသဘော ရှိတယ်။

ဒေါသက ပူးလောင်တယ်၊ ဆင်ရဲတယ်၊ ကြမ်းတမ်းတယ်၊ ခွဲ့မလှုတ်နိုင်ဘူး၊ အဖျက်သဘော ရှိတယ်။

ဒီတော့ သဘောတရားချမ်း လုံးဝ ဆန့်ကျင်သာက် ဖြစ်နေ တယ်။ ဒါကြောင့် ဒေါသကို မေတ္တာရဲ့ အဝေးရန်သူလို့ ဟောတော်မူတာ

ဖြစ်ပါတယ်။ ယောဂါတ္ထိ လောကမှာ အနီးရန်သူနဲ့ အဝေးရန်သူ ဘယ်ရန်သူက ပိုပြီး ကြောက်စရာ ကောင်းပါသလဲ။ အနီးရန်သူက ပိုကြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်ဘုရား။

မှန်ပါတယ်။ အနီးရန်သူဆိတာ အနီးကပ် အမြဲတမ်း ရှိနေတော့ အချိန်မရွေး လွှဲယ်ကူးစွာ နှောင့်ယုံက်ဆီးနိုင် သတ်ဖြတ် နိုင်တာဖြစ်လို့ အနီးရန်သူက ပိုကြောက်စရာ ကောင်းပါတယ်။ “လူယုံသတ် သောတ်”ဆိတဲ့ ဆိုရိုးစကား ရှိတယ်မဟုတ်လား။ မှန်ဝါဘုရား။ အဝေးရန်သူကတော့ ဒီလောက်လွှဲယ်ကူးစွာ မနှောင့် ယုံက်နိုင် မယုံက်ဆီးနိုင် မသတ်ဖြတ်နိုင်ပါဘူး။ ဒီတော့ အဝေးရန်သူက အနီးရန်သူလောက် ကြောက်စရာ မကောဇ်ပါဘူး။

မေတ္တာပွားသူတစ်ယောက် အနေနဲ့တော့ အနီးရန်သူဖြစ်တဲ့ တဏ္ဍာရာဂကိုလည်း အဝင်မခံ၊ အဝေးရန်သူဖြစ်တဲ့ ဒေါသကိုလည်း အဝင်မခံစေဘဲ မေတ္တာစစ်၊ မေတ္တာမှန်ဖြစ်အောင် ပွဲးများနိုင်ဖို့ အလွန် အရေးကြီးလျပါတယ်။ လုံးဝသတ္တုပြုရပါမယ်။

(၆) မေတ္တာပွားနည်း

သူတော်စင်များ မေတ္တာပွဲးတဲ့အခါ

(၁) မေတ္တာစိတ်ဖြစ်ရှုမှု မေတ္တာပွားနည်း

(၂) ရွာ့နှစ်ရ မေတ္တာပွားနည်း လိုက်နည်းရိုးပါတယ်။

အော်နည်းထဲက မေတ္တာစိတ်ဖြစ်ရှုမှု မေတ္တာပွားနည်း

ကို ပထမ ဟောပါမယ်။ မေတ္တာပွားတဲ့အခါ သတ္တုပြုရမှာက မိမိသဘောပေါက် နားလည်လွှဲယ်တဲ့ စကားလုံးနဲ့ ရွှေ့ဆိုပြီး ပွားပါ။

စကားလုံးကိုလည်း နည်းနိုင်သမျှ နည်းပါဒေ၊ တိုင်သမျှ တိပါဒေ။

ဘာကြောင်းလဲမေးရင် မေတ္တာစိတ် အင်အား ကောင်း
ကောင်းထုတ်ပျော်ပို့ဖွံ့ဖြိုးပါတယ်။ ဒါကိုထပ်ရှားအောင် ပြောပါဉာဏ်မယ်။
မေတ္တာပွဲတဲ့အခါ အားသံ ပုဂ္ဂိုလ်ထဲ မိမိ မေတ္တာသက်ရောက်ဖို့ ဇူနဝါဒ
ပိမိမေတ္တာအတိုင်း အမှန်တကယ် ကျန်းမာချမ်းသာကြဖော်၊
အစာအရာရာ အဆင်ပြုကြဖော်အတွက် အားသံပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် မိမိရဲ့
မေတ္တာစိတ် အင်အားကောင်းကောင်းဖြစ်ဖို့ အလွန်လိုအပ်ပါတယ်။
မေတ္တာစိတ် အင်အားကောင်းကောင်း ဖြစ်ဖို့က ပဓာန ဖြစ်ပါတယ်။
စကားလုံး ဘာသာရပ်က ပဓာန မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလို ပဓာနဖြစ်တဲ့
မေတ္တာစိတ် အင်အားကောင်းဖို့ရန် မိမိ ရွှေတ်ဆိုင်နတဲ့ စကားလုံး
ရဲ့အခို့ပါယ်ကိုနားလည်သော့ပေါက်မှ အင်အားကောင်းတဲ့မေတ္တာစိတ်
ဖြစ်ပါမယ် နားမလည် သော့သော့ပေါက်ရင် မဖြစ်စိုင်ပါဘူး။

နောက်တစ်ခု သတိယားစရာက ရွှေတ်ဆိတဲ့ စကားလုံး
သိပ်များပြားဝေဆာနေပြန်ရင်လည်း မေတ္တာစိတ် အင်အားကောင်ဖို့
မလွှဲယ်ပါဘူး။ သိပ်များပြား ဝေဆာတဲ့ စကားလုံးတွေ မှန်ကန်ဖို့
မိမိစိတ်က ကြောင်းကြုံစိတ်ပြီး ရွှေတ်ဆိုနေရတာနဲ့ ဉာဏ်နည်းတဲ့
မေတ္တာရွှေ့များအဖို့ မေတ္တာစိတ် အင်အားနည်းသွားဖွယ်၊
ပျောက်ကွဲယ်သွားဖွယ် ရှိပါတယ်။ ဝေဆာလှုတဲ့ စကားလုံးတွေ
အပေါ်မှာလည်း သာယာမြတ်ကောင် သာယာမြတ်လို့မှုယ်။ ဒါကြောင့်
မေတ္တာပွားတဲ့အခါ စကားလုံးနည်းပါစေ၊ စကားလုံးတိပါစေ၊
အခုထောက်တို့တော့ မြန်မာလွှဲမျိုးတွေ မဟုတ်လဲး။ မှန်ပါဘူး။
ဒီလို့ဆိုတော့ မြန်မာလို့ စကားလုံး နည်းနည်းနဲ့ ရွှေတ်ဆိုပြီး

မေတ္တာဘုံးကြရအောင်။

ယောကိုတိအားလုံး လိုက်ဆီကြပါ။

အားလုံးသတ္တဝါတွေကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ။

ကဲ... ဒီလောက်ဆုံးတော့ စကားလုံးများသလား။

(မများပါဘုရား)၊ အဓိပ္ပာယ်ကော နားမလည်စရာ ရှိသေးလား။

မရှိပါဘုရား။ နောက်ထပ်ထည့်ချင်သေးရင်-

တို့ယောက်ရဲ ကုဋ္ဌကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်ရဲ ကုဋ္ဌကြပါစေ။

အစစာရာရာ အဆင်မပြုကြပါစေ။

ဒါလေးထည့်လိုက်ပေါ့။ ဒီလောက်ဆုံး ပြည့်စုံလှပါပြီ။

ဘုံးများလိုတကယ်သမာဓိ အားကောင်းလာတဲ့အပါ ကျွန်းမာကြပါစေ၊

ချမ်းသာကြပါစေဟု နှစ်ခွဲနှုန်း ရွှေတ်ဆုံးရတာတောင် ရှုည်လှပြီလို့

ထပ်လာတယ်။ ရွှေတ်ရတာ အဆင်မပြုချင်ပါဘုံး။ အဲဒီအပါ

အားလုံးသတ္တဝါတွေ ချမ်းသာကြပါစေ၊ ဟုတ်ခွဲနှုန်းလောက်ကို ထပ်ပါ

ထပ်ပါ ရွှေတ်ဆုံးဘုံးများမှ အဆင်ပြောမျိုးတောင် တွေ့ကြုံရပါတယ်။

ဒါကြောင့် စကားလုံး နည်းပါစေ၊ မများပါစေနဲ့။

မေတ္တာဘုံးသူ့ခဲ့ခိုက်

မေတ္တာဘုံးနေတဲ့သူတော်စ်ရဲ့ စိတ်က သတ္တဝါအားလုံ့ရဲ့
အပေါ် မှာ မိခင်ဟာ မိမိ၏ ရင်ဝယ်ပေါက်ဖွား တစ်ဦးတည်းသော
သားကလေးအပေါ် မှာ ချမ်းခံမြတ်နိုင်လို့ (မိမိသည် မိမိကိုယ့်ချမ်းခံ
မြတ်နိုင်သလို) ချမ်းခံမြတ်နိုင်တဲ့စိတ် ရှိရပါမယ်။ မေတ္တာဘုံးသူဟာ “
အားလုံးသတ္တဝါတွေ ” လို့စိတ်ကဖြစ်စေ၊ နှုတ်ကဖြစ်စေ ရွှေတ်ဆုံးလိုက်ရင်

မိမိရဲ့ စိတ်ကိုလည်း သတ္တဝါအားလုံး ဆီကို အာရုံပြု ညွတ်ကိုင်း ထားရမယ်။ သတ္တဝါအားလုံး မိမိစိတ်ထဲမှာ ပေါ်ဖို့ မပေါ်ဖို့ ပစာန မဟုတ်ပါဘူး။ စိတ်ကိုအားခံ သတ္တာ တွဲဆီ ညွတ်ကိုင်းပေးထားဖို့သာ ပစာနဖြစ်ပါတယ်။ အားခံ သတ္တဝါတွေရဲ့ ပုံပန်သတ္တနှင့်လည်း မိမိစိတ်ထဲမှာ ပေါ်လာအောင် ကြုံးစားစရာ မလိုပါဘူး။ ပုံပေါ်အောင် ကြုံးစားဖော်နေရင် မေတ္တာစိတ်ဖြစ်ဖို့ အလွန်ခဲ့ယ်း သွားပါလိမ့်မယ်။ ပွားခါစ သမာဓိ နှင့်သေးတဲ့ ယောက်ဆိုရင် မေတ္တာစိတ် ပျောက်တောင် ပျောက်သွားတာမျိုး ကြုံရတတ်ပါတယ်။ “ကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ။” လိုက်နိုင်မှုလည်း ဆိုတဲ့အတိုင်း အမှန်တကယ် ကျွန်းမာချမ်းသာစေလိုတဲ့ မေတ္တာစိတ် အင်အားကောင်းကောင်း ဖြစ်ပေါ်နေစေဖို့ အလွန်လိုအပ်ပါတယ်။

ချမ်းမာကြပါစေ။

ကျွန်းမာကြပါစေ ဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့ အဓိပါယ်က သတ္တဝါတွေရဲ့ ရှုပ်ခန္ဓာကိုယ်မှာ ဘေးမခ ရန်မသိ ရောဂါအလီလီတွေ ကင်းစင်လွှာ့ပျောက် မထိရောက်စေချင်တဲ့ သဘောဖြစ်ပါတယ်။

ချမ်းသာကြပါစေ။

ချမ်းသာကြပါစေ ဆိုတဲ့ စကားလုံးရဲ့ အဓိပါယ်က သတ္တဝါတွေရဲ့ စိတ်မှာ ဇိုးရိုမိတ်၊ ပူငါဆွေးစိတ်၊ စိတ်ဆိုစိတ်၊ စိတ်ညွဲစိတ်၊ ကြော်ကြော်စိတ်၊ တောင့်တာစိတ်၊ မနာလိုဝန်တို့စိတ်တွေ၊ အလကားပူ အနားပူတွေ ကင်းရှင်းစေလိုတဲ့သဘော၊ ချမ်းသာစေလိုတဲ့သဘော

ဖြစ်ပါတယ်။

အားလုံးယောကိုဘို့ နောက်တစ်ခေါက် လိုက်ဆိုကြပါဉီး။
ဘုန်းကြီးက တိုင်ပေးမယ်။ လိုက်ဆိုတဲ့အခါ သတ္တဝါအားလုံးအပေါ်
စိတ်က အာရုံပြု ညျတ်ထားပါ။ တကယ့်ဘို့ပဲ သတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာ
ချမ်းသာစေလိုတဲ့ မေတ္တာစိတ် ဖြစ်ပေါ်နေပါစေ။ မေတ္တာစိတ်တွေ
အင်အားကောင်စွာ ထုတ်လုပ်ပြီး လိုက်ဆိုကြပါ။

အားလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ၊
ကိုယ်ဆင်ရဲ ကင်ကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်ရဲ ကင်ကြပါစေ၊
အစစ်အရာရာအဆင်ပြုကြပါစေ။

ဒီမေတ္တာပွားနည်းလေးအတိုင်း စိတ်က အကြံမှုကြီး
အဖန်ဖန် ရွှေတ်ဆုံးပွားများပေးပါ။ နှုတ်ကပါ ရွှေတ်ဆုံးပွားများ
သင့်မှယ်ထင်လည်း နှုတ်ကပါ ရွှေတ်ဆုံးပြီးပွားများပေးပါ။ နှုတ်ဘရွှေတ်ဆုံး
ပွားများသင့်တဲ့အခါနိုကာ မေတ္တာပွားလိုသမဂ္ဂမီ အားမကောင်သေးတဲ့
မေတ္တာပွားများခါစအချိန်၊ သိပ်အိပ်ချင်တဲ့အချိန်၊ စိတ်တွေ
သိပ်ပူလောင်နေတဲ့အချိန်၊ စိတ်ရှုပ်ထွေးနေတဲ့အချိန်နဲ့ စိတ်ကူးစိတ်သန်း
အလွန်များတဲ့အချိန်မျိုး၊ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုအချိန်မှာ စိတ်က
ရွှေတ်ဆုံးပွားများနေရှုနဲ့ သိပ်အဆင်မပြုချင်ဘူး။ အင်အားစိုက်ပြီး
နှုတ်ကပါ ရွှေတ်ဆုံးပွားများလိုက်မှ အဲဒီ စိတ်ဆုံးစိတ်ရှိုင်းတွေကို
မေတ္တာစိတ်က လွှမ်းမိုးအနိုင်ရလိုမို့ မေတ္တာပွား၍ အလွန်
ကောင်မွန်ပါမယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ စိတ်ဆုံးစိတ်ရှိုင်းတွေ ဖြစ်နေတဲ့

မေတ္တာရှုန်ရည်

၁၃

အချိန်မှာ နှုတ်ကပါရွတ်ဆုံးပြီး မေတ္တာပွားလိုက်ပါ။ ဒီအချိန်ဟာ နှုတ်ကပါရွတ်ဆုံးပြီး မေတ္တာပွားများရမည့်အချိန် ဖြစ်ပါတယ်။

မေတ္တာပွဲဗျို့၏

မေတ္တာကို ဘယ်အချိန်မှာ ပွားရမလဲ မေးခဲ့ရင် သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ လဲလျောင်းခြင်း ဆိတ္တဲ့ ကုန်ယာပုတ်လေးပါးနဲ့ နိုးငွေသမျှ မေတ္တာ ပွားများနေရမည့်ဖြစ်ကြောင်း မေတ္တာသုတ် ပါ၌တော်မှာ ရှုပ်တော်မြတ်သူရား ညွှန်ကြားတော်မှုံးပါတယ်။

အဓိုက်သာ မေတ္တာပွားနည်း

ဒါကြောင့် မေတ္တာပွားတဲ့ သူတော်စင်ဟာ ဘယ်ကိုပဲ သွားသွား၊ ဘယ်ကပဲ ပြန်လာလာ၊ သွားလာနေရင်းလည်း “အားလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ...” လို့ မေတ္တာပွားရင်း၊ သွားစရာကိစ္စသွား၊ လာစရာကိစ္စလာပါ။ ရထားစီးရင်းလည်း မေတ္တာပွား၊ ကားစီးသွားရင်းလည်း မေတ္တာပွား၊ ကားမောင်းရင်းလည်း မေတ္တာပွား၊ လေယဉ်စီးရင်းလည်း မေတ္တာပွား၊ လေယဉ်ပေါ်စီးနှင့် လိုက်ပါလာကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေလို့ မေတ္တာပွားနေရင် သိပ်ကောင်းတယ်။ တွေ့ရာမြင်ရာ အသံကြားရာ သတ္တဝါတွေကို မေတ္တာပွား၊ လူတွေ့လူ၊ တိရှိစာန်တွေ၊ တိရှိစာန်ကို မေတ္တာပွားပါ။ ဒါကြောင့် “ပညတ်မြင်ရင် မေတ္တာပွား၊ ပရမတ်မြင်ရင် ဝိပဿနာပွား” လို့ ဆိုကြတာပေါ့။ ဘာအကြောင်းကြောင်းပဲ ရပ်နေရပ်နေ၊ ရပ်နေရင်းလည်း “

အားလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ ” လို မေတ္တာပွား၊ ဘာအကြောင်းကြော်ပဲ ထိုင်နေ ထိုင်နေရှင်းလည်း မေတ္တာပွားနေပါ။ လဲလျောင်းနေလည်း မေတ္တာပွားနေပါ။ အိပ်ချိန်ရောက်လို့ အိပ်တောင်မှ အိပ်မပျော်သေးရင် စိတ်ထဲမှာ “ အားလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ ” လို မေတ္တာပွားနေပါ။ မေတ္တာပွားရင်း အိပ်ပျော်သွားရင် ပိုပြီး ကောင်းပါတယ်။ အိပ်ပျော်သွားမှုပဲ မေတ္တာပွားတာကို နားရမယ်။ အိပ်ပျော်သွားတဲ့ အချိန်ကတော့ မေတ္တာပွားသူရဲ့ အနားယဉ်ချိန်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အခြားအချိန်မှာတော့ အမြဲမေတ္တာပွားနေရပါမယ်၊ အမြဲတမ်း မေတ္တာပွားနေနိုင်အောင် ကြီးစားကြည့်ပါ။ ထမင်းစားရင်း၊ ရေသောက်ရင်း၊ မုန့်စား၊ လက်ဖက်ရည်သောက်ရင်း၊ ရေချိုးရင်း၊ မျက်နှာသစ်ရင်း၊ အိမ်မှုကိစ္စ၊ ရုံးကိစ္စ၊ အရောင်းအဝယ်ကိစ္စ စတဲ့ လုပ်ငန်းကိစ္စ အဝဝတွေကို ပြုလုပ်ရင်းလည်း မေတ္တာပွားပါ။ မေတ္တာပွားရင်း အဲဒီအလုပ်တွေကို လုပ်ပါ။ တံမြက်စည်းလျည်း နေရှင်းလည်း “ အားလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ ” လို့စိတ်က မေတ္တာပွား၊ လက်က တံမြက်စည်း လျည်းပါ။

စိတ်အလုပ်မဟုတ်တဲ့ အခြားမည်သည့်ကိစ္စကိုပဲ ဆောင်ရွက် ဆောင်ရွက် မေတ္တာပွားရင်း ဆောင်ရွက်ပါ။ ပွားခါစမှာတော့ ခက်ကောင်းခက်လိမ့် မယ်။ အလေ့အကျင့်ရလာတော့ အလွယ်တကူပဲ ပွားနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ ခုပြောခဲ့တဲ့နည်းက သတ္တဝါတွေကို ပိုင်းခြား ကန့်သတ်ခြင်း မပြုဘဲ မေတ္တာပွားတဲ့နည်းဖြစ်လို့ အနားမိသ မေတ္တာပွားနည်း လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီလို့ မေတ္တာပွားနေရင်ကိုပဲ

ကုသိလ်တွေရလှပါပြီ။ နိဒါနသံယုတ် ပြက္ဗာသူတ်ပါ၌တော်မှာ နှစ်တစ်ကြိမ်၊ ငွေ့လည်တစ်ကြိမ်၊ ဉာဏ် တစ်ကြိမ်၊ တစ်နှေးသုံးကြိမ် မေတ္တာကို သုံးလေးစက္နှုန်းလောက် ပွားတဲ့ကုသိလ်ထာ ထမင်းအိုးကြီး တစ်ရာနဲ့ နှစ်တစ်ကြိမ်၊ ငွေ့လည်တစ်ကြိမ်၊ ဉာဏ်တစ်ကြိမ်၊ တစ်နှေးသုံးကြိမ် ကျေးမွှေးလျှော့ခိန်းတဲ့ ဒါနကုသိလ်ထက် ပို့မျှားပြား အဆျိုးဖြေးမားကြောင် ရှင်တော်မြတ်ဘုရား မိန္ဒကြားတော်မူလဲပါတယ်။

ပြခိုသ မေတ္တာမွားနည်း

ဒီထက်အချိန်ပိုပေးနိုင်တဲ့ မေတ္တာရှင်ဖြစ်ပါက အရပ်ထော်မျက်နှာ မေတ္တာမွားနည်းကိုလည်း ပွားများနိုပ်ပါတယ်။ ပွားပုံ မခက်ပါဘူး။ ယောက်တို့ လိုက်ဆုံးကြပါပဲ။

- (၁) အရှေ့အရပ်မှာနေ အာဇာလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ၊ ကိုယ်ဆင်ရဲ ကော်ကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်ရဲ ကော်ကြပါစေ၊ အစာအရာရာ အဆင်ပြေကြပါစေ။
- (၂) အရှေ့တောင်ထောင်အရပ်မှာနေ အာဇာလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ၊ ကိုယ်ဆင်ရဲ ကော်ကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်ရဲ ကော်ကြပါစေ၊ အစာအရာရာ အဆင်ပြေကြပါစေ။

- (၃) တောင်အရပ်မှာနေ အာလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊
ချမ်းသာကြပါစေ၊
ကိုယ်ဆင်ရဲ ကင်းကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်ရဲ ကင်းကြပါစေ၊
အစာအရာရာ အဆင်ပြုကြပါစေ။
- (၄) အနောက်တောင်ထောင့်အရပ်မှာနေ အာလုံးသတ္တဝါတွေ
ကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ၊
ကိုယ်ဆင်ရဲ ကင်းကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်ရဲ ကင်းကြပါစေ၊
အစာအရာရာ အဆင်ပြုကြပါစေ။
- (၅) အနောက်အရပ်မှာနေအာလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊
ချမ်းသာကြပါစေ၊
ကိုယ်ဆင်ရဲ ကင်းကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်ရဲ ကင်းကြပါစေ၊
အစာအရာရာ အဆင်ပြုကြပါစေ။
- (၆) အနောက်မြို့က်ထောင့်အရပ်မှာနေ အာလုံးသတ္တဝါတွေ
ကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ၊
ကိုယ်ဆင်ရဲ ကင်းကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်ရဲ ကင်းကြပါစေ၊
အစာအရာရာ အဆင်ပြုကြပါစေ။
- (၇) မြို့က်အရပ်မှာနေ အာလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊
ချမ်းသာကြပါစေ

ကိုယ်ဆင်ရဲ ကုဋ္ဌကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်ရဲ ကုဋ္ဌကြပါစေ၊
အစေအရာရာ အဆင်ပြုကြပါစေ။

- (၈) အရှေ့မြိုက်ထောင့်အရပ်မှာနဲ့ အားလုံးသတ္တဝါတွေ
ကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ၊
ကိုယ်ဆင်ရဲ ကုဋ္ဌကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်ရဲ ကုဋ္ဌကြပါစေ၊
အစေအရာရာ အဆင်ပြုကြပါစေ။
- (၉) အထက်အရပ်မှာနဲ့ အားလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊
ချမ်းသာကြပါစေ၊
ကိုယ်ဆင်ရဲ ကုဋ္ဌကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်ရဲ ကုဋ္ဌကြပါစေ၊
အစေအရာရာ အဆင်ပြုကြပါစေ။
- (၁၀) အောက်အရပ်မှာနဲ့ အားလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊
ချမ်းသာကြပါစေ၊
ကိုယ်ဆင်ရဲ ကင်းကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်ရဲ ကင်းကြပါစေ၊
အစေအရာရာ အဆင်ပြုကြပါစေ။ . . လို့
အရပ်ဆယ်မျက်နှာရဲ့ ငနာက်မှာ “အားလုံးသတ္တဝါတွေ” စတဲ့
မေတ္တာပွားပုံလေး ထည့်ဆိုရပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမေတ္တာပွားနည်းဟာ
ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြှုံးဆရာတော်ဘုရားရဲ့ မေတ္တာပွားနည်း
ဖြစ်ပါတယ်။

မေတ္တာပွားသူများသတိထား

အချိန်ပေးနိုင်ရင် ပေးနိုင်သလို အမှတ်စဉ် (၁) မှ (၁၀) ထိ၊ (၁၀) မှ (၁) ထိ၊ အပြန်အလျှန် မေတ္တာပွားနေရမယ်။ သတိပြုရမှာက အရှေ့အရပ် ပုံးနောက် သတ္တဝါတွေကို မေတ္တာပွားမယ်ဆိုရင် မေတ္တာရှုင်ရဲ့စိတ်က အရှေ့အရပ်မှာနောက် သတ္တဝါတွေကို အာရုံပြ ထားရမယ်။ အရှေ့တောင်အရပ်မှာရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေကို မေတ္တာပွား မယ်ဆိုရင် အရှေ့တောင် အရပ်မှာနောက် သတ္တဝါအားလုံးကို စိတ်က အာရုံပြု ညွတ်ကိုင်း ထားရမယ်။ မိမိပွားနေဆဲ အရပ်မှာရှိတဲ့ သတ္တဝါအားလုံးကို စိတ်က ညွတ်ကိုင်း အာရုံပြု ထားဖို့ သတိပြုပါ။ ဒီလို ပွားနည်းကတော့ သတ္တဝါတွေကို အရပ်မျက်နှာနဲ့ ပိုင်းခြား ကန်သတ်ပြီး ပွားများတာဖြစ်လို့ အုပ်သမတ္တာပွားနည်း လို့ခေါ်တယ်။ နောက်ပြီး -
ဒို့အိမ်တွင်မှာနေ အားလုံးသတ္တဝါတွေ ကျေးမာကြပါခေါ် ချမ်းသာကြပါခေါ် ကိုယ်ဆင်ရဲက်ငြေပါခေါ် စိတ်ဆင်ရဲက်ငြေပါခေါ် အစွမ်အရာရာ အဆင်ပြေကြပါခေါ်။

ဒို့ကျောင်းတိုက်တွင်မှာနေ အားလုံးသတ္တဝါတွေ ကျေးမာကြပါခေါ် ချမ်းသာကြပါခေါ် ကိုယ်ဆင်ရဲက်ငြေပါခေါ် စိတ်ဆင်ရဲက်ငြေပါခေါ် အစွမ်အရာရာ အဆင်ပြေကြပါခေါ်။

ဒို့ရှာတွင်မှာနေ အားလုံးသတ္တဝါတွေ ကျေးမာကြပါခေါ် ချမ်းသာကြပါခေါ် ကိုယ်ဆင်ရဲက်ငြေပါခေါ် စိတ်ဆင်ရဲက်ငြေပါခေါ်

မေတ္တာရှုက်ရည်

၂၃

အစာအရာရာ အဆင်ပြုကြပါစေ။

ဒိန္ဒီဘဏ်မှာင့် အားလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊
ချမ်းသာကြပါစေ၊ ကိုယ်ဆင်ရဲ ကော်ကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်ရဲ ကော်ကြပါစေ၊
အစာအရာရာ အဆင်ပြုကြပါစေ။

ဒိန္ဒီဘဏ်မှာင့် အားလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊
ချမ်းသာကြပါစေ၊ ကိုယ်ဆင်ရဲ ကော်ကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်ရဲ ကော်ကြပါစေ၊
အစာအရာရာ အဆင်ပြုကြပါစေ။

ဒိန္ဒီဘဏ်မှာင့် အားလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊
ချမ်းသာကြပါစေ၊ ကိုယ်ဆင်ရဲ ကော်ကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်ရဲ ကော်ကြပါစေ၊
အစာအရာရာ အဆင်ပြုကြပါစေ။ . . . လို့ ဒီလိုလည်း မေတ္တာ
ပွားနိုင်ပါတယ်။ ဒါလည်း သတ္တဝါတွေကို ဒို့အပို ဒို့ကျောင်းစတဲ့
နေရာဒေသနဲ့ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ဖြေ မေတ္တာပွားတဲ့နည်းဖြစ်တဲ့အတွက်
သုဓာဓိမေတ္တာပွားနည်းပါပဲ။

မှတ်ချက်။ ၁။ သတ္တဝါတွေကို အရပ်မျက်နှာဖြင့်
ဖြစ်စေ၊ အိမ်၊ ကျောင်း၊ ကျေးဇား၊ မြို့၊ စသည်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ပိုင်းခြား
ကန့်သတ်၍ မေတ္တာပွားများပါလျှင် ပြဋ္ဌာန်မေတ္တာလို့ မှတ်ပါ။ ထိုကဲ့သို့
ပို့ဗြား ကန့်သတ်မှု မရှိဘဲ အားလုံးသတ္တဝါတွေကို ပွားမျှအဲပါလျှင်
အနောက်မေတ္တာဟု မှတ်ပါ။ ခုံပြာခဲ့တဲ့ မေတ္တာပွားနည်းတွေက
မေတ္တာစိတ်ဖြစ်ရှု မေတ္တာပွားနည်းများ ဖြစ်ပါတယ်။ ခုံက်ပြီး၊ များနှင့်
မေတ္တာပွားနည်းကို ဟောပါဉာဏ်မယ်။

၅၁၏၇၈မတ္တာပွားနည်း

မေတ္တာကို ၅၁၏၇၈အထိ ပွားများအားထုတ်လိုကဲ့
သူတော်စင်ဆိုရင်

- (က) မေတ္တာမွားခ်င် ဘာဝနာရဲ့ ရှေ့သွားကျော်စုတ်များနဲ့
ရှေ့ဦးပြုဖွယ်များကိုပြုလုပ်ကျင့်သုံးရပါမယ်။
- (ခ) ဒေါသရဲ့ အပြစ်များကို ဆင်ခြင်ပေးရပါမယ်။
- (ဂ) ခနီးရှုံးရှုံးကို ဆင်ခြင်ပေးရပါမယ်။
- (ဃ) ရှေ့ဦးစွာ မေတ္တာမွားသင့်သူ့ ပိုင်းခြားပြီး မေတ္တာမွား
သင့်သူ့ လုံးဝ မေတ္တာမွားသင့်သူ့ တိုကိုလည်း ဂယ်နက
သိသိပါတယ်။
- (င) မေတ္တာကို ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်က စွားသင့်တယ်ဆိုတာကိုလည်း
သိရပါမယ်။
- (စ) အဆင့်ဆင့်များများသွားပုဂ္ဂိုလ်း သိရပါမယ်။

(က) ရှေ့ဦးပြုဖွယ်

ခုရှေ့ဦးပြုဖွယ်များကိုပြောချုပ်ပါတယ်။ မေတ္တာရှုပါ
ပထမ ကိုယ်ကျင့်သိလဲ ဖြေစင်သနရှင်းအောင် ငါးပါးသိလဲဖြစ်စေ၊
ရှုစိုးသိလဲဖြစ်စေ ခံယူဆောက်တည်ပါ။ မေတ္တာသုတ် ဒေသနာ
တော်မှာတော့ မေတ္တာဘာဝနာရဲ့ ရှေ့သွားကျော်စုတ်များကို (၁၅)ပါး
ရှုံးကြောင်း ဟောကြေား ထားပါတယ်။ အဲဒီ(၁၅)ပါးကိုတော့
နောက်နားကျေမှု ဟောပါမယ်။ အဲဒီနောက် မိမိ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ
ကြည်လင် လန်းဆန်း ရွှေ့လန်းနေဖွံ့ရာ ရေမိုးချိုးပြီး သန့်ရှင်း

စင်ကြယ်တဲ့ ချောင်ချောင်ချိခိ အဝတ်ကိုဝတ်၊ မေတ္တာပွားများ
နေတဲ့အချိန်အတွင်းမှာ ကြော်ကြော်တွေ ဖြတ်နိုင်သမျှဖြတ်ပါ။

တော့အရပ်မှာဖြစ်စေ၊ တော်ပေါ်မှာဖြစ်စေ၊ သစ်ပင်
ရိပ်မှာဖြစ်စေ၊ ဆိတ်ခြံမှာ အခြားတစ်နေရာရာမှာ ဖြစ်စေ နေရာယူပါ။
နေရာယူဖို့တဲ့အခါ ရတနာသုံးပါး မိဘ ဆရာသမားများကိုကန်တော့ပါ။
အောင်နောက် မိမိကိုယ်ကို မြတ်စွာဘုရားအား အပ်နိုပါ။ ထိုင်တဲ့အခါမှာ
အကျိုလုံချည်တွေကို တင်းတင်းကျပ်ကျပ်ကြီး ဝတ်မထား စည်း
မထားပါနှင့်။ အားလုံးကို လျော့သားပါ။ ချောင်ချောင်ချိချိပြုပါစေ။
ကိုယ်ကလည်း တော်တော်တော်တော်ကြီး ဖြစ်မနေစေဘဲ အားလုံးကို
အလိုက်သင့် လျော့ချထားပြီး သက်သက်သာသာ ထိုင်ပါ။
ကိုယ်ကိုရှေ့လည်း မကုန်းစေ၊ နောက်လည်း မလန်စေဘဲ အသက်သာသုံး
အနေအထားနဲ့ ဖြောင်ဖြောင်မတ်မတ်ထားပြီး (အမျိုးသားထိုင်)
တင်ပွဲပွဲ ခွဲလျက် ဖြစ်စေ၊ (အမျိုးသမီးထိုင်) ကျွဲ့ကျွဲ့ထိုင်၍ ဖြစ်စေ
ထိုင်ပါ။ ခေါ်ကိုလည်း ရှေ့မင့်က် နောက်မလန်စေဘဲ ခန္ဓာကိုယ်နဲ့
တစ်ဖြောင်းတည်းထားပါ။

ခြေထောက်ကို ခြေသလုံးချင်း ကန့်လန့်ဖြတ် ထပ်တင်ပြီး
ထိုင်တာထက် ခြေသလုံးချင်း ရှေ့နောက်ယူဉ်လျက် ချထားတာက
ထိုင်လိုပိုကောင်းပါတယ်။ ပိုပြီးကြာကြာလည်း ထိုင်နိုင်ပါတယ်။
ညာဘက် ခြေသလုံးက အတွင်းဘက်၊ ဘယ်ဘက် ခြေသလုံးက
အပြင်ဘက်မှာ ထားပါ။ ခြေသလုံးချင်း ထပ်မထားဘဲ ယူဉ်ထား
တဲ့အတွက် ခြေသလုံးချင်း မိည်ပမနေလို့ သွေးလည်ပတ်မှုကို
အနောင်းအယုက် မဖြစ်တော့ ထိုင်လို့ ပိုအဆင်ပြေပါတယ်။

ကြောကြောလည်း ထိုင်နိုင်ပါတယ်။ လက်ကို ရင်ခွဲင်ထက်မှာ ဘယ်ဘက်လက်ကအောက်က၊ ဉာဏ်လက်က အထက်က၊ လက်ဖဝါးနှစ်ဘက် ပက်လက်လျှန်ပြီး ထပ်ထားပါ။ လက်နှစ်ဘက်ကို ဒူးနှစ်ဘက်ပေါ်မှာ ပက်လက်လျှန်ပြီး တင်ထားချင်ရင်လည်း ထားနိုင်ပါတယ်။

အဲဒီနောက် ဒေါသရဲ့ အပြစ်နဲ့ သည်းခံခြင်းခနါးရဲ့ အကျိုးဂုဏ်များကို ဆင်ခြင်ပါ။ ဘာကြောင့်ပါလဲ မေးခဲ့ရင် မေတ္တာနဲ့ ဒေါသကို ပယ်ရှားရမယ်။ မေတ္တာနဲ့ သည်းခံခြင်းခနါးကို ဆွတ်ချွေးရမယ်။ ဒီတော့ အပြစ် မမြင်သေးတဲ့ဘရားကို ပယ်ရှားစွဲနှစ်ဖို့ အကျိုးရလဒ်ကို မသိမြင်ရသေးတဲ့ တရားကို ရယူဆွတ်ချွေးဖို့ဆိုတာ အလွန်မလွယ်တဲ့ ကိစ္စတစ်ရပ်ဖြစ်ပါတယ်။

လောကမှာ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ တစ်မျိုး တစ်မည်သော ပစ္စည်းဝေါးကိုစွဲနှစ်ဖို့ဆိုတဲ့ ကိစ္စရပ်မှာလည်း အဲပါပုဂ္ဂိုလ် အဲပြစ်အနာအဆာကို မသိမြင်မတော့ စွဲနှစ်ဖို့ လုံးဝမဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အပြစ်တစ်စုံတစ်ရာကို သိမြင်တွေရှိမှပဲ စွဲနှစ်နိုင်တွေရှိဖြစ်ပါတယ်။ တစ်စုံတစ်ခုသော အကျိုးသက်ရောက်မှာကို မသိမြင်သေးရင်လည်း အဲဒီကိစ္စရပ်ကို ရယူဖို့ စိတ်ဝင်စားမယ် စိတ်ကူးမိမယ် မဟုတ်ပါဘူး။

ဒါကြောင့် မေတ္တာဖြင့် ဒေါသကို ပယ်ရှားနိုင်ဖို့အတွက် ဒေါသရဲ့ အပြစ်ကို ဆင်ခြင်ပါ။ မေတ္တာဖြင့် ခနီးတရားကို ရယူပုံးဆိုင်ရေးအတွက် သည်းခံမှုခနီးရှင်ကို ဆင်ခြင်ပါ။ ဒီလို ဆင်ခြင် ရမယ်ဆိုတာဟာ မေတ္တာမဟားခင်မှာလည်း ဆင်ခြင်ရမယ်။ မေတ္တာ

ပွားနေခိုက် ဒေါသတရား ဖြစ်ပွားလာတဲ့အခါမှာလည်း ဆင်ခြင် ပေးရမယ်။ ဘယ်လောက်ကြောကြာ ဆင်ခြင်ရမလဲ မေးခဲ့ရင် အဲဒီ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဒေါသတရားတွေ ကင်းပျောက်သွားသည် အထိ ဆင်ခြင်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒေါသကင်းပျောက်သွားမှုပဲ ပွားဆဲ မေတ္တာကို ဆက်လက်သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၁) ဒေါသ၏အခြေခံ

ဒေါသရဲ့အပြစ်တွေကိုကျမ်းဂန်မှာ များစွာ ဖွံ့ဖြိုးထားတာ တွေ့ပါတယ်။ အဲဒီ ဒေါသရဲ့အပြစ်များစွာထဲက ဒီနေရာမှာ အနည်းငယ် ပြောပြချင်ပါတယ်။ ဒေါသဟာ အကြောင်အကျိုး အကောင်အဆုံးကို မသိတတ်ပါဘူး။ ဒေါသရှိနေရင် တရားတယ်၊ မတရားဘူးဆိုတာလဲ မသိတော့ပါဘူး။ ဒေါသကြောင့် လူမှုနဲ့များတယ်၊ ရန်သူများတယ်၊ အပြစ်များတယ်၊ တွေ့တွေ့ ဝေဝေသေရတယ်၊ သေပြီးနောက် ငရဲရောက်ရတယ်။ ဒေါသလောက် အပြစ်ကြီးတာ လောကမှာ မရှိ မိမိစိတ်ကို ဖမ်းစားတဲ့နေရာမှာ ဒေါသလောက် ဖမ်းစားတတ်တဲ့ တရားမရှိ၊ ဒေါသဟာ မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးစလုံးရဲ့ သိက္ခာကို ဖျက်ဆီးတတ်တယ်။ ဒေါသဖြစ်နေသွာကို တုပြီး မိမိက ဒေါသဖြစ်နေရင် မူလဒေါသဖြစ်သူထက် မိမိက ပိုပြီး ယုတေသနသွားတယ်။ ဒေါသကြီးသူဟာ အိုလွှာယ်တယ်၊ မြန်မြန်လည်း သေတတ်တယ်၊ အလှပျက်လွှာယ်တယ်။ ဒေါသကြီးရင် ဘဝဆက်တိုင်း အရှပ်ဆီးတယ်။ ဒေါသကြီးရင် အနိုင်ယူရမယ့်ပဲကို အနိုင်မယူနိုင်တော့ဘူး စသဖြင့် ကျမ်းဂန်များမှာ ဖွံ့ဖြိုးထားပါတယ်။

လောကမှာလည်း ဒေါသကြောင့် မစားနိုင်၊ မအပိုနိုင် ဖြစ်ရတာ၊ ဒေါသကြောင့် အရှုပ်တကဲ အကျိုးနှဖြစ်ရတာ၊ ဒေါသကြောင့် ရန်များရတာ၊ ဒေါသကြောင့် ဆင်းရဲရတာ၊ ဒေါသကြောင့် သားကဲ့၊ မယားကဲ့ ဖြစ်ရတာ၊ ဒေါသကြောင့် ဆွေကဲ့၊ မျိုးကဲ့ ဖြစ်ရတာ၊ ဒေါသကြောင့် မိတ်ပျက်ရတာ၊ ဒေါသကြောင့် ခင်မင်းပြိုကဲ့သွားရတာ၊ ဒေါသကြောင့် စည်းစိမ်ပျက်ရတာ၊ ဒေါသကြောင့် ထွေးကြုံးရောဂါ၊ နှလုံးရောဂါ၊ ဦးနှောက်သွေးကြောပြတ်ရောဂါ ဖြစ်ရတာ၊ ဒေါသကြောင့် အသက်သေရတာ စသဖြင့်၊ ဒေါသရဲ့ အပြစ်တွေ့ဟာပြလို့ မကုန်နိုင်အောင် များလှပါတယ်။

ဒီလို ဒေါသရဲ့ အပြစ်တွေ့ကို ဆင်ခြင်ပေးပါ။ အပြစ်ကို ဆင်ခြင်ဖန်များလာရင် အဲဒီ ဒေါသ ဟာ မိမိစိတ်မှာ အဖြစ်နည်းသွား၊ ပါးသွား၊ ပျောက်သွား ပါလိမ့်မယ်။

(က) ဓန္တိရဲ့ရွှေက်

ခုပြာခဲ့တဲ့အတိုင်း ဒေါသရဲ့ အပြစ်ကို ဆင်ခြင်ပြီးရင် ဓန္တိတရားရဲ့ ရှုက်ကျေးလူးကိုလည်း ဆင်ခြင်ပါဉီး။ ဓန္တိဆိုတာ ဆဲ၊ ဆို၊ ငါ်က်၊ ငမ်း၊ ကိုယ်စိတ်ပန်းအောင် ညျဉ်းပန်းနှိပ်စက် ပြုမှုချက်ကို အမျှက်ပြုင်းထန် မတူပြုနဲ့ သည်းခံနေတာကို ဓန္တိလိုင်းပါတယ်။ အဲဒီ ဓန္တိတရား လက်ကိုင်ထားမယ်ဆိုရင် (၁) လူချစ်လူခင်များခြင်း၊ (၂) ဘေးရန်က်းခြင်း၊ (၃) အပြစ်က်းခြင်း၊ (၄) မတွေ့မင်းသေရခြင်း၊ (၅) သေပြီး နှုတ်ပြည်ရောက်ရခြင်း၊ ဆိုတဲ့ အကျိုးတရား ဝါးပါး

ရရှိနိုင်ကြောင်း အပိုတိုရ့ ပွဲမ ပဏ္ဍာသက အကြောသသုတ်မှာ
ဟောတော်မူခဲ့ပါတယ်။

သည်းခံခြေးထက် သာလွှန်တဲ့ အကောင်းဆုံး ကိုယ်ကျိုး
ဆိတာမရှိ၊ သည်းခံခြေးဟာ သူတော်ကောင်းရဲ့ လက်နက်ဖြစ်တယ်။
သည်းခံခြေးဟာ မဂ်လာတရား၊ ပါရမိတရား၊ သည်းခံခြေးဟာ
အမြတ်ဆုံးအကျင့်၊ သည်းခံလျင် နိဗ္ဗာန်ဝင်၊ သည်းခံနိုင်မှ ချမ်းသာရာ
ခနီးတရားလက်ကိုင်ထားပါက လောကဗြိုးဟာ အမြဲထာဝရ
သာယာစိုပြည်နေ့မည်သာ ခနီးခန်းအားဟာ တဖက်ရန်သူများကို
ခုခံကာကွယ်နိုင်တဲ့ စစ်တပ်နဲ့ တူတယ် စသဖြင့် ခနီးတရားရဲ့
ဂုဏ်တွေကလည်း အလွန်များပြားလှပါတယ်။ ဒီလို့ ခနီးတရားရဲ့ဂုဏ်ကို
ဆင်ခြင်ပေးရင် အစစအရာရာ သည်းခံအားတွေ လွန်စွာ
ကောင်းလာပါလိမ့်မယ်။ မေတ္တာစမ်းရောတွေ ယိုစီးထဲကဲပေါ်ရာ
နှုန်းသားဟာလည်း လွန်စွာနှုန်းညဲ့ လာပါလိမ့်မယ်။ ခုဒေသရဲ့အပြစ်
ခနီးတရားရဲ့ဂုဏ် ဆင်ခြင်ပုံတွေကို ပြောပြီးလို့ ရှေးဦးစွာ
မေတ္တာမူးသင့်သူများကို ပြောပြီ့မယ်။

(ယ) ရှေးဦးခွာ မေတ္တာမူးသင့်သူများ

မေတ္တာမူးတဲ့ သူတော်စဉ်ဟာ (၁) မိမိမူန်တဲ့ဆုံးလို့၊ (၂)
အလွန်ချစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ (၃) မချစ်မမူန်း သိကျေမ်းရုံများသာဖြစ်တဲ့
အလယ်အလတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ (၄) ရန်သူ ဒီပုဂ္ဂိုလ်လေးဦးကို ရှေးဦးစွာ
မေတ္တာမူးရဘူး။ ဘာကြောင့်လဲမေးရင် မေတ္တာစိတ်ဖြစ်ပေါ်ဖို့
အလွန်ခက်ခဲလို့ဖြစ်ပါတယ်။ မှန်ပါတယ်။

- (၁) မိမိ အလွန်မူန်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မေတ္တာစပ္ဗားမယ်ဆိုရင် မူန်းသူရဲ့ မူန်းကွာက်တွေကို စိတ်ထဲမှာ မြင်ယောင်လာပြီး ဒေါသတွေပဲ ဖြစ်ဖွံ့ဖြိုပါတယ်၊ မေတ္တာစိတ်ဖြစ်ဖို့ အလွန်ခက်ခဲပါတယ်။
- (၂) မိမိ အလွန်ချစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို စပြီး မေတ္တာဟားပြန်တော့လည်း ဟားနေစဉ် ချစ်သူရဲ့ အနည်းငယ်သော ဆင်းရဲ့ကွာက် ဆင်ခြင်းရင်ပဲ မျက်ရည်ကျမလောက် စိတ်ဆင်းရဲ့မှုကို ခံစားရတတ်တယ်။ ဒီတော့ မေတ္တာစိတ်ဖြစ်ဖို့ အလွန်ခဲယဉ်း ပါတယ်။
- (၃) မချစ်မမူန်း အလယ်အလယ် သိကျမ်းရုံမှုသာဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို ချစ်သူ အရာမှာထားပြီး မေတ္တာဟားပြန်လည်း မေတ္တာစိတ်ဖြစ်ဖို့ အလွန် ခက်ခဲပင်နဲ့ ပါလိမ့်မယ်။ မေတ္တာဖြစ်ဖို့နောင့်နေးပါလိမ့်မယ်။
- (၄) ရန်သူကို စတင် မေတ္တာဟားရင်လည်း ရန်သူက မိမိအပေါ် မတော်မတရား ပြုလုပ်ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ လုပ်ရပ်ဆုံးတွေကိုချည်း စိတ်မှာ မြင်ယောင်လာပြီး ဒေါသတွေ ထွက်ကာ မေတ္တာမဖြစ်နိုင်ဘဲ အခက်အခဲ ကြုံရတတ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီပုဂ္ဂိုလ် လေးဦးကို ရွှေးဦးစွာ မေတ္တာ မဟားရုကြောင်း ဝိသုဒ္ဓမဟ် အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်။ ဒါကို ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မှတ်သား လွှမ်အောင် ဆောင်ပုံပြုလုပ် ထားပါတယ်။ လိုက်ဆုံးကြပါ-
ဆောင်ပုံး၊ မူန်းသူ့ဝင်စစ်း အလွန်အျမ်း ဝျေစ်မူန်းသူ့
ရန်သူထည့်ကာ၊ စလေးစယာက်မှာ၊ စစ္ဆေးမပွားဟူး

ပိုင်းခြား၍ မေတ္တာမပွားရသူများ

တဖန် ပိုင်းခြား၍ မေတ္တာမပွားရသူများကို ပြောပြပါဉီးမယ်။ မေတ္တာပွားခါစ သူတော်စင်ဟာ မိမိနဲ့ လိုင်မတူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဦးစွာ မေတ္တာမပွားရပါဘူး။ မေတ္တာပွားသူက အမျိုးသမီးဖြစ်ရင် အမျိုးသားကို အမျိုးသားဖြစ်က အမျိုးသမီးကို ပိုင်းခြားကန်သတ်ပြီး မေတ္တာမပွားရပါဘူး။ ဘာကြောင်းလဲ မေးရင် တက္ကာရာဂစ်တ် ဖြစ်တတ်လိုပါဟု စိသုဒ္ဓံမဂ် အငွကထာမှာ အမတ်တွီးရဲ့သား တစ်ယောက်ကို သာမကပြုပြီး ဖွဲ့စိတားပါတယ်။ အဲဒီ အဖွင့်အဆိုကိုတော့ မေတ္တာဘာဝနာ ပွားများအားထုတ်မှု အသားမကျသေးမီ အချိန်ကိုရည်ရွယ်ပြီး ဖွဲ့စိတားဟန်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် လက်တွေ မေတ္တာဘာဝနာပွားသူများ မေတ္တာကို နိုင်နင်းကျေပွန့်စွာ ပွားမိတဲ့အခါမှာတော့ လိုင်မတူတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပွားများပေါမယ့် အက်အခဲမရှိဘဲ မေတ္တာစိတ် စစ်စစ်ဖြစ်အောင် ပွားများလို့ရကြောင်း ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းပြုဆရာတော် မိန္ဒာဌားဖူးပါတယ်။ ဒါကိုလည်း ဆောင်ပုဒ်လေး လုပ်ပေးထားတယ်။ ယောကိုတဲ့ လိုက်ဆိုကြပါ။ ဓာတ်ပုဒ်၊ လိုင်မတူတာအား သီးပိုင်းခြား၊ ပွဲ့စိတား၊ ရသူသူ။

မေတ္တာလုံးဝမပွားရသူ

ခုတဖန် မေတ္တာလုံးဝပွားရသူကို ပြောပါဉီးမယ်။ မေတ္တာပွားတဲ့ မေတ္တာရှင်ဟာ သေသူကိုတော့ ဘယ်သောအခါမှ မေတ္တာပွားရဘူး။ ဘာကြောင်းလဲဆိုတော့ ဥပစာရ သမာဓိလည်းမရ အပွန် သမာဓိလည်းမဖြစ်။ ဘာသမာဓိမှ မရနိုင်တဲ့အတွက်

မပွဲ့းရကြာင်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဒီအဖွင့်အဆုံးကိုလည်း စျောန်ရဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး မေတ္တာပွဲ့းတဲ့ သူတော်စင်အတွက်သာဖြစ်ကြာင်းနှင့် မေတ္တာစိတ်ဖြစ်ရမှုပွဲ့းများတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် အတွက်တော့ သေသွားသူ ရောက်ရာဘဝ ဖြစ်ရာ ဌာနမှာ ချမ်းသာဖို့ မေတ္တာပွဲ့းရန် လိုအပ်ကြာင်း ကျေးဇူးတော်ရှင် ချမ်းမြေးဆရာတော်ဘုရားကြီး မိန္ဒကြား ဖူးပါတယ်။ ဒါပဲ အောင်ပုဒ်လေးကိုလည်း လိုက်ဆိုကြပါညီး။

အောင်ပုဒ် । သသသူမှုန်က၊ ဘယ်ဓာတ္တာမှာ၊ ပွဲ့းရမပြစ်ဟဲ့။

(c) ဘယ်ပျို့ဆိုလိုကို စဉ် မေတ္တာပွဲ့းရမလဲ?

ဒါကြာင်း စျောန်ရမေတ္တာပွဲ့းလိုတဲ့ သူတော်စင်ဟာ ခုဘုန်းကြီးပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ပြုလုပ်ပြင်ဆင်လို့ မေတ္တာပွဲ့းများရန် အဆင်သင့်ဖြစ်တဲ့အခါ သက်သေပြုတဲ့အနေနဲ့ “ဝါကျွန်းမာရပါလို၏၊ ချမ်းသာရပါလို၏” လို့ ငါးမိန်စ်၊ ဆယ်မိန်စ်လောက် မိမိကိုယ်ကို မေတ္တာပွဲ့းရမယ်။ ဒီလို့ မိမိကိုယ်ကို မေတ္တာပွဲ့းရတာကတော့ မိမိကျွန်းမာချမ်းသာချင်သလို အခြားသတ္တဝါတွေလည်း ကျွန်းမာ ချမ်းသာချင်ကြမှာ ပါလားလို့ ကိုယ်ချင်းစာတရား ဖြစ်ပြီး အများသတ္တဝါတွေအပေါ် အကျိုးလိုလားတဲ့မေတ္တာစိတ်ခါတ် အင်အား ကောင်းမွန်စွာ ဖြစ်လွှာယို့ ပွဲ့းရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်ချင်းစာတတ်အောင်လို့ ပွဲ့းရတာပါ။ မှန်ပါတယ်။ မေတ္တာဆိုတာ ကိုယ်ချင်းစာတရားရဲ့ ရင်ခွင့်မှ ပေါက်ပွဲ့းရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီနောက်... .

- (၁) မိမိ အလွန်ကြည့်သို့လေးစားရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို စပြီ
မေတ္တာပွားရပါမယ်။
- (၂) အဲဒောက် မိမိချေစ်စေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်။
- (၃) အဲဒောက် မိမိ သံသူးရုံ မြင်သူးရုံမြှုဖြစ်စေတဲ့ မချေမမှန်း
အလယ်အဆတ် ပုဂ္ဂိုလ်။
- (၄) အဲဒောက် ရန်သူပုဂ္ဂိုလ် လို့ ဒီလို့ အစဉ်အတိုင်း မေတ္တာ
ပွားရမယ် ဆိတဲ့ ဝိသုဒ္ဓမဟု အဋ္ဌကထားမှာ လာတဲ့အတိုင်း ရှေးဦးစွာ မိမိ
အလွန်တရာ လေးစားကြည့်သို့မြတ်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မေတ္တာပွားရမယ်။
အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဆရာသမားဖြစ်ရင်လည်း ဖြစ်မယ်၊ ဒါမှုမဟုတ် လူ၊
သူတော်စ်တစ်စိုး တစ်ယောက်ရင်လည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ ဆိုပါစို့ -
ဆရာသမားဖြစ်ပြီ။ အဲဒီဆရာကို မေတ္တာပွားတဲ့အခါ မေတ္တာမပွားမိ
အဲဒီဆရာရဲ့ အလျှော့ဒါနရှုက်ရောခြင်း၊ ကိုယ်ကျင့်သီလ ကောင်းခြင်း၊
ရုံးသားထက်မြတ်ခြင်း၊ အမြော်အမြင်ကြီးမားခြင်း၊ စေတနာ
မေတ္တာကြီးမားခြင်း၊ နှဲတ်ပြောချို့သာခြင်း၊ သူတစ်ပါးအပေါ်
ကူညီတတ်ခြင်း၊ မိမိအပေါ် ဟောဖော်ညွှန်ပြ ဆိုဆုံးမခဲ့ခြင်း စတဲ့
ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေကို ဆင်ခြင်ပါ။ ပြီးမှ ဆရာကို စိတ်စိုက်၍
အေညာတပ်ကာ “ ဆရာတော် (လူဖြစ်က ဦးပြီးကြည်) ကျော်မာပါစေ
ချမ်းသာပါစေ၊ လို့ တစ်ကြိမ်ပြီး တစ်ကြိမ် ထပ်ပါ ထပ်ပါ ရွှေတို့
ပွားများပေးပါ။ အကြွော်ပေါင်း ဆယ်ရာထောင်သောင် သိန်းသန်းမက
အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် ပွားများပေးပါ။ ပွားလို့ အသားကျလာတဲ့
အချိန်မှာတော့ အမည်မခေါ်တော့ဘဲ ဆရာကို စိတ်စိုက်ပြီး
“ကျော်မာပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေ” လို့ ဒီလို့လည်း အဖန်တလဲလဲ

ပွဲးနိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုပွဲးနေခိုက်စိတ်က အခြားအာရုံးစီရောက်သွားရင် ဒီမေတ္တာ အပွဲးခံဖြစ်တဲ့ ဆရာအပေါ်မှာပဲ ပြန်ပြန်တင်ပြီး မေတ္တာပွဲးများပါ။ ဝိပဿနာပွဲးသလို ပေါ်ရာ ပေါ်ရာအာရုံကို လိုက်ရှုဖို့ မဟုတ်ပါဘူး။ အပွဲးခံအာရုံအပေါ် မေတ္တာစိတ်ကို ပြန်ပြန်တင်ပြီး ပွဲးစေရပါတယ်။ ဒါကိုလဲ သတိထားကြပါ။

ဆရာကိုစိတ်စိုက်ပွဲးလို့ဆရာရဲ့ပုံမှန်စိတ်ထဲမှာပေါ်တာ၊ မပေါ်တာက ပဓာန မဟုတ်ပါဘူး။ ဆရာရဲ့မိမိစိတ်ထဲမှာပေါ်လာဖို့ထင်က မိမိရဲ့စိတ်က ဆရာ့အပေါ် အမှန်တကယ် ကျန်းမာချမ်းသာ စေလိုတဲ့စိတ်တွေ ထက်သန်အားကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်နေဖို့က အဓိက အရေးကြီးဆုံး ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ မေတ္တာစိတ် ထက်သန်အားကောင်းအောင် မိမိရဲ့ နှလုံးသားမှ ထုတ်လုပ်ပြီး ပွဲးများပေးဖို့ အလွန် လိုအပ်ပါတယ်။ ရွှေ့ဆိုတဲ့ စကားလုံးအတိုင်း မိမိစိတ်မှာ လှိုက်လှိုက်လဲလဲ ဖြစ်ပေါ်ပါစွေ။ ဒါလေးကို အထူးသတိထားပါ။ ပုံကိုပေါ်အောင် ဖော်နေရင် ပွဲးစေမှာ မေတ္တာ စိတ် အင်အား ပျော့သွားတတ်တယ်။ ရုပ်နှင့်ခါ မေတ္တာစိတ် ပျော်သွားတာမျိုးတောင် ကြော်တယ်ပါတယ်။

ပွဲးများလို့ အသားကျလာတဲ့ အခါမှာတော့ အပွဲးခံပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ပုံသဏ္ဌာန်ကလည်း ကြည်လင် ရွှင်လန်းပြီးပန်းလေးများ ဆင်မြှန်းပြီး ပေါ်လာတတ်ပါတယ်။ မိမိရဲ့ မေတ္တာစိတ်ဟာ အပွဲးခံပုဂ္ဂိုလ် အာရုံထဲမှာ နစ်မြှုပ်သက်ပဲငါးပါတယ်။ မိမိရဲ့ မေတ္တာစိတ်နဲ့ အပွဲးခံပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တစ်ထပ်တည်းဖြစ်နေပြီး စိတ်က မိမိရဲ့စိတ်၊ ကိုယ်က အပွဲးခံပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ကိုယ်၊ ဒီလိုတောင် ဖြစ်နေတာကိုလည်း တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ တစ်ခါက အမေရိကန်နိုင်သား

ဦးဝိမလရုံသီဆိုတဲ့ ရဟန်းတော်ဟာ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်လို (၅)လကျော်တဲ့အခါ မေတ္တာဘုံးလိုကြောင်း လျောက်လို့ ဘုန်းကြီးက ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာမှာ လာတဲ့နည်းအတိုင်း အားဦးခိုင်းပါတယ်။ နေ့စဉ်လည်း မေတ္တာတရားလျောက်စေတယ်။ ဘွားများရက်(၂၅)ရက်လောက်ရတော့ မေတ္တာဘုံးရင် ပြုးပြုးနေတယ်။ တစ်ခါတစ်လေ အသံတောင် ထွေကြပြီး ရိရိနေတယ်။

ဒါကို ဘုန်းကြီးကသီတော့ တရားလျောက်တဲ့အခါ ဦးဝိမလရုံသီ ဘာကြောင့် မေတ္တာဘုံးရင် ရိရိနေရသလဲလို့ မေးတယ်။ မေးတဲ့အခါ “ခု တပည့်တော်မိတ်ဆွဲတစ်ဦးကိုမေတ္တာဘုံးနေပါတယ်။ ဒီမိတ်ဆွဲက တပည့်တော်ရဲ့ အပေါ် အတော်များများ ကူးပါးဘူးပါတယ်။ သူ့ကို မေတ္တာဘုံးတော့ အတော်ကြာကြာ ဘွားမိတဲ့အခါ မိတ်ဆွဲရဲ့ မျက်နှာက ပြုးလာတယ်။ ဒီအခါ တပည့်တော်ကလည်း ပြုးမိတယ်။ နောက်မိတ်ဆွဲက ရိလာတယ်။ ဒီအခါ တပည့်တော်လည်း အလိုလို ရိမိသွားတယ်ဘုရား။ သူကရိလိုက်ရင် တပည့်တော်လည်း ရိမိရိမိ ဖြစ်နေပါတယ်ဘုရား။

ဆရာတော် အဲဒီအခါမျိုးမှာ တပည့်တော်ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို မတွေ့ရတော့ဘူး။ မေတ္တာစိတ်ကလေးမျှပဲ တွေ့နေရတော့တယ်။ အဲဒီမေတ္တာစိတ်ကလဲ တပည့်တော်ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ မဟုတ်ဘဲ မိတ်ဆွဲရဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာထဲရောက်ပြီး တပည့်တော်ရဲ့ မေတ္တာစိတ်နဲ့ မိတ်ဆွဲရဲ့ ခန္ဓာကိုယ် ဒီလိုတောင် ဖြစ်နေပါတယ် ဘုရား။ အဲဒါ မှန်ပါသလား ဆရာတော်”လိုလျောက်တယ်။ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးက မှန်ပါတယ်။ ဒီသဘောတရားဟာ မေတ္တာသမာဓိရဲ့သဘောပါလို့

ဖြေလိုက်တယ်။ ယောဂါတ္ထူ သမာဓိသိပ်ကောင်လာရင် အဲဒီလိုလည်း
ပြစ်လာတတ်တယ်။ အဲဒီအခါ မေတ္တာပွားလိုလည်း အလွန်တရာ
ကောင်မွန်လာ ပါတယ်။

ခုလိုဆရာကို မေတ္တာပွားတဲ့အခါ အချိန် ဘယ်လောက်
ကြာကြာ ပွားရမလဲမေးခဲ့ရင် မေတ္တာကျေပွန်အောင်အထိ စျော်
ရသည်အထိ ပွားရပါမယ်။ မေတ္တာကျေပွန်တယ် စျော်ရတယ် ဆိတာ
မိမိရဲ့စိတ္တေ အလွန်ပြောသက်တည်ကြည်လာတာ၊ နှုန္တဲ့ ပျော့ပျော်း
လာတာ၊ ကြည်နှီးမှု တသိမ့်သိမ့် ပြစ်ပေါ်လာတာ၊ ဝမ်းသာမှု
ချမ်းသာမှုတွေ ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲ စိမ့်ဝင် ပျံနှုန်းလာတာကို မေတ္တာ
ကျေပွန်တယ် စျော်ရတယ်လို့ဆိုလိုပါတယ်။ ပွားတဲ့အခါ ထို့ပွား၊ ရပ်ပွား၊
စကြော်လျောက်ပွား၊ ထမင်းစားရင်းပွား၊ ရေသာက်ရင်းပွား၊ အိမ်မှုကိစ္စာ
ရုံးကိစ္စာ၊ အရောင်းအဝယ်ကိစ္စာ ပြုလုပ်ရင်းလည်းပွား၊ တံမြက်စည်း
လှည်းရင်း လည်းပွား၊ အပေါ့အလေး စွန်ရင်းလည်းပွား၊ အမြဲမပြတ်
ပွားများ နေရမယ်။

(၅) အဆင့်ဆင့်မေတ္တာပွားပုံ

မိမိဆရာကို မေတ္တာပွားလို့ မေတ္တာကျေပွန်ပြီ၊
ဥပစာရသမာဓိ၊ အပွန်သမာဓိ၊ ရပြီဆိုတဲ့အခါ ဆရာလောက်
ကြည်ညိုလေးစားစရာ မြှုတ်နှီးစရာကောင်းတဲ့ နှုပ်ပါတ်တစ် အမျိုး
အစားထဲက အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို ပြေားပြီး မေတ္တာပွားပါ။ ဒီလို့
နောက်တစ်ဦးကိုပြေားပြီး မေတ္တာပွားတော့မယ်ဆိုတဲ့အခါ ခုန်ပွားခဲ့ဘဲ
ပထမဆရာကို ရှေ့ပီးစွာ မေတ္တာပွားလိုက်ပါညီး၊ ပထမဆရာကို ပွားလို့

မေတ္တာအရှင်ရလာပြီဆိတဲ့အခါမှ ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်ကို ကူးပြောင်းပြီးပွားပါ။ ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်ကို ကူးပြောင်းပြီး ပွားတဲ့အခါမှာလည်း မိမိရဲ့ စိတ်တွေ ငြိမ်သက်လာအောင်၊ နူးညွှေသီမ်မွေးလာအောင် ဝမ်းသာကြည့်နဲးမှု အအေးပါတ်တွေ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံး ပျုံးနှုံးစိမ့်ဝင် လာတဲ့အထိ ပွားများပေးပါ။ ပွားများလို့ စိတ်ရဲ့ ဝမ်းသာမှု ချမ်းသာမှုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာလည်းပဲ မေတ္တာပွားမှုကို ရပ်မထားပါနဲ့၊ ရပ်မသွားစေ ပျောက်မသွားစေဘဲ ပွားမြှေားများနေဖို့လိုအပ်ပါတယ်။ ဖြစ်တတ်တာကာ ဝမ်းသာ၊ ချမ်းသာလာတဲ့အခါမျိုးမှာ ယောကိုက မေတ္တာပွားများမှုကို ရပ်ပြီး အဆိုတ်မျိုးသာချမ်းသာမှုနောက်သို့ ပါသွားပြီး သာယာသဘောကျ နေတတ်တယ်။ ဒါဆိုတော့ မေတ္တာသမာဓိပျက်သွားတာပေါ့။ ဒါကြောင့် ဝမ်းသာမှု ချမ်းသာမှုကိုမသာယာပါနဲ့ မေတ္တာကိုပဲ ပွားမြှေားများနေပါ။

အာယ်၍ ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်ကို မေတ္တာပွားလို့ မေတ္တာစိတ် အဖြစ်နည်းနေမယ် (သို့မဟုတ်) လုံးဝမဖြစ်သွေးဆုံးခဲ့ရင် မူလဆရာကို ပြန်ပြီး မေတ္တာပွားလိုက်ပါ။ မူလဆရာကို ပွားလို့ မေတ္တာအရှင် သံပ်အေးကောင် လာဖြစ်ဆိတဲ့အခါ ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြန်ပြီး မေတ္တာပွားကြည့်ပါ။ ပွားလို့ မေတ္တာစိတ် ဖြစ်ရင် အဲဒီ ဒုတိယပုဂ္ဂိုလ်ကိုပဲ ဆက်လက်ပွားသွားပါ။ ဒီလို့ မေတ္တာကို ကူးယူ၊ ပွားယူရပါတယ်။ ခုဘိန်းကြီးပြောခဲ့တဲ့ နည်းအတိုင်း နံပါတ်(၁) အဆင့်အတန်း ထဲက ဝါးလိုးလောက်အထိ မေတ္တာပွားပါ။ ပွားပြန်တော့စုလည်း ကျော်ပြန်အောင် အထိပွားပါ။ ဥပစာရ သမာဓိ၊ အပွန် သမာဓိ ရာသည်တိုင်အောင် ပွားများပေးပါ။

အဲဒီနောက် နံပါတ်(၂) ဖြစ်တဲ့ မိမိ အလွန်တရာ့

ချစ်ခင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဆီနောက် (၃) မချစ်မမုန်း တွေ့သူး၊ မြင်ဘူးရုံး
အလယ်အလတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဲဒီနောက် (၄) ရန်သူရှိက ရန်သူကို
မေတ္တာပွားပါ။ ရန်သူမရှိရင်တော့ ရန်သူကိုဟားဖွံ့ဖြိုးပါဘူး။ ရန်သူရှိက
ရန်သူကို မေတ္တာပွားပါဆိုတဲ့စကားမှာ ခုန် အမေရိကန်နိုင်ငံသား
ဦးဝိမလရုံသီရဲ့၊ အတွေ့အကြံလေးကို ဒီနေရာမှာ ဘုန်းကြီး
ပြောချင်တယ်။ သူ့မေတ္တာပွားရက် တစ်လကျော်တဲ့အခါ ခုပြာတဲ့
ရန်သူကို မေတ္တာ အပွားခိုင်းတယ်။ ဘုန်းကြီးကမေးတယ်။
ဦးဝိမလရုံသီရဲ့ စိတ်ထဲသီမ်းထားတဲ့ ရန်သူများ ရှိသလား ဆိုတော့
..... ရှိပါတယ်ဘုရားတဲ့။ ရှိရင်... အဆီရန်သူကို မေတ္တာပွား
ကြည့်ပါလို့ပြောပြီ အဗွားနိုင်းတယ်။ နောက်ရက်တရားလျှောက်တော့
“ရန်သူကိုမေတ္တာပွားလို့မရပါဘူးဘုရား။ ဒီအမျိုးသမီးက တပည့်တော်
ဆင်းရ ဒုက္ခ ရောက်အောင် အတော်များများ ပြုခဲ့ပါတယ်။
တပည့်တော်ကို နှစ်ကိုမ် သေကြောင် ကြံခဲ့ဘူးပါတယ် ဘုရား။

ဒါကြောင့် သူ့ကို မေတ္တာပွားလို့ တပည့်တော်ရဲ့
မေတ္တာစိတ်က သူဆီ မသွားပါဘုရား။ မေတ္တာစိတ် မဖြစ်ပါဘုရား။
တပည့်တော်ရဲ့ စိတ်ကလည်း သူချမ်းသာသွားမှာ သူကျွန်းမာသွားမှာ
အစစအရာရာ အဆင်ပြသွားမှာ သိပ်စိုးရိမ် နေပါတယ်ဘုရား”
လို့လျှောက်ပါတယ်။ ဒီလို့ဆိုရင် ပထမဦးဆုံးဟဲ့တဲ့ ဆရာသမားကို
ပြန်ပြီး မေတ္တာပွားပါ။ ပွားလို့ မေတ္တာအင်အား မေတ္တာအရှိန်
သိပ်ကောင်လာပြီဆိုတဲ့အချိန် ခုန်ရန်သူအမျိုးသမီးကို ကူးပြောပြီး
မေတ္တာပွားပေးပါ။ ဒီလို့တစ်ကြိုးများလို့လည်း မေတ္တာစိတ် မဖြစ်သေးရင်
နောက်ထပ်တစ်ကြိုး ဆရာသမားကို မေတ္တာပွားပါ။ မေတ္တာအရှိန်

သိပ်အားကောင်းလာပြီဆုံးရင် ရန်သူအမျိုးသမီးကို ကူးပြောင်းပြီး
ပွဲ့ကြော်ပါ။ ဒီလိုအကြံကြိုးပြုလုပ်ပွဲ့များများပေးပါလို့ပြောလိုက်တယ်။

နှစ်ရက်လောက်ကြာတော့တပည့်တော် မေတ္တာပွဲ့များရတာ
အဆင်ပြု သွားပါပြီဘုရား။ ဆရာသမားစတဲ့ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တွဲလိုပဲ
အဲဒီရန်သူဖြစ်တဲ့ အမျိုးသမီးကိုလည်း မေတ္တာပွဲ့ရသွားပါပြီဘုရား။
တပည့်တော်စိတ်ထဲမှာ အဲဒီ အမျိုးသမီးကို ရန်သူလို့ မြင်တော့
မထင်တော့ဘဲ မိတ်ဆွဲလို့ပဲ ထင်မြင်သွားပါပြီ လို့
လျောက်ပါတယ်။

တစ်လဆဲလောက် မေတ္တာပွဲ့လိုက်တော့ သူ့ရဲ့ မျက်နှာဟာ
ကြည်လင်နဲ့ပြီးနေတာပဲ။ ခန္ဓာကိုယ်လည်းစိအိုလာတယ်။ စိမြင်ရခါစ
မျက်နှာ၊ ရောက်ခါစ အသားအရော၊ လာခါစ ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ ဘာမှ
မဆိုင်တော့ဘူး။ ယောဂိုတို့ မေတ္တာပွဲ့တဲ့အခါလည်း ရန်သူကို
ပွဲ့တဲ့အခါ ဒီအတွေ့အကြံလေးကို သတိထားကြဖို့
ပြောရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ခု သတိ ပေးလိုတာက ရန်သူကို
မေတ္တာပွဲ့တဲ့အခါ ပွဲ့လိုက်တိုင်း ပွဲ့လိုက်တိုင်း ရန်သူက ဖိမ်အပေါ်
မတော်မတရား ပြုလုပ်ခဲ့တာတွေကို မြင်ယောင် ကြားယောင်ပြီး
ဒေါသတရားတွေချည်း ဖြစ်ဖြစ်နေမယ်။ မေတ္တာပွဲ့လို့ အခက်အခဲ
ကြံနေမယ်ဆုံးရင်

မေတ္တာကျေပွဲနဲ့ဖြစ်တဲ့ ရွှေးဟိုလ်များကိုပြန်၍ ပြန်၍
မေတ္တာပွဲ့များရမယ်။ ပွဲ့ရှု မေတ္တာကျေပွဲနဲ့ (ရာာန်ရပြုဆုံးတဲ့အခါ)
ရန်သူကို မေတ္တာပွဲ့ပါ။ ဘုန်းကြီး ပြောခဲ့တဲ့ အမေရိကန်ဘုန်းကြီး
လိုပေါ့။ ဒီလို ပွဲ့လိုလည်း မေတ္တာစိတ် မဖြစ်သေးလျှင် ခဲ့ဘုန်းကြီး

ဟောမယ့်နည်းနဲ့လည်း မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမ၍ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဒေါသကို ဖြေဖျောက်ပြီး မေတ္တာပွားများပါ။ ဘယ်လုပ်ပါလဲမေးရင် -

(၁)။ အမောင်ယောဂါ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို အဆုံးအမ ပြုပါဒေးတော်မူခဲ့တယ်မဟုတ်ပါလား။ ‘ရဟန်းတို့ဆုံးသူခါပြု လူဆိုတွေက လက်ခြစ်တဲ့ ကိုယ်အကိုယ်မဟုတ်ပါလား’ အရိုးတပ်ထားသော ဓမန်းလွှဲနဲ့ တိုက်ဖြတ် နှိပ်စက်ကြတော်မူ ထိနှိပ်စက်သူတို့အပေါ်၌ အမျက်ထွက်၍ မပြစ်မှားရ။ အမျက်ထွက်ပြစ်မှားလျှင် အဲဒီရဟန်းသည် ဝါဘုရားရဲ့ အဆုံးအမကိုလိုက်နာသည် မမည်။ ဟုဆုံးမေတ္တာကို မဟုတ်ပါလား။

(၂)။ ပထမစဉ် အမျက်ထွက်နေသူကိုတုံ့ပြန်၍ အမျက်ထွက်လျှင် ထိတုံ့ပြန်၍ အမျက်ထွက်သူသည်သာလျှင် ပထမစဉ် အမျက် ထွက်သူထက် ပို၍ ယုတ်မာ ဆုံးဝါးလှသည်။ အမျက် ထွက်နေသူကို အမျက်မထွက်ဘဲ သည်ခံနေနိုင်တဲ့သူသည် အောင်နိုင်ခဲ့သော စစ်ပွဲကို အောင်နိုင်ပေသည် ဟူ၍လည်း ဆုံးမခဲ့သည် မဟုတ်ပါလော့။

(၃)။ သူတစ်ပါး အမျက်ထွက်နေသည်ကိုသိ၍ သတိနဲ့ စိတ်မဆုံးအောင်ထိုးပြီး ပြုစေချမ်းစွာ နေနိုင်ပါမူ ထိနှိုင်သာ ရဟန်းသည် ပိမိ၏ အကျိုး သူတစ်ပါး၏ အကျိုး နှုန်းမျိုးလုံးအတွက် ကျင့်မည်သည် လိုလည်း ဆုံးမတော်ခဲ့သည်မဟုတ်ပါလား စသည်ဖြင့် ဝိသုဒ္ဓမာն် အဋ္ဌကထာမှာတော့ ဒေါသဖြေပဲ့ဖြေနည်းတွေ များစွာ ပြတေးပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အချိန်ကသိပ်နည်းနေတော့ အကုန်တော့ ဟောလို့မဖြစ်ဘူး။ နည်းနည်းလောက်ပဲ ဟောရမယ်။ အဲဒီလို ဆင်ခြင်၍ မိမိစတ်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဒေါသကို ပယ္ရားစေပြီး မေတ္တာကို ပွားပါ။ ဒီလို

ဆင်ခြင်ပေမယ့် ဒေါသတရားက မြှင့်းအေး သေးသူးဆိုရင်
 (၄)။ ပုဂ္ဂမြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ဘဝက သည်းခံခဲ့ပုံ
 များကို ဆင်ခြင်ပြီး ပြေားစေရမယ်တဲ့။ ဘယ်လို့ဆင်ခြင်ရမလဲ မေးရင် -
 ဘုရားသားတော် အသင်ယောဂါ၊ သင့်ဆရာ ဖြစ်တော်မူတဲ့
 ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားဟာ ပါရမိတော်များကို ဖြည့်ကျင့်နေစဉ်
 အလောင်းတော်ဘဝကပင် အမျိုးမျိုးသော သူသတ်သမား ရန်သူများ
 အပေါ်ဝယ်၊ ဒေါသမဖြစ်စေဘဲ သည်းခံဟန်မူခဲ့တယ်။ ဘယ်ဘဝက
 ဘယ်လို သည်းခံခဲ့ ပါသလဲဆိုရင်

ခွဲ့ဝါဒ ရသ၌။ သည်းခံပုံ

ရှေးတုန်းက ဗာရာကသီမြို့မှာ ကလာဗုဆိုတဲ့မင်း
 တိုင်းပြည် အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်နေသတဲ့။ ဒီအခါ ဘုရား
 အလောင်းတော်ဘာ ကုဋ္ဌ(က) ကြိုထိတဲ့ ပြဟ္မာမျိုးမှာ ဖြစ်သတဲ့။
 မိဘများ ကွန်လွန်သွားတဲ့အခါ ကျွန်ရစ်တဲ့ ပစ္စည်းဉာဏ်တွေကို
 ကြည့်ပြီးတော့ ငါရဲ့မိဘများဟာ ဒီဉာဏ်ဖွေ့စွဲတွေကို စုဆောင်းရုံသာ
 စုဆောင်းထားခဲ့ကြတယ်။ ယူမသွားနိုင်ကြသွား။ ငါတော့ ဒီဉာဏ်
 ပစ္စည်းတွေကို အကုန်ယူသွားမယ်လို့ စဉ်းစားပြီး ပစ္စည်းဉာဏ်တွေကို
 အတုန် ပေးလျှော့သတဲ့ ပေးလျှော့ ပြီးတော့ တော့ထူက် ရသေ့ပြုခဲ့သတဲ့။
 ရသေ့ပြုပြီး ဟံမဝန္တာတော်မှာ သီတင်းသုံးနေသတဲ့။ တော့ဆိုတာ
 သစ်သီးပဲ သုံးဆောင်ရတယ်။ ဆီမပြင်ရ။ ဆားမတွေ့ရသွား။ ဒါကြောင့်
 အာဟာရခါတ်ပြည့်ဝရေးအတွက် ဆားနှင့်အချဉ်များကို သုံးဆောင်ရန်
 မြှုန်းရှာနားချဉ်းကပ် ရတယ်။ ခုံဥရားလောင်းလည်း ဆားနှင့်အချဉ်း

စသည် ရရှိဖို့ မြို့ရွှေရှိရာကို လာခဲ့သတဲ့။ ဒီအခါ ဗာရာကသီမြို့သို့
ရောက်လာခဲ့သတဲ့။ မြို့ထဲ ဆွမ်းခံကြတဲ့အခါ စစ်ပိုလ်ချုပ်ကြီးက
ကြည်သိတဲ့နဲ့ပတ်ပြီး ဆွမ်းလျှို့ သတဲ့။ လူ၏ ပြီး ဘုရင်္သယျာဉ်တော်မှာ
သီတင်းသုံးဖို့ လျောက်သတဲ့။ ဒါကြောင့် ဘုရားအလောင်းတော်
ရသော်ကြီးဟာ ဘုရင်္သယျာဉ်တော်မှာ သီတင်းသုံး နေတော်မူသတဲ့။

တရားနာမေနြို

အဲဒီလိုနေတဲ့အခါ တစ်နေ့တော့ ကလာဗုမှမင်းက
ဥယျာဉ်တော်သို့ ပျော်ပွဲရန် မိဖုရားမောင်းမ အခြေအရုံများနှင့်တာက္ခ
ထွက်လာသတဲ့။ မင်းလာကျောက်ဖျောပေါ်မှာ ပျော်ပွဲကျင်းပသတဲ့။
ဘုရင်က သူချစ်တဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ရဲ့ ပေါင်ပေါ်မှာ
ခေါ်အံ့ဖြိုးလျောင်းစော်ရင်း သီဆိုကုန်ကြတဲ့ကို ကြည့်ရှုနေသတဲ့
နှင့်တွင်းသူ ကခေါ်သည်များက တီးမှုတ်ကခုန်ပြီး ဖျော်ဖြေနေကြား
ဘုရင်က အဲဒီ အာရုံထွေကို ကြည့်ရင်း အိမ်မောကျသွားသတဲ့ အဲဒီအခါ
တီးမှုတ်ကခုန်ဖျော်ဖြေနေကြတဲ့ အမျိုးသမီးတွေက တို့အရှင်သခင်
အိပ်ပျော်နေရင် ဖျော်ဖြေဖို့ မလိုတော့ဘူးဆိုပြီး တီးမှုတ်ကခုန်မှုကို
ရပ်နားပြီးတော့ ဥယျာဉ်ထဲ လှည့်လည်ကြည့်ကြသတဲ့ အဲဒီလို
ကြည့်ရှုလှည့်လည်တော့ ဘုရားလောင်းရသော်ကြီးကို တွေ့မြှင့်ကြသတဲ့။
တွေ့မြှင့်ကြတော့ တရားစကားနာကြားကြရန် ရသော်ကြီးထံ ဆည်းကပ်
ကြသတဲ့ သင့်လျော်တဲ့ တရားစကားဟောပြောဖို့လည်း တောင်းပန်ကြ
သတဲ့၊ အဲဒီတော့ ရသော်ကြီးက သင့်လျော်တဲ့ တရားစကားကို
ဟောပြောပါသတဲ့။

ဒေါသအမျက် ချောင်းချောင်းထွက်

အဲဒီအခါ ဘုရင်၏ ဒေါင်းအံ့အဖြစ်ဖြင့် ပြုစုနေရတဲ့
အမျိုးသမီးက မင်းကြီးနှီးလာစေရန်၊ လူပုဂ္ဂား ပြုပြင်လိုက်သတဲ့။
မင်းကြီး နိုလာတဲ့အခါ သူ့အခြေအရုံ မောင်းမတွေကို
မြှုပ်နည်း၊ မတွေ့ရတာနဲ့ ဘယ်သူ့ ကုန်ကြသလဲလို့မေးသတဲ့ ရသော်ဦးထဲ
သွားရောက်နေကြတော်း အဲဒီ အမျိုးသမီးက ပြောသတဲ့။ အဲဒီတော့
ဘန်မှတ်မြတ်က မနာလိုဝန်တို့ပြီး ဒေါသအကြီးအကျယ် ဖြစ်လာသတဲ့
ဒါနဲ့ သန်လျက်ကို ကိုင်ကာ ကောက်ကျစ်တဲ့ ရသေ့ကို ဆုံးမမယ်လို့
ကြုံပါးပြီး ရသော်ဦးထဲ လျှပ်မြန်စွာသွားသတဲ့။

ဓန္တာရားရှိပါတယ်။

အဲဒီအခါ မင်းကြီးနဲ့ အလွန်ရင်းနှီးချစ်ခင်တဲ့ မောင်းမ
တစ်ယောက်က မင်းကြီးထံမှ သန်လျက်ကိုယူပြီး ဒေါသပြိုးအောင်
ဖျောင်းဖျေပြောဆိုသတဲ့။ ဒါပေမယ့် ကလာဗုမင်းက အမျက်ဒေါသ
ကောင်းကောင်းမပြုပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဘာဝါဒ ရှိသလဲလို့ ရသော်ဦးကို
မေးသတဲ့။ ရသော်ဦးက ဓန္တာဝါဒ ရှိတယ်၊ ဓန္တာဆိုတာ ဘာလဲလို့
မေးပြန်သတဲ့။ ဆဲဆိုကြုံးမောင်းတဲ့သူ့၊ ပုတ်ခတ်နိုံးစက်တဲ့သူ့တို့အပေါ်
အမျက်မထွက်ပဲနတာကို ဓန္တာဝါဒ ဖြေပါသတဲ့။ ဒါဖြင့် သတ်နဲ့
ဓန္တာ - (သည်းခံခြင်း) ရှိပုံကို ငါစမ်းသပ်ကြည့်ရှုမယ် ဆုံးပြီးတော့
သူသတ်သမားကို အမိန့်ပေးသတဲ့။ ဒီရသော်ဦးကိုဆွဲပြီး မောင်းမှာ လျှော့
ငရှုနောက်၊ နံဘေး နှစ်ဖက်ဆိုတဲ့ ဒီလေးငြာနှင့် ဆူးရှိတဲ့ ကြံ့မဖြင့်

အချက်ပေါင်း နှစ်ထောင် ရိုက်စမ်းလို အမိန့်ပေးလိုက်သတဲ့။

ဘယ်လောက်များ နာလိုက်မလဲ။

သူသတ်သမားက မင်း၏ အမိန့်၊ အတိုင်း ခန္ဓိဝါဒီ
ရှင်ရသော်ကို အချက်ပေါင်း နှစ်ထောင် ရိုက်နှက် ပါသတဲ့။
အချက်ပေါင်းနှစ်ထောင် ရိုက်လိုက်တော့ ရသေြားကြိုးကိုယ့်မှာ အပေါ်က
အရေပါးတွေ အရေထူထွေစုပ်ပြုတော်ကုန်သတဲ့။ အသားတွေလည်း ပြုတဲ့
သွေးတွေလည်း ရုရံတော်က ယိုထူက်လာပါသတဲ့ ဘယ်လောက်များ
နာကျုင်ရှာမလဲဆိတာ စဉ်းစားသာ ကြည့်ကြပေတော့ ယောက်တို့။ အဲဒါလို
ရိုက်ပေးမယ့်မင်းအပေါ်မှာရော ရိုက်နှက်တဲ့ သူသတ်သမားအပေါ်မှာပါ
ရှင်ရသော်က အမျက်ထွေက်ခြင်း ပြစ်များခြင်း မဖြစ်ဘူးတဲ့ အဲဒါဟာ
ဘာမျှအပြစ်မရှုံးဘဲနဲ့နှိမ်စက်ကြတာပဲ၊ စိတ်ဆုံးစရာ အလွန်ကော်တာပဲ၊
ဒါပေမယ့် ရသော်က အဲဒါတွေကို အမျက်ဒေါသ မထွေက် သည်းခံ
နေနိုင်တယ်။ ဒါဟာ မေတ္တာပွား သူအတွက် အတူယူစရာပါပဲ။

လက်ခြေခတ္ထပါ ဖြေတ်လိုက်။

အဲဒါလို နှိမ်စက်လည်း မသေသေးတော့ ကလာဗုမင်းက
ဘာဝါဒရှိပါသလဲ – ရှင်ရသော်လို မေးပြန်ပါသတဲ့။ ရှင်ရသော့ကလည်း
ခန္ဓိဝါဒရှိပါတယ်။ အသင်မင်းက ပါခန္ဓိကို ပါရဲ့အရေထဲ ရှိနေတယ်လို
ထင်နေသလား၊ အရေကြားထဲမှာ မရှိပါဘူး။ ခန္ဓိသည်းခံခြင်းက
ပါရဲ့နှုန်းသားထဲမှာ တည်ရှုနေပါတယ် လို ပြောသတဲ့။ အဲဒါလိုပြောလေ
ကလာဗုမင်းက ဒေါသထွေက်လေး။ ဒါနဲ့ရှင်ရသော့၏ လက်နှစ်ကိုလည်း

အဖြတ်ခိုင်းတယ် ခြေနှစ်ကျော်းကိုလည်း အဖြတ်ခိုင်းတယ် နားရွက်၊ နှာခေါင်းတွေကိုလည်း အဖြတ်ခိုင်းတယ်၊ သူသတ်သမား ကလည်း ခိုင်းတဲ့အဘို့ ပုဆိန်ဖြင့်ရက်ရက်စက်စက် ခုတ်ဖြတ်သတဲ့ ဖြတ်ပြီးတိုင်း၊ ပြီးတိုင်း ဘာဝါဒရှိသူလဲလို့မင်းက ထပ်ပါထပ်ခါမေးသတဲ့ ရှင်ရသောက ခန္ဓိဝါဒရှိကြော်း၊ အဲဒီ ခန္ဓိက နှလုံသားထဲမှာ တည်ရှိနေကြော်း ဖြေကြားတယ်။ နောက်ထဲ့ ကျတော့ မင်းက ‘ကောက်ကျော်တဲ့သော သင့်ခန္ဓိကို သင်ဟာ ပင်မပြီး ထိုင်နေပေတော့’ လို့ခုပြီးတော့ ခန္ဓိဝါဒ ရှင်ရသော် ရင်ဘာတဲ့ ခြေဖြင့်ကောက်ကန်ပြီး ထူက်ဆွဲသွားပါသတဲ့၊ အဲဒီလို့ သွားတဲ့အခါ ဥယျာဉ်တဲ့ခါဝကျတော့ အဲဒီကလာဗုံမင်းလည်း မြေမျိုးခံရသတဲ့။ အပိုစိုင်ရ ရောက်သွားတယ်လို့ ကျမ်းကန်က ဆိုသားပါတယ်။

သွားတော်ကောင်းဆိုတာ

အဲဒီကနောက် စစ်မိုလ်ချုပ်ပြီးက လာရောက်ပြီးတော့ ရှင်ရသေား၊ ရှင်ဘာရင်ကို စိတ်မဆိုပို့ တော်ပန်တယ်။ အဲဒီအခါ ရှင်ရသောက ဒီလို့ပြန်ကြားလိုက်ပါတယ်။

ယော မေ ဟတ္တာစ ပါဒေစ၊ ကဏ္ဍနာသွား ဆောယို။

စိရိ ဦးဝတ္ထု သော ရာလာ၊ န ဟို ကုလာနှိမ် မာဒီသာ။ တဲ့-

သေနာပတီ - စစ်မိုလ်ချုပ်ပြီး၊ ယော -

အကြင်ကလာဗုံမင်းသည်၊ မေ - ဝါ၏၊ ဟတ္တာစ - လက်တို့ကို လည်းကော်၊ ပါဒေစ - ခြေတို့ကိုလည်းကော်၊ ကဏ္ဍနာသွား - နား၊ နှာခေါင်းကိုလည်းကော်၊ ဆောယို - ခုတ်ဖြတ်စေ၏။ သောရာလာ -

ထိကလာဗုမ်းသည် စိရိ ဗိုဟို - ရှည့်စွာအသက်ရှင်လျက် ရှိပါစေ၊ ဟိ - စိတ်ဆုံးဘဲ ဤသိမေတ္တာဗုံးနိုင်ခြင်၏ အလောင်ကား၊ မာဒီသာ - ဝါသို့သော သူတော်ကောင်းတို့သည်၊ နက္ခာနှင့် - အမျက်ထွက်ရှိ မရှိကြပါ။

ဘုရား၏ တပည့်အသင်ယောကို သင့်အား ဖြစ်မှားသော ရန်သူသည် ဒီကလာဗုမ်းလောက် ဆုံးသည် မဟုတ်ပါ။ အလောင်တော် ခန္ဓိဝါဒီရသော့သည် ကလာဗုမ်း၏ အလွန်ယုတ်မှာ ဆုံးသွမ်းသော ဒီပြစ်မှားမူးကိုတောင် အမျက်မထွက်ဘဲ သည်းခံနိုင်သေးတယ်။ သင်လည်း အမျက်မထွက်ဘဲ သည်းခံသင့်သည် မဟုတ်ပါလော့။ ဒီလို ဆင်ခြင်၍ ရန်သူအပေါ်ဖြစ်နေတဲ့ ဒေါသကို ပယ်ရှားစေပြီး မေတ္တာဗုံးရမယ်၊ ဒီလို ဆင်ခြင်လို့လည်း ဒေါသမငြိမ်းအေးသေးရင် အလောင်တော် မမှပါလဲရဲ့ ခန္ဓိကို ဆင်ခြင်ပေးပါဉိုး။

(၅)။ ဓမ္မပါလသူငယ်ဝတ္ထု။

ရှေးက ဗာရာကသီပြည်မှာ မဟာပတာပမင်း တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်မင်းလုပ်နေသတဲ့ အဲဒီအပါ ဘုရား အလောင်တော် ဟာ အဲဒီမဟာပတာမင်း၏ မိဖုရားကြီးပြုစုတဲ့ စန္ဒာအော်ရဲ့ ဝါးကြာတို့ကိုမှာ ပဋိသန္ဓာတ်နေပြီး ဖွားမြင်လာသတဲ့။ အမည်ကို ဓမ္မပါလလို့ ပေးထားကြသတဲ့။ အဲဒီ ဓမ္မပါလ မင်းသားကလေး ခုနှစ်လသား အရွယ်ရောက်တဲ့အပါ မိခင်မိဖုရားကြီးက ရေချိုးယောပြီး တန်ဆာဆင်ယ်ပေးရင် ယဉ်ယဉ်ယယ်သားတော်လေနဲ့ကတဲ့နေသတဲ့။ အဲဒီအချိန်မှာ ဘုရာ်မင်းက စွဲ့အပိုမုရားကြီးရဲ့ အဆောင်ကိုသွားသတဲ့

မိဖုရားကြီးက သားကလေးကို ချစ်မြတ်နိုးတဲ့စိတ်တွေ အားကြီး
နေတဲ့အတွက် မဟာပတာပမင်းကို မြင်ပါလျက် ထပြီး အရှိအသေ
မပြုမိဘူးတဲ့။

ဒီသားကြီးလာရင်

အဆိုအဆို မဟာပတာပမင်းက ‘ဒီကောင်မဟာ ယခုပင်
သားကိုဖြုပြီး ဒီလောက် မာန်တက်နေတယ် ဆိုရင် ဒီသားကလေးသာ
ကြီးလာရင် ငါ့ကိုရှိတယ်တောင် ထင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ယခုပင်
ဒီသားကလေးကို သတ်ပစ်မှ တော်မယ်’ လို့ကြပြီး မျက်စိမျက်နှာများ
ပျက်ပျက် မင်းနေရာ ရာဇ်ပွဲ့နှင့်ပြန်သွားပါသတဲ့။ ဟိုရောက်တော့
သူ့သတ်သမားကို ခေါ်စေတယ်၊ ခေါ်ပြီးတော့ မိဖုရားကြီးထံမှ
ဓမ္မပါလသူ့ထွေယ်ကို ယူလာခဲ့ရန် အမိန့်ပေးသတဲ့ မိဖုရားကြီးကလည်း
ဘုရင်မင်း၏ အရှိပ်အကဲကို မြင်ရတဲ့အတွက် သူ့အပေါ်မှာ
အမျက်ထွက်သွားကြောင်းကို သိရတယ်။ ဒါကြောင့် ဓမ္မပါလ
သားငယ်ကလေးကို ရင်ခွင့်ပိုက်ပြီး ငိုင်နှုနာသတဲ့။

မွှေ့စွဲနှင့်ကမလေးဖြတ်စနေသလို့။

အဆိုလို ငိုင်နေစဉ်မှာပဲ သူ့သတ်သမားက မင်း၏ အမိန့်အရ
မိဖုရားကြီး၏ ရင်ခွင့်မှ ဓမ္မပါလသူ့ထွေယ်ကို အတင်းလုယူလာခဲ့သတဲ့။
စန္ဒာဒေဝိ မိဖုရားကြီးကလည်း ငိုင်လျက်လိုက်ပါလာသတဲ့၊ မင်း၏
ငရှုရောက်တော့ ဒီကလေးကို ပျော်ချုပ်ခုံတစ်ခုပေါ်မှာ တင်ထား
လိုက်တယ်။ ကလေး၏ လက်များကို ဖြတ်လိုက်လို့ အမိန့် ပေးပါသတဲ့

စန္ဒာအောင်မိဖူရားက ကလေးမှာ အပြစ်မရှိပါဘူး။ ကျွန်တော်မမှာသာ အပြစ်ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်မ၏ လက်ကိုသာ ဖြတ်ပါလို့ တော်ပန်သတဲ့ တော်ပန်ပေမယ့်လို့ မရပါဘူး။ မင်းက အတင်းဖြတ်ခိုင်းတာ ပါပဲ၊ လူသတ်သမားကလည်း မင်းရဲ့ အမိန့်အတိုင်းပင် ခုနှစ်လသား ဓမ္မပါလသူ့ကလေး၏ လက်များကို ပုဆိန်ဖြင့် ရက်ရက်စက်စက် ဖြတ်ရတယ်။ ဗေးထက်ထက်ဖြင့် ပါးမျှစွာကလေးများကို ဖြတ်ရသလိုပ် လက်နှစ်ချောင်းလုံး ပြတ်သွားပါရောတဲ့ ဒါပေမယ့် ဘုရားလောင်း သူ့ကလေးကတော့ စိတ်ဆုံးခြင်း၊ ငိုယ့်ခြင်းမရှိဘဲ ခန္ဓာရားနဲ့ မေတ္တာရားကို နှလုံးသွေး၍ သည်ခံနေရှာပါသတဲ့။

သန်လျှက်ပန်း ပြုလွှဲပြုပြန်။

မိခင်ဖြစ်တဲ့ စန္ဒာအောင်မိဖူရားကြီးကတော့ လက်ပြတ် ကလေးများကို တော်ယူကာ ရင်ခွင့်မှာ ပွဲပိုက်ပြီး ငိုကြေး နေရှာပါသတဲ့။ အော်ကနောက်ခြော်ချောင်းကိုလည်း အဖြတ်ခိုင်းသတဲ့ မိခင်စန္ဒာအောင်က တော်ပန်ပြန်သတဲ့။ မရဘူး၊ ခြေများကို ဖြတ်တယ်။ ခြေများကို ဖြတ်ပြီးတော့ ခေါင်းကို အဖြတ်ခိုင်းပြန်သတဲ့။ မိခင်စန္ဒာအောင်က တော်ပန်တယ်၊ ဒါပေမယ့် မရပါဘူး။ အတင်းအဖြတ်ခိုင်းတဲ့ အထွေက လူသတ်သမားက မင်း၏ အမိန့်အတိုင်း သူ့ကလေး၏ ခေါ်ကို ဖြတ်လိုက်တာပါပဲ။ ခေါ်းဖြတ်ပြီးလို့ သေဖြိုးတဲ့ နောက်တောင် သူ့ကလေး၏ ကိုယ်ကို အပေါ်သို့ မြောက် လိုက်ပြီးတော့ သန်လျှက်အချွန်ဖြင့် ခံယားပြီး အသံမှာလာခေါ်တဲ့ သန်လျှက်ပန်း လုပ်စေပြန်သေးသတဲ့။ ဒီလောက်ထိအောင် မိုက်တဲ့

ရက်စက်ယုတ်မာတဲ့ အင် အဲဒီအခါမှာ မိခင်ဖြစ်သူ စန္ဒာဒေဝိဟာလည်း
ငိုနေရင် လွှဲးနာကျပြီး သေသွားရှာပါသတဲ့။ မဟာပတာပမင်းလည်း
သူရာလာပျော်ပေါ်မှ ကြမ်းပြင်ပေါ်ကျ။ ကြမ်းပြင်မှ တဖန် မြေပြင်သို့
ကျသွားသတဲ့။ မြေပြင်ပေါ်ရောက်တော့ မြေမျိုးပြီး အပိုစိုင်ရဲ
ကျရောက်သွားပါသတဲ့။

မွေးပါလသူငယ်ကတော့ သေခါနီးအထိ အမျက်ထွက်ခြေး
ပြစ်မှားခြင်းမရှိဘဲ၊ သည်းခံလျက်ပင် သေဆုံးသွားပါသတဲ့။ ဘုရား
၏တပည့်အသင်ယောကို - သင့်အား ပြစ်မှားသူ့သော ရန်သူသည်
ဒီမဟာပတာပမင်းလောက် ဆုံးမည်မဟုတ်ပါ၊ အလောင်းတော်
ဓမ္မပါလသူငယ်သည် အလွန်တရာ ယုတေသန ဆုံးသွေ့မ်းသော ဒီပြစ်မှား
မှုကိုတောင် အမျက်လုံးဝမထွက် သည်းခံနိုင်သေးတယ်။ သင်လည်း
အမျက်မထွက်ဘဲ သည်းခံ သင့်သည်မဟုတ်ပါလော - ဟု ဒီလို့
ဆင်ခြင်၍လည်း ရန်သူအပေါ်ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဒေါသကို ဖယ်ရှားပြီး
မေတ္တာပွားရမယ်။

(၆)။ ဓာတ်နဲ့ဆင်ခြင်၍ ဒေါသပြို့စီးပော့

အဲဒီလို့ ဆင်ခြင်လို့မှ ဒေါသမပြို့မ်းသေးရင်
ခါတ်နဲ့ဆင်ခြင်ရမယ်တဲ့ ခါတ်နဲ့ဆင်ခြင်ပုံကတော့ - မေတ္တာ ဘာဝနာ
ပွားနေတဲ့ အမောင်ယောကို သင်ဟာ ထိသွေ့ကို အမျက်ထွက်
စိတ်ဆုံးနေတာဟာ ဘာကိုစိတ်ဆုံးတာလဲ၊ သူသန္တန်က ဆံပင်တွေကို
စိတ်ဆုံးတာလား၊ မွေးညွှေးတွေ၊ ခြေသည်းလက်သည်းတွေ၊ သွားတွေ
အရေတွေကို စိတ်ဆုံးတာလား၊ အသား အကြော စသည်တို့ကို

စိတ်ဆုံးတာလား၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆံပိုစသည်တို့ရှိတဲ့ပထဝါဓါတ်ကို
ဓါတ်ဆုံးတာလား၊ အာပေါဓါတ်၊ တေဇောဓါတ်၊ ဂါယောဓါတ်ကို
ဓါတ်ဆုံးတာလား၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ရန်သူကို ငြုံးပြု။ ငည်ဗျာ
ခေါ်ရတာဟာ ခန္ဓာတ်ပါး အာယာတန် (၁၂)ပါး၊ ဓါတ် (၁၈)ပါးတို့ကို
စွဲမြှုပြု ခေါ်ရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ စွဲမြှုပြုဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာစသည်တွေထဲက
ရုပ်ကို စိတ်ဆုံးတာလား၊ ဝေသနာ၊ သညာ၊ သဒါရ၊ စိတ်ပိုဉာဏ်တို့ကို
ဓါတ်ဆုံးတာလား။

သို့မဟုတ် စက္ခာယတန်ခေါ် မျက်စိုက် စိတ်ဆုံးတာလား၊
ရွှေပါယတန်ခေါ် အဆင်းကိုစိတ်ဆုံးတာလား။ မနောယတန်ခေါ် စိတ်ကို
စိတ်ဆုံးတာလား၊ ဓမ္မာယတန်ခေါ် သဘောအာရုံကို စိတ်ဆုံးတာလား၊
သို့မဟုတ် ကျွေးမ်းဓါတ်ခေါ် မျက်စိုဓါတ်ကို စိတ်ဆုံးတာလား၊ ရွှေပါတ်ခေါ်
အဆင်းဓါတ်၊ စက္ခာပိုဉာဏ်ဓါတ်ခေါ် ပြင်သိစိတ်ကို စိတ်ဆုံးတာလား။
မနောဓါတ်ခေါ် ဆင်ခြင်စိတ် လက်ခံစိတ်ကို စိတ်ဆုံးတာလား၊
ဓမ္မဓါတ်ခေါ် သဘောအာရုံ၊ မနောပိုဉာဏ်ဓါတ်ခေါ် စိတ်ကို
စိတ်ဆုံးတာလားလို့ဓါတ်စွဲမြှုပြု ကြည့်ရမယ်။ အဲဒီလို့ဓါတ်စွဲကြည့်ရမယ်တော့
အလွန်သိမ်မွေ့တဲ့ အပ်၏ အဖျား၌ မှန်ည်းစောင့်၊ တည်စရာမရှိ၊
ကော်ကင်း၌ ပန်းချိုးဆေးရေးရဲ့ တည်စရာမရှိဆုံးသလို့ အမျက်အောက်
တည်စရာလည်း မရှိဖြစ်ငွော့တာ့တာပါပဲ။ ဒီလို့ ဓာတ်ခွဲ၍
ဆင်ခြင်ခြင်းအားဖြင့်လည်း အမျက်အောက်သကို ပယ်ရှား၍ မေတ္တာ
ပွားရမယ်။ အဲဒီလို့ နည်းနဲ့လည်း ဒေါသမြှုပြုးဆေးသွားဆုံးရင် ရုပ်နာမ်
ခွဲ၍ ဆင်ခြင်းပြု ယယ်ပါတဲ့။

(၃)။ ရုပ်နာမ်၍၍ ဆင်ခြင်းပြု ဒေါသမြှုပြုးဆေးပဲ

အမောင်ယောကို ရှပ်နာမ်တရားများသည်
တစ်ခက်များသာ တည်လျက် ပျက်သွားကြသည်။ သင့်အား
ပြစ်များခဲ့သည်ဟု ထင်ရသော ထိုရှပ်နာမ်များသည် ထိုခက်ကပင်
ချုပ်ပျက်သွားကြလေပြီး ယခုအခါ ထို ပြစ်မှုးကြသည့် ရှပ်နာမ်များ
မရှိကြတော့ပြီ။ ယခုအခါသင်သည် ရန်သူ၏ သန္တာန်က
အဘတ်ရှပ်နာမ်ကို အမျက်ထွက်နေပါသနည်း။ (ပြစ်များသော
ရှပ်နာမ်များက ယခုမရှိတော့ပြီ။ ရန်သူဟု ထင်ရသော ရှပ်နာမ်အစဉ်ထွေး
ယခုရှိနေသော ရှပ်နာမ်အသစ်များက သင့်အား ပြစ်မှုးကြသည်မဟုတ်၊
ထိုကြောင့် ဘယ်ရှပ်နာမ်ကို အမျက်ထွက်နေသလဲ၊ အမျက်ထွက်စရာ
ရှပ်နာမ် မရှိတော့ပြီ။) ဒေါသကိုပယ်ရှားစေပြီး မေတ္တာကို
ပွားပေးပါ။

ဒီလို ဆင်ခြင်လို ရန်သူအပေါ် ဒေါသအေးပြိုမ်း သွား
ပြီဆိုပါက ရန်သူကို မေတ္တာပွားပါ။ ထပ်ခါ ထပ်ခါ ပွားပါ။
ဓာတ်ရသည်အထိပွားများလိုက်ပါ။

ပွားလို တစ်ဦးချင်း အပေါ်မှာ မေတ္တာကျေပွန်
သွားပြီဆိုပါက အဆီပူရှိလ်(၄)လီလုံးကို ရောမွှေပြီးလည်း ပွားများပါလိုး။
ဘယ်လိုလဲဆိုရင်၊ ဝါကျွန်းမာရပါလို့။ ချမ်းသာရပါလို့။ ဝါချုစ်သူလည်း
ကျွန်းမာပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေ။ ဝါကျွန်းမာရပါလို့။ ချမ်းသာရပါလို့။
ဝါမှန်းသူလည်း ကျွန်းမာပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေ၊ ဝါကျွန်းမာရပါလို့။
ချမ်းသာရပါလို့။ ဝါမချုစ်မမှန်း အလယ်အလတ် ပုဂ္ဂိုလ်လည်း
ကျွန်းမာပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေ၊ ဝါကျွန်းမာရပါလို့။ ချမ်းသာရပါလို့။
ချစ်သူ၊ မှန်းသူ၊ မချုစ်မမှန်း အလယ်အလတ် ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ရန်သူ

ပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်း ကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ' လို့
ပွားများရပါမယ်။

မေတ္တာစိတ်ထားတစ်သားတည်းဖြစ်ပုံ

မေတ္တာရှင်ဟာ နေရာတစ်ခုမှာ မိမိရယ်၊ ချစ်သူရယ်၊
အလယ်အလတ်ပုဂ္ဂိုလ်ရယ်၊ ရန်သူရယ် ဆိုပြီး လေးဦးသား
နေထိုင်ကြတယ်။ အဲဒီအခါ ရန်သူ၊ ဓမ္မားပြတ္တေ ရောက်လာပြီး
အရှင်ဘုရားတို့ အရှင်ဘုရားတို့ရဲ့ လည်ချောင်းသွေးနဲ့ ဗလိနတ်စာ
ပူဇော်လိုပါတယ်။ ဒီအထွက် အရှင်ဘုရားတို့လေးပါးထဲက တစ်ပါးပါးကို
ပေးပါလို့ တောင်းခဲ့ရင် "မိမိလိုက်ခဲ့ပါမယ်၊ အခြားသုံးဦးကို
ထားခဲ့ပါလိုဖြစ်စေ၊ ချစ်သူကိုခေါ်သွား ရန်သူကိုထားခဲ့ပါလိုဖြစ်စေ၊
(သို့မဟုတ်) ရန်သူကိုခေါ်သွား ချစ်သူကိုထားခဲ့ပါလိုဖြစ်စေ စိတ်ကူးမိ
ပြောဆိုမိပါက အဲဒီမေတ္တာရှင်ရဲ့ မေတ္တာစိတ်ထားဟာ နှိုရည်နဲ့ရေ
ရောထားသလို တစ်သားတည်း မဖြစ်သေးပါဘူး။ မေတ္တာ
အရည်အသွေး မပြည့်သေးပါဘူး။

ဒီလို့ မဟုတ်ဘဲ ဘယ်သူကိုမှ ရန်သူလက်ထဲ မထည့်လို
မပေးလိုဘဲ လေးဦးစလုံးကို ကျွန်းမာချမ်းသာစေလိုတဲ့ စိတ်တွေ
တည်းတညာတည်း ဖြစ်ခဲ့ရင် အဲဒီ မေတ္တာရှင်ရဲ့ မေတ္တာစိတ်ဟာ
တစ်သားတည်းဖြစ်ပြီး မေတ္တာအရည်အသွေး လုံးဝပြည့်သွားပြီလို
ဝိသူဒွိမ် အငွေ့ကထာမှာ ဖွံ့ဖြိုးထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့်
မေတ္တာရှင်ဟာ မေတ္တာကို အရည်အသွေး လုံးဝပြည့်သည်အထိ
ပွားများအားထုတ်ရှုံးဖြစ်ပါတယ်။ ကဲ-ကဲ . . . ဒီပွားစဉ်လေးတွေ

မေတ္တာဘဏ်ရည်

၅၃

မှတ်သားလွယ်အောင် ချမ်းမြှု ဆရာတော်ဘုရားရဲ့ ဆောင်ပုံလေးတွေ
လိုက်ဆုံးကြပါညီ။

ဉာဏ်သမတ္တာပွားပုံ အဓိပ္ပာ

ပိပါကိုယ်အား၊ သက်စသယား၊ ပွားများစန်းလို့စွာ၊
 ကြည့်ညိုစလေးမြတ်၊ ရွှေစင်အာပ်၊ ပွားလတ်ပထော်၊
 ဘာလွန်ဖျော်အပ်၊ ငင်မင်အပ်၊ ပွားလတ်ခုတိယာ၊
 မူန်းချော်မဟား၊ လယ်လျော်လျှော့၊ ပွားမူတတိယာ၊
 မူန်းသူရှိကာ၊ စတုတ္ထာ ပွားရမေားစမတ္ထာ၊
 ရှုန်းသူကုံကား၊ စနာတ်ဆုံးထား၊ ရှုပွားရမည်သား၊

ဉာဏ်သမ အနောခိုသသို့

အဲဒီနောက်မှ တစ်အိမ်တည်းနေ မိသားစု၊ ရပ်ကွက်၊
 ကျေးရွာ၊ မြို့နယ်၊ တိုင်း၊ နိုင်ငံ ရယ်လို့ ပိုင်းခြားကန့်သတ်ပြီး
 အားးခံနယ်ပယ်ကိုတဖြည့်ဖြည့် ချဲ့၍ချဲ့၍ ဟွားများရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။
 အဲဒီနောက်မှ တစ်လောကလုံးရှိ သတ္တဝါတွေကို အာရုံပြုပြီး
 ဟွားများပါလေ။ ဒီလိုဟွားများရှင် အပိုင်းအပြားရှုံးရှုံး ဉာဏ်သမတ္တာကနေ
 အပိုင်းအပြားမရှိတဲ့ အနောခိုသမတ္တာအဖြစ် ပြောင်းလဲဟွားများပြီး
 ဖြစ်ပါမယ်။

ဒါမှုမဟုတ် အရပ်ဆယ်မျက်နှာကို အကျော်အရပ်မှ
 အောက်အရပ်အထိ တစ်မျက်နှာခဲ့ ပို့အော် ကန့်သတ်ပြီး မိသာဖရက

မေတ္တာအဖြစ် ပွဲများပြီးမှ တစ်လောကလုံးရှိ အားလုံးသတ္တာပါတွေကို
ပွဲများရှင်လည်း ကောင်ပါတယ်။ ဒီလို့ပွဲလည်း ပြခံသမေတ္တာဘန်
အနောဓိသမေတ္တာ ပြောင်းလဲပွဲများပြီး ဖြစ်တာပါပဲ။ ပိုမိုလို့တောင်
ကောင်ပါသေးတယ်။

(၅) မေတ္တာရဲ အကျိုးတရား

ခုံနှုန်းကြီးပြောဆုံးလို့မေတ္တာကိုကြုံးအားများလာလို့
မေတ္တာစိတ် အလွန်တရာ အားကောင် လာပြီဆုံးရှင် မေတ္တာရှုတဲ့ စိတ်ဟာ
မေတ္တာဓာတ်တွေနဲ့ အေးစိမ့်လာလိမ့်မယ်။ ကြည်နဲ့ ဝမ်းသာ
လာလိမ့်မယ်၊ အေးမြှချမ်းသာလာလိမ့်မယ်၊ စိတ်အေးမြှချမ်းသာ
လာတော့ ဒီမေတ္တာစိတ်ကို ပိုက်ထွေးထားတဲ့ နှလုံးသားဟာလည်း
အေးမြှချမ်းသာလာပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီကတစ်ဆင့် ခန္ဓာကိုယ်အနဲ့
မေတ္တာစိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အေးရှုပ်တွေ ပျို့နှံလာပါလိမ့်မယ်။ ဒီအဲ
အလွန်အေးငြိမ်းချုမ်းသာတဲ့ မေတ္တာခန္ဓာကိုမြတ်လေး တစ်လုံး
ဖြစ်လာပါလိမ့်မယ်။

ဒီမေတ္တာကြောင့်ပဲ မေတ္တာပို့ရှုပါ ချမ်းချမ်းသာသာ
အိပ်ရမယ်၊ ချမ်းချမ်းသာသာ ဖို့ရမယ်၊ အိပ်မက်ကောင်တွေ မက်မယ်။
လူတိုင်းက မျက်နှာမြင် ချစ်ခင်ကြ၊ အသံကြား သနားကြမယ်၊
တွေ့မြင်ရတဲ့ နတ်ပြေဟာများကလည်း ချစ်ခင်ကြမယ်။ နတ်မြတ်
နတ်ကောင်နတ်အပေါ်တို့က စောင့်ရှုရှုက်ကြမယ်၊ လက်နက်၊ အဆိပ်၊
မီး စသည်တို့ကြောင့် အန္တရာယ်မရောက် အသက်မပျောက်ရဘူး၊
စိတ်တည်ကြည်မယ်၊ မျက်နှာကြည်လင်စွင်လန်းမယ်၊ ကြည်လင်စွင်ပြ

အေးမြွားနဲ့ သေရမယ်၊ သေဖြိုးပြန်လည်း ပြဟ္မာပြည် ရောက်ရမယ်။ ဒီမေတ္တာကြောင့်ပဲ လိုချင်နှစ်သက်စိတ်တွေကင်း၊ စိတ်ဆီးစိတ်၊ စိတ်ည်စိတ်တွေပျောက်၊ မနာလိုဝန်တို့စိတ်တွေရှင်း၊ ကြော်ကြစိတ်၊ တောင့်တစိတ်၊ စိုးရိမ်စိတ်၊ ပူးဆွဲးစိတ်၊ ငိုကြေးချင်စိတ်တွေ ချုပ်ပြုမြေးပါလိမ့်မယ်။

ဒီမေတ္တာကြောင့်ပဲ ဘေးရန်ကုန်အကျား အေးပြိုးချမ်းသာမှု တွေ ခံစားရမယ်၊ ဒီမေတ္တာကြောင့်ပဲ မိမိကို မူန်းနေတဲ့သူတွေ ချစ်ဆော်မယ်၊ အပြစ်ပြောသူတွေ ချိုးမွှုံးလာလိမ့်မယ် ခဲ့ဆိုနေသူတွေ ချုံဖွှုံးစကား ပြောလာလိမ့်မယ်၊ ရန်သူတွေ မိတ်ဆွဲဖြစ်လာလိမ့်မယ်။

ဒီမေတ္တာကြောင့်ပဲ မိမိဆောင်ရွက်တဲ့ကိစ္စတွေ အောင်မြင်လာမယ်၊ အဆက်အဆဲတွေကို ကျော်လွှား နိုင်မယ်၊ ဖြစ်ချင်တာတွေ အားလုံးဖြစ်လာမယ်၊ လိုချင်တာတွေ ရလာမယ်၊ တောင့်တာတဲ့အတိုင်း ဖြစ်လာလိမ့်မယ်။

ဒီမေတ္တာကြောင့်ပဲ အားလုံးရဲ့ချစ်ဆောင်ခြင်း၊ မြတ်နိုင်ခြင်း၊ ပူးကော်ခြင်းကို ခံရမယ်။ အားလုံးရဲ့ ယုံကြည်ခြင်း၊ လေးစားခြင်းကို ခံရမယ်။

ဒီမေတ္တာကြောင့်ပဲ မီးပူ၊ ရေပူ၊ နေပူ၊ ဆီပူတွေလည်း စမ်းရောပော အေးမြှုလာမယ်၊ အဆိပ်တွေလည်း နတ်သုခါ ဖြစ်လာမယ်။ တုတ္ထားစား၊ သေနှစ်စားတဲ့လက်နှက်တွေလည်း မြှုတ်လေးပန်းပွဲ့ငဲးတွေ ဖြစ်လာမယ်။

ကဲ- က ချမ်းမြှုံးမြှုံးဆရာတော်ဘရားရဲ့
မေတ္တာအကျိုးတရား ဆောင်ပုံးလေးများကို ယောဂါတ္ထိလိုက်ဆုံးကြပါ။

- ၁။ စိပ်လဲဖျမ်းသာ၊ နှုံးဖျမ်းသာ၊ ဝကာင်းရာအပ်မက်သည်။
- ၂။ လူဓရာ နတ်ပါ၊ ဖျမ်းငင်တာ၊ ဝောင်းရာနတ်တို့သည်။
- ၃။ လက်နက်ထိပ်မီး၊ ပျောက်ထီး၊ အပြီးမိတ်တည်၍
- ၄။ ဖျက်နှာကြည်မေး၊ ဝေတွေ့မေး၊ အသေဝကာင်းလုသည်။
- ၅။ မြှော်ဘုံလား၊ အယ်တာစ်ပါး၊ ကျိုးချားဝေတွားရည်။

ဒီတော့ မိသားစုနေရာ အိမ်မှာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အများစုပေါင်းနေရာ ကျေးဇား၊ ရပ်ကွက်၊ မြို့၊ မြို့နယ်၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ နိုင်ငံ၊ ကမ္မာမှာပဲဖြစ်ဖြစ် ဒီမေတ္တာရေးအေး အမြဲသောက်သုံးပေး၊ ချိုးပေးမှ အေးမြှုမြှု ချုမ်းသာတဲ့ မိသားစု ဖြစ်မယ်။ အေးမြှုချုမ်းသာတဲ့ ကျေးဇား၊ ရပ်ကွက်၊ မြို့၊ မြို့နယ်၊ ပြည်နယ်၊ တိုင်း၊ နိုင်ငံ၊ ကမ္မာကြီးဖြစ်မှာပေါ့။ မေတ္တာရေးချမ်းလည်း မဆွတ်ဖြန်းကြ၊ မေတ္တာရေးအေးလည်း မသောက်သုံးကြတော့ တစ်ချို့မိသားစုတွေ ပစ္စည်း ရှိလျက်နဲ့ စိတ်ဆင်ရဲနေကြ၊ အိမ်တွေးစစ်ပဲ အိမ်တွေးရန်ပဲတွေ ဖြစ်နေကြတယ်။ ရပ်ကွက်တွေးရန်ပဲ၊ ကျေးဇားရန်ပဲ၊ မြို့၊ မြို့နယ်ရန်ပဲ၊ နိုင်တွေးရန်ပဲ၊ ကမ္မာ၊ ရန်ပဲကြီးတွေ ကမ္မာ၊ စစ်ပဲကြီးတွေ ဖြစ်နေကြတယ်။ ဒီလို ရန်ပဲကြီးတွေ ဖြစ်နေကြရတော့ ချုမ်းသာတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါမလား၊ မဆိုနိုင်ပါဘူရား။ တိုးတက်တယ်လို့ရော ပြောနိုင်ပါမလား၊ မပြောနိုင်ပါဘူရား။ လူဖြစ်ရတာကော အဓိပါယ်ရှိသေးသလား၊ မရှိပါဘူးဘူရား။

နေ့ရောညုပါ အဆိုနှုန်းသရွှေ့ တထိတ်ထိတ် တလန်လန် ငန်ရတဲ့ဘဝ စိုးရိမ်မှူး၊ ပူးဆွေးမှူး၊ ငိုကြီးမှူးတွေနဲ့ ငန်ရတဲ့ဘဝဟာ

မေတ္တာရိပ်ရည်

၅၃

ဘာတန်ဖိုးမှ မရှိပါဘူး။ နေလည်းမနေသင့်ပါဘူး။ မှန်ရဲ့လား
ယောဂါတ္ထု... မှန်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် စိတ်ချမ်းချမ်းသာသာ
ကိုယ်ကျွန်းကျွန်းမာမာ နေလိုကြတဲ့ မိသားစုများ၊ ရပ်သူရွာသားများ၊
နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားများ၊ ကမ္မာသူကမ္မာသား သတ္တဝါများဟာ
မေတ္တာရေအေးသာက်ပေးဖို့ မေတ္တာရေချမ်း ဆွတ်ဖြန်းပေးဖို့
အလွန်လိုအပ်ပါတယ်။ သောက်သုံးပေးကြပါ။

မေတ္တာရိပ်ဝင် ဆင်းရဲခင်

မေတ္တာရှင်ကို မိုးခိုရတာဟာ အလွန်အေးမြှုသာယာတဲ့
သစ်ပင်ကြီးရဲ့ အရိပ်မှာ ခိုနားနေရတာနဲ့ တူတယ်။ လမ်းဘေးမှာ
သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်ရှိတယ်။ အရိပ်လည်းသိပ်ကောင်း ပိတ်ပိတ်သဲသဲ
လည်ရှုံးအလွန်လည်းအေးမြှု သာယာလှပ မူလည်းအပြည့် ဒီလိုနိုင်တော့
အဲဒီသစ်ပင်ကြီးရဲ့ အရိပ်မှာ လာရောက် နားခိုကြတဲ့ ခရီးသည်တိုင်း
အေးမြှုချမ်းသာကြတယ် ဝမ်းသာကြည့်နဲ့ကြရတယ်။ အေးမြှုချမ်းသာ
လွန်းလို စိတ်ထဲမှာ မျှိုးသိပ် မထေးနိုင်ကြတော့ “အေးချမ်းလိုက်တာ
သာယာလိုက်တာ” လိုအတောင် နှုတ်မြှုက် ပြောဆုံးကြတယ်။

ဒီလိုပဲ မေတ္တာရိပ်ဝင်ရင်လည်း အေးချမ်းပါသတဲ့။
အေးချမ်းပုံကတော့ - ဘုန်းကြီးတို့ ဘုရားရှင်လုက်ထောက်တော်တွန်းက
ဝိသာခလို့ခေါ်တဲ့မထောင်တော်ပါး ရှိတယ်။ ဒီမထောင်က မေတ္တာအမြှာမြှေး
ပွားတယ်။ တစ်နေရာမှာ လေးလာ နောက် တစ်နေရာမှာ လေးလနဲ့
ဒီလိုတစ်နှစ်မှာ သုံးနေရာလောက် ပြောင်းပြီး သိတင်းသုံးတယ်။
သူပြောင်းတဲ့နေရာ ရောက်ပြီးဆိုလိုကိုရင် အနား ပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိတဲ့

သတ္တဝါတွေကစပြီး အားလုံးသတ္တဝါတွေကို မတ္တာပို့လေ၊
မတ္တာဟားလျှို့ဘယ်။

၌နေတာဘယ်သူလဲ။

ဆိုတာသီရလိုပါဘုရား”၊ အေး - ဟုတ်ပါတယ်။ “ ငါကြေသားမှာနဲ့သင်နဲ့
ဘယ်လိုသက်ဆိုင်လို့လဲ ” “ သက်ဆိုင်ပါတယ်ဘုရား . . . အရှင်ဘုရား
တပည့်တော်တို့ ဒီတောင်ပေါ်မှာ ဒီလို မေတ္တာပွားပြီးနေတော့
အရှင်ဘုရားရဲ့ မေတ္တာရိပ်မှာ နေထိုင်ကြရတဲ့ တပည့်တော်တို့
ဒီတောင်ပေါ်နေ နတ်တွေနဲ့တက္ခာ အားလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြ၊
ချမ်းသာကြ၊ ညီညာကြ၊ သွေးစဉ်းကြပါတယ်ဘုရား။ ဘယ်ဘေးရန်
အန္တရာယ်မှုလည်း မထိမရောက်ဘဲ ချမ်းသာအေးမြစ့်
နေကြပါတယ်ဘုရား။ အရှင်ဘုရားသာ ပြန်ကြသားရင်တပည့်တော်တို့
အေးချမ်းမှုတွေ ပျောက်လို့ဆောင်ရွက်ခဲ့ရတဲ့ ဒုက္ခရောက်ကြတော့မှာပါဘုရား။

ဒါကြောင့် တပည့်တော် စိတ်မချမ်းသာလို့
ငိုရပါတယ်ဘုရား” လိုရှာ့ဖို့နတ်က လျှောက်တယ်။ ဒီအခါ မထောက်
“ ငါဒီမှာ နေတဲ့အတွက် သတ္တဝါတွေ ဒီလို ချမ်းသာကြတယ်၊
ဝမ်းသာကြတယ်၊ ညီညာကြတယ် ဆိုလိုရှိရင် ဒီနေရာမှာ
ငါနောက်လေးလ ထပ်ပြီး နေပေးပါမယ် ” လိုမိန့်ပါတယ်။ ဒီတော့
ရှာ့ဖို့နတ်လဲ အလွန်နှစ်သက် သဘောကျစွာနဲ့ ပြန်သားသတဲ့။
မထောက်လဲ နောက်ထပ်လေးလ သီတေဇ်သုံးပြီး မေတ္တာပွားနေသတဲ့။

ဒုတိယတပန်လျှောက်ထားပြန်

ဒုတိယလေးလပြည့်ပြန်တော့ မထောက် “ ငါ
ဒုတိယလေးလပြည့်ပြန်ပြီး မနကတော့ တခြားနေရာ ပြောင်းပြီးမှုပဲ ”
လို့ဒီလို စိတ်ဘူးလိုက်ပြန်သတဲ့။ ဒီလို စိတ်ဘူးတဲ့ ညာမှာပဲ ရှာ့ဖို့နတ်က
အရင်ကလို လာရောက် တောင်းပန်ပြန်တယ်။ အဲဒီလို တောင်းပန်

ပြန်တော့ တတိယလေးလနေရပြန်ရော၊ အဲဒီလိုနဲ့ တောင်းပန်လိုက်
နောက်ထပ်လေးလနေလိုက်၊ တောင်းပန်လိုက် နောက်ထပ်
လေးလနေလိုက်နဲ့ အဲဒီတောင်ပေါ်မှာပဲ မထောရပရို့ဘာနဲ့ရရှာသတဲ့
မေတ္တာရှုံးရဲ့ မေတ္တာအင်အေးကောင်းရင် ကောင်းသလောက် မိမိရော
မိမိရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ သတ္တဝါတွေပါ ဒီလို ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ
ချမ်းသာကြတယ်၊ အန္တရာယ်ကင်း ဘေးရန်ရှုံးကြတယ်။ ဒါဟာ
မေတ္တာတရားရဲ့ ဂုဏ်ရည်ဂုဏ်သွေးတွေဖြစ်ပါတယ်။ မေတ္တာရဲ့ အခို့ဟာ
သစ်ပင်တော့တောင် အရိပ် တွေထက် ပို့မို့အေးမြှုတယ် ဆိုတဲ့
အဓိပ္ပာယ်ဟာ ပေါ်လွှင်ထင်ရှား လှပါတယ်။ ဒါကို ကျမ်းကိုနှင့်
မေတ္တာပွားလို့ မေတ္တာရှုံးကို နတ်များက ချစ်ခင်တဲ့ သာမကအနေနဲ့
ထုတ်ပြထားပါတယ်။

မေတ္တာရေချမ်းဆွဲတ်ခါဖြန်း

မေတ္တာဟာ အလွန်တရာ့ ကြည်လင်အေးမြှုတဲ့
ရေစင်ရေချမ်းနဲ့လည်း တူပါတယ်။ သဘာဝရေစင် ရေချမ်းနဲ့
ဆွဲတ်ဖြန်းခြင်းကို ခံရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အပူခပ်သိမ်းငြိမ်းအေးပြီး
အလွန်တရာ့ ချမ်းသာ အေးမြှုသွားပါတယ်။ ဒီလိုပါပဲ မေတ္တာရှုံး
ဆွဲတ်ဖြန်းလိုက်တဲ့ မေတ္တာရေနဲ့ တွေထံရတဲ့ သတ္တဝါတွေဟာလည်း
မေတ္တာရှုံးရဲ့ မေတ္တာအင်အားကောင်းရင် ကောင်းသလောက်
အပူခပ်သိမ်းငြိမ်းပြီး ကိုယ်ရောစိတ်ပါ အေးမြှု ချမ်းသာခြင်းကို
ခံစားကြရတယ်။

တ်ခါကရှုံးတော်မြတ်ဘုရားဟာ နောက်လိုက်နောက်ပါ

သံယာတော်အပါး(၂၂၀)နှင့်အတူအာပကမြို့ကနေ ကုသံနာရုမြို့သို့
ကြတော်မူပါတယ်။ ဒီသတင်းကို မလျာမင်းများ ကြားကြသတဲ့။
ကြားတဲ့အခါ အစဉ်းအဝေးတစ်ခု ပူလုပ်ကြတယ်။ ရှင်တော်မြတ်
ဘုရား ရဟန်း သံယာအပါး (၂၂၀)နဲ့ ကုသံနာရုကို ကြဲလာသတဲ့။
တို့လျာမင်းအားလုံး ရှင်တော်မြတ်ဘုရားနဲ့ ရဟန်း သံယာတော်များကို
ကြိုဆိုကြရမယ်။ ဘယ်လိုဘယ်နည်း ကြိုကြမယ်။ အားလုံးလည်း လိုက်ပါ
ကြိုဆိုကြရမယ်။ မကြိုရင် မကြိုတဲ့ဟုလိုကို ဒက်ငွေ့ ဝါးရာတပ်မယ်လို့
စဉ်းဝေးပွဲကြိုးက ဆုံးဖြတ်ချက် ချေမှတ်လိုက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်
မလျာမင်းအားလုံး ရှင်တော်မြတ် ဘုရားနဲ့ သံယာတော်များကို
သောင်သောင်းဖြဖြ လာရောက် ကြိုဆိုကြပါတယ်။

ကြိုဆိုတာကို ဝမ်းသာတယ်

ခုလို လာရောက်ကြိုဆိုကြတဲ့ မလျာမင်းတွေထဲမှာ
ရောမလျာမင်း တစ်ဦးလည်းပါလာတယ်။ သူက ပစ္စည်းလည်းပေါ့၊
အသိုင်းအစိုင်းလည်းကောင်း၊ ပြောအာကာလည်းရှိပါတယ်။ သူက
အရှင်အာနန္ဒာရဲ့ ငယ်သူငယ်ချုံးလည်း ဖြစ်တယ်။ ရောမလျာမင်းက
အရှင်အာနန္ဒာကို တွေ့မြင်တယ်။ မြင်တော့ သူ့ရောက်
ကန်တော့တယ်။ ကန်တော့တဲ့အခါ အရှင်အာနန္ဒာက ဝမ်းသာအားရနဲ့
“ ရောင် သင်ခုလို ရှင်တော်မြတ်ဘုရားနဲ့ သံယာတော်တွေကို
လာရောက်ကြိုတာကိုပါ သိမ်းဝမ်းသာတယ်။ သင့်အားဖွံ့ဖြိုးတွေ
အများကြိုးရလို့မို့ အလွန်ကောင်းပါတယ်” လို့မို့ကြား လိုက်ပါတယ်။
ဒီတခါ ဒေါသမာန်မာနတွေနဲ့ ပူလောင်နေတဲ့ ရောမင်းက “

အရှင်ဘုရား တပည့်တော် ခုလိုလာရောက်ကြံးဆိတာက ဘုရား၊ တရား၊ သံသာကို ကြည့်လို့ မဟုတ်ဘူး။ ဒုက္ခနိုင်ဗုဒ္ဓဘိ ကြောက်လိုပါဘား” လိုလျောက်တယ်။

ရောမေးရဲ ဒီစကားကို ကြေားလိုက်ရတော့ “ဘာကြောင့် ဒီလို ရိုင်းပျော့ ပြောရပါလိမ့်မလဲ” လို တွေးပြီး အရှင်အာနန္ဒာခမျာ စိတ်မကောင်း ဖြစ်ရပါတယ်။ ဒါနဲ့ ဒီအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားထဲ သွားရောက်ပြီး “ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား - ရောမေးဟာ နာမည်ကြီးသူငွေးတစ်ဦးပါ၊ ပစ္စည်းသစ္စာလည်းပေါ့၊ အသိုင်းအဝိုင်း လည်းများ၊ အာကာလည်း ရှုပါတယ်။ ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ် သာသနာ ကြည့်ညိုလာရင် တပည့်တော်တို့ သာသနာမှာ များစွာ အကျိုး ရှုပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ရောမလျှာမင်းကို သာသနာ ကြည့်ညို လာအောင် ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ပြုလုပ်တော်မူပါဘုရား ” လို လျောက်ထားလိုက်တယ်။

မဖူးမြှင်ရ မနေနှစ်ရှာ့။

ဒီအခါ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားက “အာနန္ဒာ - ရောမေး ဝါဘုရားရဲ သာသနာတော်ကို ကြည့်ညိုလာအောင် လုပ်ဖို့ မခက်ပါဘူး” လို မိန့်ကာ အနန္တသတ္တဝါတွေအပေါ် ဆွတ်ဖျိန်းထားတဲ့ မေတ္တာ ရောမေးများကို ရုပ်သိမ်းပြီး ရောမေး တစ်ဦးတည်းအပေါ် မှာသာ ဆွတ်ဖျိန်းလိုက်သတဲ့။ ဆွတ်ဖျိန်း လိုက်တော့ ရောမေးရဲ ခန္ဓာပေါ်မှာ ဘုရားရှင်ရဲ့ မေတ္တာရောတော်တွေ စိုးအဲပါတယ်။ ဒီအခါ ရောမေးရဲ သန္တန်ဗုံးတော်လောင်နေတဲ့ ဒေါသ၊ မာန၊ အပူတွေ

ကင်းစင် လွန့်ပျောက် ကုန်ပါတယ်။ သူရဲ့ နှလ့်သားတွေလည်း ကြည်လင် အေးမြှုလာတယ်၊ နဲ့ ညံ့ပျော့ပျောင်းလာပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရောမောင်းဟာ မြတ်စွာဘုရားကို မဖွေးရ မနေနိုင်ဖြစ်လို့ “ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ဘယ်မှာရှုပါသလဲဘုရား၊ ဘယ်ကျော်ဆောင်မှာ သီတင်းသုံးပါ သလဲဘုရား” လို့ ထွေ့တဲ့ သူတိုင်းကို မေးကာ သားငယ်ပျောက် ကိုရှာတဲ့ မိခင်နွားမကြီးပမာ ဘုရားရှင်ကို မတွေ့ တွေ့အောင် ရှာပါတော့တယ်။ ရဟန်းတော်များ ညွှန်ပြုလို့ ဘုရားရှင်ကို ဖွေ့တွေ့ရာ တရားနာဂတ်တယ်။

ဒီအခါ ပုံစွဲမြတ်စွာကို သိပ်ကြည်ညို သွားပါတယ်။ သာသနာဒါယကာကြီး တစ်စိုးလည်း ဖြစ်သွား ပါတော့တယ်။ ဒီမှာ ဒေါသမာန်မာန တရားတွေနဲ့ ပူလောင်နေတဲ့ ရောမောင်း၊ သာသနာတော် မကြည်ညိုနိုင် ဖြစ်နေတဲ့ ရောမောင်းဟာ ခုလို့ ဒေါသမာန်မာန အပူတွေ့ငြိုးလို့ ချမ်းသာမှုရတာနဲ့ သာသနာ ဒါယကာ ဖြစ်ခဲ့ရတာဟာ မေတ္တာရဲ့ ရှုက်ရည်ပဲ မဟုတ်ပါလား။ ဒီလို့ဆိုတော့ မေတ္တာဟာ ပကတီ ရောစ်ရောချမ်းထက် ပိုမိုအေးမြတ်ယိုတဲ့ အခို့ပါယံပေါ့။ မှန်ပါဘုရား။

လျှောက်ထားသံဓာ ပြည့်လျှံးစေ

ဘုန်းကြီးတို့ အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံကျော်တိုက်ကြီးမှာ စာသင်နေစဉ်အခါက ဒကာဒကာမတွေ ဟိုကာဒိုက ရောက်လာကြတယ်။ အချို့လည်း သားကိုရင်၊ သားဦးပွဲ့ောင်းတွေရှိလို့ ရောက်လာကြ၊ အချို့လည်း လူဗြို့တန်းဖို့ ရောက်လာကြ၊ အချို့လည်း “ပန်းသတင်း လေည်းဆောင်၊ လူသတင်း လူချင်းဆောင်” ဆိုတဲ့ စကားလို့

မဟာဂန္ဓာရုကျောင်းရဲ့ ကြည်နူးစရာကောင်းပုံ၊ စည်းကမ်း သိပ်သည်းကောင်းပုံ၊ အနေအထိုင် အချိုးကျပုံ စတဲ့ ကောင်းသတ်းများကို တစ်ဆင်ကြားနဲ့ ရောက်လာကြ၊ အဲဒီလို အကြောင်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ရောက်လာကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေက “ဒီကျောင်းတိုက်ထဲ ဝင်လိုက်ကတည်းက စိတ်ထဲ နှလုံးထဲမှာ အေးချမ်းသွားတဲ့ ဆရာတော် သံယာတော်တွေက မေတ္တာခါတ်တွေ တစ်ကျောင်းလုံး လွှတ်ထားဟန်တူပါတယ်” စသဖြင့် လျှောက်ထား သံတွေကို ဘုန်းတိုးတိုးမြတ်ခက်ကြားနဲ့ပါတယ်။

အမှန်တကယ်လဲ ဆရာတော်ကိုယ်တိုင်က မေတ္တာ တွေ့ပွား၊ တပည့်တပန်းတွေကိုလည်း မေတ္တာရဲ့ အကျိုးတရားတွေ ဟောလိုပြောလို နံနက်တိုင်း အခါအခွင့်သင့်တိုင်း မေတ္တာပွားဖို့ တိုက်တွေနဲ့လျှော့ပါတယ်။ ဆရာတော်ရဲ့ စေတနာအတိုင်း တပည့်တပန်း တွေကလဲ အချိန်ရလျှင် ရသလို မေတ္တာပွား နေကြတယ်။ မဟာဂန္ဓာရု သံယာတော်များဟာ နံနက်ခင်းသြုတိုင် မပေးခင် တစ်ကြိမ်၊ ညပိုင်း ဘုရားဝတ်တက်ခါန်တွင် တစ်ကြိမ်၊ အနည်းဆုံး တစ်နွဲနှစ်ကြိမ် စုပေါင်း မေတ္တာပွားလျှော့ကြပါတယ်။ မေတ္တာပွားပုံကတော့

(က) ၁၃၁ အရှေအရပ်၌ နေကြသော ကမ္မာသူ၊ ကမ္မာသား သတ္တဝါအများတို့သည် လေးရှင်ကင်းကွာ ကျွန်းမာချမ်းသာကြပါစေ။

(ဂ) ၁၃၂ အရှေအရပ်၌ နေကြသော ကမ္မာသူ၊ ကမ္မာသား သတ္တဝါအများတို့သည် လေးရှင်ကင်းကွာ ကျွန်းမာချမ်းသာကြပါစေ။

(၃) ၁၃၃ တော်အရပ်၌ နေကြသော ကမ္မာသူ၊ ကမ္မာသား သတ္တဝါအများတို့သည်

ဘေးရန်ကင်းကွာ ကျိန်းမာချမ်းသာကြပါစေ။

- (၄) ၂၇၁ အနောက်တောင်ထောင့်အရပ်၌ နေကြသော ကမ္မာသူ, ကမ္မာသား
သတ္တဝါအများတို့သည် ဘေးရန် ကင်းကွာ ကျိန်းမာချမ်းသာကြပါစေ။
- (၅) ၂၇၂ အနောက်အရပ်၌ နေကြသော ကမ္မာသူ, ကမ္မာသား
သတ္တဝါအများတို့သည် ဘေးရန်ကင်းကွာ ကျိန်းမာချမ်းသာကြပါစေ။
- (၆) ၂၇၃ အနောက်မြောက်ထောင့်အရပ်၌ နေကြသော ကမ္မာသူ, ကမ္မာသား
သတ္တဝါအများတို့သည် ဘေးရန်ကင်းကွာ ကျိန်းမာချမ်းသာကြပါစေ။
- (၇) ၂၇၄ မြောက်အရပ်၌ နေကြသော ကမ္မာသူ, ကမ္မာသား သတ္တဝါအများတို့သည်
ဘေးရန်ကင်းကွာ ကျိန်းမာချမ်းသာကြပါစေ။
- (၈) ၂၇၅ အရှေ့မြောက်ထောင့်အရပ်၌ နေကြသော ကမ္မာသူ, ကမ္မာသား
သတ္တဝါအများတို့သည် ဘေးရန်ကင်းကွာ ကျိန်းမာချမ်းသာကြပါစေ။
- (၉) ၂၇၆ အရှေ့အရပ်၌ နေကြသော ကမ္မာသူ, ကမ္မာသား သတ္တဝါအများတို့သည်
ဘေးရန်ကင်းကွာ ကျိန်းမာချမ်းသာကြပါစေ။
- (၁၀) ၂၇၇ အထက်အရပ်၌ နေကြသော ကမ္မာသူ, ကမ္မာသား သတ္တဝါအများတို့သည်
ဘေးရန်ကင်းကွာ ကျိန်းမာချမ်းသာကြပါစေ။
- (၁၁) ၂၇၈ အောက်အရပ်၌ နေကြသော ကမ္မာသူ, ကမ္မာသား သတ္တဝါအများတို့သည်
ဘေးရန်ကင်းကွာ ကျိန်းမာချမ်းသာကြပါစေ။
- ဒီတော့ ကျောင်းတိုက်ထဲမှာ မေတ္တာအအေးပါတ်တွေက

အရှေ့၊ အနောက်၊ တောင်၊ မြို့မြို့၊ အထက်ရော၊ အောက်ပါ အနဲ့ရောက်နေ၊ ပုံနဲ့ရောပေါ့။ အဲဒီ မဓ္ထာအအေးမိတ်တွေကြောင့် ဝင်ရောက်လာသူ ဒကာ ဒကာမတို့ရဲ့ စိတ်နှုလုံးတွေ ထိုကဲ့သို့ အေးမြတ်တာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

မဟာဂန္ဓာရုံသရာတော်ဘုရားနဲ့မဓ္ထာတရား

ဘုန်းကြီးတို့ အမရပူရမြို့၊ မဟာဂန္ဓာရုံ ဘာသာဦးကာ ကျမ်းပြုအကျော် ဆရာတော်ဘုရားကြီးဟာ ဗုဒ္ဓါန်သုတေ အမြဲဗျားများသလို မဓ္ထာကိုလည်း မပြတ်ပွားများဟန် တူပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် တဟည်သံသာများ၊ ဒကာဒကာများကိုပြုပါတယ်။ ဆိုရုံးမစကားပြောကြားရင် ဗုဒ္ဓါန်သုတေနဲ့ မဓ္ထာပွားများကြရန် အမြဲလိုလို တိုက်တွန်း လေရှုပါတယ်။

ကြားယောင်နေမဲပါတယ်။ ၁၃၃၂-ခုနှစ်၊ နံနက်ပိုင်းမှာ အမရပူရမြို့၊ မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းမှ သံသာတော်အပါး(၁၀၀)ကို မဋ္ဌလေးမြို့ကျိုးရဲ့ အနောက်ဘက်က ဆွမ်းဆန်စိမ်း အလျှော့ပဲပိုပါတယ်။ အဲဒီ ဆွမ်းဆန်စိမ်း အလျှော့ခဲ့ မသွားခင် တစ်ရက်အလို့ နံနက်ခင်း ပြုပါတယ်။ မနက်ဖြန် မဋ္ဌလေးကျိုး အနောက်ဘက်က ဆွမ်းဆန်စိမ်း အလျှော့ခဲ့ သံသာတော်အပါး(၁၀၀)ပင့်ထားတယ်။ ကြားကြရမယ်။ အဲဒီ သံသာကြီးများက ရွှေးချယ်ကြပါ။ အသွားအလာ အနေအထိုင် အတတ်အစား အဆျိုးကျပြီး ကြည့်သို့စွုံ ဆောင်နိုင်လောက်တဲ့ ဦးပွဲင်းများနဲ့ ကိုရပ်ကြီးများဖြစ်ပါစေ... ဆွမ်းခံကြတဲ့အခါမှာ မဓ္ထာပျို့ပြီး ကြားကြ မဓ္ထာပုံးအလျှော့တော့ ဒကာ

ဒကာမတွဲလည်း ပိုပြီးအကျိုးများ၊ ဦးပွဲ့ေး၊ ကိုရင်တို့လည်း ဒကာ ဒကာမတွဲရဲ့ ပစ္စည်းလေးပါးကို အချည်းအနှီးသုံးဆောင်ရာ မရောက်တော့သူ့သူ့။ အပြစ်ကော်သော သုံးစွဲပြုးဖြစ်တယ်။

ဘုန်းကြီးကတော့ အလေ့အကျင့် ဖြစ်နေပြီ။ ဒီ အလေ့အကျင့်က ကိုရင်ဘဝထဲက အလေ့အကျင့်ပါ။ တစ်နေရာ တစ်ဌာနက ဘုန်းကြီးကိုဟန့်သွေးရတော့သူယ်ဆိုရင် မသွားခင်တစ်ရက် နှစ်ရက်လောက်ကတည်းက သွားရမယ့် လမ်းရဲ့ ရှေ့တည်တည့်နဲ့ ပဲယာတစ်လျောက်၊ သွားရမယ့်နေရာတွာနဲ့ တွေ့ကြုံရမယ့်ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ဟောပြောရမယ့် ပရီသတ်များကို ကြိုတင်မေတ္တာ ပိုလေ့ရှုံးတယ်။ သွားတဲ့အချိန်မှာလည်း မေတ္တာပို့ သွားလေ့ရှုံးတယ်။ မေတ္တာ ရှေ့ထား သွားလေ့လာလေ့ ရှုံးတယ်။ မေတ္တာရှေ့ထားပြီး ပြောဆို ပြုလုပ်လေ့ရှုံးတယ်။ ကိုရင်တို့ ဦးပွဲ့ေးတို့လည်း အဲဒီ အလေ့အကျင့်လေး လေ့ကျော်ပြုလုပ်ထားကြ။ မေတ္တာပျို့ပြန်လည်း ရှုံးရှုံးသားသား မေတ္တာစစ် မေတ္တာမှန်နဲ့ ပြုကြ။ မရှိမသားနဲ့ မပြုကြနဲ့။ ကိုယ့်မေတ္တာကိုလည်း မှန်မှန် ရှုံးသားမှု ရှုံးမရှုံး ဝေနှုန်းသုပ် ကြည့်ရသေးတယ်။

ဘုန်းကြီး ပခုက္ခာနေစဉ်က ဆွဲ့ခံထွက်တော့သူယ်ဆိုရင် မထွက်ခင် ကြိုတင်ပြီး ဆွဲ့ခံလမ်း၊ ဆွဲ့ခံအိမ်တွေ့ကိုမေတ္တာပျို့ပြီးသွားတဲ့ အလေ့တစ်ခုပြုကျင့်တယ်။ ဒီလို့ မေတ္တာပျို့ပြီး ဆွဲ့မ်းခံသွားတဲ့ ပထမရက်မှာပဲ အမ်တစ်အမ်က ဆွဲ့မ်းတွေ့၊ ဆွဲ့မ်းဟင်းတွေ့ လောင်းလိုက်တယ်။ လောင်းလိုက်တော့စိတ်ထဲသဘောကျသွားတယ်။ ငါမေတ္တာ တယ်အစွမ်းထက်ပါလားလို့ ကိုယ်ရဲ့မေတ္တာကိုလည်း အံသွေ့မိတယ်။ ဒါနဲ့ နောက်ရက်တွဲလည်း ဆက်ပြီး မေတ္တာပို့သွားတယ်။

နောက်ရက်တွေကျတော့၊ အဲဒီအိမ်က ဆွမ်းလည်းမလောင်း၊ ဆွမ်းဟင်လည်း မလျှော့သူး။ “အေး . . . ပါပိုမြဲ မေတ္တာပို့လျက်နဲ့ ဘာကြောင့် ဒီအိမ်က ဆွမ်း၊ ဆွမ်းဟင်း မလောင်းတော့ပါလိမ့်” လို စဉ်းစားတော့ “ပြု - ပါမေတ္တာက မစစ်မှန်ပဲကိုး၊ ဒကာ ဒကာမတွေ ကျွန်းမာ ချမ်းသာစေဖို့ထက် မိမိဆွမ်း၊ ဆွမ်းဟင်း ရလိတဲ့စိတ်က ပို့မိအားကောင်း နေပါလား” လို ရိပ်မိတယ်။ မေတ္တာရဲ့ သဘောက သူ့အကျိုးစီးပွားသာ ဖြစ်တွန်းစေလိုတဲ့သဘော ရှိတယ်။ သူဖို့သာ ဖြစ်တယ်၊ ကိုယ့်အတွက်မပါဘူး။ ဒါဟာ မေတ္တာစစ် မေတ္တာမှန်ရဲ့၊ သဘောပေါ့ရို့သားတဲ့ မေတ္တာပေါ့၊ မရို့သားတဲ့ မေတ္တာက မိမိအတွက်၊ ကိုယ့်အတွက်ကိုယာ ဆောင်ရွက်တယ်။ ဘယ်သူသေဆုံး ငတော်၊ ပြီးရောဆိတဲ့ သဘောပေါ့။ ဒါကြောင့် မေတ္တာပိုပြန်လည်း အများ သတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာ၊ ချမ်းသာစေလိုတဲ့ မေတ္တာ ရို့ရို့သားသားနဲ့ ပြီးကြော တကယ့် မေတ္တာစစ် မေတ္တာမှန်နဲ့ ပြီးကြော။ အဲဒီ မေတ္တာဟာ အရာရာမှာ အောင်မြင်ကြောင်း အလွန်ကောင်းတဲ့ လက်နက်တစ်ခု ဖြစ်တယ်။ လူချွဲ့တဲ့ဆေး၊ နတ်ချွဲ့တဲ့ဆေးလည်း ဖြစ်တယ်။

မေတ္တာလက်ကိုင်ထားကြတဲ့ မိသားစုင်တွေ၊ ဆရာ တပည့်တွေ၊ အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ ရပ်သူရွာသားတွေ၊ ကမ္မာသူ ကမ္မာသားတွေဟာ ဘယ်တော့မှ စိတ်မဆင်းရဲ့ဘူး၊ ကိုယ်လည်း ပပင်ပန်းဘူး၊ ဘယ်ကိစ္စမှုလည်း အာက်အဲ မရှိဘူး။ စိတ်ဝမ်းမကဲ့ တစ်သွေးတစ်သားတည်း နှဲရည်နဲ့ ရောထားသလို အလွန် ညီညွတ်တယ်၊ ညီညွတ်တော့ ဤမြို့မြို့တော့ ဤမြို့မြို့တယ်၊ ညီညွတ်ညွတ် ဆောင်ရွက်တော့ ဆောင်ရွက်မှုမှန်သမျှ အားလုံးအောင်မြင်တယ်။

မေတ္တာရှင်ကို အားလုံးက တမ်းတမျှော်လင်ကြတယ်၊ မေတ္တာနဲ့
ယုဉ်တဲ့စိတ်ဟာ အော်မကြည်လင်တယ် ချမ်းသာတယ် ပြီးအေးတယ်
နဲ့ညံ့သံမွေ့တယ်။ ပြောဖို့ဖို့ဆုတ္တာမဖို့ကြောပြန်လည်း မေတ္တာနဲ့ပြော
မေတ္တာနဲ့ဟော မေတ္တာနဲ့ဆုတ္တာမကြပါ၊ မေတ္တာနဲ့ ဆက်ဆံကြပါ၊ ဒါမှ
ကြားနာရသူတိုင်း နားဝင်ချို့မယ်၊ စိတ်ချမ်းသာမယ်။ အားလုံးက
အသာတကြည် လိုက်နာကြပါလိမ့်မယ်။ ရို့သေလေးစားစွာနဲ့
ကျင့်သုံးကြပါလိမ့်မယ်၊ ပြောဟောမှု အားလုံးလည်း အောင်မြင်
ပါလိမ့်မယ်။ ဒါကို မေတ္တာဝန်ကိုလို ခေါ်တယ်။

ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်စရာ တစ်စုံတစ်ရာကိစ္စ ကြော
ပြန်လည်း (၁)၊ မေတ္တာနဲ့ပြုလုပ်ပေးပါ၊ (၂) မေတ္တာနဲ့ဆောင်ရွက်ပေးပါ။
(၃) မေတ္တာနဲ့ကျည်လိုက်ပါ။ ကိစ္စအားလုံး အောင်မြင်လာပါလိမ့်မယ်။
မေတ္တာရှင်ကို အားလုံးက ချစ်ခင်လေးစားကြုံသုံးအားထားကြပါတယ်။
မေတ္တာရှင်ကို အမြဲတမ်း သတိရ တမ်းတကြတယ်။ မေတ္တာရှင်ရဲ့
ကျေးဇူးကို ဆပ်လို့မကုန်နိုင်၊ မေတ္တာရှင်ရဲ့ ဂုဏ်ကို ပြောလို့မဝနိုင်
ဖြစ်လာပါလိမ့်မယ်” ဒါကို မေတ္တာကာယက်လို ခေါ်တယ် စသဖြင့်
မေတ္တာတရားရဲ့ ဂုဏ်တွေကို မိန့်ကြားပြီး အောင်နဲ့နှုက်ခေါ် ပြုပါဒါကို
ရမ်နားတော်မူဆုံးပါတယ်။

ချမ်းမြေ့ဆရာဝတီဘုရားနှင့်မေတ္တာဘရား

လွန်ခဲ့တဲ့ ဘဇ္ဇာဂုဏ်စ်၊ အန်နဝါရိလက ချမ်းမြေ့
ဆရာတော်ဟာ ထိုင်နိုင်ငံ င်းမယ်မြှုံးမှာ မေတ္တာဘရားစခန်း တစ်ခု
ဖွဲ့စုံပါတယ်။ မေတ္တာဘရားစခန်းလေးရဲ့ သက်တမ်းက (၂)ရက်
ဖြစ်ပါတယ်။ မေတ္တာဘရားစခန်းလေးရဲ့ တည်နေရာက င်းမယ်မြှုံးရဲ့
မြောက်ဘက် မြို့နဲ့နှစ်မိုင်ခန့် အကွားမှာ သူငြေးတစ်ဦးအနားယူတဲ့
နှစ်ကောလောက် ကျယ်ဝန်းတဲ့ ခပ်မြှတ်မြှင့် တောင်ကုန်းလေးပေါ် မှာပါ။
ယောကီ(၁၀၀)လောက် တရား အားထုတ်နိုင်တဲ့ ခန်းမကြီးတစ်ခု၊
အမျိုးသမီး ယောကီ(၂၀)ယောက်လောက်ဆုံးတဲ့ တိုက်အိမ်လေး(၂)လုံး၊
အမျိုးသားယောကီ (၁၅)ယောက်လောက်ဆုံးတဲ့ တိုက်အိမ်လေးတစ်လုံး၊
ဆရာတော်များ သီတင်းသုံးရန် အိပ်ခန်း(၂)ခန်း၊ ငြော်ခန်း၊ ကုဋ္ဌခန်း၊
ရေရှိုးခန်းများနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ သံသားအိမ်မြှတ်မြှင့်လေး တစ်လုံး၊
တောင်ပေါ်ကျ စမ်းချောင်းထွက်လေးပေါ် မှာ ဆောက်လုပ်ထားတဲ့
ဆွမ်းစားဆောင်တစ်ဆောင်နဲ့ ကုဋ္ဌခန်း၊ ရေရှိုးခန်းများလည်း
ပြည့်ပြည့်စုံရှိပါတယ်။ အဲဒီ အပန်းဖြေရိပ်သာရဲ့ နာမည်ကတော့
ထိုင်းဘာသာစကားနှင့် ဗန်းဇူး (Bann Por) လို့ခေါ်ပါတယ်။
ပိုင်ရှင်ကတော့ ခွန်နောင်နာ့၏ ပင်ချော်(Khun Nongnad
Penchad) တဲ့။

ပတ်ဝန်းကျင်အလှ

ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြည့်လိုက်ရင် တောင်ကုန်းနှင့်နိုင့်
ကလေးတွေ၊ တော့တန်းတောင်တန်းကြီးတွေ တောင်ပေါ် သစ်ပုံပို့တွေ၊

တောင်ပေါ်ပန်းလေးတွေ၊ တောင်ပေါ်ကျစမ်းရောလေးတွေ၊ စိမ့်လန်းစီပြည်နေတဲ့ မြက်ခင်းပြင်ကြီးတွေ တော်ပျော်ကျေးငှက် တံ့ရစ္စာနှင့်လေးတွေရဲ့ သာယာဉ်ညာတဲ့ တွဲန်သံလေးတွေနဲ့ သံပြော်နှင့်စရာကောင်ပါတယ်။ မေတ္တာတရားစန်းဝင် ယောကိုတွေ့နဲ့ လိုက်လျော့ညီထွေတဲ့ နေရာလေး တစ်ခုပါပဲ။ မေတ္တာယောကို (၁၀)ကျော်လောက် ဝင်ရောက်ပြီး မေတ္တာတရား ပုံးမျှး အားထုတ်ကြပါတယ်။ ဒီတရားစန်း မှာ ရှုံးပိုင်း(၆)ရက်လုံးလုံး ဆရာတော်ဟာ ယောကိုတွေ့ကို ဝိသုဒ္ဓိမှု အန္တကထာလာ မေတ္တာပုံးပုံးနည်းအတိုင်း မေတ္တာပုံးဖော်တယ်။ ဘုန်းကြီးလည်း အန္တုတ္ထာလို့ မေတ္တာယောကို လုပ်ခဲ့ပါသေးတယ်။ (၂)ရက်မြောက်နေ့မှာ မေတ္တာသမာဓိ အားကောင်လာပြုဖြစ်တဲ့ယောကိုများကိုမေတ္တာဘာဝနာမှ ပိုသုနာ ကူးပြောင်း၍ ရှုမှတ်ပုံးများဖော်တယ်။ မေတ္တာယောကိုတွေ အားရှုံးအောင် အဲဒီစခန်းမှာ မေတ္တာရဲ့ သဘောများနဲ့ မေတ္တာရဲ့ အကျိုးတရား(၁၁)ပါးကို ပို့တော် အန္တကထာလာ ဝေါ်ကြတ်လမ်းများနဲ့တန်ဆောင်ပြီး ဟောတော်မှုပေးပါတယ်။ ပြီတော့ဆရာတော်ရဲ့ ကိုယ်တွေ့မေတ္တာများနဲ့ တပည့် မေတ္တာ ယောကိုတို့ရဲ့ အတွေ့အကြုံ လေးတွေကို ထည့်ထည့်၍ အောက်ပါအတိုင်း ဟောကြား ချိုးမြင်း ပေးတော်မှုပါတယ်။

ଓଡ଼ିଆ

ဘုန်းကြီးက မေတ္တာပွဲးတာကို ဝါသနာပါတယ။
သို့လည်း သဘောကျတယ။ မေတ္တာပွဲးပြုလည်း ပြုဖို့သမေတ္တာပွဲး

ရတာထက် အနောဒီသမေတ္တာပုံးရတာက ပိုဖြစ်စို့ပြုးချမ်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အင်အားကောင်းတဲ့ သမာဓိတော့ ရလဲတယ်။ ဒါကြောင့် ကျောင်းက သံယာများ ဝေယျာဝစ္စများကို မေတ္တာပုံးဖို့ အမြဲတစ် တိုက်တွန်းပါတယ်။ ဘုန်းကြီးရဲ့ ချမ်းမြှုပ်သာကျော်ကိုလာရောက် တရားအားထုတ်ကြတဲ့ တပည့်ယောကိုများကိုလည်း မေတ္တာ အပူးခိုင်းတယ်။ အဆွဲးခိုင်းတယ်ဆိတာ ဝိပဿနာ တရားအားထုတ် တဲ့အခါ ရှေ့ဦးပြုဖွဲ့ ဘာဝနာရဲ့ ပရိကံအနေနဲ့လည်း မေတ္တာပုံးဖို့ ညွှန်ကြားတယ်။ ဝိပဿနာအားထုတ်နေစဉ် စိတ်တွေ သိပ္ပါလောင် လာတဲ့အခါစိတ်ပြေးစိတ်လွှဲစွဲတွေ အလွန်များနေတဲ့အခါများမှာလည်း မေတ္တာကို ပွားများဖို့ တိုက်တွဲန်းပါတယ်။ ရုပ်နှုပ်ခါတော့ ဓုဒ္ဓနှင့်သိကိုလည်း အဆွဲးခိုင်းပါတယ်။ ဝိပဿနာအားထုတ်လို့ ဝိပဿနာရဲ့သဘောကို ကော်ကောင်း သဘောပေါက် နားလည်းပြု ဖြစ်တဲ့ယောကိုဟူ၍၊ ကိုလည်းတစ်လ၊ တစ်လွှဲလောက် မေတ္တာဆက်လောက် အပြီးခိုင်းပါတယ်။ ပြီးလည်းပြီးကြပါတယ်။ အဲဒီလိုပြီးကြလို့မေတ္တာရဲ့ အရသာကို လက်တွေ့ခံစားကြရတဲ့ တပည့် ယောက်တွေလည်း ရှုံးကြပါတယ်။

“တစ်ခါက ကနေဒါနိုင်ငံ ဗန်ကူးဟားမြို့၊ ဘည်ထမိုး (Banyan Tree) စာအုပ်ဆိုရှုံးက လိုအပ်တဲ့စာအုပ်တွေ ကြည့်ရှုရွေးချယ်နေပါတယ်။ အဲဒီအခိုက် ဘုန်းကြီးအနီးမှာ အဖြူ၊ အမျိုးသမီးတစ်ဦး လာရောက်ရပ်လိုက်ပါတယ်။ အသက် ကတော့(၄၀)လောက် ရှုံးမှတ်ထင်ပါတယ်။ ခကနေတော့ သူမက ဘုန်းကြီးကို ‘ဒီနားမှာ ရပ်စွဲပေးပါ။ တပည့်တော် မကျိန်းမာပါဘူး။

စိတ်ဓာတ်အင်အား၊ ခန္ဓာကိုယ်အင်အား သိပ်နည်းနေပါတယ်။ ကျွန်ုမာရေးမကောဇ်တာလည်း ကြောပါပြီ။ အခု ဆရာတော်အနားမှာ ဂုဏ်လိုက်တော့မှ စိတ်ဓာတ်အင်အားရော၊ ခန္ဓာကိုယ်အင်အားပါ ပြည့်ပြီး ကိုယ်ရော စိတ်ပါ ချမ်းသာလာပါတယ်' လို့လျောက်တယ်။ ဒါနဲ့ ဘုန်းကြီးကလည်း 'ရုပ်ပါ၊ ရုပ်ပါ' လို့အိပ်ပြုလိုက်ပြီး စာအုပ်ငတ္ထုကြည့်ရင်၊ ရွှေ့ရှင်းအတော်ကြောကြော စောင့်နှလိုက်တယ်။ (၁)နာရီလောက်ကြောမှ ဘုန်းကြီးကို အားနာလို့ ထင်ပါရဲ့၊ 'တပည့်တော်ကို အခုလို ချမ်းသာမှုပေးတာ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်၊ ဝမ်းသာပါတယ်၊ တပည့်တော် ဘဝ္မာဒီလောက်အေးမြှုချမ်းသာတဲ့ အရသာကိုတစ်ခါမှ မခံစားသွေးပါ' လို့ လက်အုပ်ချို့လျောက်ပြီး ထူးကြွောသွားတယ်" ဒီဖြစ်ရပ်မှာ သူမအတွက် ဒီလို အားအင်ငတ္ထုပြည့်ပြီး ကိုယ်စိတ်နှစ်ပြု ချမ်းသာမှု ခံစားရခြင်ဟာ ဘုန်းကြီး နေ့စဉ်ပွားများနေတဲ့ မေတ္တာကြောင့်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဒီလို မေတ္တာပွားသူရဲ့၊ မေတ္တာအင်အား ကောင်းရင် ကောင်းသလောက် ဆည်းကပ်ဖို့စို့ရတဲ့ သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာကြော၊ ဝမ်းသာကြော၊ အေးမြှုကြော ကြည့်လင်ကြော၊ အားရှုံးကြုပါတယ်ဆိုတာ သဘာဝကျေပါတယ်။

ဓားချမ်းသွားတာပဲ။

တစ်ခါကလည်း ရန်ကုန်ချမ်းမြှုရို့သာမှာ ငို့သည်ငတ္ထု ရောက်လာကြတယ်။ ရောက်လာကြတဲ့ ငို့သည်ငတ္ထုဟာ ဘုန်းကြီးကို မျက်တောင်မခတ်ကြည့်ပြီး အတော်နဲ့ ဝ်မချကြသေးသွေး။ နောက်မှ ဝ်ချကြပါတယ်။ ဝ်ချုပြုတော့ ဒကာမတစ်နယာက်က လျောက်တယ်။ "ဆရာတော်၊ ဆရာတော်ရဲ့ ရို့သာထဲ ဝင်လိုက်တာနဲ့ တပည့်တော်

မိတ်ထဲ အလွန်အောင်ချမှုသွားတာပဲ။ ဆရာတော်က ရိပ်သာတစ်ခုလုံးကို မေတ္တာဓာတ်တွေ လွှတ်ထားတယ်ထင်ပါရဲ့ဘုရား ” လို လျောက်ပါတယ်။ အခြား ဒီလို လျောက်ထားကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေလည်း တော်တော်များများ ရှိပါတယ်၊ ဒီခံစာမူအံပုံပုံဟာ မေတ္တာရဲ့ စွမ်းအပ်တွေပါပဲလို ဟောကြားခဲ့ပါတယ်။

မေတ္တာဓယာဂါဏ်ကိုယ်စတွေ.

မေတ္တာစခန်းရဲ့(၃)ရှုကြောက်နေ့မှာ မေတ္တာဘာဝနာကို တစ်လွှာလောက် ပွားများ အားထုတ်ခဲ့တဲ့ မေတ္တာရှင် တစ်ညီးအကြောင်းကို ထည့်ပြီး ဟောကြားပါတယ်။ “တစ်နှစ်က ဘုန်းကြီးတို့ ရန်ကုန်ချမှုးငြော်မှာ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ပြီးတဲ့အခါ မေတ္တာပွား များတယ်။ အဲဒီအမျိုးသမီးဟာ ရန်ကုန်ထဲက ဘက်အရာရှိတစ်စိုး ဖြစ်တယ်။ သူက ဘုန်းကြီး ည်ဗြားတဲ့အတိုင်း

- (၁) မိမိ၊
- (၂) ချုစ်ဝင်လေးစားသူ့၊
- (၃) အလယ်အလတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊
- (၄) ရန်သူ... လို ဒီလို အစဉ်အတိုင်း မေတ္တာဘာဝနာကို ကျေပွန့်စွာပွားများပါတယ်။ ပွားများလို ရှုက်နှစ်ဆယ်လောက်ရတဲ့အပါ သူကို ရုံးမှာ အမြဲတစေ ရန်လုပ်၊ အပြစ်မရှိ အပြစ်ရှာနေတဲ့ သူရဲ့ အထက်အရာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အာရုံပြုပြီး မေတ္တာပွားကြည့်ပါသတဲ့။ ရှေ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုပွားရသလိုပဲ မေတ္တာစိတ်တွားဖွားဖြစ်ပေါ် နေတာကို

တွေ့ရပါသတဲ့။ ဒါနဲ့ အဲဒေ့ တစ်နေ့လုံး အဲဒေ့ အရာရှိဟိုလိုချည်း မေတ္တာပွားနေလိုက်ပါသတဲ့။ ဒါနဲ့ မေတ္တာဘာဝနာ အားထုတ်ရက် တစ်လဆုံးလောက်ရလို့ အိမ်ပြန်တဲ့အခါ သွေကို ရန်ရှာ၊ အပြစ်ဖို့နေတဲ့ အရာရှိဟာ သူတရားအားထုတ်နေတဲ့ ရက်အတွင်း သူ့အိမ်ကို နှစ်ကြိုမ်သုံးကြိုမ် လာရောက်ပြီး သူရဲ့ကျွန်းမာရောက်း၊ ချမ်းသာကြောင်းနှင့်ရိပ်သာများတရားအားထုတ်ဘာ အဆင်ပြုရဲ့လား စတဲ့ သတင်းကို မေးကြော်း သွေအစ်ကိုက ပြောပြလို့ သိရသတဲ့။ ရုံးပြန်တက်တဲ့အခါမှာလည်း သွေအရာရှိဟာ အရင်ကနဲ့ လုံးဝမတူ ကြည်ဖြူတဲ့ မျက်နှာထားကို တွေ့ရကြော်း အပြစ်ရှာဘာ တွေ့မရှိတော့ဘဲ ခင်မင်ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံကြောင်းနဲ့ လုပ်ငန်းခွင်တွေ အားလုံး အဆင်ပြသွားကြော်း လျောက်ထား ဖူးတယ်။ . . . ” လို့ မေတ္တာပွားသူ တော်းယောက်ရဲ့ ကိုယ်တွေ့လေးကိုဟောကြားခဲ့တယ်။

လေးရက်မြောက်နေ့မှာလည်း ဆရာတော်ကြီးက မေတ္တာယောက် အမြိုးတစ်ဦးရဲ့ ကိုယ်တွေ့လေးကိုဟောကြားခဲ့တယ်။ “တစ်ခါ မန္တာလေးက မေတ္တာဘာဝနာပွားများတဲ့တပည့်တစ်ဦးကလည်း ဆယ်ရက်လောက် မေတ္တာပွားမဲ့တဲ့အခါ သွေကို အမြဲလိုလို မကောဇ်သတင်း လှုပ့်နေတဲ့ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ကို အာရုံပြီး မေတ္တာပွားသတဲ့။ မေတ္တာပွားကြည့်တော့ တုခြုံသွေတွေကို ပွားသလိုပဲ မေတ္တာစိတ်တွေ အင်ကော်အားကော်း ပြုနေတာကိုတွေ့ရလို့ အဲဒေ့ အမျိုးသမီးကို ကြို့ပန်များစွာ မကြာခက မေတ္တာပွားသတဲ့။ အိမ်ပြန်ရောက်တော့ အဲဒေ့ အမျိုးသမီးက မူတွေပြုးမြင်ပြီး အိမ်ကို မကြာခက ဝင်ထွက်သွားလာသတဲ့။ နောက် ခင်ခင်မင်မင် ဆက်ဆံရုံမကဘဲ

မကောင်းသတ်းတွေကိုတောင် မလှင့်တော့မြောင်း
လျှောက်ထားဖူးတယ်. . ." လို့ ဟောကြားပါတယ်။

ငါးရက်မြောက်နေ့များ သီရိမှာလောင်းလိုက်တဲ့
ထောပတ်ပူတွေဟာ ဉာဏ်ရဲ့မေတ္တာကြာ့င်း သီတာရေလို အောဆင်း
သွားတဲ့အကြောင်း ဥတေနမ်းကြီးက ပစ်လိုက်တဲ့အျေားဟာ သာမာဝတီ့၊
မေတ္တာကြာ့င်း သာမာဝတီးဆီ မသွား ဥတေနမ်းကြီးဆီ ပြန်လာ
တဲ့အကြောင်း၊ မလုလုလင်ကိုနှင့်သတ်ရန်လွှာတ်ဆိုက်တဲ့ဆင်ရိုင်းကြီးဟာ
မလုလုလင်ရဲ့ မေတ္တာကြာ့င်း မနှင့်ရက်ဘဲ ရပ်နေတဲ့အကြောင်းများကို
ဟောကြားတော် မူပါတယ်။ ခြောက်ရက်မြောက်နေ့များ မူဆိုး
ပစ်ထိုးလိုက်တဲ့ လုံဟာ နွားမကြီးရဲ့ သားငယ်နှားလေးအပေါ်
ထားရှိနေတဲ့ မိခင်မေတ္တာကြာ့င်း လုံဟာ ထမ်းရွှေက်လို ပျော်ပြီး
ခွဲလိပ်သွားတဲ့အကြောင်းလေးများကို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။
အဲဒီတရားစခန်းလေးရဲ့ အောင်ပွဲနေ့များတော့ တရားဝင်ယောက်တွေ
သိပ်သဘောကျ ဝမ်းသာ ကြတယ်။ ပုံခက်မြို့က ယောက်တစ်ဦးက
လျှောက်တယ်။ 'တပည့်တော်တို့ ပုံခက်မြို့များလည်း လာမည့်နှစ် ဒီလို့
မေတ္တာတရား စခန်းတစ်ခု ဖွင့်လှစ်ပေးပါဘူး'လို့ ဆရာတော်ကို
လျှောက်ထား ပါတယ်။ ဘန်ကောက်က ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာကြီး
တစ်ဦးကတော့ 'ဒီကနောက် တပည့်တော်လည်း တရားစခန်းဖွင့်တို့း
ခုလို့ မေတ္တာကို ရှေးဦးစွာ အပွားခိုင်းမယ်။ နောက်မှ ဝိပဿနာ
တရားဟွားစေမယ်။ မေတ္တာဟာ သိပ်ကောင်းတာပဲ။ ဒီလို့ စနစ်တကျ
မဟားဖူးပါ' . . . ဟုလျှောက်တယ်။

အချက်(၃)မျိုး

မေတ္တာရှိ ချစ်တာလိုဘသာပြန်ရမယ်။ ချစ်တယ်ဆုံးဘူး
ကောင်စားစေချင် ချမ်းသာစေချင် အစစာအရာရာ အဆင်ပြုစေချင်တဲ့
စိတ်ပါပဲ။

အဲဒီ အချက်ဟာ (၁) မေတ္တာချစ် (၂) တက္ကာချစ် (၃)
ဂေဟသိတပေမရှစ်-လျှို့ခုမျိုး ရှိပါတယ်။

(၁) မေတ္တာချစ်က ြို့တွယ်မှု ကင်းတယ်။ ငအေးမြတယ်။
သတ္တဝါတို့၊ ကောင်ကျိုးချမ်းသာရှိလိုလားတဲ့တဲ့ သက်သက်နဲ့ချစ်တဲ့
အချက်ပါ။

(၂) တက္ကာချစ်က ြို့တွယ်မှုအပြည့်နဲ့ ချစ်တဲ့အချစ်၊ တက္ကာချစ်က
ပူဇော်တယ်။ နှိုးမောင်နှိုးနှိုး အချစ်မျိုးပေါ့။

(၃) ဂေဟသိတပေမချစ်က အိမ်နေသူလူတို့ကို မှုသာ
ချစ်ခြင်းမျိုးကို ခေါ်တယ်။ ြို့တွယ်မှု အနည်းငယ်ပါဝင်တဲ့ မိဘက
သားသမီးအပေါ့၊ သားသမီးက မိဘအပေါ့၊ အစ်ကို၊ အစ်မက ညီ၊
ညီများအပေါ့ ချစ်တဲ့အချစ် မိတ်ဆွေသွေထုတ်ချွေတို့၊ အချစ်မျိုးပေါ့။
ဒီအချက်ဟာ ြို့တွယ်မှု ပါတေသာပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သိပ်အားမကြုံဘူး။
ကောင်ကျိုးချမ်းသာ လိုလားတဲ့မေတ္တာစေက ပုံဖြိုးအားကောင်းတယ်။
ဂေဟသိတပေမဟာ တက္ကာဖြစ်ကြောင်း ဘယ်အခါကျမှ သံသာလာ
သလဲဆိုရင် ချစ်ခင်နေတဲ့ အဲဒီ အမေ၊ အဖေ၊ သား၊ သမီး သေပြီ
ဆုံးတဲ့အခါကျမှ တက္ကာပါဝင်နေကြောင်း၊ ြို့တွယ်နေကြောင်း
ထင်ရှားပေါ်လွှင်လာတယ်။ ဘယ်လို ထင်ရှားသလဲဆိုရင် အဲဒီလို
သေတဲ့အခါ ပူဇေားကြ၊ စိုက်ကြေးကြ၊ စိတ်ဆင်ရဲကြ၊ ကိုယ်ဆင်ရဲကြ။

ဒုက္ခရောက်ကြတယ်။ ဒီမှာ ငြိတ္ထယ်မူပါလို ဒီလို ဆင်းရဲဒက္ခရောက်ကြတာပေါ့။ ငြိတ္ထယ်မူမပါရင် ဘယ်ပူးဆွဲး ငိုကြားပါမလဲ။ ဘယ်ခုက္ခရောက်ပါမလဲ။ အဲဒီအခါကျမှသာ တဲ့ဟာမေတ္တာစစ် မေတ္တာမှန် မဟုတ်ပါလားလို သိကြရတယ်။

မေတ္တာစစ်၊ မေတ္တာမှန်နဲ့ ချော်တဲ့ အချော်က အဲဒီလို ပူးဆွဲးစရာနဲ့ ကြုံလည်း မပူးဆွဲးပါဘူး။ ငိုကြားစရာနဲ့ ကြုံလည်း မဝိုင်းပါဘူး။ စိတ်ဆင်းရဲစရာနဲ့ ကြုံလည်း စိတ်ဆင်းရဲမူး မဖြစ်ဘဲ သူ့ကောဇ်ကျိုးချမ်းသာကိုလိုဟာမြိုလိုဟားနေနိုင်တဲ့သဘောရှိရာယ်။ ဒါက မေတ္တာစစ်တာကို။ . . . ။

မေတ္တာပွားက အကျိုးကြီးလှ

ယောကိုတို့ပွားများရမှာက အဲဒီမေတ္တာစစ် မေတ္တာမှန်ကို ပွားများအားထုတ်ရမှာပါ။ ပွားများအားထုတ်ရင် လက်ဖျောက်တစ်ချက် တိုးလောက် အချိန်ကလေးမျှ မေတ္တာပွားရင်ပဲ အင်မတန် တန်ဖိုးကြီးလှပြီ။

အစွဲရာသယ်ဗောဓာတ္ထို့ ၁။ ဘီက္ခင ဘီက္ခု မေတ္တာစို့တဲ့ အာဆောင်တို့၊ အယ် ရရွှေတို့ ဘီက္ခင ဘီက္ခု အရိုက္ခများမှာ ဝိဟရတို့ သတ္တာသာသနကရော ပြောပြုကရော အမောယ် ရွှေပို့ထဲ့ ဘုံးတို့။

လက်ဖျောက်တစ်ချက်တိုးလောက် အချိန်ကလေးမျှ မေတ္တာပွားလိုက်တာနဲ့ပဲ အဲဒီရဟန်း အဲဒီရွင်သာမကောဘာ ဘုရားစကားကိုလိုက်နာရာရောက်တယ်။ သာသနာပြုရောက်တယ်။

တိုင်းသူ့ပြည်သား လျှိုဒီနီးတဲ့ဆွမ်းကို အချည်းအနှစ် သုံးဆောင်တာ မဟုတ်ဘူးတဲ့။ အကျိုးရှိနိုင် ဘုရားပေးသုံးဆောင်တာပဲတဲ့။

အဲဒါကြောင့် တွေဖူးကြားဖူးကြမှာပေါ့။ ဒကာ ဒကာမတွေ လျှိုဒီနီးတဲ့ ဆွမ်းကို ဘုရားပေးပြီးတဲ့အခါ လျှိုဒ်ယံစွည်း အသီးသီးတို့ကို အလျှော့ပြီးတဲ့အခါ ဘုန်းတော်ကြီးတွေ မေတ္တာသုတေ ရှုံးပြီး မေတ္တာပွားကြတာ။ ဉွှေဖူးပါတယ်ဘုရား အဲဒါ အလျှော့များ လည်း အကျိုးကြီး၊ မိမိတို့မှာလည်း အပြစ်ကင်းအောင် အချည်းနှီး သုံးဆောင်ရာ မရောက်အောင် မေတ္တာပို့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီလောက် တန်ဖိုးကြီးတယ်ဆိုတော့ ပွားသင့်တာပေါ့။ ပွားများပြီဆိုရင်တော့ ပထမဆုံး အကျိုးရတာ မိမိပဲ။ ဒုတိယ အကျိုးရတာက မိမိပတ်ဝန်ကျင်ပေါ့။ မိမိက မေတ္တာပွားတော့ မိမိမှာ စိတ်တည်းစိုးပြေား၊ ပြေားချမ်းခြင်း၊ အေးမှာခြင်း၊ နှစ်သီမှုများမြောက်ခြင်း ဆိုတဲ့ အကျိုးတရားတွေ ရလာပါတယ်။

ပြုးလာသတဲ့

ဝေယျာဝစ္စလုပ်နေတဲ့ ယောဂါတစ်ယောက် ခု ဒီပရိသတ်ထဲမှာ ပါပါတယ်။ သူ့မေတ္တာပွားတုန်းက တစ်လကျောက် ပွားတယ်။ ကဆုန်လ နေသိပုံတဲ့ အချိန်ပေါ့။ တစ်လလောက် ပွားမိတဲ့အခါ ပွားရင်ပွားရင်းနဲ့ စိတ်ထဲမှာ တည်ပြုမှု၊ ပြေားအေးမှု ရပြီးတော့ နှစ်သီမှုများမြောက်မှု ပိတိတွေ ဖြစ်နေတော့ မသိမသာ ပါးစပ်က ပြုးလာသတဲ့။ အဲဒီလို့ ပြုးနေတာကို သူကာလဲ သိတယ်။ ဘေးက ယောဂါကလည်း မြှင့်တယ်တဲ့။ နောက်တော့ အေးပွဲနဲ့လိုပို့ပြီး

အနားက အထုတ်ကို ကောက်ပြီးတော့တော် ဝတ်မိ သတဲ့၊ အချိန်က ကဆုန်လ နေယူဖို့ပဲ။ အဲဒါ မေတ္တာရဲ့ စွမ်းအပ်ပဲ။

မေတ္တာဓာတ်

မေတ္တာပွားလို့ မေတ္တာစိတ်အင်အား ကောင်းကောင်း ဖြစ်ပြီး အသွေးခံ အသုတေသနအပ်ပဲ မှာပဲ စိတ်တေသုတိပြုလို့ ချမ်းသာစေလိုတဲ့စိတ်၊ ကောင်းစားစေလိုတဲ့စိတ်၊ အစာစအရာရာ အဆင်ပြေစေလိုတဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်နေတယ်။ ဒီအခါ စိတ်ဟာ ဘယ်ကိုမှ မပြီးမထွက်တော့ဘဲ သိပ်ပြေမဲ့လာတယ်။ ပြေမဲ့တာဟာလည်း (၂)မျိုးရှိတယ်။ တစ်မျိုးက မေတ္တာပွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထဲ မိမိ စိတ်ကရောက်ပြီးတော့ သူအပ်ပဲ မှာ ချမ်းသာစေလိုတဲ့စိတ်၊ ကောင်းစားစေလိုတဲ့စိတ်တွေ အကြိမ်ကြိမ်ဖြစ်ပြီး ပြုမဲ့နေတာ။

ငနာက်တစ်မျိုးကတော့ မိမိစိတ်ထဲမှာပဲ အဲဒီ မေတ္တာအသွေးခံ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်ထင်ရှားစွာ ပေါ်နေပြီး အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ်မှာ ချမ်းသာစေလိုတဲ့ စိတ်တွေ အင်အားကောင်းစွာ အဖန်ဖန်ဖြစ်နေပြီး ပြေမဲ့နေတာက တစ်မျိုးလို့ ဒီလို တေသုပြေမှု နှစ်မျိုးရှိတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်ငနာကို မေတ္တာဓာတ်ရတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ မေတ္တာပွားများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပထမစျောန်၊ ဒုတိယစျောန်၊ တတိယစျောန်လို့ စျောန်(၃)ဆင့်အထိ ရှိနိုင်ပါတယ်။ ဒါက စျောန်ကို လေးမျိုးလေးပါးလို့ယူတဲ့ နည်းအရပ်ပဲ့။ စျောန်ကို ငါးမျိုးငါးပါးယူတဲ့ နည်းအရဆိုရင်တော့ မေတ္တာပွားတဲ့ မေတ္တာရှုံးဟာ စတုတွေစျောန် အထိရပါတယ်။

၅၁၏

ရွှေနဆိတာ “ရျာယတံ့ ဥပန္တြာယတံ့ ရွာနံ”

ရျာယတံ့ ဥပန္တြာယတံ့ = အာရုံကိုကပ်၍
ရွှေတတ်သာကြော်ရွာနံ = ရွှေနံမည်။ အဲဒီ အပွဲ့ခံအာရုံအပေါ်
စိတ်ကတ္တာ၌ ပြီးနေ၊ စူးစိုက်ပြီးနေ၊ ကပ်ပြီးနေတာကို ဆိုလိုတာ
ဖြစ်တယ်။ စိတ်နိုက်နေတာပါပဲ။ အခြားဟိုဟိုဖော် အာရုံတွေဆို စိတ်က
ပြီးမသွားတော့ဘဲ အဲဒီ အပွဲ့ခံအာရုံထဲမှာပဲ မေတ္တာစိတ်
ရူးစိုက်တည်၌ပြီးနေတာကို ရွှေနံလို့ခေါ်တာ။ သမာဓိလို့လဲ
ခေါ်ကြပါတယ်။

ဓမ္မဘင်္ဂ၏

၁. အာရုံအများ စိတ်မသွားဘဲ၊ တစ်ပါးထဲတွေ၏
ရူးစိုက်ဝင် ၁၆၀ တွေ၏သမာဓိ။

၂. အာရုံအများ စိတ်မသွားဘဲ၊ တစ်ပါးထဲတွေ၏
ရူးစိုက်ဝင် ၁၆၀ တွေ၏ရွှေနံလုပ်။

၅၁၏(၂)မျိုး

အဲဒီရွှေနံကို ကျမ်းကိန်များမှာ လေးဆင်တစ်နည်း
ငါးဆင်တစ်နည်း ဒီလို နှစ်နည်း ဟောယာတာကို တွေ့ရပါတယ်။
ပထမအဆင့်ထက် ဒုတိယအဆင့်က ပိုပြီး တည်၌ပြီးတယ်။
ဒုတိယအဆင့်ထက် တတိယအဆင့်က၊ တတိယအဆင့်ထက်
စတုတွဲအဆင့်က ပိုမိုလို ပိုမိုလို တည်၌ပြီးတယ်။ အဲဒီလို တည်၌မူး
အေးကောင်၊ မကောင်၊ လိုက်ပြီး အဆင့်က တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့်
တက်တက်သွားတယ်။

ပထမအဆင့် တည်၌မူး (ပထမရွှေနံ) မှာ (၁) အာရုံကို

ကြံစည်တဲ့သဘော၊ (၂) အာရုံကို ဆင်ခြင်တဲ့သဘော၊ (၃) နှစ်သက်ဝမ်းပြောက်တဲ့သဘော၊ (၄) ချမ်းသာတဲ့သဘော၊ (၅) အဗ္ဗားခံ အာရုံအပေါ် တည်ပြုမြေနေတဲ့သဘော၊ ဒီသဘောလေး ငါးမျိုး ပါဝင်ပါတယ်။ ဒီလို စျောန်အဂါလေးတွေကို စဉ်ပြောလိုက်တာဟာ ကျမ်းဂန်လာတဲ့အုပ်ပဲပြောလိုက်ပါတယ်။ အုပ်ကတော့ တည်ပြုလို့ နှစ်သက်ဝမ်းပြောက်ဘယ်။ တည်ပြုလို့ ချမ်းသာဘယ်။ ဒီလိုပြုတာပါ။ ဒါကပွားများအားထုတ်ပဲ့ပောက်တွေရဲ့ လက်တွေ့ခဲ့ဗဲ့ အရသာပေါ့။

စိတ်က ပိုမိုပြုမြေလာလို တစ်ဆင်မြှင့်သွားပြီဆိုတဲ့အခါ ကျတော့ အာရုံကို ကြံစည်တဲ့သဘော၊ (အပွားခံအာရုံဆီသို့ မေတ္တာစိတ်ကလေး တန်းကနဲ့ တန်းကနဲ့ ပြေးတဲ့ ဝိတက်သဘော၊ အဗ္ဗားခံအာရုံဆီသို့ မေတ္တာစိတ်ကိုပို့ပေး၊ တစ်ပေး ညွှတ်ညွှတ်ပေးနေတဲ့ ဝိတက်သဘော နှင့် အဗ္ဗားခံ အာရုံပေါ်မှာ စိတ်ကလေး ထပ်ကာ ထပ်ကာဖြစ်နေ၊ ရှစ်ကာတဲ့ကာ ဖြစ်နေတဲ့ ဝိစာရသော) မရှိတော့ဘူး။ ဒီအခါ သိပ်ပြုသွားပြီး ကြံစည်နေသေးတယ်၊ သုံးသပ်နေသေးတယ် ဆိုလိုက်ရင် နည်းနည်းလှုပ်နေသေးတာပေါ့။ ခုတော့ ကြံစည်တဲ့သဘော၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်တဲ့သဘောကို မရှိတော့မယ့် မပါတော့ဘူး။ အာရုံအပေါ်မှာ စိတ်ပြုမြေပြီးနေတဲ့သဘော နှစ်သက်ဝမ်းပြောက်နေတဲ့သဘောနဲ့ ချမ်းသာနေတဲ့သဘော၊ ဒါပဲရှိဘယ်။ သဘောလေး သုံးခုပေါ့။

ဒီထက်ပိုပြီး တစ်ဆင်မြှင့်သွားပြီဆိုတဲ့အခါကျတော့ နှစ်သက်ဝမ်းပြောက်မှုတောင် မရှိတော့ပြန်ဘူး။ ချမ်းသာနေတဲ့ သဘောလေးနဲ့ တည်ပြုမြေနေတဲ့ သဘောလေး ဒီနှစ်ခုပဲ ရှိတော့ဘယ်။ (နှစ်သက်ဝမ်းပြောက်တယ် ဆိုလဲ စိတ်ဟာ တုန်လှုပ်နေသေးတာပဲ။

ဒီနှစ်သက်ဝမ်းမြောက်မှုဟာ သိပ်အားကောင်းလာတဲ့အခါမျိုး ဆိုပါက တစ်ကိုယ်လုံးတုန်ခါ တုန်ခါပြီး အားဖြင့် အာရုံးရောမေတ္တာစိတ်ပါ ပျောက်ပျောက်တောင်သွားတတ်ပါသေးတယ်။ ပျောက်သွားပြန်တော့ တစ်ဖန်ပြန်ပြီး ဖြစ်ပေါ်အောင် လွှဲလနိုက်ရပြန်တယ်။ ဒီလိုအပိုတော့ အလွန်ကြီး မဖြစ်ပါသက်သေးဘူးပေါ့။) အဲဒီလောက် အထိဆိုတော့ သုံးဆင်ဗုံးသွားပြီ။ ပထမအဆင့်မှာက (၁) အာရုံးကိုကြောညာတဲ့သော့၊ (၂) ဆင်ခြင်သုံးသပ်တဲ့သော့၊ (၃) နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်တဲ့သော့၊ (၄) ချမ်းသာတဲ့သော့၊ (၅) တည်ပြုမြှင့်တဲ့သော့။

ဒုတိယအဆင့်မှာ (၁) နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်တဲ့သော့၊ (၂) ချမ်းသာတဲ့သော့၊ (၃) တည်ပြုမြှင့်တဲ့သော့။

တတိယအဆင့်မှာက (၁) ချမ်းသာတဲ့သော့၊ (၂) တည်ပြုမြှင့်တဲ့သော့။ ဒီအထိ(၃)ဆင့်ပေါ့။ စိတ်ဟာ ဒီထက်ပိုပြီး ပြုမြှင့်သွားတဲ့အခါကျတော့ ချမ်းသာတာတောင် မရှိတော့ဘူး။ ပြုမြှင့်နေတာပဲ ရှိတယ်။ ချမ်းသာတယ်လို့လဲ မသိဘူး။ ဆင်ရဲတယ်လို့လဲ မသိဘူး။ အလယ်ကထိုင်နေတာပေါ့။ ဒါကို ဥပောက္ဌလို ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ ဒီစတုတ္ထအဆင့်အခိုက်မှာ ဥပောက္ဌသောရယ်၊ တည်ပြုမြှု (ကေဂျာတာ) သောာရယ်လို့ ဒီနှစ်ခုပဲ ရှိတယ်။ အားလုံးဆိုတော့ လေးဆင့်ပေါ့။

ဒီမှာ မေတ္တာဆိုတာ သတ္တဝါရဲ့ ကောင်ကျိုးချမ်းသာကို လိုလားတဲ့ဆိုတော့ သတ္တဝါတွေကို ကောင်ကျိုးချမ်းသာ ဖြစ်စေချင် ရစေချင်တဲ့ဆိုတ် အကြော်ကြော်မှာ ဖြစ်နေစေရတယ်။ ဒီတော့ မေတ္တာပွားတဲ့ ယောကိုဟာ သတ္တဝါကို ဥပောက္ဌပြုလို့ မဖြစ်ပါဘူး။

ဥပေါက္ဗာရဲသဘောက သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာစေလိုတဲ့ သဘောလည်းမရှိ
ဆောင်ရဲစေလိုတဲ့ သဘောလည်းမရှိဘူး။ သတ္တဝါရဲ ချမ်းသာဆောင်ရဲမှုကို
ဘေးချိတ်ထားတဲ့ သဘောပဲ။ ဒီလို့ မေတ္တာနဲ့ ဥပေါက္ဗာယာ
သဘောတရားချမ်းကဲ့သွဲဖြန်၍ မေတ္တာပူးတဲ့ သွဲဟာ ဥပေါက္ဗာ ကောဂိုတာ
ရှာန်အရိုက်နှစ်ပါး ပါဝင်တဲ့ စတုတ္ထရှာန်(လေးဆင်) အထိမရောက်နိုင်၊
မရရှိနိုင်ပါ။ တတိယစျောန်(သုံးဆင်)နဲ့ပဲ ရပ်သွားတယ်။ သုံးဆင်ပဲ
ရနိုင်တယ်။

မေတ္တာပွားများသူ ရှုံးစွဲသည်ချောန်
ယောက်တို့ လိုက်ဆိုကြပါ။ မေတ္တာပွားများ

အားထုတ်သူတို့မှာ—

- (၁) ကြောညာပြေး (ဝိတက်)၊ ဆုတ္တခြင်းသုံးသပ်ခြင်း (ဝိစာရ)၊
နှစ်သက်ဝမ်းပြောက်ခြင်း (ပိတိ) ချမ်းသာခြင်း (သုခ)၊
တည်းပြောခြင်း (ကောဂိုတာ) သဘော သုံးပါးပါဝင်သာ
ပထမရှာန်။
- (၂) နှစ်သက်ဝမ်းပြောက်ခြင်း (ပိတိ)၊ ချမ်းသာခြင်း (သုခ)၊
တည်းပြောခြင်း (ကောဂိုတာ) သဘော သုံးပါးပါဝင်သာ
ဒုတိယရှာန်။
- (၃) ချမ်းသာခြင်း (သုခ)၊ တည်းပြောခြင်း (ကောဂိုတာ) သဘော
နှစ်ပါးပါဝင်သာ တတိယရှာန် အထိရပါတယ်။
ရှာန်ကိုလေးဆင်ခဲ့ရင် မေတ္တာဘာဝနာဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ
ဒီ တတိယအဆင့် (တတိယရှာန်) အထိပဲ ရတယ်။ အကယ်၍ ရှာန်ကို

မေတ္တာရိုက်ရည်

၈၅

ဝါးဆင့်ရှင်တော့ မေတ္တာပွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ စတုတ္ထအဆင့် (စတုတ္ထဖျာန်) အထိ ရုပိတယ်။ ဒါကိုလည်း ဆုံးကြပါဉိုး။

မေတ္တာပွားများ အားထုတ်သူတို့ဘာ-

- (c) ကြံစည်ခြင်း (ပိတက်)၊ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်း (ပိစာရ)၊ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း (ပိတီ)၊ ချမ်းသာခြင်း (သုခ)၊ တည်ဌ်မြောက်ခြင်း (ကေဂွဲတာ) သဘော ဝါးပါးပါဝင်သော ပထာမဖျာန်။
 - (j) ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်း (ပိစာရ)၊ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း (ပိတီ)၊ ချမ်းသာခြင်း (သုခ)၊ တည်ဌ်မြောက်ခြင်း (ကေဂွဲတာ) သဘော သုံးပါးပါဝင်သော သတိယဖျာန်။
 - (r) နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း (ပိတီ)၊ ချမ်းသာခြင်း (သုခ)၊ တည်ဌ်မြောက်ခြင်း (ကေဂွဲတာ) သဘော သုံးပါးပါဝင်သော တတိယဖျာန်။
 - (d) ချမ်းသာခြင်း (သုခ)၊ တည်ဌ်မြောက်ခြင်း (ကေဂွဲတာ) သဘော နှစ်ပါးပါဝင်သော စတုတ္ထဖျာန် တို့ဟို ရရှိပါတယ်။
- ဥပဒေ၊ ကေဂွဲတာ - စျောန်အရိုး နှစ်ပါးပါဝင်တဲ့ ပဋိမဖျာန်ကိုတော့ မေတ္တာပွားတဲ့ သူဟာ မရရှိပါ။

ဥပစာရဲ သမာဓိဖြေစုံ။

မေတ္တာခံ ပုဂ္ဂိုလ်ဆီကို စိတ်ညွတ်ပြီး ချမ်းသာပါစေ၊ ချမ်းသာပါစေလို့ အကြိမ်ပေါင်း ရာထောင် သောင်း သိန်း စသည်ဖြင့် မပြတ်ပွားနေရတယ်၏ အောင်လို ပွားနေရင် တြေားကို စိတ်က ထွက်ထွက်

သွားတာလည်း ရှိပိမ့်မည်။ အဲဒီလို စိတ်ကူးတွေဟာ အများအားဖြင့် နိဝင်ရဏဘေးတဲ့ အကုသိုလ်တွေပဲ၊ သတိရတဲ့ အခါကစပြီး အဲဒီတွေကို ဆက်လက် နှလုံးမသွင်းဘဲ ပွားနေကျ မေတ္တာကိုသာ မပြတ်ပွား နေရတယ်။ သမာဓိ အာရှိလာရင် တခြားထူးကိုစိတ် နည်းနည်း သွားလိမ့်မယ်။ သမာဓိအားပြည့်လာရင်တော့ တခြားကို စိတ်က မထွေးတော့ဘဲ မေတ္တာခံဗိုလ်အပေါ်မှာသာ စိတ်က တည်နေလိမ့်မယ်၊ အဲဒီဟာ နိဝင်ရဏကင်းတဲ့ ဥပစာရသမာဓိ ဖြစ်လာတာပါပဲ။

ချောန်ရုပ္ပါ

အဲဒီ ဥပစာရသမာဓိက အားကောင်းထက်သန် လာတဲ့အခါ စိတ်ဟာ အိမ်မက်အာရှိပေါ်မှာ မျောပါနေသလို မေတ္တာခံ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် ကျရောက်သက်ဝင်စေပြီး တည်နေလိမ့်မယ်။ ဒါပေမယ့် ပထမအကြိမ်မှာတော့ စိတ်တစ်ချက်လောက် တစ်ခက်မျာပါပဲ၊ အဲဒီနောက် ဆက်ပြီးဟူးနေတဲ့အခါ တစ်မိန့်၏နှစ်မိန့်၏ သုံးလေးမိန့်၊ ဆယ်မိန့်၊ မိန့်သုံးဆယ်၊ တစ်နာရီ စသည်ဖြင့် ကြာရှုည်စ္စာလည်း တည်နေလိမ့်မယ်။

အဲဒီလိုအခါမှာ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်က မြင်စရာ ကြားစရာ စသည် သာမန် အာရှိများ ရှိနေသော်လည်း အဲဒီ အာရှိများဆီသို့ စိတ်မရောက်တော့ဘဲ မေတ္တာခံ ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ်မှာသာ ချမ်းသာ စေလိုတဲ့အနေဖြင့် တစ်ကြိုးတည်း တည်နေလိမ့်မယ်။ ဝမ်းပြောက် တက်ကြတဲ့ပါတီလည်း အထူးထင်ရှုံးလိမ့်မယ် စိတ်ချမ်းသာမှာ သုခလည်း အထူးထင်ရှုံးလိမ့်မယ်။ မေတ္တာခံ ပုဂ္ဂိုလ်ဆီသို့ ဉာဏ်တဲ့စိတ်နှင့် အာရှိပြု

ဆင်ခြင်တဲ့ ပိစာရလည်း ထက်သန့်စွာ ဖြစ်လျက် ထင်ရှားလိမ့်မယ်၊
တစ်ကိုယ်လုံးပေါ်ပြီး နေထိုင်ကောင်းတာလည်း အထူးထင်ရှားလိမ့်မယ်၊
စိတ်ကလဲ ဘယ်ကိုဘူးဘဲ တည်းဖို့နေတာ အထူးထင်ရှားလိမ့်မယ်၊
အဲဒီ အထူးထင်ရှားတဲ့ ပိတက် ပိစာရ ပိတ် သူခ စိတ်တည်းပြုမှု
(ကေဂ္ဂတာ) ဆုံးတော့ဆာ ပထမစျောန်၏ အစိတ်အပိုင်း အရိုက်ပါပဲ၊
အဲဒီ အရိုက်ပါဝါးကို ပထမစျောန်လို့ ၏ရတာပဲ၊ အဲဒီလို့ ပြုနေရင်
ပထမစျောန်ကိုရနေတာပါပဲ၊ ဒါကြောင့် ပိသုဒ္ဓိမဟုမှာ 'ဝဏ္ဏဝဝ စ ပုဂ္ဂလေ
ကာမဲ အွာနာ သမ္မတတိ' လို့ဒီလို့ပုဂ္ဂလို့မေတ္တာဥုံးနေရင်း အွာနာစျောန်
ရနိုင်ကြောင်း ပြဆုံးထားပါတယ်။

အဲဒီ ပထမစျောန်ဟာ အာရုံကို ကြံတဲ့ ပိတက်၊ သုံးသပ်
ဆင်ခြင်တဲ့ ပိစာရဆုံးတဲ့ အရိုက်ပါဝါးကောင်းသင့်သောက်
မကောင်းဘူး၊ စျောန်ဝင်စားနေတုန်း ကြော်မှုံးတမ်းသော အသံက နားမှာ
ဝင်တိုက်ခိုက်ရင် စျောန်မှ ထလာပြီး အဲဒီ အသံဆီကို စိတ်ရောက်
သွားနိုင်သေးတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ ပိတက် ပိစာရ မပါဘဲ တည်းပြုမှု
စျောန်စိတ်ဖြစ်အောင် နှလုံးသွေး နေကျပုဂ္ဂိုလ်ကို အာရုံပြုပြီး
အထပ်ထပ်မေတ္တာဥုံးနေရတယ်၊ သမာဓိ အားကောင်းလာတဲ့အခါ
အာရုံဆီကို စိတ်မညှတ်စေရေး၊ မကြံရဘဲ မသုံးသပ် မဆင်ခြင်ရတော့ဘဲ
ယခင်က ထက်သာလွှန်တဲ့ ပိတ်သုံးများနှင့်တက္က စိတ်တည်းပြုမှု
ဖြစ်နေလိမ့်မယ်၊ အဲဒါက ဒုတိယစျောန်ပဲ၊ အဲဒီစျောန်မှာ ဝမ်းမြောက်
တက်ကြမှုက အလွန်ကဲဆုံးပဲ၊ အဲဒီ ဝမ်းမြောက်တက်ကြမှု ပိတ်ကို
အလို့မရှုရင် ပွားနေကျ မေတ္တာခဲ့ ပုဂ္ဂလို့ပို့ပင် ဆက်လက်ပြီး
မေတ္တာဥုံးနေရတယ်၊ သမာဓိ အားကောင်းလာတဲ့အခါ ပိတ် မပါဘဲ

အလွန်ကောင်းတဲ့ စိတ်ချမ်းသာမှုနဲ့ စိတ်တည်ကြည့်မှုများ ထင်ရှားလျက်
ဖြစ်နေလိမ့်မယ်။ အဲဒါက တတိယစျာန်ပဲ၊ မေတ္တာစျာန်ထဲမှာ
အမြင့်ဆုံးရှာန်ပဲ။ (ပြုဘုဝဟာရ မဟာစည်ဆရာတော်)

နှစ်ပြီးနှစ်ဝါ ချမ်းသာရ

မိမိသာန်မှာ ခုပြောခဲ့တဲ့ မေတ္တာစျာန် ဖြစ်ပြီဆိုလိုရင်
မိမိစိတ်တည်ပြုပေါ်တယ်။ ပြီးချမ်းတယ်။ အေးမြတ်တယ်။ ကြည်လုပ်တယ်။
ရှုင်လန်းတယ်။ ဝမ်းမြောက်တယ်။ ပြုးအေးတယ်။ ဒါက မေတ္တာစိတ်
ဖြစ်အောင် ဟွားလို့မိမိခံတားရတဲ့ ချမ်းသာမှုပေါ့။ တစ်ခါ ခုလို့မိမိသာန်မှာ
သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာစေလိုတဲ့ မေတ္တာစိတ် ဖြစ်ပြီဆိုလိုရှိရင် အဲဒီ
မေတ္တာစိတ်ခါက် အရှိန်ဟပ်ခံရတဲ့ အခြား အခြား သတ္တဝါတွေမှာလ
ပြီးချမ်း တယ်။ အေးမြတ်တယ်။ ကြည်လုပ်တယ်။ ပျော်ရွှေ့ရင်တယ်။

သိတာဇ်ရောင်လို့

ဒီသဘောဟာ သဘာဝတရားပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မီးနား
နီးတဲ့အခါး မီးနားကပ်တဲ့အခါး ပူးတယ်။ ရေနားနီး ရေနားကပ်တဲ့အခါး
အေးတယ်။ မီးက မိမိအနီးအနား ပတ်ဝန်းကျင်ကို ပူးလောင်စေတယ်။
ရေက မိမိအနီးအနား ပတ်ဝန်းကျင်ကို အေးမြှုစေတယ်။ ထိုအတူပဲ
သတ္တဝါတစ်ဦးရဲ့ သာန်မှာ ဖြစ်တဲ့ မေတ္တာစိတ်က သူရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ကို
အေးမြှုစေတယ်။ ချမ်းမြှေ့စေတယ်။ ပြိုမ်းအေးစေတယ်။ ဒါက
မေတ္တာရှင်ရဲ့ မေတ္တာကြောင့် တစ်ခြား သတ္တဝါတွေ အကျိုးရတာ
ဖြစ်တယ်။

မေတ္တာရှင်အရှင်

ဒါကို ထင်ရှားအောင် ပြောပါဉိုးမယ်။ ဝေသနရာ
 ကော်တော်မှာ ဝေသနရာမင်းကြီး တောထူက်ပြီး ဝေဘာရတောင်မှာ
 သွားနေတယ်။ နေတဲ့အခါ မေတ္တာဘာဝနာ များများပွားတယ်။
 ပွားတော့ ဝေသနရာမင်းကြီးရဲ့ မေတ္တာဓိတ်အရှင်နှင့်ဟပ်လို့
 အဲဖိတောင်ပေါ်မှာ သုံးယူဇာအတွင်းရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေ အချင်းချင်း
 မေတ္တာသက်ဝင်ကြသတဲ့။ မေတ္တာသက်ဝင်စတော့ တစ်ဦးကို တစ်ဦး
 ရန်သတ္တရ မပြုကြဘူးတဲ့။ တစ်ဦးပေါ်တစ်ဦး ချစ်ခင်တဲ့စိတ်
 အကျိုးလိုလားတဲ့စိတ်ပဲဖြစ်ကြသတဲ့။ အင်မတန်ကြမ်းတမ်းတဲ့ခြေသေ့
 ကျား အစရှိတဲ့ သားရဲတံရွှေ့နှင့်တွေ့တောင်မှ သူတို့အချင်းချင်း၊
 တံရွှေ့နှင့်အချင်းချင်း အပေါ်မှာ မေတ္တာဓိတ် ဖြစ်ကြသတဲ့။
 တစ်ယူဇာနာကို အကြမ်းအားဖြင့် ရှစ်မိုင်လို့လဲ တိုင်းတာကြတယ်။
 ဆယ့်သုံးမိုင် လိုလာည်း တိုင်းတာကြတယ်။ ရှစ်မိုင်ပဲဆိုကြပါမီ။ ရှစ်သုံးလီ
 နှစ်ဆယ့်လဲး၊ နှစ်ဆယ့်လဲးနှင့် ပတ်လည်အတွေးမှာရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေ
 ဝေသနရာမင်းကြီးရဲ့ မေတ္တာဓိတ်တွေ အရှင်နှင့်ဟပ်တာနဲ့ ချစ်ခင်မှု
 ကောင်းကျိုးချမ်းသာ လိုလာမှုတွေ ဖြစ်လို့ ပြို့ပြို့ချမ်းအေးမြှော်တယ်။
 သင်မြတ်ကြတယ်။ သင့်တင့်မျှတဲ့ ပျော်ရွှင်စွာနဲ့ နေကြသတဲ့။
 ခြေသေ့ကလည်း သမင်တွေ့ရင် စားလိုတဲ့စိတ် မရှိတော့ဘူး။
 ချမ်းသာစေလိုတဲ့ စိတ်ပဲ ရှိတော့သတဲ့။ ကျားကလည်းပဲ တစ်ဗြား ရှို့
 ငယ် စိုင်၊ ဆပ်၊ ယူန့် စတဲ့ သတ္တဝါတွေ တွေ့လည်း စားလိုစိတ်မရှိဘဲ၊
 ချစ်ခင်တဲ့ဆိတ် ချမ်းသာစေလိုတဲ့စိတ်ပဲဖြစ်သတဲ့။ အဲခါဟာ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး
 မေတ္တာပွားလို့ အဲဖို့ မေတ္တာကြောင့် တဗြားတခြား သတ္တဝါတွေ၊

ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သတ္တဝါတွေမှာ ရရှိတဲ့ အကျိုးတရားပဲ။ ဒီလိုဆိုတော့
သုံးယဉ်နာ အတွင်းမှာ ရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေဟာ အမြဲတမ်းစိတ်ဓါတ်
ပြိုးချမ်းအော်မြှုပြု ချမ်းသာနေကြတယ်။

မေတ္တာနယ် ချုံကြပါစို့။

လူတိုင်းလူတိုင်းသာ ဒီမေတ္တာတရားကို လက်ကိုင်
ထားပြီးတော့ ပွားများကြမယ်ဆိုရင် ပွားများတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များရင်
များသလောက် မေတ္တာဓါတ် အင်အားကြီးမားလာမယ်။ မေတ္တာဓါတ်
အင်အားကြီးမားပြီဆိုလိုရှိရင် ဒီမေတ္တာဓါတ်ရဲ့ အရှင်ဟပ်ရာ
ဒေသငိုယာ ပိုမိုကျယ်ဝန်းလာမယ်။ အဲဒီလိုဆို လိုရှိရင်တော့
တစ်လောကလုံး၊ တစ်ကဗျာလုံး ချမ်းသာမှာ သေခြာတယ်။ မှန်ရဲ့လား
ယောဂါတ္း။ မှန်ပါဘုရား။ အကုန်လုံး ပြိုးချမ်း အော်မြှုပြုးတော့
မေတ္တာဓါတ်မြတ် အအေးဓါတ်တွေ လှမ်းပတ်ပြီး ကမ္မာလောကကြီး
တစ်ခုလုံး ခံထားလိုက်ရင် ပျော်စရာကြိုးနေ။ မှန်ပါဘုရား။

သုဝဏ္ဏသာမဏီ မေတ္တာအရှိန်

နောက် သုဝဏ္ဏသာမဏီတ်မှာလည်းပဲ မိဘနှစ်ပါးက
တောထဲမှာ ရသေပြုနေတဲ့အဆိုကျတော့ သားဖြစ်တဲ့ သုဝဏ္ဏသာမဏက
သစ်သီးရွာ ရေခံပေ စသည် ပြုလုပ်လျက် မိဘနှစ်ပါးကို
ပြုစုလုပ်ကျွေးတယ်။ အဲဒီလို လုပ်ကျွေးတဲ့အပါ မှာလည်းပဲ
သုဝဏ္ဏသာမဟာ ဒီမေတ္တာကိုပဲ များများပွားများ အားထုတ်တယ်။
သုဝဏ္ဏသာမရဲ့ မေတ္တာကြောင့် သားရဲ့တိရစ္စနှင့်တွေ အချင်းချင်း

မေတ္တာရှိကြုံ၊ ကောင်းကျိုးလိုဟားကြတယ်။ ဒီတော့ ပြိုးပြိုးချမ်းချမ်း နေကြရသတဲ့၊ ဒါကြောင့်မို့လို သုဝဏ္ဏသာမနဲ့ တံရွှေ့နှင့်တွေဟာ နှစ်ကိုယ့်တစ်စိတ်လို ဖြစ်ပြီးတော့ သုဝဏ္ဏသာမ ကိစ္စရှိတယ်ဆိုရင် တံရွှေ့နှင့်တွေက ကူညီတယ်။ နိုးရာလုံးတယ်။ သုဝဏ္ဏသာမ ရောပ်ရင် သုဝဏ္ဏသာမက ရေးနှစ်လုံး ရေအပ်သွေ့ပြီးတော့ သမင်လေးရဲ့ ကျောပါးတင်ပေးလိုက်တယ်။ သမင်လေးက သယ်ပေးတယ်။ ဒီလို ကူညီဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်ပေးတာဟာ သုဝဏ္ဏသာမရဲ့ မေတ္တာစိတ်ခါက် အရှိန်ဟပ်လို သုကိုလည်း ပြန်ပြီး မေတ္တာထားကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ မေတ္တာအကျိုး တစ်ဆယ့်တစ်ပါးမှာ “မန့်သာ့နဲ့ ပိုယာ ဟောတိ အမန့်သာ့နဲ့ ပိုယာ ဟောတိ” လို ဆိုထားတယ်။ မန့်သာ့နဲ့ ပိုယာ ဟောတိ = မေတ္တာစိတ်ရှိပြီး မေတ္တာပွားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို လူတွေက ချစ်ခင်ကြတယ်။ အမန့်သာ့နဲ့ ပိုယာ ဟောတိ = လူမှုတစ်ပါး တခြားပုဂ္ဂိုလ် တခြား သတ္တဝါတွေကလည်း ချစ်ခင်ကြတယ်တဲ့။ လူမှုတစ်ပါး တခြား သတ္တဝါတွေဆိုတာ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ဘီလူး၊ သားရဲတိရစွာနဲ့၊ မြေ၊ ကင်း၊ ကအစ မေတ္တာပွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ချစ်ခင်ကြသတဲ့။

ဒီမှာ မေးစရာ တစ်ခုရှိတယ်။ ဒီလို သုဝဏ္ဏသာမရဲ့ မေတ္တာကြောင့် သတ္တဝါတွေ အချင်းချင်း ချစ်ခင်ကြတယ်ဆိုရင် ပိဋ္ဌယက္ခာမှင်ကတော့ ချစ်ခြင်းကောဇ်မွှာနဲ့ ဘာကြော်များ သုဝဏ္ဏသာမကို မြေးနဲ့ပဲစ်ရသလဲ။ တစ်ခါ ခုနက မေတ္တာပွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို လက်နက်လည်း မထိနိုင်ဘူး။ အဆိပ်လည်း မမိနိုင်ဘူး။ မီးလည်း မလောင်နိုင်ဘူးလို မြတ်စွာဘုရားဟောထားတယ်။ ဒါပြင် အဲဒီ သုဝဏ္ဏသာမတော့

ဘာကြောင့်မြားမှန်ရပါလိမ့်။ ဒါကိုမိလိန္ဒာကျမ်းမှာ မိလိန္ဒာမှင်းကြီးက အရှင်နာဂါနကို မေးတယ်။ ဒီမိလိန္ဒာမှင်းကြီးက စာသိမ်တော်တယ်။ စာသိပ်တော်တော့ စကားအကိုးအကပ်ကလည်း အင်မတန် ပြောတတ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် သူနိုင်ငံမှာနေတဲ့ ဘုန်းကြီးတွေ တွေ့ပြုဆိုရင် ကတ်သီးကတ်သတ် မေးခွန်း တွေ့မေးလို့ မဖြော်ဝှက်တော့ သူနိုင်ငံမှာ မနေကြတော့ဘူး။ တစ်ခြားကို ပြေးကြသတဲ့။ အဲဒီ မိလိန္ဒာမှင်းကြီးဟာ အရှင်နာဂါနနဲ့ကျတော့ လက်မြှောက်ရသတဲ့။

သုဝဏ္ဏသာမကို ဘာကြောင်းမြှုပ်ရသလဲ။

သူက မေးတယ်။ “ရှင်နာဂါနဘုရား- သုဝဏ္ဏသာမရဲ့ မေတ္တာဓိတ်ကြောင့် အဲဒီတော့မှာရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေ အချင်းချင်း မေတ္တာဓိတ်ဖြစ်ကြပြီးတော့ချမှုချမှုသာသာ နေကြရတယ်။ အဲဒါတော့ ဟုတ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ခုက မေတ္တာရဲ့အကျိုး တစ်ဆယ့်တစ်ပါးမှာ မေတ္တာဘုံးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို လက်နက် မထိနိုင်ဘူး။ အဆိပ် မဖိနိုင်ဘူး။ မိုးလည်း မလောင်နိုင်ဘူးလို့ဆိုပါတယ်။ အဲဒီလို့ဆိုပါလျက် သုဝဏ္ဏသာမဘာ့ကြောင့် မြားထိပါသလဲဘုရားတဲ့။ သူမေတ္တာဓိတ် ဒီလောက် အားကောင်းနေရင် မြားထိစရာအကြောင်း မရှိဘူး။ ဘာကြောင့် ထိပါသလဲ” လို့မေးတယ်။ ဒီတော့ အရှင်နာဂါနက “မင်းကြီး - မြားမထိဘူး၊ လက်နက်မထိဘူး၊ အဆိပ်မမိဘူး၊ မီးမလောင်ဘူး ဆိုတာဟာ မေတ္တာရဲ့ စွမ်းအားပါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စွမ်းအား မဟုတ်ပါဘူး၊ သုဝဏ္ဏသာမဟာ ရေခံပြီး ရေအုံးကို မ,မှာပေါ့။ မ,ပြီး ပန်ပေါ်တစ်မှာပေါ့။ ဒီလို့ဆိုတော့ အဲဒီအချိန်မှာ ရေအုံကိုပဲ သွှဲဖို့က

အာရုံပြုမိမှာ သေချာပါတယ်။ ဒီတော့ ဒီအချိန်မှာ သူ့မေတ္တာပိုစ္စာ
လွှတ်သွားပါမယ်။ မေတ္တာပိုတာ လွှတ်သွားတဲ့အတွက် မေတ္တာ
စွမ်းအားလည်း ကင်းသွားတယ်။ ဒီတော့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြားလာထိတာ
ဖြစ်ပါတယ်” လိုအုပ်နာဂါသိနက ဖြေတယ်။ သဘာဝ မကျွဲ့လား။
ကျပါတယ်ဘူး။

ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလနှင့်မေတ္တာ

စွမ်းဖြစ်ခင်က ထ်ရှားတဲ့ပဲဗျာဗြိုင်ယ်က ဘုန်းတော်ကြီး
ဦးသီလဟာ တောကျောင်းတွေမှာ လူညွှန်လည် ပြီးနေတယ်။
ဒီဆရာတော်ကြီးလည်း မေတ္တာဘာဝနာပဲ အလေးထား ပွားများတယ်လို့
ဆရာတော် ရဲ့ အတ္ထုပွဲတိတဲ့မှာ ဖတ်ရတယ်။ ဆရာတော်ကြီး
တောရကျောင်း တစ်ကျောင်းမှာနေတဲ့အခါ ဉာ၊ ဉာဆုံး ကျားကြီး
တစ်ကောင်က လာ၊ လာပြီး ကျောင်းအောက်မှာ အိပ်သတဲ့။
ဆရာတော်ကြီးကို ရန်မပြုဘူးတဲ့။ ဆရာတော်ကြီးမှာ ကပိုယ်
တစ်ယောက်ရှိတယ်။ တစ်နေ့တော့ ကပိုယ်ကလည်း ဆောင်းတွေး
မိုးလှုံးနေတယ်။ ကျားကလည်း အနားလာပြီး ခါတိုးလို့ ဝဲပြီးနေသတဲ့
ကပိုယ်လည်း နေ၊ နေကျားဆုံး တော့ မကြောက်ဘူး။ ကျားကြီးက
အိပ်ချုပ်လာတော့ သန်းလိုက်သတဲ့ ဒီအခါ ပါးစပ်ကြီး ဟလိုက်တာကို
ကပိုယ်က မြှင့်တယ်။ ဒီတော့ ကျားကြီးပါးစပ်ထဲ မီးစကြီး
ထိုးထည့်လိုက်ရရင် ဘယ့်နှယ်နေမလဲ မသိဘူးလို့ ကပိုယ်က စိတ်နဲ့
ပြစ်မှားလိုက်သတဲ့။ အဲဒီတော့ ကျားကြီးက ဟိန်းလိုက်သတဲ့။ မီးစ
မထည့်သေးဘူးနော်။ စိတ်နဲ့ ပြစ်မှားရုံပဲ ရှိသေးတယ်။ ဒီအခါ

ကျောင်ပေါ်က ဘန်းတော်ကြီးသီလက ကျားဟန်းသံကြားတော့ “ဟဲ ကပိုယ်၊ နင်ကျားကို သွားပြီး ပြစ်မှားတယ်နဲ့ တူတယ်” လို ဆိုသတဲ့။ နောက်တော့ ကပိုယလည်း သွဲကိုယ်သွဲ သံသွားပြီး ကျားကို မေတ္တာရှိသွားမှာပေါ့လေ။ ဒီတော့ ကျားက အံပြုပြန်အံသွားသတဲ့

ဆင်ရှိပြီးကြီးပင် မေတ္တာဝင်

တစ်ကြို့မှာတော့ ဆရာတော်ကြီး ဆွမ်းခံသွားတဲ့လမ်းမှာ ဆင်ရှိပြီးတစ်ကောင် တော်တော် ဆိုးဆိုးသွေးသွေး လှည့်လည် နေတာရှိသတဲ့။ လူတွေက ဆရာတော်ကြီးကို ဆင်ရှိပြီးကြီးက အန္တရာယ် တစ်ခုံတစ်ရာများ ပြုမလား ဘာလားနဲ့ စိုးရိမ်နေကြတယ်။ ဆရာတော်ကြီး ဆွမ်းခံသွားတဲ့အခါ အဲဒီ ဆင်ရှိပြီးကြီးနဲ့ တွေ့သတဲ့။ တွေ့ပေမယ့် ဆင်က ဘာမှ မလုပ်ပါဘူးတဲ့။ အသာရပ်နေတာပဲတဲ့။ ဆရာတော်ကြီးကလည်း သွေးလမ်းသွဲ သွားတာပဲတဲ့။ အဲဒီလိုပဲ တော့ရနေတဲ့ ဆရာတော်များ မေတ္တာကို အထူးအလေးပေး ပွားကြတယ်။ ပွားတဲ့အခါကျတော့ ဒီလိုမေတ္တာတရားရဲ့ အကျိုးတွေကို ခံစားကြရတယ်။ တကယ်ပွားရင် တကယ်ဖြစ်တာပေါ့။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာလည်း နား၍ အိန္တရာယ်ကြမ်းကြီးကို မေတ္တာနဲ့ပဲ အနိုင်ယူ အောင်တော်မှဲ့ပဲတာပဲ မဟုတ်လား။ ဟုတ်ပါဘူးရား။

ဇရကိုချိုးတော့ အေးသလို

စဉ်အားကြည့်ပေါ့။ ရေနားနီး ရေနားနေ၊ ဇရကိုချိုးတော့ အေးတယ်။ မီးနားနီး မီးနားနေ၊ မီးနဲ့ထိ၊ မီးကိုကိုင်တော့ ပူသလို

ဒေါသကြီးတဲ့ လူနဲ့ အတူနေရတဲ့ အခါကြတော့ ဘာအရှင်ဟပ်တုန်း။ ဒေါသအရှင်နဲ့ တပ်ပါတယ်ဘုရား၊ ဒေါသအရှင်ဟပ်တော့ မပူလောင်ဘူးလား။ ပူလောင် ပါတယ်ဘုရား၊ ဒေါသကလည်း မိုးပဲ မဟုတ်ဘူး။ မျှန်ပါဘုရား၊ ဒီတော့ ဆင်းရဲတော်။ ထိုအတူပဲ မာနကြိုးတဲ့ သူနဲ့ အတူနေပြန်တော့ လည်း အမြတ်များ မျက်နှာကြိုးတင်းလို့ လူကြိုးက တော်တော်လှုပြုးနဲ့ ပျော့ပျော့ပျော်ပျော်ပျော် ဘယ်တော့မှ မရှိဘူး။ သူ့ထိုကလည်းပဲ ပျော့ပျော့ပျော်ပျော် ဘယ်တော့မှ မရှိဘူး။ ဒီတော့ သွေကြည့်ရတာ စိတ်မေမာဘူးလား။ မောပါတယ်ဘုရား၊ ချမ်းသာရဲ့ လား။ မချမ်းသာပါဘုရား၊ အဲဒီ မကောင်းတဲ့ စိတ်ဓါတ် အရှင်နဲ့ ဟင်းရဲရသလို၊ ကောင်းတဲ့ မေတ္တာစိတ်ဓါတ် အရှင်နဲ့ ဟပ်တော့ မချမ်းသာပေဘူးလား။ ချမ်းသာပါတယ်ဘုရား။ မအေးမြေပေဘူးလား။ အေးမြေပါတယ်ဘုရား၊ အဲဒါကြောင့် မေတ္တာစိတ်မြတ်၊ အေးရဲတ်၊ လွှမ်းပတ်ကမ္မာမြှုပါစေး၊ မကြာမကြာ အဲဒီလို မေတ္တာပွားဖို့ မကောင်းဘူးလား။ ကောင်းပါတယ်ဘုရား။ မေတ္တာက မအေးဘူးလား။ အေးပါတယ်ဘုရား၊ ဘာနဲ့ တူသလဲ။ ရရနဲ့ တူပါတယ်ဘုရား၊ ဒါကြောင့် မေတ္တာရေလို့ မပြောကြဘူးလား။ ပြောကြပါတယ်ဘုရား။

သရဲကြောက်ရင် မေတ္တာပွား

မေတ္တာပွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘာနဲ့ တူသလဲလို့ ဆိုတော့ အမျိုးသမီးနည်းပြီးတော့ အမျိုးသားများတဲ့ အိမ်နဲ့ တူသတဲ့။

အမျိုးသမီးများပြီး အမျိုးသားနည်းတဲ့ (သိမ်ဟုတ်) အမျိုးသားမရှိတဲ့ ဘိမ်ဆိုရင် သူခိုး၊ ဓါးပြတ္တက လွှယ်လွှယ်ကူကူနဲ့ ခိုးနိုင်တယ်၊ တိုက်နိုင်တယ်။ အမျိုးသားများပြီး အမျိုးသမီးနည်းတဲ့ အိမ်ဆိုရင် ဓါးပြတ္တက လွှယ်လွှယ်ကူကူနဲ့ မဆိုနိုင်၊ မတိုက်နိုင်သူ့တဲ့ အဲဒီအတိုင်းပဲ မေတ္တာဟူးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကို သိလူး၊ သရဲစတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တ္တက အငွောင်အယှက် မပြုနိုင်ဘူး။ မပ္ပါးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျင်တော့ လွှယ်လွှယ်ကူကူနဲ့ပဲ နွေဦးပုံယှက်နိုင်တယ်။

ကိုယ့်အဖြေခံ ကိုယ်ခံရ

တစ်ခါမေတ္တာဟူးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကိုနှောင်ယူကို ကြီးစားတဲ့ သိလူး၊ သရဲ၊ သဘက် အစရှိတဲ့ မကောင်းဆိုးဝါးတွေဟာ ဘာနဲ့ တူသလဲဆိုတော့ အသားနှစ်ဖက် မြိမ်ထက်နေတဲ့ဝါးကို လက်နှစ်ဖက်နဲ့ တင်းတင်းရင်းရင်း ဆုပ်ကိုင်ပြီးတော့ ကျွေးလိုက်တာနဲ့ တူသတဲ့၊ ဘယ်လိုဖြစ်မလဲ။ လက်ပြေတ်သွားမှာပါ ဘုရား၊ ကျွေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် မထိဘူးလား၊ ထိပါတယ်ဘုရား၊ အဲဆိုလို့ မေတ္တာဟူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှောင်ယူကို ကြီးစားတဲ့ မကောင်းဆိုးဝါးဆိုရင်လည်းပဲ မေတ္တာဟူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ထိမလား၊ သူကိုထိမလား။ သူကို ထိမှာပါဘုရား၊ ကိုင်း- ဒီတော့ မမြင်ရတဲ့ ကမ္မားမြို့ခေါ်တဲ့ တန်ခိုးရှိတဲ့ သတ္တဝါတွေ၊ ပုဂ္ဂိုလ် တွေတော်များ၊ အနွောင်အယှက် မပြုနိုင်ဘူးဆိုရင် ကျွန်တဲ့မြှင့်ရတ္ထရတဲ့ လူတို့တိရိုက္ခန်းတို့ဘာ ပြုနိုင်ပါမလား၊ မပြုနိုင်ပါဘုရား၊ အမှန်တကယ် ကျကျနား အမြောစွေားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုရင် မပြုနိုင်ဘူးပေါ့။ ဒါပေမယ့် ငါးဖန်ရုံး၊ ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်း ပွားရင်တော့ မေတ္တာခါတ်က

အားသေးတော့ ပြနိုင်တဲ့အခါ မရှိနိုင်ပေဘူးလား။
ရှိနိုင်ပါတယ်ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ မပြတ်မလ် မိမိစိတ်ထဲ ကိုယ်ထဲမှာ
မေတ္တာဝါတ် အမြဲတမ်း ရစ်ပတ်ပြီး ခံနေအောင် ပွားနေရင်
အကောင်းဆုံးပဲး။

ကဲ - ပွားလိုက်ကြရအောင်

အားလုံးသတ္တဝါတွေ ကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ၊
ကိုယ်ဆင်ရဲ ကော်ကြပါစေ၊ စိတ်ဆင်ရဲ ကော်ကြပါစေ၊
အစစအရာရာ အဆင်ပြေကြပါစေ။

အားလုံးသတ္တဝါတွေ ဘေးကော်ကြပါစေ၊ ရန်တော်ကြပါစေ၊
ဗိုရိမ်ခြင်း ကော်ကြပါစေ၊ ပူဆွေးခြင်း ကော်ကြပါစေ၊
ကြည်လင် ရွင်လန်းချမ်းမြေးကြပါစေ။

အားလုံးသတ္တဝါတွေ ဒေါသမာန်မာန ကော်ကြပါစေ၊
ရန်မူလိုခြင်း ကော်ကြပါစေ၊
နှိမ်စက်လိုခြင်း ကော်ကြပါစေ၊ သတ်ဖြတ်လိုခြင်း ကော်ကြပါစေ၊
ရန်ပြီးသိုခြင်း ကော်ကြပါစေ၊ မနာလိုခြင်း ကော်ကြပါစေ၊
စိတ်ထားဖြူစင် မေတ္တာဝါင် ချစ်ခင်ကြင်နာကြပါစေ။

အားလုံးသတ္တဝါတွေ လိမ်္ဂာလှည့်ဖြား ရှောင်ရှားကြပါစေ၊
ကောက်ကျစ်စဉ်လဲ ရှောင်လွှာကြပါစေ။

ကုန်းချောစကား ရှောင်ရှားကြပါစေ၊ ကြမ်းတမ်းစကား ရှောင်ရှား
ကြပါစေ။

ကိုယ်းမောင်းစကား ရှောင်ရှားကြပါစေ၊ ရန်လိုစကား ရှောင်ရှားကြပါစေ၊
အနှစ်မဲ့စကား ရှောင်ရှားကြပါစေ၊ အကျိုးမဲ့စကား ရှောင်ရှားကြပါစေ၊
ဟုတ်မှန်ကျိုးရှိ အနှစ်ပြည့်၍ ပိယဝါစာ ချိသာစကား မေတ္တာထား
ပြောကြားကြပါစေ။

အားလုံးသွားတွေ သူ့စွဲနှင့် ရယ်လှို့ခြင်းက်းကြပါစေ၊
သူ့အကျိုးကို ဖျက်ဆီးလိုခြင်း က်းကြပါစေ၊
အယူမှားကို စွဲယူလှို့ခြင်း က်းကြပါစေ၊
ယူမှားကင်းကြ လောဘကိုသိမ်း အောသထိန်း အေးပြီးကြပါစေ။

အားလုံးသွားတွေ ဥစ္စမန ပြည့်စုံကြပါစေ၊ အလျှော့ဒါ ပြီးစုံကြပါစေ၊
ကိုယ်ကျွန်ုင်းသီလ ထိန်းနိုင်ကြပါစေ၊ ဥပုသ်သီလ စောင့်နိုင်ကြပါစေ၊
သမထတရား ပွားနိုင်ကြပါစေ၊ ဝိယသနာတရား ပွားနိုင်ကြပါစေ၊
နှလုံးစိတ်ဝမ်း အောချမ်းကြပါစေ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ၊
လိုအင်ဆန္ဒမှန်သမျှ ပြည့်ဝကြပါစေ။

ဒီနေ့တော့ ဒီလောက်နဲ့ပဲ တရားပွဲရပ်နားကြေးစိုး။
လာမယ့်ဥပုသနောကြမ ဆက်ဟောကြ နာကြရအောင်။ ခုဘုန်းကြီး
ဟောခဲ့တဲ့ မေတ္တာတရားကို ကျော်ကြပွားများ ကြီးစား အားထုတ်နိုင်
ကြသဖြင့် ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာစွာနဲ့ အိနာသေရေး ဒုက္ခဘေးတို့၏

မေတ္တာဂုဏ်ရည်

၉၉

ကင်းဝေးရာမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် လျှပ်မြန်စွာ
မျက်မျာ်က် ပြနိုင်ကြပါစေ။

မေတ္တာရှုက်ရည် ခုတီယပိုင်း

ဒီနှေ့ ပြီးခဲ့တဲ့ လပြည့်နေ့က ဟောလို့မပြီးသေးတဲ့
မေတ္တာရှုက်ရည် ဒုတီယပိုင်းကို ဆက်လက် ဟောရမယ်။ ဟောတဲ့အခါ
တရားကို(၂)ပိုင်းပိုင်းပြီး ဟောရမယ်။ ပထမပိုင်းက ရှင်တော်မြတ်ဘုရား
မေတ္တာသုတေသနတော်မူရခြင်းအကြောင်းကို ဟောရမယ်။ ဒုတီယပိုင်းနဲ့
မေတ္တာဘာဝနာမှ ဝိပဿနာဘာဝနာသို့ ကူးပြောင်း၍ အားထုတ်ပုံ
အားထုတ်နည်းကို ဟောရမယ်။

မေတ္တာသုတေပြခံပေါ်ခဲ့ပဲ့

မေတ္တာသုတေတရားတော်ကို ရှင်တော်မြတ်ဘုရားဟာ
အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်များကို အကြောင်းပြု၍ ဟောကြားတော်
မူခဲ့ပါသလဲမေးရင် ရဟန်းတော် (၅၀၀)ကို အကြောင်းပြု၍
ဟောတော်မူခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ရဟန်းတော် (၅၀၀)ဟာ
သုပ္ပါယ်တစ်လုံး၊ သက်နှုန်း(၃)ထောင်းကိုယ်စိတ္တုပြီး တော့ထွက်တော်မူလာခဲ့
ကြတယ်။ ယူဇာ(၁၀၀)လောက်သွားမိတဲ့အခါ ရွှေကြီးတစ်ရွာကို
တွေ့တယ်။ အဲဒီ ရွာသူရွာသားတွေက သူတို့ရဲ့ ရွာအနီးက
တော့အပ်ကြိုးထဲမှာ ဝါဆိုန် တော်ပန်ကြတယ်။ တော့ကြိုးက မြို့ရာ
တွေ့နာသံ၊ ဆူညံသံ ကင်လို့ တိတ်ဆိတ်ပြီးမြှင့်သက်လှပါတယ်။ သစ်ကြီး၊
ဝါးကြီးတွေ့နဲ့ ညီးမြို့င်း အုံဆိုင်းနေတယ်။ စိမ့်စွဲလေးတွေ့နဲ့ အလွန်
အော်များသာယာတယ်။ မလုံးမကမ်းမှာ ဆွဲးခံစွာကလည်း ရှိတယ်။

ဒီတော့ ရဟန်တော်များက ဒီတော်ကြီးဟာဖြင့် ဖို့များအတွက် တရားအေးထုတ်လို့ အဆင်ပြောမယ့် နေရာပဲ၊ ဒီတော်လဲမှာ သိတင်းသုံးကြမယ်လို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြတယ်။ ရဟန်းတော်များရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်လည်းရော ဒကာ ဒကာမတွေက ဝါဆိုကျောင်းလေးတွေ (၅၀၀) ဆောက်လုပ်ပြီး လျှပါန်းကြတယ်။ အဲဒောက် ဆောက်လုပ်ပြီး ကျောင်းလေးများအတွင်း ရဟန်းတော်များက နေရာအသီးသီးယူကြတယ်။ နေရာယူပြီးနောက် ဝိပဿနာတရားကို စတင်ပွားများအေးထုတ်ကြသတဲ့။

တောနနာဂတ်တို့၏ အဓိုက်အယုက်

ဒီအခါ တော်မှာနေကြတဲ့တောနနာဂတ်တွေဟာ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ရှိတော်မှုကြတဲ့ ရဟန်းတော်များ ရောက်လာကြတော့ မိမိနေမြဲ သစ်ပင်၊ ဝါးပင်တွေပေါ် မနေဝံဘဲ သစ်ပင်ပေါ်က ဆင်းပြီး သားတဲ့လောင်း သမီးတဲ့လောင်းနဲ့ ပြောပေါ်မှာ နေကြတိုင်ကြသတဲ့။ နှစ်တွေရဲ့ စိတ်ထဲကတော့ ဒီရဟန်းတွေဟာ ဆောက်လာကြတဲ့ ငြော်သည် အာက္ခာရဟန်းတော်တွေ ဖြစ်မှာပါ။ တစ်ရက်၊ နှစ်ရက်နေရင် ပြန်ကြလိမ့်မယ်လို့ထင်ကြသတဲ့။ ဒါပေမယ့် ရဟန်းတော်တွေက သူတို့ ထင်သလို ဆောက်ကဲနဲ့ မပြန်ဘဲ ဆယ်ရက်၊ ဆယ့်ငါးရက် စသည်ကြာလည်း မပြန်ကြဘူးတဲ့။ ဒီအခါ သူတို့အားလုံးအနေအထိုင် ဆင်ခဲ့လာကြသတဲ့။ ဒါနဲ့ဒီရဟန်းတွေ မြန်မြန်ပြန်မှ ဖို့များအနေအထိုင် ချမ်းသာကြတော့မယ်လို့ ယဉ်ဆပြီး ရဟန်းတော်တွေ အမြန်ပြန်ရန် ကြောက်လန့်ဖွယ် အဆင်တွေပြကြ အသံဆုံးကြီးတွေနဲ့

အောက်၊ ဟန်၊ အနုံငါးတွေ လွှဲကြသတဲ့။ ဒီအခါ ရဟန်တော်တွေ အားလုံး ကြောက်လျှိုး သမာဓိပျက်ရှုန်သတဲ့၊ တချို့ရဟန်တော်တွေ ဖျားကြ၊ နာကြ၊ တချို့ရဟန်တော်တွေ မူးကြ၊ ဝေကြသတဲ့။ ဘယ်လို့ တရားထိုင်လို့ မရကြတော့ဘူးတဲ့။

ဒါနဲ့ ဝါတွင်းကာလမှာပဲ ဘုရားရှင်ရှိရာ ထောဝန် ကျောင်းတော်ကို ပြန်လာခဲ့ကြသတဲ့။ ဘုရားရှင်ရဲ့ ရှုံးတော် မြောက်ရောက်တော့ ဘုရားရှင်က ပြန်လာခဲ့ခြင်းရဲ့ အကြောင်း မေးတော် မူပါတယ်။ ဒီအခါ ရဟန်တော်များက ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင်ကို လျောက်ကြသတဲ့။

မေတ္တာလက်နှင်းအခွမ်းထက်

လျောက်လည်းပြီးရော ရှုံးတော်မြတ်ဘုရား တပည့်တော် များအတွက် သင့်လျောက်မယ့်နေရာကို ညွှန်ပြတော်မူ ပါဘုရားလို လျောက်ကြသတဲ့။ ဒီအခါ ဘုရားရှင်က ချစ်သားတို့ အဲဒောကိုပဲ ပြန်သွားပြီး တရားအားထုတ်ချေ ကြလို့ မိန့်သတဲ့။ ဒီလိုမိန့်တော့ ရဟန်တော်များက မပြန်ပါရစေနဲ့ ရှုံးတော်မြတ်ဘုရား။ တပည့်တော်တို့ ဘယ်လို့မူ တရားအားထုတ်လို့ မဖြစ်ပါဘူးဟု လျောက်ကြသတဲ့။ လျောက်တော့ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားက ချစ်သားတို့ သင်တို့ဟာ လက်နက်မပါဘဲ သွားရောက်အားထုတ်ကြလို့ အဲဒီလို့ အငှာက်အယုက် တွေ့နဲ့ တွေ့ကြ၍၊ အခက်အခဲတွေ့နဲ့ ရင်ဆိုင်ချွေကြရတာပါ။ ဒီတစ်ခါ ငါဘုရားက လက်နက်ပေးလိုက်မယ ယဉ်သွားကြလို့ မိန့်ပြီး မေတ္တာသုတ်တရားတော်ကို ပို့ချုပ် မေတ္တာလက်နက်ကို ပေးတော်မူ

လိုက်သတဲ့ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားရဲ့ စကားတော်ကို မလွန်ဆန်ရင်တော့ ရဟန်းတော်များဟာ ဘုရားရှင် ပေးလိုက်တဲ့ မေတ္တာလက်နက်ကို ဆွဲကိုင်ပြီး တော်နက်ကြီးထဲတို့ပြန်လည်ဝင်ကြပါသတဲ့ စိတ်ထဲကတော့ မပံ့မရပေါ့။ ဘယ်နားကများ ဘာကြီးပြုလိုက်သိုးမလဲ၊ ဘာသံကြီးများ ကြားလိုက်ရွှေ့မလဲလို့ အသဲတစ်ထိုးတို့ ရှင်တော်ဖို့နေမှာပေါ့၊ ဒါပေမယ့် မေတ္တာရဲ့ ဂုဏ်ရည်ကြောင့် ရဟန်းတော်များ ထင်သလို ကြောက်မက် ဖွှုယ်ရာ ဘာအဆင်းကိုမှ မမြင်ရ၊ ဘာအသံမှုလည်း မကြား ရတော့ဘူးတဲ့။

စောစောက ရန်မူနေကြတဲ့ နတ်တွေဟာ ဒေါသတွေ ပြုပေါ်သောက်လို့ မေတ္တာတွေ သက်ဝင်လာကြသတဲ့ ရဟန်းတွေ ပြန်ကြလာတာကို မြင်တယ်ဆိုရင်ပဲ ကြည့်ညိုလေးစားစိတ်တွေ ဖြစ်လာကြသတဲ့။ ဒါနဲ့ရဟန်းတော်တွေကိုခေါ်ပို့ကြော် သပိတ်သက်နဲး လှမ်းယူကြ၊ ရှိခိုးကြ ကန်တော်ကြနဲ့ မိမိတို့ရဲ့ မိဘဆွဲမျိုး ညီအစ်ကို မောင်နှုန်းတွေတစ်နယ်တစ်ကြေး အရပ်ဝေးက ပြန်လာလို့ဆီးကြော်သလို ဆီးကြော်သတဲ့။ ဘာရန်ကိုမှ မပြုကြတော့ဘူး။ အဲဒီ နတ်တွေကပဲ အခြားအန္တရာယ်တွေမဖြစ်ပေါ့ ဘဲနဲ့ရဟန်းတော်များ ချမ်းချမ်းသာသာ တရား အားထုတ်နိုင်ရေးကိုတောင် အကူအညီပေးကြပါသေးသတဲ့။ မေတ္တာရဲ့ စွမ်းအင်များ သို့အားထားစရာ ကောဇ်ပါတယ် ယောဂိုတ္ထဲ

• • •

အန္တရာယ်ကင်းစွာ ရဟန္တာဖြစ်၏ကြေ

ဒါနဲ့အော်ရဟန်တော်(၂၀၀)ဟာ ရလိုမေတ္တာရှေ့ထားပြီး
ဝိပဿနာတရားပွားများ အားထုတ်ကြုပဲ၊ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့
တရားအားထုတ်နိုင်ကြလို့ အော်ဝါတွင်းမှာပဲ ကိုလေသာ ကုန်ခမ်းလို့
ရဟန္တတွေ ဖြစ်ကြရပါသတဲ့၊ ဘုရားရှင်ကလည်း ဒါကိုဖြင့်တော်မှုလို့
အော်တော်ကို ပြန်လှတ်လိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်၊ ရဟန်းတော်တွေရဲ့
ဒီဖြစ်ရပ်ကို သုံးသပ်ကြည့်ရင် ရဟန်းတော်များဟာ ပထမ
မေတ္တာလက်နက် ကိုင်မထားဘဲ ဝိပဿနာသက်သက်ကိုချည်းပွားများ
အားထုတ်ခဲ့ကြလို့ အခက်အခဲမျိုးစုံနှင့် ကြုံကြရ၊ အနွောက်အယုက်
များစွာနဲ့ ရင်ဆိုင်ကြရတယ်၊ နောက်မှ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားရဲ့
ပြုပြင်လမ်းညွှန်မှုကြောင့် ဦးစွာ မေတ္တာပွား၊ နောက်မှ ဝိပဿနာ
ရှုကြတယ်၊ ဒီတော့မှ အန္တရာယ်ကင်းရှင်းပြီး စိတ်ချမ်းသာ
ကိုယ်ချမ်းသာနဲ့ တရားရှုနိုင်ကြလို့ ရဟန္တာ ဖြစ်ကြရပါတယ်။

သတိပြုစရာ။

ဒီမှာ ယောဂါများ သတိပြုစရာအချက်က ကောင်းတဲ့
ဝိပဿနာအလုပ်၊ မွန်မြတ်တဲ့ ကုသိုလ်အလုပ်ကို ပြုလုပ်နေပေမယ့် ခုလို့
အနွောက်အယုက်ဆိုတာ ရှိတတ်၊ ဖြစ်တတ်၊ ပေးတတ် ပါကလားဆိုတာနဲ့
မေတ္တာဘာဝနာပွားများရင် အော် အနွောက်အယုက် အန္တရာယ်များ
ကင်းပျောက်ကြောင်း သတိပြုကြရမယ်။ ဒါကြောင့် ဒီများလည်း
မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဉာဏ်ပြုလို့ မဖြစ်၊ ဘေးချိတ်ထားလို့ မရာ
ပွားများကြရမှာပါလားလို့ သတိပြုကြရမယ်။

သမ္ပတ္ထကကမ္မဋ္ဌာန်း

ကျမ်းဂန်များမှာဒီမေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းကို သမ္ပတ္ထက၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းလို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ သမ္ပတ္ထက၊ကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုတာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားလုံးနဲ့ဆိုတဲ့ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ကမ္မဋ္ဌာန်းအားလုံးနဲ့သင့်လောက်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ယောဂါတိင်း မပွားမဖြစ် ပွားများရမယ့် ကမ္မဋ္ဌာန်းလို့ အမိပါယ်ယူရမယ်။ ပစ္စည်းညစ္စာ ကျက်သရေအဖြာဖြာနဲ့ ပြည့်စုံလိုတဲ့လူတိုင်း မိမိဘဝ အစစအရာရာ အဆင်ပြုချင်ကြတဲ့ သတ္တဝါတိုင်းလည်း ဒီမေတ္တာကို ပွားများဆိုင်ရင် သိပ်ကောင်းပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ပုံပြုတစ်စုံ ဖတ်ဖူးတယ်။

မမေတ္တာသည်သာ

တစ်ခုသော နံနက်ခင်းမှာ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်ဟာ အဝတ်လှမ်းဖို့ အိမ်ရွှေကို အထွက်လိုက်မှာ သွှေခြံထဲမှာ မူတ်ဆိတ် ဟေးဖော်ကြီးနဲ့ အဘိုးကြီးသုံးယောက် ထိုင်နေကြတာကို တွေ့လိုက် ရပါတယ်။ အမျိုးသမီးက အဲဒီသုံးယောက်ကို ဘယ်သူဘယ်ဝါများ မသိပေမယ သက်ကြိုးရှုတဲ့ ဖြစ်နေတာမျို့ ဂါရဝလေးနဲ့ အနုလို ပြောလိုက်ပါတယ်။

အဘတို့ကို ကျွန်မမြှင့်တော့ မြတ်ဖူးသလိုတဲ့ အမောင် ဝင်နားနေကြတယ် ထင်ပါရဲ့၊ အိမ်ထံဝင်ပြီး ရောင့်ကြမ်းလေးသောက် လက်ဖက်လေးဝါးကြပါဦးလား။ ဒီလို ပိတ်တော့ အဘိုးကြီးတွေ့က ချက်ချင်းပဲ သူမကို ပြန်မေးလိုက်ကြတယ်။ ကလေးမရဲ့ အိမ်သား မရှိဘူးလားကဲ့့၊ ဟုတ်ကဲ့ - မရှိပါဘူး။ သူအပြင် သွားနေပါတယ်ရှင့်။

ဒါဆိုရင်တော့ တိုဗျားဝင်လို့ ဘယ်သင့်တော်ပါမလဲ ကလေးမရဲ့။ အဘိုးကြီးတွေ ပြောတာကဲ့ သဘာဝကျနေတာမို့ အမျိုးသမီးလည်း အထွန်မတက် ထော့ဘဲ သူ့အလုပ်သူ လုပ်နေလိုက်ပါသတဲ့။

နေလေးစောင်လို့သူ့ပုံနှင့်ရောက်လာတဲ့အခါ အမျိုးသမီးက ခင်ဗျားသည်ကို အကျိုးအကြောင်း ပြောပြလိုက်ပါတယ်။ ဒီအခါ ခင်ဗျားသည်က ဒီလိုလို သူးပြောလုပ်ပါကွယ်။ အဘိုးကြီးတွေ သနားပါတယ်။ အိမ်ထဲကို ခေါ်လိုက်ပါလား။ အမျိုးသမီးလည်း ခင်ဗျားသည် ပြောတဲ့အတိုင်း အပြင်မှာ ယခုထက်ထိ ရှိနေသေးတဲ့ အဘိုးကြီးတွေကို အိမ်ထဲဝင်ဖို့ဖိတ်ပါတယ်။

ဒီအခါ တို့သုံးယောက်စလုံးဝင်လို့တော့ မဖြစ်ဘူး ကလေးမရဲ့လို့ အဘိုးကြီးတွေက ပြောလိုက်သတဲ့။ ဘာဖြစ်လိုပါလဲ အဘတို့ရယ်လို့ သူ့မကလည်း မေးလိုက်ပါသတဲ့။ ဒီအခါ အဘိုးကြီး တစ်ယောက်က တစ်ယောက်ကို လက်ပွဲးထိုးပြပြီး ပြန်ပြောတယ်။ သူ့နာမည်က ဘိုးဓနတဲ့ နောက်တစ်ယောက်ကိုလည်း လက်ပွဲးထိုးပြီး ဟို့ဘက်က တစ်ယောက်ကတော့ ဘိုးအောင်နိုင်တဲ့။ အဘရဲ့ နာမည်ကတော့ ‘ဘိုးမေတ္တာ’ ပါတဲ့ကွဲယ်။ က. . . က ကလေးမရဲ့ အိမ်သားကို အဘတို့၊ နာမည်လေးတွေ ပြောပြလိုက်ပါ။ ဘယ်သူကို ကလေးမတို့ အိမ်ထဲကို ပိုပြီးဖိတ်ခေါ်ချင်လဲ ဆိုတာကိုပဲ သူးမေးချေပါဉိုးလား။ သုံးယောက်စလုံးကတော့ ဝင်လိုကို မဖြစ်လို့ အခုလို ပြောရတာပါလို့ ဆုံးပြန်သတဲ့။

ဒါနဲ့ အမျိုးသမီးလည်း အဘိုးကြီးပြောတဲ့အတိုင်း အိမ်ထဲကို ပြန်ဝင် သူ့ခင်ဗျားသည်ကို အဘိုးကြီးတွေ ပြောတဲ့အတိုင်း

တစ်လုံးမကျန် အစီရင်ဆုံပြန်ပါသတဲ့၊ နိုးသည်ပြောတဲ့ စကားကိုလည်း
ကြားလိုက်ရရော ခင်ပွဲန်းလုပ်သူ အမျိုးသားလည်း ထခိုန်မိမတတ်
ပျော်သွားသတဲ့။ နိုပ်လိုက်တာ မိန်းမရယ်၊ တစ်ယောက်တည်းသာ
ခေါ်ကြခေတ်များဆို 'ဘိုးဓနကိုယာ' အိမ်ထဲခေါ်လိုက်ပါက္ခာ။ ဓနဆုတာ
ကြယ်ဝ ချမ်းသာမှုန်မိတ်ပဲက္ခာ။ တို့အိမ်ထဲကို ဓနတွေနဲ့ ဖြည့်လိုက်
ရအောင်လေး။ လင်သားကလဲ အဲဒီလိုပြောတော့ နှိုးလုပ်သူက
သဘောမတူဘူး။ အစ်ကိုရယ်ကျွန်မသဘောကဖြင့် 'ဘိုးအောင်နိုင်ကိုပဲ'
အိမ်ထဲသွေးချုပ်ပါတယ်။ ဒါမှာတစ်အိမ်လုံးမှာ အောက်မြတ်မှတွေရမှာပေါ့။
လုပ်ကိုင်ငဆာင်ရွက်မှု မှန်သမျှ အားလုံးအောင်မြင်မယ်၊
အနိုင်ရမယ်ဆိုရင် အစာစာရာရာ ချမ်းသာပြီပေါ့။

အမျိုးသမီးက အဲလိုပြောလိုက်တဲ့ အခါမှာတော့
အခန်းထောင်မှာ ကုပ်ကုပ်ကလေးထိုင်ရင်း သူတို့ကား နားစွင်နေတဲ့
သူတို့ရဲ့ ချွေးမလုပ်သူက အဖေတို့ အမေတို့ကလည်း ဖိတ်ချင်းပိတ်
'ဘိုးမေတ္တာကိုယာ' ဖိတ်သွေ့တာယ်လို့သမီးတော့ထင်ပါတယ်။ ဒါမှာလည်း
ဒီအိမ်တစ်အိမ်လုံး မေတ္တာတွေနဲ့ ထုံးမှုမ်းပြီး အေးချမ်းစို့ပြော
နေတော့မှာပေါ့ အဖေတို့ရဲ့။

ချွေးမလုပ်သူက အဲဆီလိုလည်း ပြောလိုက်ရရော ယောက္ခာမ
အထီးလုပ်သူ ခင်ပွဲန်းသည်က မိန်းမရရေ - ငါသမီးပြောတာလည်း
ပေါကာင်ကောင်းပဲက္ခာ လုပ်က္ခာ တို့ဘိုးမေတ္တာကိုယာ ဖိတ်လိုက်တာ
အကောင်ဆုံးပဲ သွားသာ ဖိတ်ချေတော့။

ဒါနဲ့အမျိုးသမီးလည်း အဘို့ဖြေး သုတယောက်ကို အဘို့တို့
အထဲက ဘယ်သူက ဘိုးမေတ္တာပါလဲရှင်။ ကျွန်မတို့ မိသားစုက

ဘိုးမေတ္တာကို အီမဲထ ဝင်ဖွံ့ဖိတ်ချင်လိုပါ။ ဒါနဲ့ ဘိုးမေတ္တာဆိုတဲ့ အဘိုးကြီးလည်း ထိုင်ရာက ထလိုက်ပြီး အီမဲအဝင်ပေါက်ဆိုကို ခြေလှမ်းပြင်လိုက်ပါတယ်။ ဒီအခါမှာ ကျွန်တဲ့ အဘိုးကြီးနှစ်ယောက်ကလည်း နေရာကထပြီး ဘိုးမေတ္တာနောက်ကို လိုက်ဖွံ့ဖြေလှမ်းပြင်လိုက်ကြသတဲ့။

အမျိုးသမီးလည်း အတော်၊ ကို အုံအားသင့်သွားတယ်။ ဒါနဲ့ ဘိုးဓနနှင့် ဘိုးအောင်နိုင်တို့ကို ချက်ချင်း လျမ်းပြောလိုက်မိသတဲ့။ ကျွန်မက ဘိုးမေတ္တာတစိုးတည်းကိုသာ ဖိတ်လိုက်တာပါ။ စောစောက ပြောတော့ သုံးယောက်စလုံး ဝင်လို့ မဖြစ်သွားပြီလား လို့ မေးလိုက်သတဲ့။ ဒီလို့ မေးလိုက်တော့ အဘိုးကြီးသုံးယောက်စလုံးက တစ်ပြီး၍ ပြန်ဖော်ပါတယ်။

ကလေးမတို့က ဘိုးဓနကိုဖြစ်ဖြစ်၊ ဘိုးအောင်နိုင်ကို ဖြစ်ဖြစ် ဖိတ်မယ်ဆိုရင်တော့ ကျွန်တဲ့ နှစ်ယောက်က အပြင်မှာ နေခဲ့တော့မလိုဘူး။ အခုတော့သမီးတို့က ဘိုးမေတ္တာကိုဖိတ်လိုက်တာကိုး၊ ကလေးမရေ - သေချာမှတ်ထား၊ ဘယ်တော့မဆို မေတ္တာသာ ရှိနေမယ်ဆိုရင် ဓနရော အောင်နိုင်ရော ရှိနေမယ်ဆိုတာရယ်၊ အစစ အရာရာ အဆင်ပြေားတွေ ရှိနေမယ်ဆိုတာရယ် ညည်းတို့ဘဝ တစ်သက်တာ မှတ်သားကြပေတော့ကွဲယ်လို့ မေတ္တာသည်သာ ပစာနအကျိုး အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်ကြောင်း မေတ္တာကိုသာ မိသားစုများ၊ ဆရာတော်များ၊ ရပ်သွားသားများ၊ ပြုသွေ့သားများ ဟွားများအားထုတ်ကြဖို့ တိုက်တွန်းထားတယ်။

သဘာဝကျရဲလူအယောဂိုစ္စ၊ သဘာဝကျပါတယ်ဘုရား။
ဟုတ်တယ်လေ၊ မေတ္တာရှိနေပြီ၊ မေတ္တာဆောင်ထားပြီဆိုမှတော့
အစစ်အရာရာ၊ အဆင်မပြေပေဘူးလား။ ပြေပါတယ်ဘုရား။
မအောင်ပေဘူးလား။ အောင်ပါတယ်ဘုရား။

ဆရာတော်၏ လက်သုံးဓတ္တ်ခွဲး

မေတ္တာရှင်ကြီးလို့ ထင်ရှားအသိများတဲ့ နယ်ခြား
တောင်တန်း သာသနပြု ဖြစ်တဲ့ ဆရာတော် ဦးဥဒ္ဓမသာရကတော့
မေတ္တာကို အင်းဝဆရာတူတဲ့ရဲ့ လက်သုံးဆေးရုံးကြီးနဲ့ တူတယ်လို့
မိန့်တော်မူတယ်။ အင်းဝခေါတ်က အင်းဝမြို့သား မောင်ထူးကို
ယောဆရာကြီးတစ်ဦးက ဆေးနည်းတစ်ခု ပေးသွားဖူးသတဲ့

ဆေးနည်းက -

(၁)။ သဲဆပ်ပြာ တစ်ကျပ်သား၊ (၂)ဆားတစ်ကျပ်သား၊ (၃)။
မန်ကျဉ်းသီးမှည်တစ်ကျပ်သား၊ ဒီ(၃)မျိုးကိုနာနာနယ်ပြီ ရောက်ဖျက်၍
သောက် ရောဂါ အကုန်ပျောက်.... တဲ့။

ဒီဆေးနည်းရတော့ မောင်ထူးက ဘာရောဂါဖြစ်ဖြစ်၊
ဘာအကြောင်းပေါ်ပေါ် သွားကိုလာပြီး အကုန်အညီ တောင်းပြီဆိုရင်
တောင်းတဲ့သူ့တို့ကိုဒီဆေးရုံးကြီးတို့ပေးသတဲ့၊ ပျောက်ကြတာပဲတဲ့။
ဓိက်နာတဲ့သူလည်း ဒီဆေးသောက် ဓိက်နာပျောက်တာပဲတဲ့။
မျက်စိနာသူလည်း ပျောက်၊ ခေါင်းမွှေးတဲ့သူလည်း ပျောက်၊ အစာ
မကြေသူ၊ ပန်းနာရင်ကြပ်သူ နာစေး ချောင်းဆိုးသူ၊ ဖျားသူ နာသူ
အကုန်ပျောက်သတဲ့။ တစ်ခါတော့ နွေးပျောက်တဲ့သူကလည်း သူရဲ့

နွားတွေ ရှာမတွေလို့ မောင်ထူးကို အကူအညီလာတောင်းသတဲ့။ ဒီအခါလည်း မောင်ထူးက အဲဒီ သဲဆပ်ပြာဆေးကိုပဲ ပေးပြီး အသောက် ခိုင်းသတဲ့၊ နွားပျောက်တဲ့သူကလည်း အဲဒီ သဲဆပ်ပြာဆေးကိုသောက် သောက်ပြီး ဆက်လက်နွားရှာထူးကိုသတဲ့။ ရှာကအထူက် တောစပ်တစ်နေရာရောက်တော့ ဗုံက်နာလာသတဲ့။ နှုတော်လာတော့ ဟိုကြည့်စီကြည့် လူသူလေးပါး မဖြင့်တော့ လမ်းဘေးက ပြုထဲဝှုပြီး အိမ်သာတက်သတဲ့။ ဒီအခါ သူရဲ့ပျောက်နေတဲ့နွေးနှစ်ကောင်ကို သူသိုးက ချုပ်ထဲမှာ ကြိုးနှင့်ချဉ်ထားတာကို တွေ့မြင်သွားသတဲ့။ ဒီတော့ မောင်ထူးဆေးက နွားပျောက်လည်းတွေ့သတဲ့။ နွားပျောက်လည်း တွေ့သတဲ့လို့နာမည်ကြိုးပြီး မောင်ထူးဘဝက ဆရာထူးဘဝသုတေသနရောက်ပြီး နှင့်တွေ့သမားကျော်ဖြစ်သွားရပူးသတဲ့။

အဲဒီ ဆရာတော် ဦးဥတ္တမသာရကလည်း သူ.ကို အကူအညီလာတောင်းပြီဆိုရင် အဲဒီလူကို 'ရေမေတ္တာပိုနည်း'ကို ချဉ်းပေးသတဲ့။ ချမ်းသာကြော အဆင်ပြေကြော အောင်မြင်ကြတယ်လို့ ဘဝချမ်းသာစွာ နေနည်းစာအုပ်ထဲမှာ ဖတ်ရတယ်။ ဒါကြောင့် လောကုတ်လောကီ နှစ်လီတိုးပွား အကျိုးများတဲ့ ဒီ မေတ္တာကိုဖြင့် လက်ကိုင်ထား အမြဲးများကြမှ ဖြစ်မယ်နော်။ မှန်ပါဘူရား။

ဒီမှာ ယောဂါတစ်ယောက်အနေနဲ့ မေတ္တာကမွှေ့နှုန်း ပွားများရမယ်ဆိုတာ တစ်နေ့ရဲ့အစ နံနက်စောရော ပိုပသာ တရားမပွားမီ ရှေးဦးပြုဖွှုယ်အနေနဲ့လည်း ပွားများကြရမယ်။ အချိန်ကြောကြော မဟုတ်ပေမယ့်ပါးမြန်လောက်ပွားကြရမယ်။ ပြိုတော့ ပိုပသာ ရှုမှုပ်နှံးများနေခိုက် တစ်စုံတစ်ရာ အာရုံကို အကြောင်ပြုပြီး

စိတ်ဆိုစိတ်ပျက် စိတ်ဉာဏ်တွေ ဖြစ်တဲ့အခါနဲ့ ပူလောင်စိတ်၊ စိုးရိုးမှုစိတ်တွေ
ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ ကြောက်လုန်စိတ်များ ဖြစ်တဲ့အခါမျိုးမှာ ဟူးရမယ်။
ဒါလည်း ပထမတော့ ဝိပဿာနာ ရှုမှတ် ကြည့်စီးပေါ့။ ဝိပဿာနာ ရှုလို့
မရတဲ့အခါကြုံပိသာနာ ရပ်ဆိုင်ပြီ မေတ္တာကမ္မာန်း စီဖြန်းလုပ်ကြပါ။
အဲဒီစိတ်ဆိုး စိတ်ပျက်စတဲ့ ကံလေသာတွေ ပျောက်ကင်း အေးငြိမ်း
သွားသည်အထိ ဟွားများ လိုက်ကြပါ။ စိတ်ကြည်လ်အေးချမ်းလာမှုပဲ
ပိသာနာကိုပြန်လည် ရှုမှတ်ကြပါ။

ကိုယ်တွေ၊ မေတ္တာစွဲမ်းအင်

စကားစပ်လို့ဘုန်းပြီးရဲ့ကိုယ်တွေ မေတ္တာစွဲမ်းအင်လဲ
တွေကိုလည်း ဒီမှာ ပြောပြ ချင်ပါသေးတယ်။ ဘုရာဂုဏ်စ် ဆီးနှင်း
ကုန်ပျောက် နွေားပေါက်အချိန်လေးမှာပေါ့။ ဘုန်းကြီးဟာ ရန်ကုန်ပြီး
မဟာစည်သာသန့်ရိုပ်သာကို သွားပြီး ဝိပဿာတရား အားထုတ်မယ်
လို့ဆိုတော့ မသွားမှု မန္တလေးကနေ မွေးရပ်ကိုသွားတယ်။ သွားပြီး
အရပ်မှာ သီတင်းသုံးတော်မှတဲ့ နေမြို့ရာမတောရ ဆရာတော်ကြီးကို
ခွဲ့တော်းပါတယ်။ နေမြို့ရာမတောရကျော်ဇားတောရကျော်ဇား
ဆိုတဲ့အဘိုး ရပ်ရွာ့နဲ့ (၂)မိုင်လောက် ဝေးပြီး သစ်ကြီးဝါးကြီးမှားနဲ့
အုပ်ဆိုင်အုပ်ဆိုင်နေတယ်။ အဖော်မပါ တစ်ယောက်တည်းသာဆုံးက
တောထဲ ဝင်ရန် စိတ်မကူးရဲပါ။ သမင်၊ ဒေရာယ်၊ ယဉ်သွေးသွေးများ
ပေါ်များပါတယ်။ ဆရာတော်ကြီးကို ခွဲ့တော်းတဲ့အခါ
ဆရာတော်ကြီးက ဦးကြွောက့်၊ အလုပ်ဟာ အလွန်ကော်းတဲ့ အလုပ်ပဲ၊
သွားရောက် အားထုတ်ပေါ့။ ဒီမှာလည်း တစ်ရက် နှစ်ရက်လောက်

နေသွားပါပြီး၊ ဟိုအစွန်မှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းလေးရှိတယ်။ အရင်ကတော့ ရသော်ခြိုးတစ်ပါး နေသွားတယ်။ အဲဒီ ရသော်ခြိုးတော့ မကြာခင်က သေသွားပြီး၊ ခုတော့ ဘယ်သူမှ မနေကြဘူး။ အဲဒီ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းလေးကို သွားနေပါလေဟု မိန့်ပါတယ်။ မိန့်ပြီး ဖယောင်တိုင် (၂)တိုင်နဲ့ မိခြားလေးတစ်ဘူး စွဲနှုန်းတယ်။ အချိန်က ဉာဏ်(၆)နာရီကျော်လို့ဝမှာစ်စဲပူးနေပါပြီး

ဒါနဲ့ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ အမိန့်အတိုင်း ဘုန်းကြီးလည်း သစ်ရွက်တွေ ခင်ထားတဲ့ လျောက်လမ်းလေးအတိုင်း သစ်ကြီးပင်တွေ ဝါးရုံတွေ ခြို့နှုန်းပိတ်ပေါင်း တွေကြားက ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကျယ်ကလေးရှိရာဘုံးသွားပါတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းလေးဟာ အလျား(၁၀)ပေ၊ အနဲ့(၈)ပေလာက်ရှိတဲ့ ကပ်မိုးကပ်ကာ ကျောင်းကျယ်လေး ဖြစ်တယ်။ ဒါနဲ့ ဘုန်းကြီးလည်း ပါလာတဲ့ ဖယောင်းတိုင်လေးကို မီးညီပြီး သန့်ရှင်းရေး ပြုပါတယ်။ သန္တရှင်းရေးကလည်း တမောကြီးကို ပြုလိုက်ရပါတယ်။ သန္တရှင်းရေး ပြုပြီးနောက် ပါလာတဲ့ သပိတ်ကို ခေါင်းရင်းမှာထားပြီး နှစ်ထပ်သက်န်းကြီးကို ခင်းလိုက်တယ်။ အဲဒီနောက် ခွေးသံတွေ တို့သွားအောင် ဆော်အနားယဉ်လိုက်တယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကား လွန်စွာ တိတ်ဆိတ်လုပ်ပေါ်။ ဉာဏ် တောင်က်၊ တိရဓားနှင့်များရဲ့ အသံ ရပ်ဝေးရွာများက ခွေးဟောင်သံ၊ မလျမ်းမကမ်းက နွားလျည်းများ၊ မောင်တဲ့အသံ၊ ဒီအသံလေးတွေပဲ ငံ့နှုန်းခါ နားထဲမှာ မဝံမရဲ့ ဝင်လာ ကြားလာရတယ်။ အပြုံးလောက တစ်ခုလုံးကို အမောင်ထုကြီးက မင်းမူးနေပါတော့သည်။ ခကနေတော့ ဘုန်းကြီးလည်း တရားစတင်

နှလုံသွေးတယ်။ တရားထို့လို့မကြာမီ ထွန်းလက်စ ပင်ယောင်းတို့လေး
ကလဲ အရောင်ပျောက်သွားတယ်။

ဝိန်းခိုင်းကြေကူနှုန်းပြီ။

ပင်ယောင်းတို့မီးရောင် ပျောက်သွားတယ်ဆိုရင်ပဲ
ကမ္မာန်းကျောင်းလေးတစ်ခုလုံး ဝိန်းခိုင်း ကြေတော့တာပါပဲ။
အမိုပ်က ရှုံးတွေ ပြေးသွားသလို ဒုန်းဒုန်းခိုင်းခိုင်း အသံတိုးတွေ၊
အခ်းပေါ်ကလည်း မေ့ကြီးတွေ သွားနေသလိုလို တဖြီဖြီအသံတွေ၊
နှစ်တွေဆီကလည်း လူလာပုတ်နေသကဲ့သို့ဖုတ်ဖုတ်အသံတွေ မြည်ပီး
လာပါတော့တယ်။ ဒီအခါ ဝိဝေးသွားအားလုံး ဆိတ်သွေး သွားပါ
တော့တယ်။ ဟထမတော့ ဘုန်းကြီးက ကြော်တွေလား၊ ရှုံးတွေလား၊
ဘာလား ညာလားနဲ့ဝေါ်နေပါသေးတယ်။ နောက်တော့ဘာပြဖြစ်စေ
မေတ္တာဟားများမှုပဲဆိုပြီး ရှုံးနဲ့ ဝိပသုနာကို ရပ်နားပြီး စူးစူးစိတ်စိတ်၊
မေတ္တာပို့ပို့ဟာယ်။ မေတ္တာဟားလို့ (၁၅)မိန်လောက် ကြောတဲ့အခါ
ငါးအသံများ ရှုတ်တရက် လုံးဝိုင်းသက်သွားပါတော့တယ်။ ဘုန်းကြီး
လည်း မေတ္တာရဲ့စူးအောက်ကို ကြော်သီးထမ္မား အံသုမီတယ်။ ဒီအခါမှုပဲ
ဝိပသုနာကိုပြန်ပြီး ရှုံးဖုတ်ဟာယ်။ အံ့နောက် ဘာအန္တရာယ်မှု မပေါ်ဘဲ
အနောက်အယုံက် ကင်ရှုံးစွာနှင့် ရှုံးဖုတ်လို့ ကောင်ပါတော့တယ်။

ဓမ္မပြီး ဇော်ဇင်က်ဇန်

အချိန်ရသေးလို့ နောက်ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ပြောရှုံးမယ်။
ဘုန်းကြီးရဟန်းကယ်ဘဝက ဆရာဘုန်းကြီးရဲ့ ဝတ်ကြီးဝတ်ကယ်ကို

ပြုပေးခဲ့အတယ်။ ပြုတာက တဗ္ဗာဗုံးတစ်ယောက်အနေနဲ့ ဆရားအပေါ်
ပြုသင်ပြုထိုက်တဲ့ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို ပြုတဲ့သော့နဲ့ ပြုတာပါ။
ဒါပေမယ့် အများက ဒီလို မမြင်ကြဘူးနဲ့တူတယ်။ ဆရာ
ဘုန်းကြီးကလည်း အမြင်မှုနှင့်ဟန်မတူဘူး။ ဒါကြောင့်လားမသိ
ဘုန်းကြီးမြင်ရင်အော်တယ်၊ ဟောက်တယ်၊ နှင့်ကြော်၊ အ-ကြော်၊
ဖျော်းကြော်းပဲ ပြောတယ်။ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ် ပြုစဉ် အနည်းငယ်
ချုတ်ယွင်းတယ် ဆိုရင်ပဲ အကြီးအကျယ် အပြစ်ပြောလေရှုပါတယ်။
အတိမ်းအစောင်း လုံးဝမခံ ဆွမ်း၊ ဆွမ်းဟင်း ထည့်ပေးတာတော်
နည်းတော့ နည်းပြန်၊ များတော့ များပြန်သတဲ့။ မြင်တိုင်းငောက်၊
ပြုလုပ်ပေးတိုင်း အော်တယ်။ ဘုန်းကြီးလည်း အလွန်သတိထား
ပြုပေးပါတယ်။ အအောင်ရတိုင်း နောက်တစ်ကြိမ် ဒီလိုအအောင်မခံ
ရအအောင် ပြုလုပ်မယ် ပြုလုပ်မယ်လို့သတိပြုပြီး ဆောင်ရွက်ပေးပါတယ်။
ဘုန်းကြီးမှတ်ထားတယ်၊ တစ်နှစ်လုံးလုံး အအောင်အငောက်မခံရတဲ့နေ့မရှုံး
အပြစ်ပြော လွှတ်တဲ့နေ့ မရှုံးခဲ့ဘူး။ နေ့စဉ် အအောင်အငောက်
ခံရထားချေည်းပဲ။

မေတ္တာလက်နာက် တို့က်ခါပျက်

ဒါပေမယ့် ဘုန်းကြီးက ငွေ့မလျှော့ပါဘူး။ ငါကပဲ ခံနိုင်ရည်
ရှိမလား၊ ဆရာဘုန်းကြီးကပဲ အော်နိုင်မလား၊ ဒီလိုသော့နဲ့သည်ဆုံးပြီး
ပြုတယ်။ စိတ်မပျက်ဘူး၊ အမှားမရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးတယ်။
မပျက်မကွေက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးတယ်။ ငန့်စဉ် အျမိုးသာ
မေတ္တာလည်း ပို့ပေးပါတယ်။ တစ်နာရီ နှစ်နာရီ စသာဖြင့် အချို့ရရင်

ရသလို အချိန်ကြာကြာ မေတ္တာပို့ပါတယ်။ မေတ္တာပို့ခို့နဲ့ မေတ္တာပို့ရက်
ကြာညာစွဲလာသည်၏အား ဆရာ့အပေါ် မေတ္တာစိတ်ဖြစ်လွယ်တယ်။
ဆရာ့ပုံကလည်း အာရုံထဲမှာ ကြည်လင်ရွင်ပြ ပြီးကာ ရိုကာ
ပေါ်လာတတ်တယ်။ တစ်ခါတစ်လေမှာ ဆရာဘုန်းကြီးရဲ့ ခန္ဓာကိုယ့်နဲ့
ဘုန်းကြီးရဲ့ မေတ္တာစိတ်ဒီလိုတောင်ဖြစ်နေတာကိုတွေကြုံရတယ်။ ဒီလို
အချိန်မျိုးဆိုရင် မေတ္တာပွားရတာ သိပ်အာသာနှုတာသဲ့။

ပုံခံပြောင်းသွားပြီ။

ဒီလိုမေတ္တာပွားဖန်များတော့ ဆရာဘုန်းကြီးရဲ့
အပြောအဆို အပြုအမူ ဆက်ဆံမှုတွေဟာ လုံဝပုံစံပြောင်းသွားတာကို
ဘုန်းကြီး သတိထားမိတယ်။ အရင်လို မအော်မင်္ဂလာက်တော့ဘူး။
အပြစ်မပြောတော့ဘူး။ ဘယ်လောက်အထိ ဘုန်းကြီးမေတ္တာဟာ
စူးရှုသွားသလဲဆိုရင် တစ်နှုန်း အရှုက်အချိန်မှာ ဆရာ ဘုန်းကြီး
ရေနွေးဘူးနေနိုက် ဘုန်းကြီးက ရေနွေးထည့်ပေးတယ်။ အဲဒီအခါ
ရေနွေးအဲဒီအပေါက်က ပထမ လူက်ပြောက် ပိတ်ဆိုနေလို ရေနွေးက
အနည်းငယ်ပဲ ကျတယ်။ ဒါနဲ့ ဘုန်းကြီးက အားစိုက်ပြီး
လောင်းထည့်ပေးတယ်။ ဒီအခါ ပိတ်ဆိုနေတဲ့ အဲဒီလူက်ပြောက်ပတ်က
ရုတ်တရက် ပွုစုံထွက်ပြီး ရေနွေးက အရှိန်ပြင်းစွာ ထွက်လာတယ်။ အဲဒီ
ရေနွေးက သောက်ပန်းကန်ကိုလွန်ပြီး ဆရာဘုန်းကြီးရဲ့ လက်တော်ကို
လှလှကြီး လောင်းမိပါတော့တယ်။ ဆရာခမျာ့ သွေက်သွေက်ခါ
ပူးလောင်ရှာတယ်။

ဒါပေမယ့်ဆရာဟာစိတ်မဆိုဘူး။ မအော်မင်္ဂလာက်ဘူး။

ဘန်းကြီးကိုမောက်ကြပါးပြီးနေတယ်။ ဘာမျှမလြောဘူး။ ဆရာဘုရားသိပ်များ ပူးလောင်သွားသလားလို့ လျောက်တော့မှ နည်းနည်းပူးသွားတယ်။ ဟိုစားပွဲပေါ်မှာ မှင်အိုချိတယ်။ သွားယူချေး။ အဲဒီမှင်လေးနဲ့ လိမ်းစမ်းဟုမိန့်၍ လိမ်းစေပါတယ်။ အဖုအကြံးတော့ မဖြစ်ပါ။ အဲဒီနောက်တော့ ဘန်းကြီးဟာ ဆရာရဲ့ ဘော်ဒီကပ် တပည့်ဖြစ်တော့တာပါပဲ။ ဒီပြောင်းလဲမှုများဟာ မေတ္တာရဲ့ရှုက်ရည်တွဲလို့ ဘန်းကြီးမှတ်တမ်းတင်ဆဲတယ်။ ပြောမယ်ဆိုရင် ကိုယ်တွေ့မေတ္တာလေးတွေ ရှိသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် အချိန်မရှိတော့ဘူး။ ဒီလောက်နဲ့ပဲတော်ကြပီးစို့။ အခုံတဖန် မေတ္တာဘာဝနာမှ ဝိပသာနာဘာဝနာသို့တက်ပြီး ပွဲများရှုမတ်ပုံ ရှုမတ်နည်းကို ဟောကြပါစို့။

မေတ္တာမှသည် နိဗ္ဗာန်စီသို့

ဘာကြောင်းများ မေတ္တာဘာဝနာမှ ဝိပသုနာဘာဝနာကို
ပြောင်းပြီး ပွားရပါသလဲမေးရင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်
တစ်ယောက်အနေနဲ့ လျှောက်လှမ်းရမယ့် ခရီးဟာ လမ်းဆုံးပန်းတိုင်
မရောက်သေးလိုပါပဲ။ လမ်းဆုံးပန်းတိုင်ဟာ ဘာလဲမေးရင် အရဟတ္ထိုလ်
နိဗ္ဗာန်ဖြစ်ပါတယ်။ မှန်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ သူတော်စင်များ အနေဖြင့်
တွေ့ကြိုခဲတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာနာနဲ့ တွေ့ကြိုနေတဲ့ အချိန်ကောင်းကြီးဟာ
မေတ္တာဘာဝနာလေး ပွားများရုံသက်သက်မှုဖြင့် တင်းတိမ်အားရ^၁
သဘောကျ ကျေနပ်နေဖို့ အချိန်မဟုတ်ပါ။ မေတ္တာဘာဝနာဆုံးတာ
အမှန်တကယ်တော့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရား မဟုတ်သေးပါဘူး။
ဝိပသုနာဘာဝနာကဗျာ သာသနာတွင်းမှာသာ အားထုတ်နိုင်တဲ့
နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားအမှန် ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင်းလဲ
လို့မေးခဲ့ရင် မေတ္တာဘာဝနာဆုံးတာ သာသနာ ရသေ့တွေ့ သာသနာပ
သူတော်စင်တွေလည်း ပွားများ အားထုတ် နိုင်ကြတယ်။ သာသနာပ
အခါမှာ မေတ္တာဘာများပြီး စုံနှင့်ရကြ၊ အဘိသာဉ်ရကြလို့ မြေတိုးမြိုးပျံ
နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ သေတော့ ပြောပြည် ရောက်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ
များလုပ်ပါတယ်။

ဝိပသုနာဘာဝနာဆုံးတာတော့ အဲဒီလို သာသနာပ
အခါဝယ် ပွားလို့ အားထုတ်လို့ မဖြစ်နိုင်၊ မရနိုင်ပါဘူး။ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့
အတွင်းမှာမှ ကျော်ကြော်ကြော် အားထုတ်လျှို့ဖြစ်တဲ့တရားပါ။ ပြီးတော့
မေတ္တာဘာဝနာသက်သက် ပွားများအားထုတ်ခြေားဟာ စိတ်တည်ဖို့မှု
တွေ အားကောင်းလို့ ဝိကွော် အနေနဲ့ ကိုလေသာတွေ ပယ်ရှားနိုင်ပြီး

စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာ နေနိုင်တာမှန်ပါတယ်။ စွာန်အဘို့လျှော့တွေ ရနိုင်တယ်။ မြေလျှိုးမှီးပျုံ တန်ခိုးအလျှော့တွေ ရနိုင်တယ်။ သေရင် ပြဟ္မာပြည်ရောက်တယ်ဆိုတာ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မေတ္တာ ဘာဝနာသက်သက်ပွားလို့ နိဗ္ဗာန်ကိုတော့ မရောက်နိုင်ပါဘူး။ အုံ, နာ, သေဘေးက မကင်းဝေးနိုင်ပါဘူး။ မေတ္တာဘာဝနာရဲ့ အမြှင့်မားဆုံးအကျိုးဟာ ပြဟ္မာပြည်ရောက်ခြင်း အကျိုးပဲဖြစ်တယ်။ ပြဟ္မာပြည်ရောက်လိုလည်း အုံ, နာ, သေဘေးက မလွှတ်သေးပါဘူး။ အုံခြင်းဘေး၊ နာခြင်းဘေး၊ သေခြင်းဘေးကမှ မလွှတ်သေးတဲ့ ချမ်းသာတစ်ခုဟာလည်း ဘယ်လောက်ပဲ ချမ်းသာချမ်းသာ စာဖွဲ့လောက်တဲ့ ချမ်းသာမဟုတ်သေးပါဘူး။

ဝိပဿနာပွားများ အားထုတ်ခြင်းကတော့ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်စေနိုင်တယ်။ အုံနာ, သေရေး, ဥက္ကာဘေးက ကင်းဝေးစေနိုင်တယ်။ ဆင်းရဲခပ်သီမ်း ဌြိမ်းအေး စေနိုင်တယ်။ ဒီတော့ အုံနာ, သေရေး ဥက္ကာဘေးက ကင်းဝေးရာမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ဖို့ရန် မေတ္တာကို အခြေခံထားပြီး ဝိပဿနာတရားကို ပွားများဖို့ အမှန်တကယ် လိုအပ်ပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော လမ်းဆုံးပန်းတိုင်အထိ အရောက်သွားဖို့ လိုအပ်ပါသေးတယ်။ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကလည်း ကိုယ်တိုင်ဟောတော်မှုတဲ့ အခါလည်း လမ်းဆုံးပန်းတိုင် နိဗ္ဗာန်အရောက်ပဲ ဟောတယ်။ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဟောတဲ့ အခါ နာတဲ့ အခါ၊ အားထုတ် ကြတဲ့ အခါမှာလည်း မင် ဖို့လဲ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ဟောမှ နာမှ အားထုတ်မှ သငောကျ အားရတော်မှုပါတယ်။

ဘာကြောင့်သီရသလဲမေးရင်တစ်နွေးမှာ ရာဏ်ပျိုံးမြို့၏

ဓန္တာနိပုဏ္ဏားကြီးက မကျန်းမမာ ဖြစ်လာတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထောရကို ပင့်ခေါ်ပြီး တရားအဟောခိုင်းတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ပထမ သူရဲ့ ရောဂါဝေဒနာအကြောင်းတွေကို မေးတယ်။ မေးပြီး တဲ့နာက် တရားကို စပြီး ဟောပါတယ်။ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ပုဏ္ဏား ငရဲနဲ့တံရွှေ့နဲ့ ဘယ်က ပိုမိုကောင်းမြတ်ပါသလဲလို့မေးတယ်။ ဒီအခါ ဓန္တာနိပုဏ္ဏားကြီးက ငရဲနဲ့စာရင် တံရွှေ့နဲ့သာဝက ပိုမို ကောင်းပါတယ်။ တံရွှေ့နဲ့ ပြောရော - တံရွှေ့နဲ့စာရင် ပြောဘဝက မြတ်တာပေါ့။ ပြောဘဝနဲ့ လူဘဝရော - ပြောဘဝနဲ့စာရင် လူဘဝက ပိုမိုမြတ်တာပေါ့။ လူဘဝနဲ့ စာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်။ နောက် စာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်နဲ့ တာဝတီသာနတ်ပြည်။ တာဝတီသာ နတ်ပြည်နဲ့ ယာမာနတ်ပြည်။ ယာမာနတ်ပြည်နဲ့ တုသိတာ နတ်ပြည်။ တုသိတာနတ်ပြည်နဲ့ နိဗ္ဗာနရတီနတ်ပြည်၊ နိဗ္ဗာနရတီနတ်ပြည်နဲ့ ပရန့်မိဘဝသာဝတီနတ်ပြည် ဘယ်နတ်ပြည်က သာ၍ သာ၍ မွန်မြတ်သလဲလို့မေးတယ်။ မေးတော့ လူပြည်ထက် စာတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်က ပိုမို မြင်မြတ်တယ်၊ စာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်ထက် တာဝတီသာနတ်ပြည်စသည်က ပို၍ ပို၍ မြင်မြတ်ပါတယ် လို့ တစ်ဘုံထက် တစ်ဘုံ မြင်မြတ်ကြောင်းကို ဖော်ကြားပါတယ်။

တစ်ခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာက နတ်လောကနဲ့ မြေဟွာလောကကော ဘယ်လောကက ပိုမို မွန်မြတ်ပါသလဲလို့ မေးကြည့် လိုက်တယ်။ မေးတဲ့အခါ ဓန္တာနိပုဏ္ဏားကြီးက မြေဟွာလောကဆိတဲ့ အသံကို ကြားလိုက်ရတော့ စိတ်အား တွေ တက်ကြလာသတဲ့ ဒီအခါ အရှင်သူရား 'မြေဟွာလောက' လို့ ပြောလိုက်ပါ သလားလို့ မေးတယ်။

ဒီလိမေးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ငော် ဓနဉာနိပုဏားကြီးက ပြဟ္မာလောကကို လိုလား သဘောကျပါလားလို့ ရိပ်မိသွားသတဲ့။ ဒါနဲ့ ပြဟ္မာလောကသို့ရောက်စေနိုင်တဲ့ အကျင့်လမ်းကို ဟောကြားမယ်လို့ စိတ်ဆုံးဖြတ်တော်မူပြီး

လူ ဓနဉာနိ ဘီကျူ မေတ္တာသဟကတော့ စေတသာ ကံ
ဒီသံ ဖရိတ္ထ ဝိရဟတံ စသဖြင့် ပြဟ္မာပြည်ရောက်ကြောင်း တရားတော်ကို
ဟောပါတယ်။

ဆိုလိုတာက အရပ်ဆယ်မျက်နှာ၌ ရှိသမျှ သတ္တဝါ
အားလုံးကို မေတ္တာပို့နေခြင်းဟာ ပြဟ္မာဖြစ်ကြောင်း အကျင့်ပဲလို့
ဟောလိုက်ပါတယ်။ ကရာကာ မှုဒ်တာ ဥပေကွာ ပွဲ့နေလည်း
ပြဟ္မာပြည်ရောက်နိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုလည်း ဟောပါသေးတယ်။

အဲဒီလို ဟောပြီးတော့ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထောရာ
ဝေါးဝါးကျောင်းတော်ကို ပြန်လာခဲ့တယ်။ ဓနဉာနိပုဏားလည်း
အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောတဲ့အတိုင်း မေတ္တာဟုးလိုက်တာ ခကေန သေပြီး
ပြဟ္မာပြည် ရောက်သွားသတဲ့။ အရှင်သာရိပုတ္တရာမထောရာလည်း
ကျောင်းရောက်တော့ ဘုရားကန်တော့တယ်။ ကန်တော်ပြီး
ဓနဉာနိပုဏားအား တရား ဟောခဲ့တဲ့အကြောင်းလျော်က်တယ်။
လျော်က်တဲ့အပါ ဘုရားရှင်က သာရိပုတ္တရာ - သပ်ဟာ ပြဟ္မာဝိဟာရ
စုံကန်ထက် ပို့မို့မြှင့်မြတ်တဲ့ မဂ်ဖို့လိန့်မြှာန် ရောက်ကြောင်း နည်းကောင်း
လမ်းမှန်တွေ ပါဘုရားသာသနာမှာ ရှိနေပါလျောက်နဲ့ နိမ္ဒာန်နဲ့ နှိမ်းစာရင်
အလွန်ယူတော့တဲ့ ပြဟ္မာပြည်ရောက်ကြောင်း မေတ္တာတရား (ကရာကာ၊
မှုဒ်တာ၊ ဥပေကွာ)လောက်ကိုသာ ဟောခဲ့ရသလားလို့ အပြစ်တော်စကား

မေတ္တာရှင်ရည်

၁၂

မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။

ဒီမှာ ပြောလိုဘက ဘုရားရှင်ဟာ ကြံခဲ့ဆုံးတဲ့သာသနာ တော်ကြီးနဲ့ ကြံခိုက် အချိန်ကောင်း အခါမြတ်ကြီးရသည့်အခိုက် သာသနာတော်ရဲ့ လမ်းဆုံးပန်းတိုင်ဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်အောင် ဟောကြ ပြောကြ အားထုတ်ကြမှသာ သဘောကျ ကျေနပ်တော်မူ ကြောင်းရယ်၊ အဲဒီ နိဗ္ဗာန်လမ်းဆုံးပန်းတိုင်ကို အရောက်သွားကြဖို့ သွားရာ သွားကြောင်း ရောက်ရာရောက်ကြောင်း ဝိပဿနာတရားကိုပါ ကျင့်ကြံကြဖို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာကို တစ်ဆင့်တက်ပြီး ပွားများအားထုတ်ကြရပါမယ်။

ဓမ္မာင်းလွှဲပွားပဲ

မေတ္တာက တစ်ဆင့် ဝိပဿနာကို ဘယ်လိုကူးပြောင်းပွားရပါမလဲလို့မေးခဲ့ပျော် အားထိုးရှင်စတုက္ခနိပါတ် မေတ္တာသုတ်တော်မှာ ဟောကြားခဲ့တဲ့အတိုင်း မေတ္တာပွားနေခိုက်မှာ ဖြစ်နေတဲ့ ခန္ဓာဝါးပါးရုပ်နာများကိုပဲ ရှုသိရပါမယ်။ ရှုမှတ်ပုံက မခက်ပါဘူး။ လွှာယ်ပါတယ်။ ဓာတ်မှတ်ပြီး ပေါ့ပါးနေတဲ့ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကို စိတ်ခိုက်ပြီး ပေါ့တယ်၊ ပေါ့တယ်လို့ ရှုသိနေရမယ်။ ဝမ်းသာနေ၊ ချမ်းသာနေတဲ့စိတ်ကို ဝါးသာတယ်၊ ချမ်းသာတယ်စသည်ဖြင့်ရှုသိနေရမယ်။ ‘ဓာန်မှတ်တယ်’ ဆိတာ မေတ္တာဓာန်ရ ပွားများနေတဲ့စိတ်ကို ရပ်လိုက်တာ မေတ္တာပွားမှုနားလိုက်တာကိုပဲ ‘ဓာန်မှတ်’တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ထပ်ပြောပါဉီးမယ်။ ယောက်ဟာမေတ္တာပွားများလို့ဓာန်ရနေတဲ့အချိန်မှာ ယောက်က လဲ မေတ္တာပွားရတာ တော်ပြီ ဝိပဿနာရှုမှတ်ဉီးမယ်လို့စိတ်

ဖြစ်လာပါတယ်။ အဲဒီစိတ်ဖြစ်တာနဲ့ တပြီင်နက် ယောဂိက မေတ္တာပွားများမှုကို ရပ်နားလိုက်တယ်။ အဲဒီလို မေတ္တာပွားများမှုကို ရပ်နားလိုက်တာကိုပဲ 'ရာန်မှတ' တယ်လိုခေါ်ရတယ်။ အဲဒီလို ရာန်မှတပြီးတဲ့အခါ မေတ္တာပွားများလို့ရရှိထားတဲ့ စိတ်တည်ပြုပဲမူတွေ၊ မေတ္တာဘဏေးပါတ်တွေ၊ မေတ္တာဘဏြိမ်းပါတ်တွေ၊ မေတ္တာ ချမ်းသာတွေ၊ မေတ္တာပိတ်တွေ ကောင်းမွန်စွာ ပြစ်ပေါ်နေတယ်။ အဲဒီသဘောတွေကို ပြစ်တဲ့အတိုင်းရွှေသီရမယ်၊ ခုပြောခဲ့တာကတော့ မေတ္တာကို ရာန်ရသည်အထိ ပွားနိုင်တဲ့ သူတော်စင်များအတွက် ပြောတာဖြစ်ပါတယ်။

မေတ္တာစိတ်ပြီးရှုံးမွှေ့ပွားတဲ့သူဓတ်စင်အတွက်

ကဲခိုလို မေတ္တာကို ရာန်ရသည်အထိ ပွားနိုင်တဲ့ သူတော်စင်များအနေနဲ့ကတော့ ကျွန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ လို့ နှလုံးသွင်း၍ ရွှေတ်ဆိုပွားများတိုင်း နှလုံးသွင်းတဲ့စိတ်နဲ့ရွှေတ်ဆိုလိုတဲ့စိတ်၊ ရွှေတ်ဆိုတဲ့ရုပ်အမူဘရာနှင့် ရွှေတ်ဆိုတဲ့အသုပ် ဒီရုပ်နာမ် များကို ရွှေသီရပါမယ်။

ဒါမှုမဟုတ်လျှင် မေတ္တာရာန်မှတပြီး၊ ယောဂိတ္ထိ ရွှေမှုတ် နေကျေဖြစ်တဲ့ ပိမိရဲချက်တစ်ဝက် ဝမ်းပိုက်ကို စိတ်စိုက်၍ ဝမ်းပိုက်ရဲ ဖောင်းကြ၊ ရွှေလျားမှု ဝါယောရှင်၊ ပိန်ကျေရွှေလျားမှု ဝါယောရှင်ကို ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် လို့ ရွှေသီရမယ်။

သို့မဟုတ် ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ စိတ်မှာဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ သဘောတရား တွေကို ပြစ်ပေါ်ခိုက် ပြစ်ပေါ်ခိုက်မှာ ပြစ်ပေါ်တဲ့အတိုင်း သတိနဲ့ စောင့်ရွှေရမယ်၊ ဆိုကြပါစို့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ပေါ့မှု၊ လေးမှု၊ ကြမ်းတမ်းမှာ နေ့ည့်သိမ်ဖော်မှုသဘော(ပထဝိဝါတ်)၊ ယိမ့်မှု၊ ပူးတွဲလုံးခဲ့မှု၊ စိုစွာတွဲ သဘော(အာပေါ်ဝါတ်)၊ ပူးမှု၊ အေးမှု၊ နှေးမှုသဘော(တေဇေဝါတ်)၊

မေတ္တာဂုဏ်ရည်

၁၂၃

ရွှေလျားမှူး၊ ယိမ်းယိုင်မှူး၊ တောင့်တင်းမှူး၊ ထောက်ခံမှူးသဘော (ပါယောဓါတ်) နဲ့ ယားမှူး၊ ယုမ္မာသဘောတွေ ဖြစ်ပေါ်ရင် ဖြစ်ပေါ်တဲ့ အဲဒီသဘောတရားများကို ပေါ့တယ်၊ လေးတယ် စသဖြင့် ဖြစ်နေတဲ့ အတိုင်း ရွှေသိနေရမယ်။ အဲဒီလို ရွှေသိနေတာကို ကာယာနှပသုနာ သတိပဋိနှစ်လို့ခေါ်ပါတယ်။

ထူးမှူး၊ ကျော်မှူး၊ ကိုက်ခဲမှူး၊ ညောင်းမှူး စတဲ့ ဆင်းရဲခံစားမှူးနဲ့ ချမ်းသားခံစားမှူးမချမ်းသာ မဆင်းရဲခံစားမှူးများ၊ ဖြစ်ပေါ်နေရင် လည်း အဲဒီ ခံစားမှူးများကို ရွှေသိရမယ်။ ဒါကိုတော့ ဝေါနာ နှပသုနာသတိပဋိနှစ်လို့ခေါ်တယ်။

စိတ်မှာလည်း လိုချင်စိတ်၊ စိတ်ဆိုစိတ်၊ မနာလိုဝန်တိစိတ်၊ ထောင်လွှား၊ တက်ကြွိစိတ်၊ ပူဇွဲးစိတ်၊ ကြံးစည်စိတ်၊ တွေးတော်စိတ်၊ ပျင်းစိတ်၊ ပျော်စိတ်၊ ငိုချင်စိတ်၊ ရယ်ချင်စိတ် စတဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်ပေါ်နေရင်လည်း ဖြစ်ပေါ်နေဆဲ အဲဒီစိတ်ကိုပဲ လိုချင်တယ်၊ စိတ်ဆိုးတယ် စသဖြင့် ဖြစ်ပေါ်ခိုက် ဖြစ်ပေါ်ခိုက်မှာ ရွှေသိရမယ်။ ဒါကို စိတ္တာနှပသုနာသတိပဋိနှစ်လို့ခေါ်တယ်။

မြင်သဘော၊ ကြားသဘော၊ နံသဘော၊ စားသဘော၊ တွေးထိသဘော၊ ကြံးသိသဘောတွေ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရင်လည်း ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ အဲဒီမြင်သဘော စသည်တို့ကို မြင်တယ် စသဖြင့် ရွှေသိရမယ်။ ဒါကိုတော့ မမှာနှပသုနာသတိပဋိနှစ်လို့ခေါ်တယ်။

ရွှေမှတ်ချိန်

ရှုသံရမယ့်အချိန်ကတော့ နိုးနေသမျှ တစ်ချိန်လုံး
ရှုသံနေရပါမယ်။ ထိုင်ရတာကြာလို့ သံပို့ဆောင်ညာလာလျှင် ထံပြီး
စကြိန်လျောက် ရွှေမှတ်ပါ။ စကြိန် လျောက်ရွှေမှတ်တဲ့အခါ အစ
တစ်ရက်နှစ်ရက် သမာဓိအား မကောင်းခင်တော့ ဘယ်လှမ်းတယ်။
ညာလျှော်တယ် လို့ ခြေတစ်လျှော်း တစ်ချက်ရှုတ်ရမယ်။ နောက်သမာဓိ
အားကောင်းလာတော့ကြတယ် လျှော်တယ် ချုတယ်လို့ ခြေတစ်လျှော်းမှာ
သုံးချက်ရွှေမှတ်ရမယ်။ ဒီထက်သမာဓိအားကောင်းလာပြန်တော့
ကြချင်တယ် ကြတယ် လျှော်ချင်တယ် လျှော်တယ် ချုချင်တယ် ချတယ်
လို့ ခြေတစ်လျှော်းမှာ ခြောက်ချက်လောက် ရွှေမှတ်ရမယ်။ စကြိန်အဆုံး
အဆုံးမှာတော့ ခြေထောက်နှစ်ဖက်ကို စုရုပ်လိုက်ပါ။ ပြီးမှ ပထမ ရပ်တဲ့
ခန္ဓာကိုယ် ထောင်ထောင်သောကို ရပ်တယ် ရပ်တယ်လို့ရှုပါ။ ဒုတိယ
နောက်ပြန်လှည့်ချင်စိတ်ကို လှည့်ချင်တယ် လှည့်ချင်တယ်၊ တတိယ
လှည့်တော့ လှည့်တယ် လှည့်တယ်။ မူးလ စကြိန်လမ်းဖက်
မျက်နှာတည့်တော့ ရပ်ပါ။ ရပ်တော့ ရပ်တယ် ရပ်တယ်လို့စတုတ္ထရှုပါ။
ပဋိမ ရှေ့သွားချင်တဲ့စိတ်ကို သွားချင်တယ် သွားချင်တယ်လို့ရှု။ ဆဋိမ
ရှေ့သွားတော့ ဘယ်လှော်တယ် ညာလှော်တယ် သေဖြင့်ရှုပါ။ ထမင်းစား
ရရသောက် ဟိုကိစ္စ ဒီကိစ္စ ပြုလုပ်တဲ့အခါမှာလည်း ပြုမှုလုပ်ရှားမှု
မှန်သမျှတွေကို သတံ့မပြတ် ကပ်လျက် ရွှေသံရမယ်။

နာမရွှေပ ပရီဇ္ဈာဏ်

ဘုန်းဂုံးပြောခဲ့သလို ရွှေသံလိုက်ပါက မေတ္တာ ဘာဝနာမှု

မေတ္တာရှင်ရည်

၁၂၅

ပိပသုနာ ဘာဝနာအဖြစ်သို့ ရောက်သွားပါတယ်။ ဆက်လက်ရှုမှတ်ပွားများမထုပါက စိတ်တည်ငြိမ်မှ အားကောင်းတာနဲ့အမျှ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ, ဂါ, သူတစ်ပါး, ယောက္ခား, မိန်းမ, လူ, နတ်, ပြဟ္မာမပါ, အသက်လည်းမရှိ ဝိညာဉ်လည်းမဟုတ် (၁) ရှုစရာနဲ့ (၂) ရှုသိနေတာ ဒီသဘောလေးနှစ်ခု နှစ်ခုမျှပဲရှုတယ်ဆိုတာ သိလာမယ်။ အဲဒါ ရှုနဲ့နာမ်ကို သိတဲ့ နာမရှုပါ ပရီဇ္ဇဒ္ဓာဏ်လို့ ပေါ်တယ်။

ပခ္စယပရိုဂ္ဂဟာဉာဏ်

အဲဒီနောက် ဆက်လက်ရှုလိုက်တော့ အရှုခံ အာရုံဖြစ်ပေါ်လာလို့ ရှုသိစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း၊ ဖောင်းမှူး ဖြစ်ပေါ်လာလို့ ဖောင်းတာကို ရှုသိတဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း၊ ပိန်မှူး ဖြစ်ပေါ်လာလို့ ပိန်တာကို ရှုသိတဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း၊ ထုတာ၊ ကျင်တာ ဖြစ်ပေါ်လာလို့ ထုတာ၊ ကျင်တာကို ရှုသိတဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း၊ ကြချင်စိတ်ကြောင့်၊ ကြရွှေ့သဘော ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း၊ လှမ်းချေစိတ်ကြောင့် လှမ်းရပ်၊ ချေချင်စိတ်ကြောင့်၊ ချေရှုပ်ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း၊ အဆင်းနဲ့ မျက်စိအကြောင်းတရားတွေရှုလို့ မြင်သိစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာကြောင်း၊ အသံနှင့်နားအကြောင်းတရားတွေရှုလို့ ကြားသိစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာကြောင့် စသဖြင့် အကြောင်းကြောင့် အကျိုး ဖြစ်ပေါ်လာတယ်လို့ သိတဲ့ ပစ္စာ ပရီဇ္ဇဒ္ဓာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။

သမ္မသနဉာဏ်

ဆက်လက်ကြိုးစားရှုမှတ်လို့ သမာဓိအား ပိုမို

ကောင်းလာတဲ့အခါ ဖော်ရပ်ရဲ့အစ အလယ် အဆုံး၊ ပိန်ရပ်ရဲ့ အစ အလယ် အဆုံးကို သီလာတယ်။ ခံစားမှုသဘောတွေကို ရှုမှုတ် တဲ့အခါမှာလည်း ပိုမိုထင်ရှားထင်ရှား လာပြီး စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှုတ် လိုက်တဲ့အခါမှာ ပျောက်ပျောက်သွားတဲ့ မြေတဲ့ အနိစ္စလက္ခဏာကို တွေ့ရတယ်။ ပေါ်လိုက်ပျောက်လိုက်နဲ့ မကောင်းတဲ့သဘော၊ ဆင်းရဲတဲ့သဘောတွေပဲလို့ ဆင်းရခြင်း ဒုက္ခလက္ခဏာကိုလည်း တွေ့ရတယ်။ နာကျင်ကိုက်ခဲစတဲ့ မခံသာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို ရှုမှုတ်ပြန်တော့လည်း အရှုခဲ့ နာကျင်ကိုက်ခဲတဲ့ သဘောနဲ့ ရှုသိတဲ့စိတ်၊ ဒီသဘော နှစ်ခုကိုပဲ သိနေရတော့တယ်။ လူပုံသဏ္ဌာန် လက်ခြေးပေါင် ပုံသဏ္ဌာန်စသည်ကို မသိရ မြင်ရလို့ ပုံရှုလ် သတ္တဝါ ငါ သူတစ်ပါး ယောက်ရှား မိန်းမ လူနတ် ဆုတာမရှိ သဘာဝယူပဲရှိတယ်လို့သိတဲ့ အနတ္တ လက္ခဏာကိုလည်း တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို့ရပ်နာမ်တရားတို့ရဲ့ အနိစ္စဒုက္ခ အနတ္တသဘော လက္ခဏာသုံးမျိုးကို သုံးသပ်သံမြောင်တဲ့ ဉာဏ်ကို သမွာသနဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ သမွာသနဉာဏ် လည်း ဖြစ်လာတယ်။

ဥအယ္ళ္မာယဉာဏ်

ဆက်လက်ကြီးစား ရှုပြန်တော့ ကြီးစားအားထုတ် တာနဲ့အမျှ ခန္ဓာဝါးပါး ရပ်နာမ်တရားတို့ရဲ့ မမြောင်း အနိစ္စ၊ ဆောင်ခြောင်း ဒုက္ခ၊ ပုံရှုလ် သတ္တဝါ အတ္ထမဟုတ်ခြင်း အနတ္တသဘောတို့ကို သံမြောင်တဲ့ဉာဏ်ထက်သနအားကောင်း လာပြန်တယ်။ ဒီအခါမှာ နာကျင် ကိုက်ခဲစတဲ့ မခံသာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေလည်း တဖြည့်းဖြည့်း အားသေးလာတယ်။ ဒီတော့ ပိုမို ရှုမှုတ်လို့ကောင်းလာတယ်။

ရွှေမှတ်လိုက်ပြန်လည်း မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း ဖြုတ်ခနဲ့ ဖြုတ်ခနဲ့
ပျောက်ပျောက် သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ ပေါ် ရှု ပျောက်၊ ပေါ် ရှု
ပျောက်နဲ့ ခကေလေး တည်မြဲနေတာကိုတောင် မတွေ့ရဘဲ ချက်ချင်း
ပျောက်ပျောက်သွားတာပဲ။ မြှစ်ပြိုင်ပေါ်မှာ မိုးရေပေါက်လေးတွေဟာ
ကျွေးမြှုံး ပျောက် ကျွေးမြှုံး ပျောက်နဲ့ ခကေလေးမျှ တည်မြဲမြေနေဘဲ ချက်ချင်း
ပျောက်ပျောက်သွားသလို ရှုပ်နာမ်တရားတွေကာလည်း တည်မြဲနေတာ
ခကေလေးမရှိဘဲ ပေါ် ရှု ပျောက်၊ ပေါ် ရှု ပျောက်နေတာ ပါလားလို့
ရှင်းလင်းပြုတဲ့သားစွာ သံနေရတယ်။

အောင်းမူ ပိန်မူ ထိုင်းမူ ထူးမူ ဆန္ဒ်မူ ဘာကိုပဲ ရှုလိုက်
ရှုလိုက် အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ် ဖြစ်ပေါ်ပြီး အဆင့်ဆင့်
ပျောက်ပျောက်သွားတာတွေကို သံမြှင်ရတယ်။ စကြန်လျောက်
ရှုမှတ်တဲ့အခါမှာလည်း ကြရွှေ့မူ အဆင့်ဆင့် ရပ်နဲ့ ရှုသံမှုစိတ်တွေ
ပေါ်ပျောက် ဖြစ်ပျောက်နေတာတွေကို ရှုသံနေရတယ်။ ဒီဉာဏ်ဟာ
ရှုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ပျောက်ဘို့ သံတဲ့ ဥဇယ္ဗ္ဗယဉ်ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီဉာဏ်ရဲ့ အစပိုင်းမှာ မခံသာတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာ
တွေကာလည်း မရှိတော့သလောက် ဖြစ်နေတယ်။ ရွှေမှတ်စရာ
အာရုံတွေကာလည်း အဆင်သင့်ပဲ ပေါ်ပေါ်လာတယ်။ ရှုသံတို့စိတ်
ကလည်း အထူးကြော်ကြမ်းကိုရဘဲ သူ့အလိုလို ရှုသံပြီးသား ဖြစ်ဖြစ်
နေတယ်။ သတိအားကောင်းလာတယ်ပေါ့။ စိတ်ကလည်း အလွန်
တည်ပြုမြဲနေတော့ ပုံမှန်ကြီးစားချင်တဲ့ ဝိရိယတွေ၊ နှစ်သက်ဝမ်းသာမှု
ပိတ်တွေ၊ အကရာဇ်အဆင်း အမျိုးမျိုး ပြောဘာသတွေ၊ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ
ငြိမ်းအေးနေမှု ပသာဒ္ဓိတရားတွေ၊ ဘယ်ချမ်းသာမှုနဲ့မှု မတွေတဲ့

ချမ်းသာသာဓတ္ထ၊ ရှုလိုက်တိုင်း ရှုလိုက်တိုင်း မမြဲ ဆင်းရဲ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အတ္ထာမဟုတ်တဲ့ သဘောတရားတွေမျှပဲလို့ ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ သံမှုဉာဏ်တွေ၊ ရတနာသုံးပါးအပေါ် ပိုမို ယုံကြည်တဲ့ အဓမ္မာက္ခာ၏ သဒ္ဓါတရားတွေဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်။ ဖြိုတော့ အဲဒီသဘောတွေကို သာယာ သဘောကျနေတဲ့ နိကန္တ(တက္ကာ)လည်း ဖြစ်တတ်တယ်။ ဒီအားလုံးကို ဝိပဿနာရဲ့ အည်စာကြေး ဝိပဿနာပုဂ္ဂိုလ်လေသ လို၏တယ်။

ဘုရာ်ဉာဏ်

ဒါတွေဟာ ဝိပဿနာရဲ့ အည်စာကြေးတွေပဲလို့ ဒီလို သံတဲ့အခါ အဲဒီကောင်းတဲ့ ချမ်းသာတဲ့ သဘောတရားတွေကိုပဲရှုစိုက်ပြီ မလွှတ်တစ်း ရှုမှတ်လိုက်လို့ အဲဒီအဆင့်ကို ကျော်လွန်သွားရင် ခန္ဓာဝါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အနှစ် ဒုက္ခ အနတ္ထသဘောတွေကို ပိုမို ရှင်းလင်းစွာ သံလာပါတယ်။ ဒီထက် တိုးတက်ရှုမှတ် လိုက်တော့ ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ပေါ်မှုကို သံလိုက်တာ နည်းပြီး ပျောက်ပျက်တာတွေချည်း ရှုသံရှုသံနရတတ်တယ်။ ရှုက်တာတ်ကြောက်တာတဲ့ လူတစ်ယောက်ကို ကြည့်ရသလို ဖြစ်နေတယ်။ သူတကာက ကြည့်လိုက်တိုင်း အကြည့် မခံရဘဲ မျက်နှာလွှဲလွှဲပစ်သလို ရုပ်နာမ်အာရုံတွေကလည်း အရှုအမှတ်ကို မခံဘဲ ပျောက်ပျောက်ပဲ သွားတယ်လို့ သံနေတယ်။ ဒါကိုပျက်တာချည်း သံတဲ့ ဘာ်ဉာဏ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဒီဉာဏ်ရောက်တဲ့အခါ ပုံသဏ္ဌာန် ပညတ်တွေပျောက်၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးလည်း ပျောက်နေပြီး သံမှု

မေတ္တာရှင်ရည်

၁၂၉

အသိစိတ်ကလေးချည်း ရှုသံနေရတဲ့ အခါမျိုးလည်း
တွေ့ကြုံရတ်ပါတယ်။ ရှူမှတ်ရတာလည်း အားမလို အားမရချည်း
ဖြစ်နေတတ်တယ်။

ဘယဉာဏ်

ခန္ဓာဝါးပါး ရှုပ်နာမ်တရားတို့ရဲ့ ပျောက်တာ
ပျက်တာတွေတို့ချည်း တွေ့လာပြန်တော့ ယောဂီက ဟယ်
ရှုပ်နာမ်တွေဟာ တပျက်တည်း ပျက်ပဲ နေပါဘား၊ သံပိုကြာက်စရာ
ကောင်တာပဲလို့သံမြှုပ်လာတတ်တယ်။ ဒါဟာ ဘယဉာဏ်ရဲ့သဘောပါပဲ။

ရုပန်ရုပါ ကြောက်လန်ဖွယ်ကို မြင်တွေ့ရလို့
ကြောက်သလိုလည်း ကြောက်တ်ပါတယ်။ ဒီအခါ ‘ကြောက်တယ်၊
ကြောက်တယ်’လို့ ရှူမှတ်ပေးရတယ်။ ဒါလည်း ဘယဉာဏ်ရဲ့
သဘောပါပဲ။

အာခီနှစ်ဉာဏ်

ဆက်လက်ရှူမှတ်ရင် ခန္ဓာဝါးပါး ရှုပ်တရား နာမ်တရား
တွေဟာ ရှူမှတ်လိုက်တိုင်း ပျက်သွား ပျောက်သွားတာကိုချည်း
တွေ့နေရတော့ ရှုပ်နာမ်တွေကို မကောင်းတဲ့သဘောတွေပဲလို့ အပြစ်
မြင်လာပါတယ်။ ရှူမှတ်ရမယ့် သဘောမြို့လို့ ရှူမှတ်နေရပေးမယ့် စိတ်က
တက်တက်ကြိုက်မရှိဘူး။ မရွှေ့မလန်း ညီးနွှေ့မ်းနေတတ်ပါတယ်။
စိတ်အားကယ်နေသလိုလိုလည်း ခံစားရတ်ပါတယ်။ ဒီစိတ်တွေကိုလည်း
ရှုလိုက်ရင် ပျောက်ပျောက်သွားတာပဲလို့ သံတယ်။ ရှုပ်နာမ်တရားတို့ကဲ့

အပြစ်ကို သိတဲ့ ဒီအသိဉာဏ်ဟာ အာဒီနဝဉာဏ်ရဲ့ သဘောဖြစ်ပါတယ်။

နိမ့်ဒါဉာဏ်

ဒီထက် ရှူမှတ်သွားများလိုက်တော့ ရှူမှတ်ပါများလေ ဒီခန္ဓာ ဒီရှပ် ဒီနာမ်တွေကို ရှုသိနေရတာ ဌီးငွေ့လာ ပျင်းလာ ရွှေလာလေ ဖြစ်လာတယ်။ မရှုချင် မမှတ်ချင် ဖြစ်နေတယ်။ ဒါပေမယ့် မှတ်တော့လည်း မှတ်နေတာပါပဲ။ ရုပန်ရုပါ ရွှေစရာ စက်ဆုပ်စရာ အာရုံတွေကိုလည်း ရှူမှတ်ရတတ်တယ်။ တကယ်လည်း ရွှေတဲ့စိတ် စက်ဆုပ်တဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်လာတတ်တယ်။ ရှူမှတ်လိုက်တော့လည်း ပျောက်သွား ပျောက်သွားတာပဲ အဲဒီသဘောများဟာ နိမ့်ဒါဉာဏ်ရဲ့ သဘောတွေပါပဲ။

မျှခိုတူကမ္မတာဉာဏ်

ဒီလို ခန္ဓာဝါးပါး ရပ်နာမ်တရားတွေကို ဌီးငွေ့ စက်ဆုပ်ချုည်းနေတော့ ဒီခန္ဓာ ဒီရှပ် ဒီနာမ်တို့ကို စွန့်လွှတ်ချင်လာတဲ့ယ်။ ဒီခန္ဓာ ဒီရှပ် ဒီနာမ် ဒီသခါရတွေမှ လွှတ်ထွေက်သွားချင်လာတယ်။ တချို့ယောဂါများဆို ထိုင်ရှုနေပြန်တော့ စကြန်လျောက်ရှုချင်၊ စကြန်လျောက်ပြန်တော့ ထိုင်ရှုချင်၊ ဒီလျှော်ဖြေးကာ အဆင်မပြု ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ရှုတော့လည်း ရှုနေတာပါပဲ။ ရှုတိုင်းလည်း ပျောက်သွား ပျောက်သွားတာပါပဲ။ ဒီသဘောဟာ မှုစိတ္တာမျှတာဉာဏ် ရဲ့ သဘောဖြစ်ပါတယ်။

ဓမ္မတ္ထဘုရှင်ရည်

၁၃၁

ပဋိသခါဉာဏ်

လွှတ်မြောက်ချင်နေတော့ ဒီခန္ဓာ၊ ဒီရုပ် ဒီနာမ်တွေကို
အပြန်ပြန် အလှန်လှန် ရှုပံ့ပြန်တယ်။ ရှုပံ့ပြန်တော့ မမြဲဆင်းရ
သဘောများပဲဆိတဲ့ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ပိုမိုပြီး ထင်ထင်ရှားရှား
ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပြန်တွေ့လာပြန်တယ်။ ဒီသဘောဟာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
အနတ္ထသဘောကို ထပ်မံရှုတဲ့ ပဋိသခါဉာဏ်ရဲ့ သဘော ဖြစ်ပါတယ်။

သခါဉာဏ်ပေါက္ခာဉာဏ်

ယောကိပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကြိုးစားရှုမှတ်လာလို့ သမာဓိ
အလွန်အားကောင်းလာတဲ့အခါမှာတော့ အနိစ္စသဘော ဒုက္ခသဘော
အနတ္ထသဘောတို့ကို သိတဲ့ အသိတွေ ပိုမိုပြီး ကြည်လင်ပြတ်သား
ထင်ရှားစွာ သံလာတယ်။ ရှုသံမှုကလည်း အလွန်ကြိုးကို
တည်ပြုမြဲလာပါတယ်။ ပျဉ်ချပ်တစ်ခုကို တိုင်ကပ်ပြီး သုတေသန ရှိက်ထား
သလောက်ကို တည်ပြုမြဲလာတယ်။ အပြင်အာရုံဆံကို စိတ်လွှတ်
ကြည့်ပေမယ့် မသွားတော့ဘဲ အလိုက်သင့် ပေါ်ပေါ်လာတဲ့ အရှုခံ
ရုပ်အာရုံ နှုန်းအာရုံကို သက်သက်သာသာကလေး ရှုသံရှုသံနေတယ်။
ရွှေးကလို ညီးနှမ်းတာ ဌီးဇွဲထာတွေ လုံးဝမရှိတော့ မဖြစ်တော့ဘူး။
ပျော်တယ် ပျော်တယ်၊ ဆင်းရဲတယ် ချမ်းသာတယ်လို့ မရှိတော့ဘဲ
ရှုမှတ်ရတာ ကောင်းနေတာပဲ ရှိတယ်။ ရှုစရာ အာရုံရှိလို့
ရှုနေတာပဲရှိတယ်။ ယောက်ကလည်း သက်သက်သာသာ ကြော်ကြော်
ထိုင်ရုံးထိုင်နေရတယ်။ ဒီသဘောဟာ ရုပ်နာမ်သခါရတွေကို အညီအသြုံး
ရှုသံနေတဲ့ သခါရပေက္ခာဉာဏ်ရဲ့ သဘော ဖြစ်တယ်။

အန္တလောမညာက်

ဒီသခါရပေကွာညာက် အားပြည့်လာတဲ့အခါမှာတော့
ရှုမှတ်မှုတွေဟာ အလွန်လျှင်မြန် သွက်လက်လာတယ်။ သွက်သွက်
သွက်သွက်ဖြစ်လာတယ်။ ဒီအခါမျိုးမှာ တစ်ချို့ယောကို၊ စိတ်ဝယ်ပို့ပြီး
လုံးလ စိုက်မိတတ်တယ်။ အချို့ယောကိုက အမှတ်ကို ပြင်ပြီး
ရှုမှတ်လိုက်တတ်တယ်။ အချို့ယောကိုက 'ဘာဖြစ်တာပါလို့'လိုလည်း
စဉ်းစားမိတတ်တယ်။ ဒီလိုဆို သမာဓိ အားလျော့သွားပြီး အမှတ်တွေ
ကျွဲ့သွားတတ်တယ်။ မကျွဲ့တောင် ပုံမှန်မူလ အမှတ်အတိုင်း
ပြန်ဖြစ်သွားတယ် ပြန်ပြီး ထူးစိုက်ရှုမှတ်လိုက်ပြန်တော့ ခဏနေရှုမှတ်မှုတွေ
ပြန်ကောင်းလာတယ်။ သွက်သွက် သွက်သွက်နဲ့ ပြန်ဖြစ်လာပြန်တယ်။
အခုန်လို ပို့ပြီး ကြောင်ကြုစိုက်လိုက်တဲ့အခါ စဉ်းစားလိုက်တဲ့အခါ
ပြန်ကျုပြီး အမှတ်ကျွဲ့လိုက် ဖြစ်နေတယ်။ ဒီသဘောအားလုံးဟာ
ရှုံးဝိယသနာညာက်(ဂ)ပါးနဲ့နောက်ဖြစ်ပေါ်မယ့်မဂ်ညာက်အားလျော့တဲ့
အနုလောမညာက်ရဲ့ သဘောဖြစ်ပါတယ်။ ဝို့နှင့်ခေါ်တဲ့ မဂ်ဆီသို့
ဂါမိနိသွားနေတဲ့ ဝိယသနာညာက် ဝို့နှင့်ဂါမိနိဝိယသနာညာက်လိုလည်း
ခေါ်ပါတယ်။

ဂေါတ္တသွာညာက် မဂ် ဖို့လ် ပစ္စာဝေကွာဏာညာက်

အဲဒီ ဝို့နှင့်ဂါမိနိဝိယသနာညာက် အားပြည့်လာပြီး
ကျွန်းတွေ ညီမျှလာပြီဆိုတဲ့အခါ တဟုန်ထိုး သွက်လက်လာရာက
ရုပ်နာမ်သခါရတွေ ချုပ်ပြီးတဲ့ သဘောဆီသို့ ပထမဆုံး
ဦးတည်အာရုံပြုမိတဲ့ ဂေါတ္တသွာညာက်၊ ရုပ်နာမ်သခါရ ချုပ်ပြီးတဲ့

မေတ္တာဘုၢ်ရည်

၁၃၃

သဘောထဲကို သက်ရောက်သွားတဲ့ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်၊ ရှုပ်နာမ်သရီရ
ချုပ်ပြုမြှုံးတဲ့ သဘောထဲသုံးရောက်ပြီးတဲ့နာက် ပြန်ပြီး ဆင်ခြတ်ကြည့်တဲ့
ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊ ဒီဉာဏ်တွေကိုလည်း ကြီးစား ရှုမှတ်တဲ့
ယောဂါသူတော်စင်များဟာ ရကြ ရောက်ကြ သိကြရပါတယ်။

ဒါကြောင့် ယောဂါများလည်း ရှုံးဦးစွာ မေတ္တာပွားကြ။
မေတ္တာပွားခြင်းကြောင့် ရရှိတဲ့ စိတ်တည်ပြုမှု သမာဓိစသည်ကို
ပိုပသုနာရှုမှတ်ကြပါ။ ကြီးစားပွားများ အားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့်
ဘေးမသိ ရန်မခား ချမ်းသာ လွယ်ကူစွာနဲ့ မဂ်ဖိုလ် နိုဗ္ဗာန်ကို ရနိုင်
ရောက်နိုင်ကြပါစေ။

မေတ္တာသုတေသန ပါ၌

- (၁) ယသောနသာဝတော ယက္ခာ၊
နေဝ ဒသေနှိုး သီသနံ ।
ယမှုစေဝါ နယူဗ္ဗာနွား၊
ရတိနှစ်ဝါ၊ မတနှစ်တော ။
- (၂) သုခံ သုဟတ် သုတွောစံ၊
ပါပံ ကိုဗိုန ပသေတီ ।
ဝေမာဒီ ရှုရှုပေတံ၊
ပရိတ် တံ ဘကာမ ဟော ။

၁၃၄

မေတ္တာဂုဏ်ရည်

(၃) ကရာဇိယ. မတ္ထာ့သလန်၊
ယန္တ သန္တံပဒံ အဘိသမေစွဲ။
သက္ကာ ဉာဏ် သုဟ္မာ၏၊
သုဝင်္ကာ စသာ မူဒု အနတိမာနိ။

(၄) သန္တသက္ကာစ သုဘရောစ၊
အပ္ပါဒ္ဓာ စ သလ္လဟုကတ္ထိ။
သန္တန္တယာ စ နိပကာ စ၊
အပ္ပါလ္ာ ကုလသွား နန္ဒိဒ္ဓိ။

(၅) န စ ခုံ။ မာစရေကို့၊
ယန္န ဝိညား။ ပရော်ပဝေဒယျိုး။
သုခိနာ ဝ ခေါ်နာ ဟောနှုံး၊
သွားသတ္တာ ဘဝန္တ သုခိတတ္တာ။

(၆) ယေကစိပါကားတ္ထို့၊
တသာ ဝ ထာဝရာ ဝ နဝသသာ။
ဒီသာ ဝ ယေဝ မဟန္တာ၊
မလျှော့ရသကာ အကုန္တတူလာ။

မေတ္တာရှုရှည်

၁၃၅

(၃) ဒီဋ္ဌာဝါ ယေဝ အဖိုး၊
ယေဝ ဒူရေ ဝသန္တာ အပိုး၏။
ဘူတာ ဝ သမ္မဝေသီ ဝ၊
သမ္မသတ္တာ ဘဝန္တာ သုခိုတ္တာ။

(၅) န ပရော ဟရံ နိကုပ္ပါယ၊
နာတံမညေထ ကတ္တစိ နကိုး။
ဈာရောသနာ ဟိုလုသည်၊
နာ။ ညမည်။ သူ ဒုက္ခာ မိဇ္ဇာယျ။

(၇) မာတာ ယထာ နိယံပတ္တာ၊
မာယုသာ ကေပုတ္တမနုရကွဲ။
ဝေမ့်သမ္မဘူတေသူ၊
မာန်သံ ဘာဝယ် အဆရိမာဏံ။

(၁၀) မေတ္တာ သမ္မလောကသီး၊
မာန်သံ ဘာဝယ် အဆရိမာဏံ။
ဉား အကော စ တို့ယွှေး၊
အသမ္မာစံ အဝေရာ မသပတ္တံ။

(၁၀) တိဋ္ဌ စရံ နိသိဒ္ဓာ ၁၊
သယာနာ ယာဝတာ。သူ ပိတ္ထိခွဲ့၊
တော် သတိး အခိုင့်ယျှော်၊
ပြဟ္မာမေတာ် ပိုဘာရုံ မိမမာဟု။

(၁၂) ဒီ၌၌ အနုပဂမ္မာ၊
သီလဝါ ဒသနန သမ္မန္တာ။
ကာမေသု ပိနယ ဂော်၊
န ဟို ကာတုဂ္ဂာ်သေယျော် ပုန် ရေတိ။
မေတ္တာသုတော် နိုင်တဲ့။

မေတ္တာသုတော်နိသာယာ

(၁၃) ယသာနဘာဝတော် ယက္ခာ၊
နေဝါ ဒသယှိုး ဘီသနံ့။

ယရှိ အေး နယူဗျား။
ရတိနှိုးဝ.မတနှိုးတော် ၁။

(၁၄) သခံ သပတ် သတ္တာစာ၊
ပါဝါ ကိုး န ပသာတိ။

ဝေမျှဒီ ရုပုပေါ်၊
ပရိုတ္ထံ က ဘဏာမ ယာ

(c)=(j)။ ယသာ - အကြောင်မေတ္တာသုတ်ပရိုတ်တော်၏၊ အာနုဘာဝတော့ - တန်ခိုးရှိန်ဖော်၊ အာနုဘော်တော်ကြောင့် ယက္ခာ - နှစ်ဘီလူး၊ ပြိုတ္ထာစသော မကောင်းဆိုးဝါးတို့သည်၊ ဘီသနံ - ကြောက်မက်ဖွှေယို့, ရှုပ် သဒ္ဓာ - စသော အာရုံကို နေဝါဒသော်နှီး - မပြကြတော့ကုန်၊ ယဉ်စော - အကြောင်မေတ္တာသုတ်၏၊ ပရိုတ်တော်၌ပင် ဝါ - မေတ္တာသုတ်လာ၊ ဘာဝနားပွင့်၊ ရတ္ထံနှီးဝါး - နောရာ ညျဉ်ပါ၊ အခါမပြတ်၊ အတန္ထံတော့ - မပျော်မရိုးလုံးလုံးရှိနှုန်းဖြစ်၍၊ အနုယူဇေား - အဖန်ဖန်ကြိုးကုတ်၊ အားထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သုခံ - ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ၊ ချမ်းချမ်းသာသာ၊ သူဟတ် - အိပ်ရနေရ၏၊ သူတ္ထာ - အိပ်ပျော်သည်၊ (သမာနာ)၁ - ဖြစ်ပြန်သော်လည်း၊ ကိုဗျာပါပဲ - ကြောက်မက်ဖွှေယိုးတောင်း၊ မကောင်းဖွှေးသက်၊ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘိပ်မက်ကို၊ နပသာတိ - မမြင်မမက်ရ၊ ဝေမျှဒီဂုဏ်ပေတံ - ကြုံသွေ့စသား၊ တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော၊ အကျိုးရှုံးတို့နှင့်ပြည့်စုံသော တံပရိုတ္ထံ - ထို့မေတ္တာသုတ် ပရိုတ်တော်ကို မယံ - ဝါတို့သည်၊ ဘဏာမ - ညီညီသာဖြဖူး၊ ရွတ်ဆုံးကြကုန်စိုး။

ဘာသာပြန် - အိုး . . သူတော်ကောင်းတို့ မေတ္တာသုတ်ပရိုတ်တော်၏ အာနုဘော်ကြောင့် နှစ်အပေါင်းတို့သည် ကြောက်မက်ဖွှေယိုးကို မပြနိုင်ဘဲ ရှိကြရသည်။ ထို့ မေတ္တာသုတ်ပရိုတ်တော်၌ နေသူ မပြတ်

ထပ်တလဲလဲ စွဲမြဲရှုတဲ့ပူး ကြီးစားအားထုတ်သူသည် ချမ်းချမ်းသာသာ အိမ်စာ်ရ၏။ အိမ်ပျော်သည့်ရှိသံမကောင်သော အိမ်စာ်မျိုးလည်း မမြင်မက်ရပေ။ ကြုံသွေ့စသော အကျိုးအနိုင်နှင့် ပြည့်စုံသော မေတ္တာသုတ်ပရိတ်တော်ကိုဝါတွဲရှုတ်ကြကုန်စိုး။

(၃) ကရာဇ်ယောကုသလေန ,

ယနှု သန္တု ပံ့ အဘိသမေစွဲ ၁

သက္ကာ ၃၉ ၁ သဟ၃၃ ၁ ,

သဝေးစသော မူဒု အနတ်မနိုး။

(၃)။ အတ္တာကုသလေန - မိမိစီးပွား၊ အကျိုးများဖို့၊ လိုလားကျွမ်းကျင်၊ သူတော်စင်သည်၊ သန္တု - ဖြစ်ပျက်မစပ်၊ အငြိမ်းဓာတ်ဖြင့်၊ မပြတ်ပုံသော၊ အေးမြှုပေထဲသော၊ ယံပဒံ - ရောက်သင့်ရောက်ထိုက်၊ ဉာဏ်မြင်ဆိုက်က၊ တိုက်ရိုက်သိရန်၊ အကြင်နိဗ္ဗာန်သည်၊ (အထူး - ပရမတ်တရား၊ မြတ်တစ်ပါးဖြင့်၊ ထင်ရှားမသွေ့၊ ရှိပါပေ၏။) တံပဒံ - ရောက်သင့်ရောက်ထိုက်၊ ဉာဏ်မြင်ဆိုက်က၊ တိုက်ရိုက်သိရန်၊ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့၊ အဘိသမေစွဲ - ရွှေးရှေးမျော်ထောက်၊ ကောင်းစွာရောက်ရှုံး၊ ကရာဇ်ယောကုသလေန - မချွတ်ကော်၊ အမှန် ပြုထိုက်၏။ သက္ကာစာ - ကိုယ်အသက်ပါ၊ မငဲ့သူ့ဘဲ၊ လွှန်စွာကြီးပမ်း၊ ကျေစွဲမ်းနိုင်သူသည်လည်း၊ အသာ - ဖြစ်ရာ၏။ ၃၉ - ကိုယ်၊ နှုတ် နှစ်ပါး၊ မလှည့်စားဘဲ၊ ရိုးသားမြင်မြတ်၊ ဖြောင့်မတ်သူသည်လည်း၊ အသာ - ဖြစ်ရာ၏။ သုဟု၃၉ -

စိတ်နေစိတ်ထား၊ မလှည့်တားဘဲ၊ ရိုးသားမြင့်မြတ်၊ လွန်ဖြောင့်မတ်သူ
သည်လည်း၊ အသေ - ဖြစ်ရာ၏။ မူစုစ - ရွှေကောင်း ရွှေသန့်၊
ပြုတိုင်းခန့်သို့၊ နူးညံ့ပျော့ခြောင်းသည်လည်း၊ အသေ - ဖြစ်ရာ၏။
အနတ်မာန် - မျိုးရိုးကိုစဲ၊ ဂုဏ်ကိုစဲ၍၊ လွန်ကဲသော မာန်မာန်၊
မရှိရှိသည်လည်း၊ အသေ - ဖြစ်ရာ၏။

ဘာသာပြန် - ပြုမှုသက်အေးချမ်းသော နိဗ္ဗာန်ကို ဖောက်ထွင်းသိမြင်၍
နေလိုသော အကျိုးခိုးပွဲဟာ၌ လို့စွာသူသည် ပြုကျွတ်ရမည် သို့သုံးပါး
အကျွတ်များကိုပြုကျွတ်ရန် စွမ်းနိုင်ရမည်။ ကိုယ်နှင့်နှုတ်ဖြောင့်မတ်ရမည်။
စိတ်လ အလွန်ဖြောင့်မတ်ရမည်။ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းရမည်၊
မာန်မကြီးသူဖြစ်ရမည်။

(၄) သန္တသုကောစ သုဘရောစ ،
 အပွဲကိုစွဲ စ သလ္လဟုကရာတိ ।
 သန္တခြော စ နိုပကော စ ،
 အပွဲကြော ကုလသွေ့နှုဂိုဇ္ဇာ ။

(၄) " သန္တသုကောစ - ရရှိသမျှ၊ ပစ္စယဖြင့်၊
အားရကျေနပ်၊နှစ်သက်တတ်သူသည်လည်း၊ အသေ -
ဖြစ်ရာ၏။ သုဘရောစ - ကောင်းဆိုး နည်းပါး၊ ပစ္စည်းများဖြင့်၊
အားရကျေနပ်၊လွယ်ကူစာ မွေးမြှုံးအပ်သည်လည်း၊ အသေ - ဖြစ်ရာ၏။
အပွဲကိုစွဲစာ - ရဟန်းကိုစဲ၊ နှစ်ဓာရုံး၊ ပြင်ပတဗြား၊ စိတ်မသွားဘဲ၊

နည်းပါးသောကိစ္စရှိသည်လည်း၊ အသု - ဖြစ်ရာ၏။ သူ့ဟုကုတ္တိစ - ပရိဘွဲ့ရာရှုစီး၊ ကိုယ်ပိုင်ထား၍၊ ပေါ့ပါး လျဉ်းလည်း၊ လွယ်ကူးသော အသက်မွေးမှုရှိသည်လည်း၊ အသု - ဖြစ်ရာ၏။ သနိဒ္ဓိယောစ - ကျွဲ့ခံနှင့်၊ တွေ့ကြုံကလျှင်၊ ရာဂမတိုး၊ စိတ်မဆိုဘဲ၊ ရို့ရို့တည်ကြသုံး၊ ဌ်မှုသက်သော ကျွဲ့နှစ်ရှိသည်လည်း၊ အသု - ဖြစ်ရာ၏။ နိပကောစ - သီလတော်မှု၊ စသည်စတယ်၊ ကြီးထဲမြင်လျက်၊ ရှင့်ကျက်သောပညာရှိသူ သည်လည်း၊ အသု - ဖြစ်ရာ၏။ အဗျာဂြို့စ - ကိုယ်ကမ်းနှုတ်ကမ်း၊ စိတ်သော့သူမ်းလျက်၊ ဟောရှုမ်းဆိုးယှတ်၊ မကြမ်းကြုတ်သည်လည်း၊ အသု - ဖြစ်ရာ၏။ ကုလေသူ - ဝင်ထွက်သွားလာ၊ ဒါယကာနှင့် ဒါယိကာမများ၊ အမျိုးလေးပါးတို့၏ အနုဂံဖွေ့စ - ပစ္စည်းအတွက်၊ ရောနောချက်ကြောင့် စွဲမက်စိတ်ယိုင်၊ မဆီးဝါးသည်လည်း၊ နအသု - မဖြစ်ရာ။

ဘာသာပြန် - ဌ်မှုသက်အေးချမ်းသော နိုဗ္ဗာန်ကို ဖောက်ထွင်းသီမြင်၍ နေလိုသော အကျိုးစီးပွား၌ လီမ္မာသူသည် ရောင့်ရဲ လွယ်ရမည်၊ ပြုစုလုပ်ကျေးရ လွယ်ကူသူဖြစ်ရမည်၊ ကိစ္စနည်းပါးရမည်၊ ပေါ့ပါးသော အဖြစ်မျိုးရှုရမည်၊ ဌ်မှုသက်သော ကျွဲ့နှစ်ရှုမည်၊ ရင်ကျက်သော ပညာရှိရမည်၊ မကြမ်းတမ်း မရိုင်းပြား ယဉ်ကျေးသူ ဖြစ်ရမည်၊ လူတို့ တွယ်တာမက်မောခြင်း မရှိသူဖြစ်ရမည်။ သံယောဇ် မထားရဘူး။

မေတ္တာဘာဝနာရဲ၊ ရွှေ့သွားကျင့်ဝတ်(၁၅)ပါး။
မေတ္တာရှင်ဟာ

- (၁)။ မေတ္တာပူးများရန် စွမ်းနိုင်သူ။
(၂)။ ဖြော်မှတ်သူ။
(၃)။ အလွန်ဖြော်မှတ်သူ။
(၄)။ ဆုံးမလွှယ်သူ။
(၅)။ နူးညံပျော့ပျေားသူ။
(၆)။ မာနမရှိသူ။
(၇)။ ရောင့်ရဲ့လွှယ်သူ။
(၈)။ မွေးမြှုံးလွှယ်သူ။
(၉)။ ကိစ္စနည်းသူ။
(၁၀)။ ပေါ့ပါးသူ။
(၁၁)။ ဣာနြိုင်မှုသက်သူ။
(၁၂)။ ရှင့်ကျက်တဲ့ပြာရှိသူ။
(၁၃)။ ယဉ်ကျေးသူ။
(၁၄)။ သံယောဉ်ကောင်းသူ။
(၁၅)။ အပြစ်ကင်းသူ . . . ဖြစ်ရမယ်ဟု မေတ္တာသုတ်တော်မှာ
ညွှန်ပြထားပါတယ်။

(၂) န ၁ ခုခုဗုဒ္ဓရေ ကို့၊
ယေန ဝိညုးပရေ ဥပဝဒေယျံ၊
သုခိနာ ၁ ဆောင်ရာ ဟောနှုံး၊
သဗ္ဗာသတ္တာ ဘဝနှုံး သုခိတတ္တာ။

(၂) ။ ။ ယေန(ပါပေန) - အကြံုံအနည်းငယ်ပြု၊
မကောင်းမူကြော်းပရေ - မိမိမှတစ်ပါး၊ အခြားကုန်သော ဝိညုး -
ကြော်းကျိုးမြင်သီးပညာရှိနိုင်သည် ဥပဝဒေယျံ - စွဲဗွဲကဲ့ကုန်ရာ၏၊
ခုဗုံး - အနည်းငယ်သော ကို့ - ကိုယ်နှုတ်စိတ်ပါ၊ တစ်စုံတစ်ရာသော
တံပါပံ - ထိုမကောင်းမူကို နအာစရေ - မပြုမကျင်ရာ၊ သဗ္ဗာသတ္တာ -
လုံးစုံများစွာ၊ သတ္တဝါတို့သည်၊ သုခိနာ ဝါ - ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ၊
ချမ်းသာခြင်း ရှိကြကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ခေမိနာ ဝါ -
ဘေးရန်ခပ်သီမ်း၊ ကင်းပြိုးကြကုန်သည်လည်းကောင်း၊ ဟောနှုံး -
အမြဲသွေ့ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်၊ သုခိတတ္တာ - ရှုံးလန်းဝေးမြောက်၊
သုခသို့ရောက်သော စိတ်ရှိကြကုန်သည်၊ ဘဝနှုံး - အမြဲမသွေ့၊
ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဘာသာပြန် - ပညာရှိအများ သူတစ်ပါးတို့ကဲ့ပြစ်တင်မည့် ဒုစရိတ်စု
ယုတေသာ်သီးသော အမှုမျိုးကို အသေးအဖွဲ့ အနည်းငယ်မျှပင်ဖြစ်စေ
မပြုကျင်ပါလေနှင့်၊ (ထိုနောက် မေတ္တာပွားရမည်မှာ) သတ္တဝါမှန်သွေ့
ကိုယ်ချမ်းသာကြပါစေ၊ ဘေးရန်ကင်းဝေး အေးချမ်းသာယာကြပါစေ၊
စိတ်လည်းချမ်းသာကြပါစေ။

(၆) ယောက် ပါထားတွဲ ,
 တသာ ဝါ ထာဝရ ဝ နဝယေသာ ,
 ဒီယာ ဝါ ယေ မဟန္တာ ,
 မဖြူမာ ရသာကာ အဏုကထူလာ။

(၇)။ ။ ယောက် - အမှတ်မျှသုံး, အလုံးစုံကုန်သော
 တသာဝါ - ဒေါသမက်င်း, ကြောက်ရှုံးခြင်းကြောင့်, လွန်မင်းပြိုးပြု,
 ထိတ်လန္တုကြသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော ထာဝရဝါ - ဒေါသက်င်းမြို့,
 ကြောက်ခြင်းကုန်သဖြင့် မတုန်လှုပ်ဘဲ, ခိုင်မြဲသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော
 ယေပါထားတာ - ရှုံးနာမ်စုံချက်, ဇီဝန်ဆက်၍, အသက်တည်အောင်,
 အကြင်သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်၊ အထိုး - ကိုယ်စိကိုယ် ကိုယ်စွေသည်,
 နေ့ညုံသော, ရီကြလေကုန်၏။ အနဝယေသာ - တစ်စုံတစ်ယောက်,
 အာရုံပျောက်၍, ယွင်းဖောက်ကွေကွင်း, အကြင်းမရှိကုန်သော
 တေပါထားတာ - ရှုံးနာမ်စုံချက်, ဇီဝန်ဆက်၍, အသက်တည်အောင်,
 ထိုသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်၊ သုပ္ပါတတ္တာ - ရွှေငလန်းဝမ်းမြှောက်,
 သုခသို့ရာက်သော စိတ်ရှုံးကြကုန်သည်၊ ဘဝန္တာ - အမြှေသွေ့ဖြစ်ကြပါ
 စေကုန်သတည်း။ ဒီယာဝါ - ရှုည်လျားသော ကိုယ်ခန္ဓာရှိသည်,
 မျိုးကာတိများစွာ, မြေပိုးစသော, သတ္တဝါလည်းဖြစ်ကုန်သော မဟန္တာဝါ -
 ကြီးမားသော ကိုယ်ခန္ဓာရှိသည့်, မျိုးကာတိများစွာ, လိပ်, ဆင်, အသူရှိန်
 စသော သတ္တဝါ လည်းဖြစ်ကုန်သော မဖြူမာဝါ - အလယ်အလတ်,
 ကိုယ်ခန္ဓာရှိသည့်, မျိုးကာတိများစွာ, ကျွဲ့, နွှား စသော, သတ္တဝါလည်း
 ဖြစ်ကုန်သော ရသာကာဝါ - ပုံတိသော ကိုယ်ခန္ဓာရှိသည့်,

မျိုးလာတိများစွာ၊ ကြက်ငှက်စသော၊ သတ္တဝါလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊
အဏုဏာဝါ - ဒီဖွဲ့စွဲဖြင့်သာ၊ မြင်းစိုးကောင်သည့်သေးနောင်းလွှာ၊
ရေပိုးရေမှား စသော သတ္တဝါလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ထူလာဝါ -
ဂိုင်းဝန်းပြည့်ဖြိုးသော၊ ကိုယ်ခန္ဓာရှိသည့်၊ မျိုးလာတိများစွာ၊ ခရာ၊
ယောက်သွား စသော သတ္တဝါလည်း ဖြစ်ကုန်သော ယေပါကာဘုတာ -
ရုပ်နာမ်နှစ်ချက်၊ ဇီဝိန်ဆက်၍၊ အသက်တည်အောင်း၊
အကြင်သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်၊ အထို - ကိုယ်စိကိုယ်၊ ကိုယ့်အေသွှုံး၊
နော်ပုံသော၊ ရှိကြလေကုန်၏၊ အနေဝသသာ - တစ်စုံတစ်ယောက်၊
အာရုံပျောက်၍၊ ယွင်းဖောက်ကွွဲကွင်း၊ အကြင်းမရှိကုန်သော၊
တေပါကာဘုတာ - ရုပ်နာမ်နှစ်ချက်၊ ဇီဝိန်ဆက်၍၊ အသက်တည်အောင်း၊
ထိုသတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်၊ သုခိုတတ္တာ - ရှုံးလန်းဝများကြောက်၊ သုချို့
ရောက်သောစိတ် ရှိကြကုန်သည်၊ ဘဝနဲ့ - အမြဲမသွေ့ ဖြစ်ကြပါ
ကော်နာသတည်း။

ဘာသာပြန် - လောကရှိ အလုံးစုံ ထိတ်လန့်တတ်သော
ပုံထုတ်သောကွဲများ၊ မထိတ်လန့်တတ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ၊
ကိုယ်ခန္ဓာရှုည်လျားသော သတ္တဝါများ၊ ကိုယ်ခန္ဓာကြီးမားသော
သတ္တဝါများ၊ ကိုယ်ခန္ဓာအလတ်စားသတ္တဝါများ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုယ်ရှိသော
သတ္တဝါများ၊ သေးငယ် မြှုံးများသော သတ္တဝါများ၊ ဆူဖြိုးဝိုင်းဝန်းသော
သတ္တဝါများ အားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။

(၇) မိန္ဒာ ဝါ ယော အီးန္ဒာ ,
 ယော ဒူရေ ထသို့ အပိုဒူရေ ।
 ဘုတာ ဝ သမ္မဝေါး ဝ ,
 သမ္မသတ္တာ ဘဝါး သခိုကတ္တာ ॥

(၃)။ ။ မိဋ္ဌဝါ - ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ,
 တွေ့မြင်အပ်ဖူးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ အီးန္ဒာဝါ - ကိုယ်တိုင်
 ကိုယ်ကျ, မတွေ့မြင်အပ်ဖူးသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ယေပါကဘုတာ
 - ရုပ်နာမ်နှစ်ချက်, ဇီဝန်ဆက်၍, အသက်တည်အောင်း၊
 အကြောင်သတ္တာဝါအပေါင်းတို့သည်၊ အတ္ထိ - ကိုယ်စိုက်ယင်, ကိုယ့်အေသွေး
 နေ့သုတေသန၊ ရှိကြလေကုန်၏၊ အနဝတေသာ - တစ်စုံတစ်ယောက်,
 အာရုံပျောက်၍, ယွင်းဖောက်ကျေကွင်း၊ အကြောင်းမရှိကုန်သော၊
 ထေပါကဘုတာ - ရုပ်နာမ်နှစ်ချက်, ဇီဝန်ဆက်၍, အသက်တည်အောင်း,
 ထိုသတ္တာဝါ အပေါင်းတို့သည်၊ သခိုကတ္တာ - ရှုံးလန်းဝမ်းမြောက်, သူခဲသို့
 ရောက်သောစိတ် ရှိကြကုန်သည်၊ ဘဝါး - အမြဲမသွေး ဖြစ်ကြပါ
 စေကုန်သတည်း။

ယေသတ္တာ - အကြောင်သတ္တာဝါတို့သည်၊ ဒူရေ -
 တစ်နယ်တစ်ကျေး၊ အရပ်ဝေး၌၊ ဝသို့ - နေထိုင်ကြကုန်၏၊
 တေသတ္တာဝါ - တစ်နယ်တစ်ကျေး၊ အရပ်ဝေး၌၊ နေကြကုန်သော,
 ထိုသတ္တာဝါတို့သည်လည်းကောင်း၊ ယေသတ္တာ - အကြောင်သတ္တာဝါတို့သည်
 အပိုဒူရေ - အနီးအပါး၊ ကိုယ့်အနား၌၊ ဝသို့ - နေထိုင်ကြကုန်၏။

တေသတ္တာဝါ - ဘနီးအပါး၊ ကိုယ့်အနား၌၊ နေကြကုန်သော၊
လိုသတ္တာဝါတို့သည် လည်းကောင်း၊ သုခိုတ္တာ - ရှင်လန်းဝေးမြောက်၊
သုခသို့ ရောက်သောစိတ် ရှိကြကုန်သည်၊ ဘဝနဲ့ - အမြဲမသွေ့
ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်။

ဘူတာဝါ - ဖြစ်ခြေးကိစ္စ၊ ပြီးမြောက်သဖြင့် ဘဝကုန်ခန်း၊
ရဟနာလည်းဖြစ်ကုန်သော သမ္မဝေါသံ - ဖြစ်ခြေးကိစ္စ၊ မပြီးကြသဖြင့်
ဘဝခင်မင်း၊ ပုထုလုံး သေက္ခလည်း ဖြစ်ကုန်သော သမ္မသတ္တာ -
လုံးစုံများစွာ၊ သတ္တာဝါဟူသမျှတို့သည်၊ သုခိုတ္တာ - ရှင်လန်းဝေးမြောက်၊
သုခသို့ရောက်သော စိတ်ရှိကြကုန်သည်၊ ဘဝနဲ့ - အမြဲမသွေ့
ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်။။

ဘာသာပြန် - လောကရှိ မြင်ဘူးသော သတ္တာဝါများ၊ မမြင်ဘူးသော
သတ္တာဝါများ၊ အဝေး၌နေသော သတ္တာဝါများ၊ အနီး၌နေသော
သတ္တာဝါများ၊ နောင် မဖြစ်ကြမည့်ဖြစ်ပီး ဖြစ်ကြသော ရဟနာများ၊ နောင်
ဘဝသစ်ရှုံးတတ်သော သေက္ခပုထုလုံးများ အားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ
ချမ်းသာကြပါစွဲ။

- (၁) န ပရော ပရံ နိကုဖွေထ ,
 နာတိမဲ့သော ကတ္တစိ နကိုး ।
 မျာေရာသန ပဋိယသည် ,
 နာညမညာသု ဂုဏ်မိဇ္ဈာယျ။

(က)။ ။ ပရာ - ဆရာသမား၊ မိဘများနှင့်၊
သွေးသားစပ်တော်၊ မိတ်ဖော်ပေါင်းသင်း၊ အချင်းချင်းဟူ၊
တစ်ပါးသောသူသည်။ ပရု - တပည့်အများ၊ သမီးသားနှင့်၊
သွေးသားစပ်တော်၊ မိတ်ဖော်ပေါင်းသင်း၊ အချင်းချင်းဟူ၊
တစ်ပါးသောသူကို။ နိုင်ကုဒ္ပါထ - အထင်မျှာက်များ၊
ကျိုးပျက်ပြားအောင်၊ လူညွှန်စားသမူ၊ မပြုမကျင့်ရာ၊ ကတ္ထိ -
မြို့ပြပြည့်ရာ၊ စည်းဝေးရာနှင့် ဆွဲဥာမျိုးလယ်၊ အသွယ်သွယ်၌၊ ကိုယ့်
- ရဟန်း၊ ရှင်လူ၊ ခပ်သိမ်းသူထဲယ်၊ ဘယ်သူမဆို၊ တစ်စုံတစ်ယောက်ကိုယျှော်
နှာတိမည်ထ - မေတ္တာကင်းစင်၊ ဒေါသယျှော်၍၊ အမြင်မြိုင်မျှေး၊
အထွေးမသေးရာ၊ များရောသနာ (များရောသနာယ) - ချုပ်ချယ်စောကား၊
သူထိပါးအောင်၊ ယဉ်းမှားဖောက်ပြန်၊ ကာယကံ ထိုကံဖြစ်လည်းကောင်း၊
ပဋိဓာသညာ (ပဋိဓာသညာယ) - ဒေါသကြီးမှား၊ ရန်ပြီးထား၍၊
ပျက်ပြားစေရန်၊ မနောကံ သညာဖြစ်လည်းကောင်း၊ အညာမည်သာ -
ဆရာသမား၊ ဆွဲမျိုးများနှင့် အိမ်သားပေါင်းသင်၊ အချင်းချင်း၏။ ၂၅၈
- ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ၊ မကြည်သာအောင်၊ လွှန်စွာထန်ပြင်း၊ ဆင်းခြေးကို
နှုန္တစ္ဆိတ်ယျှော် - မေတ္တာကုန်ခန်း၊ ဒေါသစွဲများဖြင့် ပရမ်းပတာ၊ အလိုမရှိရာ
။

ဘာသာပြန် - သူတစ်ယောက်သည် အခြားသူတစ်ယောက်ကို စဉ်းလဲ
လှည့်ပတ်မှု မပြုပါစေလောင့်။ ဘယ်အရပ်မှာမဆို ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်
တစ်ယောက်ယောက်ကိုယျှော်မထိခိုးမြင်မပြုပါစေလောင့် ကိုယ်နှုတ်တို့နှင့်ထိပါး
မြို့စက်ခြေားဖြင့်ဖြင့်ရှုံး၊ ဒေါသစိတ်ဖြင့်ရှုံး အချင်းချင်း တစ်ယောက်သည်
တစ်ယောက်၏ ဆင်းရဲ့မှုကို အလိုမရှိပါစေလောင့်။

(၆) မူတာ ယထာ နိယံပွဲ၊
မူယုသာ ဓကပွဲမန့်ရေး၊
ဝေဖို့ သွာဘူတေသု၊
မှန်သု ဘာစာယူ အပရိမာဏ်

(၉)။ မာတာ - မြင်မိရတောင်းး၊ မကကျူးသည့်၊
ကျေးဇူးအရှင်၊ မွေးမိခင်သည်၊ နိယုပ္ပါး - မိမိရင်နှစ်၊ ဘရင်းဖြစ်၍၊
လွန်ချေစွဲယ်၊ သားသူ့ဝယ်ဖြစ်သော၊ ကေပုတ္တာ - အကြီးအင်ယ်၊
ညန်ပြဖွဲ့ယ်ဟု၊ အဆွဲယ်အမီး၊ တစ်ယောက်တည်းသော သားကို၊
အာယုသာ - သား၏ အတွက်၊ ကိုယ်အသက်ကို၊ ငဲ့ကွက်၍သာ၊
မညာတာဘဲ အနုရငွေယထာ - မျက်စီအောက်က၊ မပျောက်ရအောင်၊
နေ့ညပုံသော၊ စောင့်ရှောက်လေသကဲ့သို့၊ ဝေမီး - ပမာဏားယူး၊
မခြားအတူသာလျှင် သွားသွားတေသု - ရှိသမျှ ဥသုံး၊ အားလုံးခြုံ၍၊
လုံစုံများစွာ၊ သတ္တဝါအနေနှင့်၊ အပိုမာရား - ဉ်မျှေးသာ၊ ငါးမေတ္တာဟု၊
နေရာကိုပို့င်း၊ အတိုင်းအရှည် မရှိရလအောင်၊ မနာသံ - ဒေါသကင်စင်၊
မေတ္တာယူးလျှင်၊ ကြည်လင်လျှော့ဖို့၊ ကုသိုလ်စိတ်ကို၊ ဘာဝယ် -
တစ်ဆင့်ထက် တစ်ဆင့်၊ ရင့်သထက်ရင့်အောင်၊ မလင့်ပုံသော
တို့ပါးစေရော၏။

ဘာသာပြန် - မူးမိခင်သည့် မိမိ၏ ရင်သွေးဖြစ်သည့်
တစ်ဦးတည်းသောသားကို မိမိ အသက်နှင့်လျှော်ပင် အစဉ်ကာကွယ်

စောင့်ရှောက်သိသက္ကာသို့ ထိုအတူ သတ္တဝါ အလုံးစုတို့ အတိုင်းအတော
ပမာဏမရှိသော မေတ္တာစိတ်ကိုပွဲးများပါလေ။

(၁၀) မေတ္တာ သဗ္ဗာလောကသို့ ,
မာနသံ ဘာဝယံ အပရိမာကံ ।
ဦး အဇော် စ တိရိယဉ် ,
အသမ္မာခံ အစေရုမသဟတ္တာ ।

(၁၀)။ ။ ဥုံး - အထက်လောက, အရှုပ်၏, နေကြောသုံး,
အလုံးစုတေသာ သတ္တဝါ အပေါင်း၍လည်းကောင်း၊ အကောစ -
အောက်တန်းလောက, ဘုံကာများ, နေကြောသုံး, အလုံးစုတေသာ သတ္တဝါ
အပေါင်းတို့၍လည်းကောင်း၊ တိရိယဉ် - အလယ်လောက, ဘုံကာများ,
နေကြောသုံး, အလုံးစုတေသာ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့၍လည်းကောင်း၊
သဗ္ဗာလောကသို့ - လုံးစုံများစွာ, သတ္တဝါဟု, သျော်အနှစ်, ဤလောက၍။
အသမ္မာခံ - ရပ်တိုင်းမဆန့်။, အားလုံးဖြန့်၍, ပျီးနှံကျယ်ဝင်း,
ကျဉ်းမြောင်းခြင်းမရှိရလေအောင်၊ အဝေရု - ဒေါသပြိုးထန်,
အတွင်းရန်လည်းမရှိသော၊ အသပတ္တာ - မကောင်းအောင်ကြံး,
အပြိုင်ရန်လည်းမရှိသော၊ အပရိမာကံ - ဤ၍၍၍မျှ, ဂက်န်းချု၍,
မရှိန်းညီး အတိုင်းအရှည်မရှိသော၊ မာနသံ - မိမိစိတ်မှာ, ဖြစ်ပေါ်လာ၍,
ဦးစွာကိုယ်ရေး, လွှန်ချမ်းအေးသော၊ မေတ္တာ - သတ္တဝါအပေါင်း၊
ချမ်းသာကြောင်းကို, ငဲ့စောင်းလိုလား, မေတ္တာတရားကို ဘာဝယံ -
တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့်ရှုထုက်ရှုတဲ့အောင်, မလုပ်နိုးသော, တိုးပြီးစေရာ၏

ဘသာပြန် - အထက် အရှုပါဝါ၊ ပေါ်ကာမဘဝ၊ အလယ်ရှုပါဘဝ
အလုံးစုံသော လောက်၌ ပို့ခြားကန့်သတ်ချက် မရှိသော မေတ္တာစိတ်ကို
အပိုင်းအခြားကင်း ကျဉ်းမောင်းခြင်း မရှိအောင်၊ ဒေါသ ဟူသော
အတွင်းရန် မရှိအောင်၊ အဆန်သူလည်း မရှိအောင် ပွဲများပါလေ။

(၁၁) တိုင့် စရိ နိသိဇ္ဈာ ၀ ,
သယာနှာ ယာဝတေသာ ပိတမိဋ္ဌာ ।
တော် သတ် အစီဇွဲယူ ,
မြို့မေတ် ပိဟာရမိမောဟု။

(၁၁)။ တိုင့် (တိုင့်နော) ဝါ - ထိုထိုကြုံကြုံ၊ အရပ်ဆီသို့,
မလည်မပတ်, မတ်မတ်ရပ်၍, နေစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ စရိ(စရိနော)
ဝါ - ထိုထိုကြုံကြုံ၊ အရပ်ဆီသို့, လူညွှန်လည်ကူးကာ, သွားလာ၍
နေစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ နိသိဇ္ဈာဝါ - မသွားမလာ, တစ်နေရာ၌
ကောင်းစွာဖွဲ့ခွဲ, ထိုင်နေစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ သယာနာဝါ - ထိုင်
ရပ် သွား လာ, မပြုပါဘဲ, အိပ်ရာဝယ်စောင်း, လျောင်း၍
နေစဉ်သော်လည်းကောင်း၊ တာဝတာ - သွား ရပ် ထိုင် လျောင်း၊
လိုရာပြောင်း၍, အကြောင်းအားလျော့စွာ အကြောင်းသို့သောအခါ့၍
ပိတမိဒွေ့ - မိဒွေ့မလွှာမ်း, ကိုယ်မနွှာမ်းသဖြင့်, ရွှေင်လန်းကြည်လင်,
မအိပ်ချင်သည်၊ အသာ - စင်စစ်မသွေ့, ဖြစ်၍နေ၏၊ တာဝတာ -
မိဒွေ့မဝင်, မအိပ်ချင်၍, ကြည်လင်ကာယ, ထိုကာလျာပတ်လုံး၊ တော်သတ် -
သတ္တာဝါအပေါင်း, ချမ်းသာကြောင်းကို, ငဲ့စောင်းလိုဘို, ကြုံသတိကို

မေတ္တာရှင်ရည်

၁၃၁

အဓိဋ္ဌထွေ - အစွဲအမြဲ, မပြောင်းလဲအောင်, စိတ်ငွဲသန်သန်,
အဓိဋ္ဌသန်ပြုရာ၏၊ ကြာ - တရားသဖြင့်, ဆုံးမသင့်ရာ,
ဉြုသာသနာတော်၍၊ တော်ဝိယာရု - သွားရပ် ထိုင် လျောင်း၊
နေရာပြောင်းလည်း, စိတ်ကောင်းမသွေ့, ဉြုမေတ္တာဖြင့်နေခြင်းကို
ပြဟုံဝိယာရု - အရိယာစေ, ပြဟုံဝိယာစေသို့, စိတ်စေသနရှင်း,
ကောင်းမြတ်သောနေခြင်းဟူ၍၊ အာဟု - ဘုရားစသား, ပုဂ္ဂိုလ်များတို့
ဟောထားညီတဲ့, မိန့်မြတ်တော်မူကြလေကုန်ပြီ။

ဘာသာပြန် - ရပ်လျှက်ဖြစ်စေ၊ သွားလျှက်ဖြစ်စေ၊ ထိုင်လျှက်ဖြစ်စေ၊
အိပ်လျှက်ဖြစ်စေ၊ ငိုက်မျဉ်းခြင်း ကင်းနေသော အချိန်မှာ
မေတ္တာစျောန်သတိကို စွဲမြဲစွဲ ဆောက်တည်ရာ၏။ ဘုရားရှင်
သာသနာတော်၍ ဉြုမေတ္တာစျောန် သတိဖြင့် နေခြင်းကို
ပြဟုံဝိယာရ(=ထူးမြတ်သောနေခြင်းမျိုး)ဟူ၍ ဘုရားရှင်များဟောကြား
တော်မူဆုံးသည်။

(၁၂) ဒီးမြို့၊ အနပ်မူ၊
 သီလဝါ အသေနောင့် သမ္မတော့၊
 ကာမေသ့ ဝိန်ယ ကေး၊
 န ဟို အတ္ထက္ခဏေယူ ပုန ရေတီ။

(၁၃)။ ၁ - ထိုကဲ့သို့သာ, သတ္တဝါအများ, အာရုံထား၍၊
တရားမေတ္တာပိုးများရပါသော်လည်း ဒီးမြို့ - ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ရိုသည်သာဟု၊

စိတ်မှာထင်ဘီ၊ သက္ကာယဒီ၌သို့၊ အနုပဂ္ဂမူ – အယူယွင်းဖောက်၊
မက်မရောက်မှု၍၊ သီလဝါ – ပုံတ်သစ်စင်း၊ ခရာသင်းသို့ သန္တရှင်းစွာဘီ၊
သီလရှိသည်။ ဒဿန – နိဗ္ဗာနဓာတ်၊ တရားမြတ်ကို တပ်အပ်ထင်ထင်၊
ဦးစွာမြင်သီ၊ သောတာပတ္တီမဂ်ဉာဏ်နှင့်၊ သမ္မတနှာ – အနုမတရှာ၊
သံသာရာယ်၊ စ၍ကုံလုံ၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ ကာမေသူ – ဝတ္ထုအာရုံ၊
ကာမဂ္ဂက်တိ၌၊ ဂော် – လွှန်စွာနှစ်သက်၊ မပစ်ရက်အောင်၊
တပ်မဂ်တွယ်တာ၊ ကာမတဏ္ဍာကို ဝိနေယျ – အနာဂတ်၊ မဂ်သို့ဆို၍၊
သီသီသာသာ၊ ပယ်ခါနိုင်သည်ရှိသော်၊ ဗာတု – စင်စစ်ကေန်၊
အမှန်အားဖြင့် ပုန် – ကြုံဘဝု၊ စွဲတေရလျှင်၊ ဌာနတစ်ဖန်၊ ကြုံသုပြန်၍၊
ဂဲ့သေယျ – အမိမိတိုက်၊ စွဲ့က်သနှေ့၊ တည်နေရခြင်းသို့ နတော် –
မက်မရောက်ရတော့သတည်း။

ဘာသာပြန် – ထိုမေတ္တာစျော်ရပြီးသော ယောဂါသည် အတ္ထဒီ၌
အစွဲမရှိအောင်ပြု၍ လောကုတ္ထရာသီလရှိသော သောတာပတ္တီ
မဂ်ဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံသူဖြစ်လျက် ဝတ္ထုအာရုံကာမဂ္ဂက်တို့ ကိုလေသာဖြင့်
တွယ်တာခြင်းကို အလျင်းပယ်ရှားပြီးသော အမှန်ပင် နောက်တစ်ဖန်
ပုံးသနှေ့မနောက်ရတော့ပေါ်။

မင်းကွန်းတိပိဋကဓရဘဏေ၏
ဘဒ္ဒန္တဝိစီတ္ထသာရာဘိဝံသ၏
မေတ္တာသုတေလာ မေတ္တာဘာဝနာပွားနည်း

(သဗ္ဗသရိက မေတ္တာပွားနည်း)

- (၁)။ လုံးများစွာ သတ္တဝါ ချမ်းသာကိုယ်စိတ် မြှုပါစေ။
ဥပါဒ်ရန်ဘေး ကင်းစင်းဝေး ပြိုးအေးကြပါစေ။

(ခုက မေတ္တာပွားနည်း)

- (၂)။ ကြောက်တတ်၊ မကြောက်တတ် နှစ်ရပ်များစွာ သတ္တဝါ
ချမ်းသာကိုယ်စိတ် မြှုပါစေ။
ဥပါဒ်ရန်ဘေး ကင်းစင်းဝေး ပြိုးအေးကြပါစေ။
- (၃)။ မြင်အပ်၊ မမြင်အပ် နှစ်ရပ်များစွာ သတ္တဝါ ချမ်းသာကိုယ်စိတ်
မြှုပါစေ။
ဥပါဒ်ရန်ဘေး ကင်းစင်းဝေး ပြိုးအေးကြပါစေ။
- (၄)။ ဝေးနေ၊ နီးနေ နှစ်ထွေများစွာ သတ္တဝါ ချမ်းသာကိုယ်စိတ်
မြှုပါစေ။
ဥပါဒ်ရန်ဘေး ကင်းစင်းဝေး ပြိုးအေးကြပါစေ။
- (၅)။ ဘဝကုတ်ဆုံး၊ မဆုံးများစွာ သတ္တဝါ ချမ်းသာကိုယ်စိတ်
မြှုပါစေ။
ဥပါဒ်ရန်ဘေး ကင်းစင်းဝေး ပြိုးအေးကြပါစေ။

(တိကမေတ္တာပွားနည်း)

- (၆)။ ရှည်, တို့ အလတ်၊ သုံးရပ်ခန္ဓာ သတ္တဝါ ချမ်းသာကိုယ်စိတ် မြှုပါဒေါ်။
ဥပါဒ်ရန်တေား ကင်းစင်ဝေး ဤမျိုးအေးကြပါဒေါ်။
- (၇)။ ကြီး, ထော်, အလတ်၊ သုံးရပ်ခန္ဓာ သတ္တဝါ ချမ်းသာကိုယ်စိတ် မြှုပါဒေါ်။
ဥပါဒ်ရန်တေား ကင်းစင်ဝေး ဤမျိုးအေးကြပါဒေါ်။
- (၈)။ ဆူ, ကြုံ, အလတ်၊ သုံးရပ်ခန္ဓာ သတ္တဝါ ချမ်းသာကိုယ်စိတ် မြှုပါဒေါ်။
ဥပါဒ်ရန်တေား ကင်းစင်ဝေး ဤမျိုးအေးကြပါဒေါ်။
- (၉)။ လူအချင်းချင်း၊ လူညွှေ့ပတ်ခြင်း၊ ကင်းရှင်းကြပါဒေါ်။
- (၁၀)။ အထင်သေးခြင်း၊ အချင်းချင်း၊ ကင်းရှင်းကြပါဒေါ်။
- (၁၁)။ ဆင်းရဲလှိုခြင်း၊ အချင်းချင်း၊ ကင်းရှင်းကြပါဒေါ်။

အမှာ။ ။ ဥပါဒ်ကြီးရှင် မေတ္တာယောဂီများ ကြုံထက်များပြားဝေဆာ ဆန်းကြယ်စွာ မေတ္တာပွားနည်းတို့ဖြင့် မေတ္တာပွားလိုပါကလည်း မန္တလေးမြှို့၊ မဟာမြိုင်ဆရာတော်ဘုရား ရေးသားပြုစုထားသော “အေးချမ်းသာယာ ကြိုကဗ္ဗာ” စာအုပ်ကို ကြည့်ရှု၍ ကျက်မှတ်ပွားများနှင့်ကြပါသည်။

မေတ္တာကို ကျင်ကြပွားများ အားထူတ်နိုင်ကြသဖြင့် မေတ္တာတရားရဲ့ အကျိုးအာနိသင်တို့ကို ခံစားနိုင်ကြပါဒေါ် မေတ္တာသမာဓိကို အခြေခံထားဖြိုး ပိုသေနာတရားကို ရှုမှတ်ပွားများ

နိုင်ကြပါစေ၊ ကျွန်းမာချမ်းသာစွာနဲ့ ပိပသာ နာ ရှုမှတ်ပွားများ
အားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့် ဆင်ရာပိုး ချုပ်ပြိုးရာ နိုဗ္ဗနိုဗ္ဗလျှော်မြန်စွာ
ဆိုက်ရောက်နိုင်ကြပါစေ။။

- ◆ အိပ်လဲချမ်းသာ၊ နိုဗ္ဗချမ်းသာ၊ ကောင်းရာအိပ်မက်သည်။
- ◆ လူရော၊ နတ်ပါ၊ ချစ်စင်တာ၊ စောင့်နှုန်းတို့သည်။
- ◆ လက်နက်ဆိုမီး၊ မဖျက်ဆီး၊ အပြီးစိတ်တည်ကြသည်။
- ◆ မျက်နှာကြည်လေ၊ မတွေ့ဝေ၊ အသေကောင်းလှသည်။
- ◆ ပြဟ္မာဘုံလူး၊ ဆယ့်တစ်ပါး၊ ကျိုးများမေတ္တာရည်။

ကာယာကံမေတ္တာ

မေတ္တာနှင့်ယူဉ်၊ ပြုမှလျှင်၊ အစဉ်အောက်မေ့ဖျယ်
သုတေသနကျွဲ့၊ မမေ့ဘူး၊ အထူးအောက်မေ့တယ
အများချစ်စင်၊ ရို့သေချင်၊ ဆင်လေးစားတယ
စိတ်ဝမ်းမကဲ့ တစ်သွေးတည်း၊ ညီလဲညီညှတ်တယ
ညီညှတ်သူဇော်၊ ဆောင်တို့အောင်၊ လူကောင်
ပြိုးချမ်းတယ်။

ဝခိကံမေတ္တာ

မေတ္တာနှင့်ယူဉ်၊ ပြောဆိုလျှင်၊ အစဉ်အောက်မေ့ဖွယ်
ချိသာစကား၊ ကျိုးလိုလား၊ ကြားရချမ်းသာတယ
သူကိုကျေးဇူး၊ မမေ့ဘူး၊ အထူးအောက်မေ့တယ
အများချစ်ခင်၊ ရှိသေချင်၊ ခင်မင်လေးစားတယ
စိတ်ဝမ်းမကွဲ့ တစ်သွေးတည်း၊ ညီလဲညီညာတယ
ညီညာတယူဆောင်၊ ဆောင်တိုင်းအောင်၊ လူ၏ဘောင်
ပြိုးချမ်းတယ်။

မဇနာကံမေတ္တာ

မေတ္တာနှင့်ယူဉ်၊ စိတ်ထားလျှင်၊ အစဉ်အောက်မေ့ဖွယ်
သူကိုကျေးဇူး၊ မမေ့ဘူး၊ အထူးအောက်မေ့တယ
အများချစ်ခင်၊ ရှိသေချင်၊ ခင်မင်လေးစားတယ
စိတ်ဝမ်းမကွဲ့ တစ်သွေးတည်း၊ ညီလဲညီညာတယ
ညီညာတယူဆောင်၊ ဆောင်တိုင်းအောင်၊ လူ၏ဘောင်
ပြိုးချမ်းတယ်။

(ချမ်းမြှုံးဆရာတော်)

- အေးစေမြစ်စေ မေတ္တာရေ သုံးလေ ကဗ္ဗာလုံး။
- မေတ္တာ စိတ်ဓာတ် လွန်မြစ်မြတ် လူနှစ် အချစ်ဆုံး။
- မေတ္တာ ရန်. ကြိုင်လှိုင်နဲ့ သင်းပျို့ နယ်မဆုံး။
- မေတ္တာ ပန်းခို့ ကိုယ်စိကို့ ဖက်ပြုင်သူတိုင်းနှင့်။
- မေတ္တာ နတ်ပန်း ပန်ဆင်မြန်း ရွှေ့လုန်းစိတ်နှလုံး။
- ကိုယ်စီ ဆင်မြန်း မေတ္တာပန်း ရွှေ့လုန်း ချိုပြုးပြုး။
- တစ်ဦးမေတ္တာ တစ်ဦးမှာ ရှုပ်ကြာ ရှုံးမှုန်း။
- နှစ်ရွာတစ်ရွာ ဆက်ဆံရာ မေတ္တာ လိုဂ်သုံး။
- မိတ်ဆွဲချင်သာ ပေါင်သင်းရာ မေတ္တာအမြတ်ဆုံး။
- ဆရာ့ဝန်တာ ဆုံးမပါ မေတ္တာစိတ်နှလုံး။

(စံကော်ဆရာတော်)

- ◆ မေတ္တာရေအေး သောက်သုံးပေး ဌို့အေးစိတ်နှလုံး
မေတ္တာရေအေး သောက်သုံးပေး ဌို့အေးတစ်ဘီဗီလုံး
မေတ္တာရေအေး သောက်သုံးပေး ဌို့အေးတစ်ရွှေ့လုံး
မေတ္တာရေအေး သောက်သုံးပေး ဌို့အေးတစ်မြို့လုံး
မေတ္တာရေအေး သောက်သုံးပေး ဌို့အေးနိုင်လုံး
မေတ္တာရေအေး သောက်သုံးပေး ဌို့အေးကဗ္ဗာလုံး။
- ◆ လက်နက်များတွင် မေတ္တာပင် စွဲများအင်အထက်ဆုံး
ပန်းတကာ့ပန်း မေတ္တာပန်း ထိပ်တန်းအမွှေးဆုံး

အရိပ်များစွာ မေတ္တာသာ လွန်စွာအာအေးဆုံး
မေတ္တာကိုဆောင် ကြံတိုင်းအောင် ခုနောင်ချမ်းသာပွား၊
မေတ္တာကိုဆောင် ပြောတိုင်းအောင် ခုနောင်ချမ်းသာပွား၊
မေတ္တာကိုဆောင် ပြုတိုင်းအောင် ခုနောင်ချမ်းသာပွား။

- ◆ မေတ္တာအပြီး စန်းအဆုံးဆုံး သက်လုံးချစ်သူများ
မေတ္တာဖွေးဖွေး ပီယဆေး ကျွေးမွှေး ချစ်ကြုံက်သား
မေတ္တာလက်နက် ဟစ်ဒါမျက် ရန်မျက်ပျောက်ဆုံးပြား။
- ◆ ရေတကာ့ရေ မေတ္တာရေ လူပြည်အာအေးဆုံး
အေးစေကြည်စေ မေတ္တာရေ သောက်လေသူတိုင်းပြီး
မေတ္တာနှင့်နေ အဆုံးပေါ်ဆုံးပေ ရောက်လေအမြှင့်ဆုံး
ဘုရားရဟန် နတ်ပြဟာ မေတ္တာဖြင့်သာနေ့ကုန်ဆုံး။

(ချမ်းမြှုမြှင်ဆရာတော်)